

ISSN 2757-0835

VIJESTI

HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE I
KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA
I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE

Zagreb - Sarajevo • rujan • 2022. • br. 3. (2022.) • god. I

50. obljetnica
časopisa *Vijesti*

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIŠTVA

POSVEĆENI ŽIVOT: U CRKVI I SVIJETU

- Poruka pape Franje povodom Svjetskog dana misija ... **2**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA: REDOVNIČKI DANI

- XXXVIII. Redovnički dani u Splitu ... **11**
- XXXVIII. Redovnički dan u Dubrovniku ... **17**
- XXXVIII. Redovnički dani u Zagrebu ... **19**
- XXXVIII. Redovnički dan u Rijeci ... **31**
- XXXVIII. Redovnički dan u Slavanskom Brodu ... **34**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA: DJELATNOSTI

- HRK sudjelovala u *Simpoziju o kardinalu Franji Kuhariću* ... **39**
- HRK na *Susretu Hrvatske katoličke mladeži* ... **40**
- HRK u TV-emisiji *Vidljivi tragovi* ... **44**
- Četvrti ciklus radio-emisije *Pozvani i poslani* ... **45**
- HRK na Radio Mariji ... **48**
- Otvorenje samostana klauzurnih sestara karmelićanki u Gospiću ... **49**

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH: REDOVNIČKI DAN

- XXIV. Redovnički dan u Žepču ... **59**

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH: DJELATNOSTI

- XXI. Skupština KVRPP BiH ... **73**

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BIH

50. OBLJETNICA ČASOPISA VIJESTI: OPĆI PODACI O GLASILU VIJESTI (1972 – 2022)

Drage sestre i braćo u redovništvu, dragi čitatelji!

Ovaj broj glasila *Vijesti* donosi događanja iz srpnja, kolovoza i rujna 2022. godine. Na prvim stranicama u rubrici *Posvećeni život: u Crkvi i svijetu* možete pročitati *Poruku pape Franje povodom Svjetskog dana misija*.

Središnji su događaj ovog glasila 38. Redovnički dani koji su održani u organizaciji Povjerenstva za trajnu formaciju redovnica i redovnika pri Hrvatskoj redovničkoj konferenciji u pet hrvatskih gradova: Splitu, Dubrovniku, Zagrebu, Rijeci i Slavanskom Brodu. Okvirna tema Redovničkih dana bila je *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje*. Na tim skupovima sudjelovalo je 9 predavača/ica koji su, svatko sa svojim pristupom u rasvjetljavanju teme, govorili, među ostalim, o izgrađivanju zajedništva, dijalogu, slušanju, razlučivanju u svakodnevnoj zbilji posvećenog života. Navodimo samo neke naslove predavanja: *Odgajati se za sinodalnost: duhovnost zajedničkog hoda kao odgojno načelo, Suodgovorni u poslanju: sklad različitosti karizmi, Razlučivati i odlučivati: transparentnost zajedničke poslušnosti Duhu...*

U Bosni i Hercegovini na 24. Redovničkom danu u Žepču promišljalo se o temi *Redovnici i redovnice – stručnjaci ili amateri sinodalnosti?* Istoga dana, 3. rujna 2022. godine, Konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine održala je 21. skupštinu Konferencije na kojoj je izabrano novo vodstvo KVRPP BiH.

Nadalje, u rubrici *Djelatnosti* glasilo donosi pregled aktivnosti u organizaciji Hrvatske redovničke konferencije ili događanja u kojima su sudjelovali djelatnici Hrvatske redovničke konferencije. Tako možete pročitati o znanstveno-teološkom simpoziju *Život i djelo kardinala Franje Kuharića*, novom ciklusu emisije *Pozvani i poslani* na Hrvatskom katoličkom radiju kao i emisije na Splitskoj TV i Radio Mariji. Glasilo donosi također informacije o *Susretu Hrvatske katoličke mladeži* koji je održan 17. rujna 2022. godine u Bjelovaru pod geslom *Gore srca*.

U zasebnom prilogu izvještava se o otvorenju i blagoslovu samostana klauzurnih sestara Karmelićanki Presvetog Srca Isusova u Gospiću 3. rujna 2022. godine. Pridružujemo se želji apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Giorgia Lingue da taj samostan bude poput pluća koja će ubrizgavati kisik u krv koja kola arterijama Gospićko-senjske biskupije.

Nakon redovite rubrike *Kronika redovništva u Hrvatskoj te u Bosni i Hercegovini*, glasilo je zaključeno rubrikom u prigodi 50. obljetnice našega 'jubilarca' u kojoj donosimo opće podatke o glasilu *Vijesti* od 1972. do 2022. godine.

Uredništvo

foto: krabkbih.net

Papa Franjo

Poruka

povodom Svjetskog
dana misija 2022.

Vatikan, 23. listopada 2022.

Draga braćo i sestre!
Ove je riječi Uskrsli Isus izrekao u posljednjem razgovoru sa svojim učenicima, prije njegova uzašašća na nebo, opisanom u *Djelima apostolskim*: „Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje“ (1,8). To je ujedno i tema *Svjetskog dana misija* 2022. koji nam, kao i uvijek, pomaže posvijestiti činjenicu da je Crkva po svojoj naravi misijska. Ova nam godina pruža pri-

liku spomenuti se nekoliko važnih obljetnica za život i poslanje Crkve: 400. obljetnice osnutka Kongregacije *de propaganda fide*, danas za evangelizaciju naroda, i 200. obljetnice Djela za širenje vjere, koja je, zajedno s Djelom svetog djetinjstva i Djelom svetoga Petra apostola, prije stotinu godina priznata ‘papinskim’.

Zadržimo se na ta tri ključna izraza koja sažimaju tri temelja života i poslanja učenika: „bit ćete mi svjedoci“, „sve do kraja zemlje“ i „primit ćete snagu Duha Svetoga“.

1. „Bit ćete mi svjedoci“ – Poziv svih kršćana svjedočiti Krista

To je središnja točka, bit učenja koje je Isus predao učenicima u pogledu njihova poslanja u svijetu. Svi će učenici biti Isusovi

svjedoci po Duhu Svetome kojega će primiti: to će postati po milosti. Ma gdje išli, ma gdje bili. Kao što je Krist prvi poslan, odnosno Očev misionar (usp. Iv 20,21) i njegov 'vjerni svjedok' (usp. Otk 1,5), tako je i svaki kršćanin pozvan biti Kristov misionar i svjedok. Crkva, kao zajednica Kristovih učenika, nema drugog poslanja nego evangelizirati svijet dajući svjedočanstvo za Krista. Identitet je Crkve evangelizirati.

Dubljim ponovnim čitanjem cijelog teksta jasnije se uočavaju neki vidovi koji su trajno aktualni za poslanje koje je Krist povjerio svojim učenicima: „Bit ćete mi svjedoci.“ Korištenjem množine naglašava se zajednički i crkveni značaj misijskog poziva učenika. Svaki krštenik pozvan je na poslanje u Crkvi i po nalogu Crkve: poslanje se stoga provodi zajedno, a ne pojedinačno, u zajedništvu sa crkvenim zajednicama, a ne na vlastitu inicijativu. Pa čak i ako postoji netko tko u nekoj vrlo određenoj situaciji sâm provodi evangelizacijsko poslanje, on ga provodi i uvijek ga mora provoditi u zajedništvu sa Crkvom koja ga je poslala. Kao što je učio sveti Pavao VI. u apostolskoj pobudnici *Evangelii nuntiandi*, inače meni jako dragom dokumentu: „Evangeliziranje ni za koga nije nekakvo usamljeno djelovanje pojedinca, nego je to duboko crkveni čin. Dok neki neznani propovjednik, kateheta ili Pastir u nekom najudaljenijem kraju propovijeda Evanđelje, okuplja svoju malu zajednicu ili podjeljuje neki sakrament, čak i osamljen, on čini djelo Crkve i njegov rad sigurno se dovezuje preko institucionalnih odnosa, ali i po nevidljivoj povezanosti i po tajnim žilama milosnog reda, na evangelizacijsko djelovanje cijele Crkve“ (ET, 60). Doista, nije slučajno što je Gospodin slao svoje

učenike po dvojicu. Svjedočenje kršćana za Krista po svom je značaju zajedničko. Otud bitna važnost prisutnosti zajednice, ma koliko mala bila, u ispunjavanju poslanja.

Nadalje, učenici su pozvani živjeti svoj osobni život u duhu poslanja: Isus ih je poslao u svijet ne samo da vrše poslanje, nego također i nadasve da žive poslanje koje im je povjereno; ne samo da daju svjedočanstvo, nego također i iznad svega da budu Kristovi svjedoci. Kao što zaista dirljivim riječima kaže apostol Pavao: „Uvijek umiranjete Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje“ (2 Kor 4,10). Bit je poslanja svjedočiti Krista, to jest njegov život, muku, smrt i uskrsnuće iz ljubavi prema Ocu i ljudskome rodu. Nije slučajno što su apostoli zamjenu za Judu tražili među onima koji su, kao i oni, bili svjedoci njegova uskrsnuća (usp. Dj 1,22). Krista, i to Krista uskrslog, nam je svjedočiti i s njim život dijeliti. Kristovi misionari nisu poslani obznanjivati same sebe, pokazivati svoje odlike i sposobnosti uvjeravanja ili svoje vještine upravljanja. Oni, naprotiv, imaju najveću čast svojim riječima i djelima donositi svima Krista, radosno i otvoreno navješćujući Radosnu vijest njegova spasenja, po uzoru na prve apostole.

Stoga, u konačnici, pravi svjedok je 'mučenik', onaj koji daje život za Krista, uzvrćajući mu na daru kojim nam je On dao samoga sebe. „Prvi je razlog za evangeliziranje Isusova ljubav koju smo primili, iskustvo spasenja koje nas potiče da ga sve više ljubimo“ (EG, 264).

Konačno, u pogledu kršćanskog svjedočenja, ostaje trajno valjano opažanje svetoga Pavla VI.: „Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke negoli učitelje... ili ako sluša

učitelje sluša ih zato što su svjedoci“ (EN, 41). Zato je za prenošenje vjere od temeljne važnosti svjedočenje evanđeoskog života kršćana. S druge strane, ostaje jednako nužna zadaća naviještati njegovu osobu i njegovu poruku. Naime, sâm Pavao VI. ovako nastavlja: „Uistinu, propovijed je uvijek neophodna kao usmeno razglašivanje poruke. (...) Riječ je uvijek suvremena, pogotovo kad je nositeljica sile Božje. Upravo zato suvremeno je i načelo sv. Pavla: ‘Vjera po poruci’ (Rim 10,17), a to znači da čovjek baš slušanjem Riječi dolazi k vjeri“ (EN, 42).

U evangelizaciji, dakle, primjer kršćanskog života i Kristov navještaj idu ruku pod ruku. Jedno služi drugome. To su dva plućna krila kojima svaka zajednica mora disati da bi bila misijska. To potpuno, dosljedno i radosno svjedočenje Krista zasigurno će biti pokretna sila za rast Crkve i u trećem tisućljeću. Stoga pozivam sve da povrate hrabrost, iskrenost, onu pareziju (grč. *parrhesía*) prvih kršćana, kako bi svjedočili Krista riječima i djelima, na svim područjima života.

2. „Sve do kraja zemlje“ – Neprolazna aktualnost sveopćeg poslanja evangelizacije

Pozivajući učenike da budu njegovi svjedoci, uskrslu Gospodin naviješta kamo su poslani: „U Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje“ (Dj 1,8). Ovdje se vrlo jasno vidi sveopći značaj poslanja učenika. Naglašava se ‘centrifugalno’ geografsko kretanje, gotovo u koncentričnim krugovima, od Jeruzalema, koji se prema židovskoj tradiciji smatra središtem svijeta, preko Judeje i Samarije, pa sve do ‘kraja zemlje’. Nisu poslani baviti se prozelitizmom nego naviješta-

ti. Kršćanin ne provodi prozelitizam. *Djela apostolska* govore nam o tom misijskom pokretu: daju nam lijepu sliku Crkve koja ‘izlazi’ da ispuni svoj poziv svjedočiti Krista Gospodina, vođena Božjom providnošću kroz konkretne životne okolnosti. Prvi kršćani su zapravo bili progonjeni u Jeruzalemu pa su se stoga raspršili po Judeji i Samariji i posvuda svjedočili Krista (usp. Dj 8,1.4).

Nešto se slično događa i u našem vremenu. Mnogi su kršćani zbog vjerskih progona, ratnih okolnosti i nasilja prisiljeni napustiti svoju zemlju i poći u druge zemlje. Zahvalni smo toj braći i sestrama koji se ne zatvaraju u patnju, nego svjedoče Krista i Božju ljubav u zemljama koje ih primaju. Na to ih poziva sveti Pavao VI., dozivajući u pamet „odgovornost koju migranti imaju u zemljama koje ih primaju“ (EN, 21). Doista, sve češće vidimo kako prisutnost vjernika različitih nacionalnosti obogaćuje lice župa te one postaju više univerzalne, više katoličke. Pastoral migranata je, dakle, misijsko djelovanje koje se ne smije zanemariti i koje može pomoći i domaćim vjernicima da ponovno otkriju radost kršćanske vjere koju su primili.

Riječi „sve do kraja zemlje“ trebale bi biti poticajni izazov Isusovim učenicima svih vremena i uvijek ih iznova potaknuti da idu izvan uobičajenih mjesta davati svjedočanstvo o njemu. Uz sve pogodnosti i blagodati koje sa sobom donosi suvremeni napredak, još uvijek postoje zemljopisna područja u koja još nisu stigli misionari, ti Kristovi svjedoci s radosnom viješću o njegovoj ljubavi. S druge strane, nijedna ljudska stvarnost neće promaći pažnji Kristovih učenika u njihovu poslanju. Kristova Crkva bila je, jest i uvijek će ‘izlaziti’ na nove geografske, društvene, egzistencijalne horizon-

te, na 'granična' mjesta i ljudske situacije, da svjedoči Krista i njegovu ljubav svim muškarcima i ženama svih naroda, kultura i društvenih položaja. U tome će smislu poslanje uvijek biti i *missio ad gentes*, kako nas je učio Drugi vatikanski koncil, jer će Crkva uvijek morati ići dalje, izvan svojih granica, kako bi svjedočila svu Kristovu ljubav. Želio bih, u vezi s tim, spomenuti i zahvaliti brojnim misionarima koji su u to uložili sav svoj život, uosobljujući Kristovu ljubav prema brojnoj braći i sestrama koje su susreli.

3. „Primit ćete snagu Duha Svetoga“ – Dopustiti Duhu da nas uvijek jača i vodi

Najavljujući učenicima njihovo poslanje da budu njegovi svjedoci, uskrsli Krist obećao im je i milost potrebnu za tako veliku zadaću: „Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci“ (Dj 1,8). I doista, prema *Djelima apostolskim*, upravo je uz događaj silaska Duha Svetoga na Isusove učenike vezano prvo svjedočenje Krista, umrlog i uskrslog: kerigmatski navještaj, tzv. misijski govor svetoga Petra žiteljima Jeruzalema. Time započinje doba evangelizacije svijeta od strane Isusovih učenika, koji su prije toga bili slabi, uplašeni i zatvoreni. Duh Sveti ih je ojačao, dao im hrabrost i mudrost da svjedoče Krista pred svim ljudima.

Kao što „nitko ne može reći: ‘Gospodin Isus’ osim u Duhu Svetom“ (1 Kor 12,3), tako nijedan kršćanin neće moći dati puno i istinsko svjedočanstvo za Krista Gospodina bez nadahnuća i pomoći Duha. Stoga je svaki Kristov učenik misionar, pozvan prepoznati temeljnu važnost djelovanja Duha, živjeti s njim u svakodnevnom životu i ne-

prestano od njega primati snagu i nadahnuće. Štoviše, upravo kada se osjećamo umornima, nemotiviranima, izgubljenima, utecimo se u molitvi Duhu Svetome, koji – želim to još jednom istaknuti – ima temeljnu ulogu u misijskom životu, i dopustimo da nas on krijepi i jača, On koji je nepresušni božanski izvor nove energije i radosti dijeljenja Kristova života s drugima. „Primanje radosti Duha je milost. I to je jedina snaga koju možemo imati da naviještamo Evanđelje, da ispovijedamo vjeru u Gospodina“ (*Poruka članovima Papinskih misijskih djela*, 21. svibnja 2020.). Duh Sveti je, dakle, istinski protagonist poslanja: On daje pravu riječ u pravo vrijeme i na pravi način.

Misijske obljetnice u ovoj 2022. godini želimo promatrati kroz prizmu djelovanja Duha Svetoga. Osnivanje Svete kongregacije *de propaganda fide* 1622. godine bilo je potaknuto željom da se promiče misijsko poslanje na novim područjima. Bio je to pravi dar Božje Providnosti! Kongregacija je odigrala ključnu ulogu u tome da se osigu-

Kristova Crkva bila je, jest i uvijek će 'izlaziti' na nove geografske, društvene, egzistencijalne horizonte, na 'granična' mjesta i ljudske situacije, da svjedoči Krista i njegovu ljubav svim muškarcima i ženama svih naroda, kultura i društvenih položaja.

ra da evangelizacijsko poslanje Crkve doista bude to što treba biti, bez uplitanja svjetovnih vlasti, kako bi se osnovale one mjesne Crkve koje i danas pokazuju tako veliku snagu. Nadamo se da će, kao i u protekla četiri stoljeća, Kongregacija, uz svjetlo i snagu Duha Svetoga, nastaviti i intenzivirati svoj rad na koordinaciji, organiziranju i animiranju misijskog djelovanja Crkve.

Isti Duh, koji vodi sveopću Crkvu, nadahnjuje obične muškarce i žene za izvanredne misije. A upravo se to dogodilo prije 200 godina kada je mlada Francuskinja Pauline Jaricot osnovala Djelo za širenje vjere (*Societe pour la Propagation de la Foi*). Njezina beatifikacija slavi se ove jubilarne godine. Iako krhkog zdravlja i u oskudici, prihvatila je Božje nadahnuće da pokrene mrežu molitve i prikupljanja priloga za misionare, kako bi vjernici mogli aktivno sudjelovati u misiji da pođu 'do kraja zemlje'. Iz te sjajne ideje potekao je Svjetski dan misija koji slavimo svake godine i čiji prilozi iz svih zajednica idu zajedničkom fondu kojim Papa podupire misijsku djelatnost.

U tom kontekstu podsjećam i na francuskog biskupa mons. Charlesa de Forbin-Jansona, koji je osnovao Djelo svetog djetinjstva za promicanje misija među djecom pod sloganom: *Djeca evangeliziraju djecu, djeca mole za djecu, djeca pomažu djeci diljem svijeta*, kao i gospođu Joannu Bigard, koja je pokrenula Djelo svetoga Petra apostola za podršku sjemeništarcima i svećenicima u misijskim područjima. Ta tri misijska djela proglašena su 'papinskim' prije točno stotinu godina. Pod nadahnućem i vodstvom Duha Svetoga je i blaženi Pavao Manna, rođen prije 150 godina, osnovao sadašnju Papinsku misijsku zajednicu kako bi senzibilizirao i

animirao svećenike, posvećene osobe i cijeli Božji narod za misije. Pavao VI. potvrdio je papinsko priznanje tog Djela čiji je i sam bio član. Spominjem ta četiri Papinska misijska djela zbog njihovih velikih povijesnih zasluga, a i zato da vas pozovem da se s njima radujete u ovoj posebnoj godini zbog svega onoga što su poduzela i ostvarila u potpori evangelizacijskom poslanju u sveopćoj Crkvi i u mjesnim Crkvama. Nadam se da će mjesne Crkve u tim djelima naći čvrsto oruđe za jačanje misijskog duha u Božjemu narodu.

Draga braćo i sestre, nastavljam sanjati o posve misijskoj Crkvi i novom razdoblju misijskog djelovanja kršćanskih zajednica. I ponavljam Mojsijevu želju za Božji narod na njegovu putu: „Oh, kad bi sav narod Jahvin postao prorok!“ (Br 11,29). Da, dao Bog da svi mi u Crkvi budemo ono što smo već po krštenju: Gospodinovi proroci, svjedoci i misionari! U snazi Duha Svetoga i do kraja zemlje. Marijo, Kraljice misija, moli za nas!

Kada se osjećamo umornima, nemotiviranima, izgubljenima, utecimo se u molitvi Duhu Svetome, koji (...) ima temeljnu ulogu u misijskom životu, i dopustimo da nas on krijepi i jača, On koji je nepresušni božanski izvor nove energije i radosti dijeljenja Kristova života s drugima.

Novo vodstvo Franjevki Bezgrešnog Začeca iz Crne Gore

Skadar, 2. srpnja 2022.

Sestre franjevke Bezgrešnog začeca Crnogorske provincije od 25. lipnja do 2. srpnja 2022. godine slavile su 19. provincijalni kapitul u Skadru u Albaniji.

Kapitul je održan pod temom *U vjernom nasljedovanju Isusa Krista ustrajno oživjeti svoj identitet i karizmu*. Nakon nekoliko mjeseci intenzivne pripreme uz molitvu, kapitul je započeo slavljem euharistije kojom je predsjedao nadbiskup Skadra-Pulta mons. Angelo Massafra. Na kapitolu su sudjelovale 34 sestre delegatice. Kapitul je bio radni i izborni i odvijao se u tri faze. Predstavljena su četverogodišnja izvješća o životu i djelovanju sestara provincije, kao i analiza poteškoća s kojima susreću u životu i poslanju.

Izabrano je i novo vodstvo Provincije za sljedeće četiri godine:

- provincijalna poglavarica: s. Ollga Dulaj
- prva savjetnica: s. Lidija Kqira
- savjetnice: s. Kristijana Thaqi, s. Andrea Dashi i s. Hane Rushaj (IKA)

Doktorirala s. Magdalena Višić SSFCR

Frankfurt, 2. srpnja 2022.

Na filozofsko-teološkom fakultetu Sankt Georgen u Frankfurtu, Magdalena Višić SSFCR obranila je doktorsku disertaciju pod naslovom *Bibliodrama als Weg der Versöhnung in Kroatien. Herausforderungen und Impulse für Pastoral und Katechese (Bibliodrama kao put pomirenja u Hrvatskoj. Izazo-*

vi i poticaji za pastoral i katehezu) te je tako stekla akademski stupanj doktora znanosti iz područja religiozne pedagogije, katehetike i didaktike.

U ispitnom povjerenstvu bili su prof. dr. dr. sc. h.c. Klaus Kießling (mentor i prvi ocjenjivač), prof. dr. sc. h.c. Wolfgang Beck (drugi ocjenjivač), prof. dr. lic. iur. can. Thomas Meckel (rektor), prof. dr. sc. Dirk Ansorge, prof. dr. sc. Johannes Arnold, prof. dr. sc. Melanie Peetz i prof. dr. Stephan Herzberg. Sestra Magdalena doktorskom disertacijom pokušava iznaći način na koji Katolička Crkva može otvoriti prostor praštanju i pomirenju u hrvatskome društvu, koje je još uvijek opterećeno ratnim traumama devedesetih godina i zarobljeno u vlastitoj prošlosti, što rezultira nemogućnošću oprosta i tek neznatnim pomacima u spremnosti na pomirenje. Disertacija je podijeljena u tri dijela: *Opraštanje i pomirenje u filozofiji i teologiji; Opraštanje i pomirenje u bibliodrami; Poticaji i izazovi bibliodrame za pastoral i katehezu u Hrvatskoj*.

Sestra Magdalena Višić SSFCR rođena je 14. svibnja 1974. godine u Koprnu u Republici Hrvatskoj. Zauzeto djeluje kao pastoralna suradnica; godine 2000. u Trpnju na Pelješcu, a od 2001. godine u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu u Njemačkoj. Uz redoviti posao, magistrirala je na filozofsko-teološkom fakultetu Sankt Georgen u Frankfurtu na temu: *Pomirenje u obiteljskim odnosima kao šansa buduće obiteljske kateheze u Hrvatskoj*. (IKA)

25 godina franjevačke kuće duhovnih vježbi *Domus pacis*

Horgoš, 30. srpnja 2022.

Subotički biskup mons. Slavko Večerin predvodio je 30. srpnja 2022. godine euharistiju o proslavi blagdana Gospe od Anđela u franjevačkoj kući duhovnih vježbi *Domus pacis* kod Horgoša, zahvalno se spominjući 25 godina utemeljenja kuće.

Biskup Večerin je u homiliji protumačio nastanak Porcijunkulskog oprosta. Govoreći o oprost, biskup je rekao da je on neprocjenjiv dar. „Moliti za oprost i darovati nekome oprost mogu samo duhom jake osobe jer mi radije kažnjavamo, nego što opraštamo. Oprostiti znači odlučiti zaboraviti pogreške, poništiti nečiji dug. Posvijestimo si da se oprost ne može kupiti ni zaslužiti jer je on dar. Pravi oprost učinkovit je tek onda kada ispravimo pogreške i zadovoljimo nepravdu. Oprost pomaže onome kome se oprašta, ali i onoj osobi koja oprašta“, kazao je. „Mnogo je darova kojima je Bog obdario ljudsku dušu i još je toliko vrlina koje je krase, no možda najljepša veličina koju jedna, grijehom načeta duša, može imati jest umijeće i dar oprost. Potrebna je velika hrabrost za reći ‘oprosti’, a često ta riječ u sebi nosi toliku težinu da je ne možemo izreći te mislimo da sami sebe ponižavamo. Moliti za opraštenje i moći oprostiti znači biti ponizan, a poniznost je krepost hrabrih“, kazao je subotički biskup.

Domus pacis (Dom mira) je u vlasništvu Franjevačkog samostana iz Novog Sada, koji pripada Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda. Kuća je započela s radom 1997. godine. Osnovao ju je 1996. godine fra Karlo Harmath OFM. Zadatak

je kuće da pojedincima i skupinama pruža mogućnost za duhovnu obnovu i povlačenje u mir i samoću. Kompleks zgrada nalazi se u prirodnom okruženju na sjeveru Bačke, oko 20 kilometara istočno od Subotice i 4 kilometra zapadno od Horgoša. Unutar je njega kapelica posvećena Gospi od Anđela (Porcijunkula), čiji se blagdan slavi 2. kolovoza. Po riječima fra Harmatha, od utemeljenja je kroz različite programe kuće prošlo oko 35 000 osoba. (IKA)

Proslava Uznesenja Bogorodice u znaku jubileja Službenica Bezgrešne Djevice Marije

Ruski Krstur/Vodice, 15. kolovoza 2022.

Uznesenje Bogorodice proslavljeno je 15. kolovoza 2022. godine arhijerejskom liturgijom na svetištu Vodica koju je predvodio mons. Đura Džudžar, eparh Eparhije sv. Nikole – Ruski Krstur sa svećenicima eparhije, a svoju prvu Službu Božju slavio je o. Slavko Čizmar, grkokatolički svećenik podrijetlom iz Ruskog Krstura, na službi u Francuskoj.

Sestre Službenice Bezgrešne Djevice Marije proslavile su obljetnice: 130 godina od utemeljenja Družbe i 75 godina od osnivanja Provincije sv. Josipa u Srbiji, a pet sestra proslavilo je 25 godina Bogu posvećenog života: provincijalna poglavarica s. Martina Kmita, savjetnica u središtu Provincije u Rimu s. Mikoaja Stepas, s. Jozafata Marunčak, s. Hristofora Stanjko i s. Gavrila Popović, a s. Veronika Graljuk proslavila je 65. obljetnicu zavjeta. Vladika Džudžar uručio je povelju papinskoga blagoslova pape Franje provincijalnoj poglavarici s. Martini o obljetnici utemeljenja Provincije sv. Josipa. Na koncu bogoslužja predstavljena je povi-

jest sestara Službenica, a o. Slavko Čizmar podijelio je neojerejski blagoslov biskupu, svećenicima i vjernicima. (IKA)

Izabrano novo vrhovno vodstvo Družbe milosrdnih sestara svetoga Križa

Altötting, 18. kolovoza 2022.

Tijekom zasjedanja Generalnoga kapitula u Altöttingu u Njemačkoj 18. kolovoza 2022. godine pod predsjedanjem fra Marinusa Parzingera OFMCap, izabrano je novo vrhovno vodstvo međunarodne Družbe milosrdnih sestara svetoga Križa.

Za vrhovnu poglavaricu izabrana je s. Marie-Marthe Schönenberger SCSC, iz Švicarske, provincija Švicarska, za šestogodišnji mandat. Iz Hrvatske provincije, za vrhovnu savjetnicu izabrana je s. Rahela Lacković SCSC, a za vrhovnu ekonomu s. Mirjam Jerković SCSC.

Novo vrhovno vodstvo:

- s. Marie-Marthe Schönenberger SCSC, 1959., provincija Švicarska
- s. Gabriele Schachinger SCSC, 1960., provincija Srednja Europa, asistentica

Vrhovne savjetnice:

- s. Dorothee Halbach SCSC, 1959., provincija Baden-Württemberg
- s. Sheeja Kolacherril SCSC, 1963., provincija Južna Indija
- s. Rahela Lacković SCSC, 1970., provincija Hrvatska
- s. Roseline Kujur SCSC, 1965., provincija Srednja Indija
- s. Pratima Minj SCSC, 1967., provincija Sjeveroistočna Indija (IKA)

Biskup Glasnović predvodio misu na spomendan sv. Majke Terezije

Skoplje, 5. rujna 2022.

Dubrovački biskup mons. Roko Glasnović predvodio je 5. rujna 2022. godine, na spomendan svete Majke Terezije, misu u njezinoj rodnoj Župi Presvetoga Srca Isusova u Skoplju. Misu su suslavili mjesni biskup mons. Kiro Stojanov i mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanjski apostolski upravitelj mons. Petar Palić. Na početku liturgijskog slavlja biskup Stojanov pozdravio je nazočne i rekao da su Dani svete Majke Terezije postali tradicija te kako je dio događaja i euharistija koja ima posebnu važnost. „Postavlja se pitanje: ‘Zašto?’ Jer događa se u njezinom rodnom gradu Skoplju, što neizostavno podsjeća na korijene iz kojih je izrasla Majka Terezija. Nikada ne smijemo zaboraviti da je ovdje rođena, ovdje krštena i da je ovdje u Skoplju u Makedoniji stekla temelje svog kršćanskog iskustva“, rekao je mons. Stojanov. (IKA)

Franjevci trećoredci obilježili Dan Provincije hodočašćem

Herceg Novi, 26. – 27. rujna 2022.

Provincija franjevaca trećoredaca glagoljaša obilježila je Dan Provincije, koji se slavi na blagdan sv. Jeronima 30. rujna, hodočašćem u Herceg Novi 26. i 27. rujna 2022. godine, koje je vodio provincijal fra Ivo Martinović TOR i na kojem su sudjelovala sedamnaestorica braće iz sve tri regije Provincije.

Okupljanje je bilo 26. rujna 2022. godine uvečer u Župi sv. Marije Magdalene u Mandaljeni kraj Dubrovnika. Nakon večere

neki sudionici prenočili su u župnoj kući, a ostali u nedalekim franjevačkim samostanima u Pridvorju i Cavratu kojima sada upravljaju bosanski franjevci. Na hodočašću su u Herceg Novi 27. rujna braća najprije posjetila bivši franjevački samostan sv. Antuna u kojem su članovi Provincije živjeli i djelovali od 1899. do 1972. godine, a u kojem posljednjih pedeset godina žive i djeluju sestre milosrdnice splitske Provincije Navještenja Gospodinova. Sestre ove godine slave zlatni jubilej svoje prisutnosti u tom samostanu i Herceg Novom. U samostanu su sa sestrama milosrdnicama slavili euharistiju na svetkovinu sv. Vinka Paulskog, njihova utemeljitelja. Predsjedao je provincijal fra Ivo Martinović. Provincijal je u homiliji, između ostalog, usporedio sv. Franju i sv. Vinka, ističući da su obojica imali osjetljivost za siromaštvo i siromašne.

U nastavku hodočašća došli su u crkvu-svetište sv. Leopolda Mandića koji je rođen i odrastao u Herceg Novom. Župnik don Siniša Jozić prikazao im je svečev život i bitne dimenzije njegove svetosti i poslanja, a potom im je prikazao povijest i znamenitosti župne crkve sv. Jeronima i približio posebne okolnosti života malobrojne župne zajednice u Herceg Novom. Na kraju hodočašća na groblju sv. Ane posjetili su grob fra Stanka Dujmovića TOR, (1866. – 1940.) koji je živio u hercegnovskom samostanu i u njemu preminuo. Na objedu se braći pridružio kotorski biskup mons. Ivan Štironja i u prigodnom govoru prikazao im život Kotorske biskupije. (IKA)

Pater Željko Paša SJ imenovan dekanom Fakulteta crkvenih orijentalnih znanosti

Rim, 27. rujna 2022.

Pater Željko Paša SJ, rodom iz Molva, imenovan je dekanom Fakulteta crkvenih orijentalnih znanosti na Papinskom orijentalnom institutu. Pater Paša rođen je 1971. godine u Molvama, a studirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. U Družbu Isusovu stupio je 1992. godine. Filozofiju i teologiju diplomirao je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove. Zaređen je za svećenika 2002. godine. Specijalizirao je za arapske i islamske znanosti u Kairu te bizantsku, sirijsku i arapsko-kršćansku tradiciju na Papinskom orijentalnom institutu. Od 2013. godine istraživač je u Istraživačko-dokumentacijskom centru za arapsko kršćanstvo (CEDRAC – *Center de documentation et de recherches arabes chrétiennes*) na Sveučilištu Saint-Joseph de Beyrouth u Libanonu i profesor bizantske i arapske filozofije na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti u Zagrebu (god. 2013./14. – 2016./17.). Od akademske godine 2016./17. profesor je arapsko-kršćanske i sirijske patrologije te teologije na Papinskom orijentalnom institutu. (IKA)

foto: IKA

38. Redovnički dani u Splitu

(Split, 16. – 17. rujna 2022.)

38. Redovnički dani o temi *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje* održani su u Splitu 16. i 17. rujna 2022. godine u Franjevačkom samostanu o. Ante Antića na Trsteniku.

Program je započeo molitvom Trećega časa. Uvodni pozdrav u ime Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za trajnu formaciju redovnika i redovnica uputio je fra Milan Krišto OFM, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Pozdravivši nazočne, naglasio je da je tema izabrana na tragu predstojeće *Sinode o sinodalnosti*. „Papa Franjo govorio je o promjeni epohe. Sazvao je *Sinodu* koja prvi put u povijesti uključuje cijelu Crkvu. To je istinski znak milosti i događaj koji traži

zalaganje svih vjernika, ne samo izricanje lijepih ideja, nego promicanje Isusova mentaliteta“, kazao je fra Milan. Podsjetio je da redovništvo baštini sinodalnu praksu u svojim strukturama i u stilu življenja zajedničkoga hoda. U tome su najizvravniji primjer redovnički kapituli.

Nazočnima se potom obratio generalni vikar don Franjo-Frankopan Velić. Prenio je pozdrave nadbiskupa Kutleše koji nažalost nije mogao doći. U svom je pozdravnom govoru don Franjo-Frankopan kazao da osobe posvećenog života nisu posvećene da budu svrha sami sebi, nego da služe drugima i da im pomognu doći do Krista. Istaknuo je važnost poslušnosti i oslušivanja Božjeg poziva. U tom je svjetlu naglasio da su redovnici i redovnice za to predisponirani.

Prvo predavanje o temi *Dijalog u Crkvi i u društvu: redovnici i redovnice u procesu Sinode o sinodalnosti u Crkvi* održao je prof.

dr. sc. don Nediljko Ante Ančić, pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije. Skicirao je epohalne promjene u svijetu i u Crkvi. Govorio je o migracijama, pandemiji koronavirusa, klimatskim promjenama, sukobima i nepravdama te o krizi i previranjima u Crkvi. Govoreći o promjenama u hrvatskom društvu i Crkvi, naglasio je da smo od Domovinskoga rata ostvarili velike napretke na različitim područjima, ali je upozorio na demografski šok. Hrvatska je u posljednjih deset godina izgubila desetinu svoga stanovništva: mlade obitelji odselile su trbuhom za kruhom, stanovništvo stari, djece se sve manje rađa, kao turistička zemlja pod utjecajima smo mnogih, kako pozitivnih tako i negativnih tendencija. Upozorio je na opadanje duhovnih zvanja, smanjenje broja studenata na crkvenim učilištima te starenje redovničkih zajednica. Kao odgovor na izazove epohe, papa Franjo sazvao je *Sinodu o sinodalnosti* u Crkvi. Govoreći o tome što redovnici i redovnice mogu učiniti u sinodskom procesu, prof. Ančić naglasio je njihovu nezamjenjivu ulogu u Crkvi, potaknuo ih je na neprestano vraćanje na izvore i prilagođivanje nadahnutom duhovnom obnovom, odnosno nasljedovanje Krista kako je to izloženo u Evanđelju. S tim u vezi istaknuo je napasti koje treba izbjeći, poput pasivnosti i nemara, rezignacije, duhovne svjetovnosti i tromosti. Također je govorio o zahtjevima koje treba prihvatiti da bismo sudjelovali u nastojanjima oko obnove Crkve, a time i redovničkih zajednica. Među zahtjevima istaknuo je primat evangelizacije, dijaloga i duhovnog razlučivanja.

Sljedeće predavanje *Odgajati se za sinodalnost: duhovnost zajedničkog hoda kao odgojno načelo* održala je dr. sc. s. Ozana Krajačić FDC, vicepostulatorica kauze Blažene

Drinske mučenice. U svom je izlaganju upozorila da redovnici i redovnice radi brzine zajedničkog hoda ne bi zaboravili koji im je smjer hoda, potom da hodaju s drugima i da je cilj toga hoda izgrađivati se u osobe jake, autentične kršćanske duhovnosti. „Prvo je potreban hod u dubinu, a onda hod u širinu, da sve ljude ugrađujemo u svoj život. Zajednički život ima svoje lijepe i teške trenutke koji ponekad mogu zamagliti svijest da smo pozvani i poslani. Potrebno je stoga izgrađivati se u autentične osobe zdrave duhovnosti. Onda ćemo biti osobe dubine i imat ćemo što dati ovome svijetu“, poručila je s. Ozana.

Prijepodnevi dio programa prvoga dana završio je euharistijskim slavljem koje je predvodio generalni vikar don Franjo-Frankopan Velić. Don Velić prenio je propovijed koju je pripremio mons. Kutleša.

U popodnevnom dijelu programa, prvo predavanje održao je fra Ivan Ivanković OFM, o temi *Suputnici: pravni status redovničkih zajednica u Crkvi i u društvu*. Fra Ivan istaknuo je da se temi njegova izlaganja može pristupiti s različitih vidova, a on ju je nastojao sintetizirati. Ono što je vrlo aktualno u Hrvatskoj su cijene energenata koje pogađaju redovničke zajednice, ali i druge pravne osobe Katoličke Crkve. Govorio je o pitanju oporezivanja s društvene strane, ali i o statusu redovništva u Crkvi – koje je njegovo utemeljenje, koja su njegova teološka polazišta i koje je mjesto i uloga suradnje s mjesnom Crkvom i biskupima. Zaključna je misao izlaganja da redovničke zajednice nikada svoje poslanje ne vrše same radi sebe već da su uvijek u službi Crkve, kao što je redovništvo u službi Crkve tako i redovničke zajednice kao pravni izričaj redovništva su uvijek u službi drugima.

Drugo predavanje održala je članica svjetovnog instituta Mala franjevačka obitelj, profesorica moralne teologije u Rijeci doc. dr. sc. Mirjana Pinezić MFO o temi *Suodgovorni u poslanju: sklad različitosti karizmi*. Doc. dr. sc. Pinezić u svome predavanju naglasila je važnost da svi vjernici preuzmu odgovornost u Crkvi i važnost dijaloga između svećeništva, redovništva i vjernika laika. Istaknula je također potrebu slušanja 'odozdo'. „Kao što papa Franjo naglašava da čitav narod Božji ima *sensus fidei* po tome što živi vjeru, moramo se naučiti oslušivati jedan drugoga u onome što već sada živimo, na temelju toga promisliti i izdati smjernice kako dalje djelovati“, kazala je. Upozorila je da smo zaglušeni bukom, možda ne toliko žamorom koliko svakodnevnim dužnostima. „Zato nismo raspoloženi niti za slušanje Boga prije svega, ni svoje nutrine, a onda ni drugoga. U sebi treba stvoriti prostor mira koji će se onda moći dati drugima“, poručila je Pinezić.

Program *Redovničkih dana* nastavljen je 17. rujna 2022. godine kada su predavanja održale: mr. sc. Marina Šijaković o temi *Oslušivati: periferije u zajednici* i dr. sc. s. Krista Mijatović SCSC, s naslovom *Uzeti riječ: Covid-19 u redovničkim zajednicama*

u fokusu medija. Sestra Krista započela je izlaganje kratkim pojašnjenjem s obzirom na izbor tema predavanja ovogodišnjih *Redovničkih dana*. Okvirna tema *Redovničkih dana* – sinodalnost, prilično je široka. U definiranju tema zajedno s predavačima, nastojalo se produbiti 10 tematskih jezgri navedenih u Pripremnom dokumentu Biskupske sinode. Odabrane su sljedeće tematske jezgre: *Suputnici, Oslušivati, Uzeti riječ, Slaviti, Suodgovorni u poslanju, Dijalog u Crkvi i društvu, Razlučivati i odlučivati te Odgajati se za sinodalnost*. U okviru tematske jezgre *Uzeti riječ*, s. Krista progovorila je o izvještavanju hrvatskih medija o Covid-19 pandemiji u redovničkim zajednicama. Rezultati istraživanja pokazuju da su medijska izvješća bila senzacionalistička. Istraživanjem se htjelo potaknuti redovničke zajednice da više uzimaju u obzir kakvu percepciju posvećenog života u javnosti stvaraju mediji.

Program *Redovničkih dana* u Splitu završio je euharistijskim slavljem koje je predvodio povjerenik za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života u Splitško-makarskoj nadbiskupiji fra Kristian Stipanović OFM. (IKA)

*mons. dr. Dražen Kutleša,
splitsko-makarski nadbiskup*

Homilija

u euharistijskom slavlju
*Crkva Presvetog Otkupitelja u Splitu,
16. rujna 2022.*

*Liturgijska čitanja: 1 Kor 15,12-20,
Ps 17,1.6-8b.15, Mk 1,16-20*

Drage redovnice i redovnici, Bogu posvećene sestre i braćo! Čast mi je s vama danas slaviti euharistijsko slavlje koje je najizvršniji izraz zajedništva i sudjelovanja te izvor poslanja, a tim temama obilježeni su i ovi *Redovnički dani*. Ne sumnjam da ćete imati priliku čuti ovih dana puno korisnih izlaganja i promišljanja o tome. Meni je, kao pastiru ove Crkve, na srcu potaknuti Vas na obnovu svijesti o vašem odabranju i poslanju u općoj i mjesnoj Crkvi.

1. Vjerman je Onaj koji nas poziva. Evanđeoski odlomak koji smo upravo čuli Isusov je poziv prvoj četvorici učenika. Prolazeći uz Galilejsko more ugledao je Šimuna Petra i Andriju gdje ribare, a Jakova i Ivana gdje u lađi krpaju mreže. I jedni i drugi su na poziv ostavili mreže i krenuli za Isusom.

Mreže su i jednima i drugima značile život. Jedno od prvih Isusovih djela s početka javnog djelovanja je da je sebi odabrao učenike. Pozvao je obične ljude za Božje djelo. To je njemu bilo važno i stoga ne treba čuditi da je privlačnost njegova poziva bila tolika da oni koje je pozvao trenutno ostavljaju sve i kreću za njim. Na drugome mjestu u evanđelju stoji da je sebi odabrao dvanaestoricu

nakon noći provedene u molitvi. Vjerujem da je ta molitva bila usmjerena na snagu za odaziv slabih, običnih ribara koji su pozvani postati ribarima ljudi.

Što to nama govori? Većina od nas ovdje prisutnih iza sebe ima godine redovničkog/svećeničkog života. To da smo se odazvali i ustrajali nije naše, nego Božje je djelo i jako je važno obnavljati tu svijest odabranja, vlastite malenosti i nedostojnosti, a Božje veličine i odlučnosti. Poziv je dar. A neopozivi su dani i poziv Božji (usp. Rim 11,29). U Prvoj poslanici Solunjanima čitamo: 'Vjerman je Onaj tko vas poziva'. On je moćan cijelo naše biće: duh naš, dušu i tijelo, sačuvati besprijekornim i savšenim za drugi njegov dolazak (usp. 1 Sol 5,24). Vjerman je Onaj koji nas poziva!

U istom kontekstu Gospodinove vjernosti, Papa Franjo potiče nas da na njoj utemeljimo našu ustrajnost, da u sebi neprestano obnavljamo pamćenje Gospodinova djelovanja u našem životu. Kaže: „Kršćanin sposoban za *memoria Dei*, poznaje i pamti Gospodinovo djelovanje. To je sjećanje koje uključuje čovjekovo srce, sjedište njegove volje i njegova uma.“ Takvo treba biti srce Bogu posvećene osobe, srce koje pamti Njegovu djelovanje, srce koje se neprestance čisti od iskrivljene optike tijela i svijeta. Takva srca danas trebaju svijetu koji se udaljio od Boga. Stoga je hitan poziv vama, sestre i braćo, da zahvaljujući na daru ustrajnosti, obnovite radost vjernosti.

2. Gospodinov poziv je intiman i osoban, ali nije privatan. Samo onaj koji je pozvan, svjedoči o susretu koji se dogodio u srcu i koji je doveo do promjene života, susretu koji je osnažio dušu da sve ostavi, da u Isusu

prepozna jedino svoje dobro. Poziv međutim ima i drugu stranu, a to je javno očitovanje pripadnosti njemu, Gospodinu. Naša je dužnost živjeti čistim, svetim i javnim životom za slavu Božju. Za takav život nismo sposobni po sebi, nego po snazi Duha Svetoga. Isus danas treba evangelizatore koji radosnu vijest naviještaju ne samo riječima, već životom koji je preobražen Božjom prisutnošću, treba evangelizaciju Duhom Svetim, koji je duša Crkve (*Evangelii gaudium*, 260-261). Možda će zvučati suvišno kad to kažem vama čiji je poziv molitva, ali ponovo dijelim misao pape Franje: „Crkva ima prijeku potrebu za dubokim dahom molitve“ (EG 262).

Drage sestre i braćo, pozivam vas da u svojim zajednicama obnovite duboki dah molitve. Često, premda smo ostavili sve da slijedimo Krista, raspršujemo svoje sile i iscrpljujemo se u planovima i programima apostolata svojih zajednica. A duša koja je ukorijenjena u Bogu, koja je s njime sjedinjena u molitvi, nalik je stablu zasađenu pokraj voda tekućica što u svoje vrijeme plod donosi, sve što radi dobrim urodi (usp. Ps 1, 1-4), ne iscrpljuje ju protivljenje svijeta ni bezbroj briga kojih nikad ne manjka. I malo učinjeno u potpunoj predanosti Božjoj volji puno je više od mnoštva silnih programa koja činimo pouzdajući se u svoje snage i sposobnosti. Naš poziv dakle nije privatan, ne može ostati sakriven. U evanđelju po Ivanu imamo primjer Nikodema i Josipa iz Arimateje, koji potajno nasljeđuju Isusa, ali kad-tad dođe čas kad se moraju javno opredijeliti za Istinu. Bog nas nije spasio ni pozvao na nasljedovanje kako bi se skrili u svojim zajednicama i crpili od njega blagodati za svoju dušu, a bez brige za spasenje

duša svojih bližnjih. Kroz molitvu će se produbiti vaša sućut prema bližnjima, razvit će se istančanost duše prema onima koji pate, koji su marginalizirani. Danas nam možda ponajviše fali sućuti prema čovjeku. Zaokupljeni smo samima sobom i prođe veći dio života u kroničnom nedostatku vremena da se zaustavimo i proniknemo u pogled sestre ili brata pored sebe, da se zainteresiramo za njihovu povijest i sudbinu. To ne smije biti tako. Ne budu li naši životi i prostori naših samostana i kuća oaze u kojima će drugi susretati Boga i krijepti umorne duše, onda se moramo duboko zapitati o kvaliteti našeg svjedočenja.

3. *Isusov je poziv dragocjen i zahtjevan.*

Posebnost poziva na nasljedovanje vidimo i u činjenici da je puno više osoba koje dožive susret s Gospodinom i imaju iskustvo spasenja i oslobođenja, od onih koje su pozvane nasljedovati ga iz bližega po redovničkim zavjetima. To neka vas ispunja zahvalnošću, ali i sviješću o odgovornosti. Prvo nas je oslobodio pa pozvao za svoje suradnike u djelu spasenja. Bog nas je pozvao raditi za vječnost. Bacanje mreža i njihovo krpanje i mnoštvo drugih poslova koje ljudi obavljaju i profesija kojima se bave, ne znam kako bili plemeniti, još su uvijek na horizontalnoj liniji bez ovog poziva i odaziva na nasljedovanje, bez sjedinjenja s Isusom. Što god radili, činjenica da ste pozvani, govori o tome da ste uvedeni u poseban odnos s Isusom po kojemu sve što radite, radite za vječnost, za spasenje duša. Nije primarno koliko ćete dobara steći, kolike mase okupiti da vas slušaju, koliko mladića i djevojaka privući, nego koliko će duša po vašoj žrtvi, molitvi i djelima milosrđa biti spašeno i oslobođeno.

foto: IKA

To je put nasljedovanja koji je veličanstven, ali i zahtjevan jer traži budnost srca i neprestano odricanje od samih sebe.

4. Prvi u izgradnji zajedništva. Drugi nas vatikanski Sabor uči da su svi udovi Crkve dionici njezine sakramentalne naravi, svi su poznani na svetost i apostolat, ali redovnička se osoba novim i posebnim naslovom određuje za Božju službu i njegovu čast i to ju potiče da svim zalaganje radi za dobro čitavoga tijela Crkve. Naša je Crkva misterij zajedništva u duhovnom i hijerarhijskom smislu. Već sama činjenica da redovnički poziv nije privatna stvar, već iskustvo oda-

branja preobraženo u poslanje, stavlja redovništvo u srce Crkve. Crkveni dokumenti pozivaju Bogu posvećene osobe na obnovu eklezijalne svijesti. Vaša uloga u izgrađivanju tijela Kristova uvijek je u zajedništvu s hijerarhijom (usp. *Mutuae relationes* 14). Redovništvo bez Crkve nije ništa kao ni Crkva bez Krista. A vi ste njegova produžena ruka ako ste vjerni i ustrajni u vlastitom pozivu i poslanju vaših redovničkih zajednica. Molimo i danas za dar vjernosti u neprestanom sjećanju na Božja dobročinstva, za dar duboke molitve i Duha Svetoga, koji neka vas osposobi za svako dobro djelo u ovoj našoj Crkvi i u Kristu Isusu. Amen.

foto: IKA

38. Redovnički dan u Dubrovniku

(Dubrovnik, 17. rujna 2022.)

Okvirna tema *Redovničkih dana 2022. godine* bila je *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje. Redovnički dani*, koji se već tradicionalno organiziraju u pet hrvatskih gradova, održani su u Dubrovniku 17. rujna 2022. godine.

U ime Vijeća za posvećeni život Dubrovačke biskupije, sve okupljene u dvorani sv. Ivana Pavla II. pozdravio je prior dominikanskog samostana u Dubrovniku fr. Tomislav Kraljević OP. Kazao je da su redovnici uvijek u Crkvi bili jedra lađe Crkve u koja je puhao Duh Sveti da pokreće zajednicu Crkvu pa u tom duhu oni u ovoj biskupiji, kao i u općoj Crkvi, to žele biti, noseći svojim životom, radom i zalaganjem duh radosti, zajedništva, poslanja, svatko na svojem polju.

Na susretu su održana dva predavanja. Doc. dr. sc. Mirjana Pinezić MFO, govorila je o temi *Suodgovorni u poslanju: sklad različitosti karizmi*, dok je fra Ivan Ivanković OFM, imao izlaganje *Suputnici: pravni položaj redovničkih zajednica u Crkvi i u društvu*. Dr. sc. Pinezić uvodno je podsjetila na smisao sinodskog hoda u Crkvi kojim se želi omogućiti da čitava Crkva bolje profunkcionira jer cijela Crkva evangelizira. Govorila je o odnosu odgovornosti i slobode, o važnosti djelovanja iz ljubavi te o suodgovornosti u poslanju i različitosti službi i karizmi. „U evangelizaciji svi imaju različito poslanje koje je uvijek na izgradnju Crkve i zajednice, ali prvenstveno u ljubavi. Ako se osoba prizna u onome što ona jest, sve je to na obogaćenje i izgradnju zajednice i Crkve“, istaknula je predavačica koja je kroz različite primjere približila potrebu ženskog i muškog pristupa u poslanju Crkve.

Fra Ivan Ivanković OFM napomenuo je da su brojne teme i pristupi kada se govori o pravnom položaju redovničkih zajednica u Crkvi i društvu te nastavio govoriti o općenitoj važnosti i teološkoj utemeljenosti pravnog reguliranja redovništva u Crkvi i načina na koji je to učinjeno te o pravnom okviru za djelovanje redovničkih zajednica u Republici Hrvatskoj. Pravne odredbe koje postoje o redovništvu jedna su sinteza, usustavljenje teološkog promišljanja o redovništvu, kazao je predavač. Redovništvo, gledano u pravnom smislu, ne pripada hijerarhijskom uređenju Crkve, podsjetio je, već pripada njezinu životu i njezinoj svetosti. Redovnički stalež nije srednji, između kleričkog i laičkog, nije neki međuprostor, već Bog poziva s obje strane neke vjernike da imaju u životu Crkve poseban dar i koriste njezinoj spasenjskoj misiji, podsjetio je predavač na misli iz dokumenta *Lumen gentium*. Nadalje, progovorio je o pravnom okviru za život i djelovanje redovničkih zajednica u našem društvu kao i o nekim aktualnim temama.

U podne su okupljene redovnice i redovnici slavili euharistiju koju je predvodio ge-

neralni vikar Dubrovačke biskupije mons. Ivica Pervan. Pola sata prije početka mise bila je prigoda za sakrament pomirenja. U propovijedi je mons. Pervan podsjetio: „Ići za Isusom znači prihvatiti svoj život, poslanje, dužnosti koje ti je Crkva namijenila i udijelila, ne zbog tvojih zasluga, nego po Božjem nadahnuću i providenju te ići za njim u potpunom predanju, služenju i ljubavi.“ Poručio je i da samo onima koji ustraju do kraja pripada ‘vijenac pravедnosti’, Krist ovdje, ali i u svojoj slavi. Na to su posebno pozvani svi oni sa svetim redom i redovničkim zavjetima. Ohrabrio je na kraju sve redovnice i redovnike iz različitih redovničkih zajednica na području biskupije te ih potaknuo da svoj poziv i poslanje, bez obzira gdje bili i što radili, žive iz ljubavi prema Kristu i Crkvi. Mons. Pervan prenio je također pozdrave i izrazio duhovnu blizinu dubrovačkog biskupa mons. Roka Glasnovića, koji se nalazi na seminaru u Rimu. (IKA)

foto: HRK

38. Redovnički dani u Zagrebu

(Zagreb, 23. – 24. rujna 2022.)

Molitvom Trećega časa 23. rujna 2022. godine u franjevačkom Samostanu Bezgrješnog začetca Blažene Djevice Marije u Dubravi počeli su 38. Redovnički dani u Zagrebu na temu *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*.

Nakon molitve Trećeg časa, pozdravnu je riječ dobrodošlice, u svoje i ime predsjednika Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavka Sliškovića OP, nazočnima uputila potpredsjednica Hrvatske redovničke konferencije, s. Gordana Igrac FDC. U svom pozdravnom govoru, s. Gordana čestitala je kardinalu mons. Josipu Bozaniću, zagrebačkom nadbiskupu i metropoliti, 25. obljetnicu od imenovanja

za zagrebačkog nadbiskupa. Kardinal Josip Bozanić zahvalio je za čestitku te je pozdravio sve nazočne.

Program prvoga dana nastavio se predavanjem *Redovničke zajednice u mjesnoj Crkvi: širenje prostora razgovora u Crkvi i dijaloga u društvu* zagrebačkog pomoćnog biskupa mons. dr. Ivana Šaška. Biskup Šaško je na početku pojasnio zašto je u naslovu razdvojio pojam razgovor, koji je vezao uz Crkvu, i dijalog, koji je vezao uz društvo. „Razgovara se u obitelji, s prijateljima, razgovara se u ozračju bliskosti, a dijalog je razgovor koji stanovitu udaljenost želi preobraziti u blizinu“, pojasnio je. Rekao je da bi, ako je stanje u Crkvi takvo da je potreban dijalog u spomenutom smislu, takav naslov bio opravdan. „No, vjerujem da iz sakramentalne naravi Crkve, naše pritjelovljenosti *Logosu*, to ipak ne bi bilo ispravno“,

foto: HRK

poručio je zagrebački pomoćni biskup. U nastavku je mons. Šaško rekao da mu se čini da bi bilo točnije reći da u Crkvi treba promicati crkveni obiteljski razgovor. Naglasio je da razgovor u obitelji Crkve nikoga ne isključuje i ne zanemaruje. „Obiteljski crkveni razgovor lijek je protiv sužavanja na kler i na redovništvo.“

Nadalje je predavač kazao da sinodalnost ne treba sada otkrivati, nego ju živjeti te je ustvrdio da je to pokazatelj koliko smo se udaljili od načina življenja koji treba odlikovati crkvenu zajednicu. Dodao je da se može čuti da svi znaju za sinodalnost, ali ne znaju što je to. „No, mi možemo reći da dobro znamo što je, ali se bojimo živjeti sinodalnost“, ustvrdio je. Napomenuo je da sinodalnost nije istovjetna s kolegijalnošću. Sinodalnost Crkve rađa sinode, a one su sinonimi koncilima. Mons. Šaško kazao je da

sinodalni stil ne živi samo u činjenici da su svi ravnopravni, nego u kategoriji ljubavi i služenja. „To pak sa sobom nosi ne toliko gledanje sebe, nego Gospodina u drugima, što kao posljedicu ima zauzetost, razlučiva-nje, učenje, prepoznavanje mjerodavnosti. To traži napor, puno napora“, naglasio je. Rekao je da je u povijesti Crkve posvećeni život bio izražaj sinodalnoga puta te da se prosjački redovi vide i predstavljaju kao bratstva u kojima se svi doživljavaju braćom. Ustvrdio je da se sinodalnost osobito očituje u životu zajednice te je naglasio da nije dovoljno živjeti u zajednici, nego živjeti kao braća i sestre. Nema segmenta crkvenoga života u kojemu bi se moglo bez zajedništva u poslanju – naglasio je zagrebački pomoćni biskup. To se posebno odnosi na posvećene osobe, ali i na dijecezanski kler i laike. Sudi-oništvo, uzajamno slušanje, suodgovornost

foto: HRK

i zajedničko razlučivanje, istaknuo je kao sinodalne elemente zajedničke redovničkim zajednicama i načinu življenja. Govoreći o pastoralu i životu Crkve, rekao je da se tu ne otkriva ništa novo, „nego je na nama blago crkvenosti prevoditi u suvremenost ne preslikavajući društvene modele, nego iz njih izdvajati dobro i dati da tim dobrom bude ojačan crkveni pristup“. Autentično življenje zajedništva redovnika i redovnica pomaže cijeloj mjesnoj Crkvi da se ona obnavlja iznutra, snagom Duha Svetoga. „Crkvu ne može obnoviti nešto izvana jer ništa nije novije od Duha Svetoga koji nam je dan. Ta snaga postoji u nama, u Crkvi, a upravo su na nju upućivali redovnici i redovnice u obnoviteljskim potrebama“, kazao je. Osvrćući se na *Lumen Gentium*, mons. Šaško napomenuo je da su redovnici i redovnice slobodniji od zemaljskih briga, načinom života slijedeći

Isusa Krista, svim vjernicima svjedoci nebeske stvarnosti na zemlji te novoga i vječnoga života. Komunikacija uvijek vodi prema korijenu, zajedništvu, koje opet vodi prema svome početku: *ad munera*. *Munus* je poglavito dar. Tu kulturu darovanosti povezanu s vječnošću redovništvo može očitije unijeti u društvenu zbilju: od otajstva života, obitelji, odgoja, preko brige za starije i bolesne, zauzetosti za istinu i pravednost, do znanosti, gospodarstva, umjetnosti... Od konkretnih područja širenja razgovora u mjesnoj Crkvi, biskup Šaško spomenuo je cijeli spektar pastoralnoga djelovanja, počevši od župa. Kazao je, također, da je nemjerljiva vrijednost povezanosti i zajedništva između redovničkog i dijecezanskog klera. Nadalje je rekao da je potrebno isticati one koji oduševljavaju za Krista i što je privuklo konkretne ljude u određeni način življenja svetosti. „Ipak

mislim da se treba čuvati redukcionizma i svodenja kršćanstva i crkvenosti na jednog ili nekoliko svetaca“, zaključio je.

Sljedeće predavanje u prijepodnevnom satima održala je doc. dr. sc. s. Vinka Bešlić SSFCR, članica Mostarske provincije Školskih sestara franjevki Krista Kralja. Sestra Vinka govoreći o temi *Slaviti: zajedničko slušanje Riječi i slavlje vjere* osobito je naglasila važnost šutnje i osluškivanja kao predujete za susret s Bogom u liturgijskim slavljinama. U živoj raspravi poseban naglasak stavljen je na tišinu u redovničkim zajednicama koja se ponekad izgubi radi vanjskih čimbenika. Stoga je naglašeno da je potrebno promisliti „unosimo li mi sve to što je izvana u samostane ili se možemo oduprijeti onome što remeti naš mir. Trebali bi zastati i promisliti naš identitet i razmisliti o mjestima tišine u našim samostanima.“

Euharistijsko slavlje prvoga dana 38. *Redovničkih dana* u Zagrebu, 23. rujna 2022. godine, u crkvi Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije u Dubravi predvodio je gospičko-senjski biskup mons. Zdenko Križić.

U popodnevnom satima predavanje *Razlučivati i odlučivati: transparentnost zajedničke poslušnosti Duhu* održao je doc. dr. sc. p. Dalibor Renić SJ, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Na početku predavanja p. Renić podsjetio je na često spominjanu sintagmu pape Franje da „želi Crkvu koja razlučuje“ ustvrdivši da je to interpretacijski ključ za Papin pojam sinodalnosti. Kazao je da stoga želi podijeliti nešto iz baštine svoje redovničke karizme, a to je zajedničko razlučivanje u tradiciji duhovnosti sv. Ignacija.

Nakon predavanja p. Dalibora Renića SJ, predavanje je održala mr. sc. Marina

Šijaković, donedavna voditeljica programa Centra za promicanje dobroti ranjivih osoba pri Hrvatskom katoličkom sveučilištu. Predavačica se u izlaganju *Osluškvati: periferije u zajednici* na osobit način fokusirala na moguće oblike manipulativnih ponašanja koji mogu uzrokovati stvaranje perifernih ozračja u redovničkim zajednicama.

Govoreći o aktivnom slušanju jedni drugih, predavačica je naglasila da u redovničkom životu kroz različite službe i uloge slušanje drugoga, iz vlastite zajednice ili zajednice vjernika, jedna je od svakodnevnih situacija. Pojasnila je kako je aktivno slušanje proces „u kojem osobi dajemo do znanja da je čujemo i razjašnjavamo ono što nam nije jasno. Kada slušamo na ovaj način, šaljemo sugovorniku poruku da ga se trudimo razumjeti, da nas zanima kako mu je te da ga prihvaćamo i poštujemo takvog kakav je. Parafraziranje uključuje sažeto ponavljanje glavne poruke svojim riječima s ciljem provjeravanja jesmo li dobro razumjeli sugovornika. Potrebno je pokazati i empatiju prema osobi te osim razjašnjavanja onoga što osoba govori, važno je i dati joj do znanja da slušamo. Također je bitno ne prekidati sugovornika, ne davati savjete (osim ako osoba izričito zatraži savjet) te naučiti šutjeti. Šutnja također može biti moćna kako bismo osobi dali prostora da se sabere, nastavi priču ili, posebice kod neugodnih i bolnih tema, da osjeti težinu onoga što je izrekla i shvati kako se zbog toga osjeća.“

Program 38. *Redovničkih dana* u Zagrebu drugoga dana, 24. rujna 2022. godine, započeo je molitvom Trećega časa i pozdravom potpredsjednice Hrvatske redovničke konferencije s. Gordane Igrac FDC. Uslijedilo je predavanje fra Ivana Ivankovića

foto: HRK

OFM, *Suputnici: pravni položaj redovničkih zajednica u Crkvi i društvu*. Posljednje predavanje na *Redovničkim danima* u Zagrebu s temom *Odgajati se za sinodalnost: duhovnost zajedničkog hoda kao odgojno načelo* održala je dr. sc. s. Ozana Krajačić FDC. (IKA)

foto: HRK

s. Gordana Igrec FDC,
dopredsjednica HRK

Pozdrav

na 38. Redovničkim danima
Zagreb, 23. rujna 2022.

Uzoriti gospodine Kardinale, preuzvišeni oče Biskupe, mnogopostovane časne majke, oci provincijali i sestre provincijalne poglavarice, draga braćo i sestre u redovništvu!

U prigodi 38. *Redovničkih dana* koji se održavaju već nekoliko godina u različitim gradovima kako bi obuhvatili što veći broj Bogu posvećenih osoba, radost mi je i zadovoljstvo pozdraviti Vas, u ime predsjednika fr. Slavka Sliškovića OP i u svoje osobno ime, na otvorenju ovih *Redovničkih dana*, koji se već tradicionalno održavaju u ovom franjevačkom samostanu. Tema o kojoj ćemo promišljati ova dva dana *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje* aktualna je i na poseban način uklapa se u ozračje sinodalnog hoda koji je započeo u listopadu prošle godine, a zaključit će se biskupskom sinodom u listopadu sljedeće godine. Sinodalni hod u svojoj prvoj fazi obilježen je savjetovanjem s Božjim narodom kroz različite tematike koje su bile baza toga savjetovanja, a ujedno su i teme ovogodišnjih *Redovničkih dana*: od uloge redovničkih zajednica u mjesnoj Crkvi, njihovog pravnog položaja u Crkvi i društvu, do zajedničkog slušanja Božje Riječi i slavlja vjere, oslušivanja periferija, razlučivanja i odlučivanja te odgoja za sinodalnost. Vjerujemo da su u tom procesu savjetovanja s Božjim narodom velik doprinos dali i nadalje daju i mnogi redovnici i redovnice na

foto: Marija Belošević

području mjesnih crkava pa i naše zagrebačke Crkve, u kojoj živi i djeluje najveći broj redovnica i redovnika u našoj domovini. Stoga nam je posebno draga prisutnost ovdje nazočnog uzoritog kardinala Josipa Bozanića, nadpastira naše mjesne Crkve, koji ove godine slavi 25. obljetnicu službe zagrebačkog nadbiskupa i metropolita i kojega najsrdačnije pozdravljamo i čestitamo na lijepom jubileju.

Dok zajedno koračamo na putu kao pojedinci i Božji narod, otvarajmo se i gradimo, usprkos poteškoćama i neizvjesnosti, staze novih mogućnosti za prepoznavanje Božje prisutnosti u našem društvu. Radostno i ustrajno sudjelujmo u poslanju ljubavi, zagledani u Krista – ikonu vjernosti Bogu Ocu i izvršenju Njegove volje. Kao Bogu posvećene osobe budimo ono što Otac po Sinu u Duhu izvodi svojom ljubavlju, svojom dobrotom i svojom ljepotom (usp. VC, 20). Još jedanput dobrodošli na 38. *Redovničke dane!*

foto: HRK

*mons. Josip kardinal Bozanić,
nadbiskup zagrebački i metropolit*

Pozdrav

*na 38. Redovničkim danima
Zagreb, 23. rujna 2022.*

Radosna srca pozdravljam sve sudionike *Redovničkih dana 2022.* godine u Zagrebu. Dragi redovnici i redovnice i sve osobe posvećenog života, na ovogodišnjem susretu vi želite produbiti svoj poziv i poslanje u Crkvi i svijetu u okviru teme: *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje.* Vaš je zadatak u skladu s temom 16. redovite opće skupštine Biskupske sinode. Crkva zagrebačka upravo ovih dana zaključuje svoj sinodski hod kojim je hodala tijekom dva desetljeća. Pri otvaranju sinodskog procesa u Crkvi zagrebačkoj, na

blagdan bl. Alojzija Stepinca 2002. godine, istaknuo sam da Sinodom želimo „vidjeti kako možemo biti snažnije svjetlo ljudima; kako živimo svoju crkvenost i kršćansko zajedništvo koje nam je darovano Radosnom viješću te kako možemo odgovoriti izazovima današnjice svojim kršćanskim identitetom“. Stoga smo radosni da se naš sinodalni proces u novosti života povezuje sa sinodalnim hodom opće Crkve na koji nas je pozvao papa Franjo. Ujedno koristim priliku da odam priznanje članovima posvećenog života u Zagrebačkoj nadbiskupiji za dragocjeni doprinos Drugoj sinodi Zagrebačke nadbiskupije. Sluga Božji biskup krčki Anton Mahnić znao je u ono vrijeme govoriti da je redovništvo znak i očitovanje pluralizma te demokratičnosti u Crkvi. Tijekom stoljeća redovničke zajednice njegovale su zajedništvo i razvijale razne oblike dijaloga i

foto: HRK

sudjelovanja svih svojih članova u životu zajednice, spominjem samo redovite dnevne ili tjedne susrete, kapitule, konstitucije... Sinodalnost bi se, naime, trebala izražavati u redovitosti života i djelovanja Crkve. Sinodalnost na neki način označava poseban stil koji karakterizira život i poslanje Crkve. Ona izražava narav Crkve kao Božjeg naroda koji je od Boga pozvan po Isusu Kristu u snazi Duha Svetoga da naviješta evanđelje. Taj Božji narod zajedno hodi prosvijećen Božjom riječju i ujedinjen u molitvi, kako bi mogao tražiti i razlučiti Božju volju i ići putovima na koje ga Bog poziva: prema dubljem zajedništvu, potpunijem sudjelovanju i većoj otvorenosti za ostvarenje poslanja u svijetu.

Drage redovnice i redovnici, Marija na svadbi u Kani pokazuje nam ključ sinodalnog stila koji se sastoji u gajenju naše bla-

gonaklone pozornosti prema stvarnosti, u shvaćanju onoga što se oko nas događa te u sposobnosti da se na jasan, jednostavan, a u isto vrijeme hrabar i koncizan način kaže: „Vina nemaju!“ Tim riječima započinje dijalog u koji se uključuje i Isus, proširujući vidike. Kaže joj Isus: „Ženo što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas!“ Taj dijalog završava konsenzusom u koji su svi uključeni, od trenutka kada Marija reče: „Što god vam rekne, učinite!“ Te Marijine riječi uvijek odzvanjaju u svakom susretu koji želi živjeti crkvenu sinodalnost. Samo se tako dolazi do vina radosti i nade, za kojim žeda ne samo posvećeni život, nego i svekolika Crkva, čitav svijet i sve stvorenje. Neka tako bude! Želim uspješan i plodan rad *Redovničkih dana* u Zagrebu!

*mons. mr. Zdenko Križić,
biskup gospićko-senjski*

Homilija

*Crkva Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice
Marije u Zagrebu, 23. rujna 2022.*

*Liturgijska čitanja: Prop 3, 1-11;
Ps 144, 1a. 2-4; Lk 9, 18-22*

U ova tri dana u prvom misnom čitanju slušamo odlomke iz *Knjige propovjednikove*. Ovoj biblijskoj knjizi pristupamo ne s manje poštovanja nego prema drugim knjigama, jer i ovo je Božja riječ bez obzira što može davati dojam da svojim sadržajem više zamračuje nego rasvjetljuje, više zbunjuje nego pojašnjava. Međutim, Bog nam preko ove knjige postavlja mnoga pitanja koja imaju za cilj da pročistimo našu vjeru, da se oslobodimo slike Boga koji bi trebao biti nama na raspolaganju i rješavati sve naše probleme. Ova se knjiga opire napasti da pretvorimo Boga u automat koji ispunja naše želje i daje odgovore na sva naša mučna ili znatiželjna pitanja.

Ne znamo točno tko je taj *Qoelet* koji napisao ovu kratku, ali sadržajnu knjigu, koja istovremeno, s nekim svojim stavovima, uvelike zbunjuje. Evidentno je da ju je napisala osoba koja je vjernik, ali vjernik kojemu u njegovoj vjeri nije skoro ništa jasno, koji u sve sumnja i gotovo ni u čemu ne nalazi smisao života. Ta knjiga zapravo opisuje patnju jednog vjernika koji traga za odgovorima na mnoga važna životna pitanja, a odgovora niotkud.

No s pravom se veli da nije najvažnije imati na sva pitanja odgovore, nego je važno znati postavljati prava pitanja. Ako si netko

foto: HRK

postavlja prava životna pitanja, odgovori će prije ili kasnije doći. Najgore je ignorirati važna životna pitanja ili bježati od njih, što se često događa u ljudskom životu. Bog je onaj koji nas stalno propituje, koji nam postavlja pitanja od životne važnosti i traži da se s njima suočavamo. Tako i Propovjednik postavlja mnoga teška pitanja s obzirom na Boga i njegovo djelovanje u svijetu i silno se muči tražeći odgovor na njih, da bi onda u toj nemoći često davao deprimirajuće odgovore koji ostavljaju gorak okus tjeskobe i beznada.

Propovjedniku je dobro poznata uvriježena dogma u tom vremenu o Božjoj kazni za zla djela i nagradi za dobra djela, ali on tu dogmu bez skrupula posve pobija. On piše: „Svašta vidjeh u svojem ništavnom životu: pravednik propada unatoč svojoj pravednosti, a bezbožnik i dalje živi unatoč svojoj bezbožnosti“ (7,15), a potom ustvrđuje: „Svima je ista kob, pravednomu kao i

opakom, čistomu i nečistomu, onomu koji žrtvuje kao i onomu koji ne žrtvuje; jednako dobromu kao i grešniku... Najgore je od svega što biva pod suncem ovo: ista je kob svima“ (9,2). Propovjednikove tvrdnje takve su da prijašnji nauk o nagradi i kazni posve obara i to temeljeći na svom iskustvu i svemu onomu što vidi u svijetu, ali je problem što ostavlja samo ruševine ne nudeći nikakve odgovore. Bog, po njemu, možda ima neki svoj projekt u koji se sve ovo nekako uklapa (nepravde, patnja, smrt...), ali nam on to ne objavljuje. Zbog toga mu se i nameće zaključak da je sve samo ispraznost, riječ koja se čak 38 puta ponavlja u ovom kratkom spisu koji gotovo da želi nametnuti zaključak da je u životu sve ispraznost i besmisao. Propovjednik ne negira Boga i njegovo djelovanje u svijetu, ali je problem što je to djelovanje čovjeku posve nerazumljivo.

Propovjedniku je također dobro poznata tradicionalna nauka o Božjem Sudu i on, usprkos velikih sumnji, želi da ta nauka bude istina. On veli: „Vidim da pod suncem umjesto pravice vlada nepravda i umjesto pravednika zločinac. Zato rekoh u sebi: Bog će suditi i pravedniku i zločincu“ (3,16-17). S druge strane posve je zbunjen i zapanjen pred tolikim suzama nevinih i tolikim nepravdama u svijetu koji mu liči samo na džunglu. Posebno je dojmljivo njegovo zapažanje u tom smislu: „Opet stadoh promatrati sva nasilja koja se čine pod suncem, i gle, suze potlačjenih, i nikoga nema da ih utre; i nasilje iz tlačiteljske ruke, a zaštitnika niotkuda“ (4,1). Što Bog radi u takvom svijetu, njemu nije jasno. On samo jasno vidi bezbroj nepravdi, potoke suza i vidi da na sve to Nebo šuti. Propovjedniku je to neprihvatljivo. Još mu teže pada uvjerenje da pravdu ne čini niti sam Bog koji

ju je proklamirao. Jer kako je moguće, pita se Propovjednik, da „i grešnik koji čini zlo i sto puta, dugo živi“ (8,12).

Na mnoga postavljena pitanja Propovjednik daje nekada posve obeshrabrujuće odgovore, a nekada tek stidljive. Čuli smo u današnjem odlomku jedan od takvih stidljivih odgovora: „Sve što Bog čini prikladno je u svoje vrijeme; ali, iako je dopustio čovjeku uvid u vjekove, čovjek ne može dokučiti djela koja Bog čini od početka do kraja“ (3,11). Ovdje se, kao i u naglasku da sve ima svoje vrijeme, htjelo istaknuti da čovjek ne može vidjeti cjelovito Božje djelo od početka do kraja. Vidi samo djelomično i pozvan je da živi to djelomično. Kada bi čovjek mogao vidjeti odjednom sve izgubio bi stimulans da ide naprijed, da traga i otkriva.

Pa i grijeh se sastoji u tom umišljenom nastojanju da se vidi sve, da se bude kao Bog. Problem je što čovjek ne želi prihvatiti svoju ograničenost. I ne samo da ne želi prihvatiti svoju ograničenost, nego je često negira. Želi se uvjeriti da je ravan Bogu. Vjerovati znači živjeti svoju ograničenost i žuditi za stvarnošću koja je iza toga. Ova ograničenost nužno nosi sa sobom svu kontradiktornost života na koju Propovjednik ukazuje. Da je Propovjednik iznosio samo ono što je lijepo i pozitivno ne bi na taj način govorio o realnosti života. Od te realnosti se ne može, a i ne smije bježati.

Mi možemo govoriti kako smo svi mi u crkvi ili u samostanu braća i sestre i da se volimo. Ali u stvarnosti to nije baš tako. Ako se hoće život živjeti, nužno je suočiti se i s paradoksima i kontradiktornostima života. Propovjednik nas potiče da budemo vjernici, ali ne s nekom vjerom koja briše realnost, nego s vjerom koja zna realnost prihvatiti

i nositi koliko god ona nekada bila teška i iscrpljujuća. Tako, na primjer, Propovjednik nosi u sebi duboko uvjerenje da je on puno mudriji od kralja, ali što to vrijedi? Stvarnost je drugačija i on mora slušati kralja jer kralj njega sigurno neće. Propovjednik zato savjetuje jednu umjerenost u životu uopće pa i u pogledu same mudrosti: „Ne budi prepravedan i ne budi premudar; zašto da se uništavaš?“ (7,16).

Biti pretjerano siguran u svoju mudrost, tj. u svoju istinu, može biti i jako opasno. Možeš postati posve netolerantan prema drugome. Povijesno se zna da su i kršćani ubijali u ime svoje istine. Pretjerana sigurnost u svoju istinu može biti realna opasnost za drugoga. Naglasak je na tome da se istina ne radikalizira, nego da se, s obzirom na istinu, bude stalno otvoren slušanju, novim spoznajama, novim traženjima i otkrivanjima. Jer istina se ne može do kraja posjedovati, posve imati, nego za njom treba neprestano tragati. Nikada ne možemo prodrijeti do kraja u bit stvari, kao što ne možemo do kraja razumjeti ni Boga. Kada bismo ga do kraja razumjeli bio bi to znak da ga posjedujemo, da je naše vlasništvo, a to može dovesti do toga da se onda uvjerimo da tko god ima nešto protiv nas ima i protiv Boga. Bolje je biti daleko od onih koji se busaju s tvrdnjom: „Bog je s nama, Bog je na našoj strani.“

Pa i Evanđelja nam ne predstavljaju toliko „Boga svemogućega“ koliko Boga nemoći i slabosti, odnosno mudrost križa, kako će govoriti sveti Pavao. To je za grčke filozofe ludost, za židovske sablazan, ali to je mudrost Božja. Mnogi su se prevarili u odnosu na ovu Božju mudrost i istinu te su u ime neke svoje istine htjeli ovu Božju nekako odstraniti. Zato je i vjera stalno traženje istine, a ne nje-

zino posjedovanje. Danas je to posebno opasno kada se olako ideje postave iznad osoba, kada su daleko važnija načela negoli osobe, kada stavovi postanu nedodirljivi i kada se mišljenja ne smiju podvrći kritici. Koliko je zbog ovoga nastalo sukoba u svijetu pa i u našim samostanima. U tom smislu Propovjednik posve pripada našem vremenu.

On ne krije da mu najteže pada što se moćnicima ne smije prigovarati, što ih se ne smije kritizirati u njihovim ponašanjima kada se jasno vidi da ne rade dobro. On vidi stanje takvim da čak i drugima savjetuje da to ne čine. Veli: „Ni u svojoj misli ne kuni kralja, ni u svojoj ložnici ne kuni bogataša, jer će ptice odnijeti glas, i kleveta lako okrihati“ (10,20). Mudrac je jednostavno u situaciji da ne smije reći što misli, da ne smije niti savjetovati na dobro, ako to ne potvrđuje stavove moćnika, jer će ga to koštati. Sva ova stvarnost baca Propovjednika u očaj: ne može to prihvatiti, a mora.

Ali s druge strane njegov je stav da se čovjek ne smije nikada predati: treba se u životu boriti pa i onda kada se ima dojam da je sve unaprijed osuđeno na neuspjeh. Treba uporno sijati dobro koliko god tlo gdje se sije izgledalo posve prokletu. On veli: „Ujutro sij svoje sjeme, a navečer nek ti ruka ne počiva. Jer ne znaš da li će biti bolje ovo ili ono, ili će oboje biti jednako dobro“ (11,6). Prekrasan redak koji poziva da se život u potpunosti živi od jutra do večeri i da se ne smiju dići ruke i olako nešto proglasiti da je nemoguće ili da se ne isplati, da nema smisla, da ne vrijedi truda i napora... Mora se živjeti u nadi pa i onda kada izgleda da je to protiv svake nade. Tako, koliko god će Propovjednik ponavljati da je pod suncem sve ispraznost, ipak želi ostati pod tim suncem.

Koliko god ponavljao da puno toga u ovom životu nema smisla, ipak naglašava da se ne smije nikada izgubiti nada.

Propovjednik je čovjek koji postavlja puno pitanja koja ga opterećuju i na koja ne zna odgovore, ali s njima želi staviti u krizu naše površne odgovore i olake sigurnosti. Kao da želi posve srušiti temelje neke plitke ili čak lažne vjere u narodu da bi se onda moglo graditi na novim temeljima čiste vjere. U tom smislu ima velikih sličnosti sa samim Isusom, koji je stavljao u krizu mnoga dotadašnja uvjerenja i rušio pogrešnu viziju Boga u očima svojih suvremenika da bi gradio na novim temeljima.

Zaključak Propovjednika jest da se, pored svega, isplati živjeti i žrtvovati da bi dobro nadvladalo zlo. On veli: „Ljupka je svjetlost i ugodno je očima vidjeti sunce. Ali ako čovjek živi i mnogo godina, neka se uvijek veseli, ali neka se i sjeti da će i tamnih dana biti mnogo“ (11,7-8). Život treba radosno živjeti, ali se i s 'tamnim danima' mora računati i s njima znati nositi. Zato na kraju Propovjednik, kao dobar vjernik, sve sažima u prekrasni savjet s kojim završava svoju knjigu: „Čujmo svemu završnu riječ:

Boj se Boga, izvršuj njegove zapovijedi, jer – to je sav čovjek. Jer sva će skrivena djela, bila dobra ili zla, Bog izvesti na sud“ (12,13).

On zna da, s jedne strane, zadnja riječ pripada smrti, ali ne samo smrti, nego pripada i Bogu. Da li Bog ima i neku drugu soluciju za čovjeka osim smrti? Propovjednik to ne zna, do toga nije došao. On to sluti, ali nema nikakvog iskustva da bi mogao bilo što reći u prilog tome.

On zapravo potvrđuje veliku istinu: potrebno je posve prihvatiti smrt da bi se mogli otvoriti vjeri u uskrsnuće. Samo promatrajući smrt možemo otkriti koliko volimo život. Tada život postaje sposoban da se otvara uskrsnuću, odnosno pobjedi nad smrću.

Ova knjiga ima svoju veliku vrijednost zbog pravih pitanja koja postavlja, a ne zbog odgovora koje na njih daje ili pokušava dati. Propovjednikova knjiga nema zaključka, ona ostaje otvorena. Ona je aktualna i za naše vrijeme jer je otvoreni poziv čovjeku našeg vremena da preispita svoju sliku Boga u koga vjeruje i da kroz Božju riječ započne tražiti novo lice Boga u kojem će spoznati i sam smisao ljudskog života.

foto: IKA

38. Redovnički dan u Rijeci

(Rijeka, 24. rujna 2022.)

Redovnice i redovnici na službi u Riječkoj nadbiskupiji okupili su se 24. rujna 2022. godine u kapucinskoj crkvi u Rijeci proslavljajući *Redovnički dan* misnim slavljem koje je predvodio nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić.

Nadbiskup je okupljene redovnice i redovnike ohrabrio u njihovu poslanju u vremenu kada se čini da je sve manje redovničkih zvanja. Situacija je jednako zabrinjavajuća i na nacionalnom demografskom planu i potvrđena novim rezultatima popisa stanovništva. „Ne samo da nas je sve manje, nego u toj populaciji ima sve manje mladih i sve više starijih.“ Kako u redovničkim zajednicama, vidljivo je to i u crkvama, među okupljenim vjernicima.

Objasnio je kako i papa Franjo u poruci redovničkim zajednicama i posvećenim osobama, a to je poruka cijeloj Crkvi, ukazuje kako s Kristom ljudima umirati. „Papa ističe kako je potrebno izići iz samih sebe i poći na egzistencijalne periferije. A tamo se nalaze osobe koje su izgubile nadu, obitelji u poteškoćama, napuštena djeca, mladi kojima je oduzeta budućnost, stariji i napušteni, bogati s prazninom u srcu, muškarci i žene lišeni smisla, oni koji žedaju za Bogom. Sve ove osobe trebaju biti i jesu naše poslanje. Krenuti prema njima na Kristov način znači ne biti prignut nad sobom, ne dopustiti da ostanemo zatvorenci svojih problema. Ne dozvoliti da postanemo usidjelice, nego truditi se biti očevi i majke“, rekao je nadbiskup Uzinić.

Nadahnut papom Franjom potaknuo je okupljene da ne gube nadu jer ona se ne temelji na brojevima i djelima, nego u Bogu kojem ništa nije nemoguće. „To je

nada koja ne razočarava i koja će omogućiti posvećenim osobama nastaviti ispisivati veliku povijest i u budućnosti“, rekao je nadbiskup.

Nakon mise, redovnice i redovnici okupili su se u Nadbiskupskom domu gdje su poslušali dva izlaganja na temu slušanja te razlučivanja i odlučivanja, koja su bila nadahnuta Sinodalnim hodom.

Dr. sc. s. Vinka Bešlić SSFCR, održala je prvo predavanje *Slaviti: zajedničko slušanje Riječi i slavlje vjere*. Uvodeći u temu, s. Vinka stavila je naglasak na tri riječi: tišina, šutnja, slušanje.

Uz pojam ‘slušanja’ najčešće se spominju riječi tišina, šutnja, mir, koji se u praksi ponekad preklapaju i zamjenjuju jedan s drugim. Iako se o ovim kategorijama može govoriti iz različitih perspektiva (psihološkog, sociološkog, teološkog), s. Vinka naglasila je da se treba usmjeriti na zajedničko slušanje Riječi Božje „kao čovjekovu svjesnu ili nesvjesnu potrebu traženja onog signala koji mu je tako blizu, a čini se toliko dalekim te čije je glasove, poruke i sadržaje najčešće moguće u tišini i šutnji prepoznati i dohvatiti te u dubini srca prihvatiti“.

Predavačica je upozorila kako izvanjske okolnosti utječu na „inflaciju riječi, govora, mišljenja“, te je stoga u svakodnevnom, užurbanom svijetu prilično zahtjevno pronaći trenutke tišine i šutnje i izboriti se u doba ‘diktature buke’ i čuti govor Božji pa i govor čovjeka. No, u tim okolnostima čovjek ima sve veću potrebu za odmakom od takvog svijeta užurbanosti i buke kroz razvijanje različitih metoda i strategija za dnevni ili tjedni odmor ili za trenutke oduševljenosti ljepotom stvorenoga svijeta u tišini prirode.

Doc. dr. sc. p. Dalibor Renić SJ, održao je drugo izlaganje na temu *Razlučivati i odlučivati: transparentnost zajedničke poslušnosti Duhu*. Istaknuo je kako se taj proces ne može svesti na demokraciju i parlamentarno iznošenje stavova. „Potreban je istinski susret članova zajednice, priprema, molitva, slušanje, razgovor i promišljanje“, objasnio je p. Dalibor.

U svemu tome važno je osjetiti i oslušivati djelovanje Duha Svetoga. „Po krštenju svi sudjelujemo u poslanju Krista – svećenika, proroka i kralja i na tom temelju kao zajednica imamo *sensus fidei*. Po redovničkom pozivu i formaciji, svi imamo neki *sensus* vlastite karizme. Međutim, uvijek uzimamo u obzir životnu istinu da je ‘naše srce kao tržnica i kao cesta’, kako reče papa Franjo, ‘svašta njime prolazi, svakakve misli, želje, ideje, poticaji’. To još više vrijedi za zajedničko odlučivanje. Svakakvi glasovi i interesi uključeni su u tzv. ‘glas javnosti’ pa i ‘crkvene javnosti’“, kazao je provincijal.

Rekao je kako s jedne strane komunikacija u Crkvi (i redovničkoj zajednici) traži umijeće iznošenja mišljenja i umijeće slušanja, ali takvo umijeće da svaki koji sudjeluje iskreno i pouzdano traži Boga, tj. istinu u Bogu.

S druge strane, sinodalnost je afirmacija da se volja Božja nalazi kroz zajedništvo bez ukidanja činjenice autoriteta u Crkvi. Naglasio je da autoritet u Crkvi ima obvezu saslušati, ali na kraju drugi trebaju njega poslušati. (IKA)

*fra Milan Krišto OFM,
voditelj Povjerenstva HRK za trajnu
formaciju redovnika i redovnica*

Pozdrav na 38. Redovničkim danima *Rijeka, 24. rujna 2022.*

Drage sestre i braćo, sve vas radošno pozdravljam u ime Povjerenstva za trajnu formaciju Hrvatske redovničke konferencije u prigodi 38. *Redovničkih dana* ovdje u Rijeci. Ponajprije pozdravljam preuzvišenog riječkoga nadbiskupa koadjutora mons. Matu Uzinića. Srdačan pozdrav i s. Vinki Bešlić SSFCR i p. Daliboru Reniću SJ kao predavačima koji će nas obogatiti kroz predavanja koja će uskoro uslijediti. Istom radošću pozdravljam drage nam provincijalne poglavarice te želim srdačnu dobrodošlicu svima vama drage sestre i braćo, redovnice i redovnici.

Kao što vam je poznato, tema ovih *Redovničkih dana* – *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje* izabrana je na tragu predstojeće Sinode o sinodalnosti. Papa Franjo u ovoj 'promjeni epohe' sazvao je Sinodu koja prvi put u po-

vijesti uključuje cijelu Crkvu. To je istinski događaj milosti i dar koji traži ozbiljno zalaganje svih vjernika, ne samo u izricanju lijepih ideja, nego u promicanju Isusova mentaliteta. Redovništvo, možemo reći, već ima baštinu sinodalne prakse u svojim strukturama i stilu življenja 'zajedničkog hoda', a najizvrsniji primjeri toga jesu kapituli.

U *Pripremnom dokumentu* u br. 28 govori se sljedeće: 'Zajednički hod' treba promovirati iz dviju perspektiva. Prva se tiče unutarnjeg života mjesnih Crkava – sagledava odnos između vjernika i njihovih pastira te način na koji mjesna Crkva u sebi integrira doprinos osoba posvećenog života i njihovih ustanova: vrtići, škole, bolnice, sveučilišta, zaklade, dobrotvorne ustanove, itd. Druga perspektiva promatra kako Božji narod putuje zajedno s cijelom ljudskom obitelji (stanje odnosa, dijaloga, zajedničkih inicijativa...) (usp. *Pripremi dokument*, 29).

Već sada na samom početku zahvaljujemo našim domaćinima koji su nam omogućili da se ostvari ovaj susret. Dok pozivam preuzvišenog nadbiskupa koadjutora mons. Matu Uzinića da nam se obrati prigodom početka ovih *Redovničkih dana*, želim svima blagoslovljen rad ovdje u Rijeci. Gospodin Vam dao svoj mir!

foto: IKA

38. Redovnički dani u Slavskom Brodu

(Slavonski Brod, 8. listopada 2022.)

U okviru 38. Redovničkih dana u Slavskom Brodu 8. listopada 2022. godine održan je susret osoba posvećenoga života Đakovačko-osječke nadbiskupije. U Svetištu Gospe Brze Pomoći istoga dana slavljen je osmi dan u mjesecu kao hodočasnički dan. U središnjem je hodočasničkom slavlju, koje je predvodio đakovačko-osječki pomoćni biskup mons. Ivan Ćurić, sudjelovalo više od stotinu redovnika i redovnica.

Veći dio susreta odvijao se u brodskom franjevačkom samostanu. Program je u franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva započeo molitvom Jutar-njih hvali. Pozdravnu riječ uputili su na po-

četku nadbiskupijska povjerenica za osobe posvećenog života s. Viktorija Šimić SCSC, domaći gvardijan fra Klaudio Milohanović OFM i predsjednik Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavko Slišковиć OP.

Potom je prigodno predavanje *Odgajati se za sinodalnost: duhovnost zajedničkog hoda kao odgojno načelo* održala dr. sc. s. Ozana Krajačić FDC. Promišljala je kako promicati duhovnost zajedništva da bi ono bilo hod za Kristom i drugim ljudima, da bi zaista bili živi udovi Crkve koja je u sinodskom hodu. Istaknula je potrebu čitanja crkvenih dokumenata da bi se tako učilo o Bogu u redovničkom životu. Izlaganja je temeljila na smjernicama koje je sv. Ivan Pavao II. ostavio u dokumentu za ulazak u 3. tisućljeće, kroz četiri Papine misli: odgoj za otajstvo – hod u dubinu, odgoj za povjerenje – hod prema drugima, odgoj za vidjeti pozitivno –

hod prema dobru te hod u širinu – dati prostora drugima. „Isus i danas po nama redovnicima i redovnicama želi ući u svaki grad, u svako mjesto. Ta duhovnost je: osluškuj njegove namjere. Redovništvo, vjerujem, imat će svoje mjesto i važnost u Crkvi bude li zaista osluškivalo Isusove namjere. Da nam srce titra od radosti jer poslani smo i pozvani. Hod u dubinu događa se i neminovno u širinu i onda će Crkva zasigurno imati svoj blagoslov po nama“, zaključila je s. Ozana.

U popodnevним satima predavanje *Osluškiivati: periferije u zajednici* održala je mr. sc. Marina Šijaković. Pojasiila je kako članovi redovničkih zajednica trebaju aktiv-

no slušati jedni druge te je objasnila što je manipulacija i kako ju prepoznati u svijetu i u vjerskom okruženju, tko su manipulatori koji siju razdor, kako prepoznati njihove maske i karakteristike, tko su žrtve i kako se zaštititi od manipulacije...

Susret je završen pohodom spomen-oblježu sluzi Božjem Josipu Stadleru kod njegove rodne kuće. Život i djelo tog velikana, vrhbosanskog nadbiskupa, rodnom iz Slavenskog Broda, kratko je predstavila s. Pavka Dujmović SMI. Potom su svi zajedno molili za njegovo proglašenje blaženim. (IKA)

foto: IKA

foto: IKA

*mons. mr. Ivan Ćurić,
pomoćni biskup đakovačko-osječki*

Homilija u euharistijskom slavlju *Crkva Gospe Brze pomoći u Slavanskom Brodu, 8. listopada 2022.*

*Liturgijska čitanja: Sir 24, 9-12; 19-22;
Ps: Lk 1, 46-48a; Iv 2, 1-11*

Draga braćo svećenici i redovnici, drage sestre redovnice, draga moja braćo i sestre u zajedništvu Brata našega i Spasitelja, Krista!

Čim smo jučer diljem svijeta u zajednici svete Crkve blagdanski proslavili Gospu od Krunice, evo nam odmah sljedećega dana dragog hodočasničkoga poziva, da se oko Djevice Marije, Gospe od brze pomoći, ponovno saberemo na molitvu, obnavljajući u

sakramentu euharistije događaj koji je izvor i nada našega spasenja – Kristovu žrtvu na križu i njegovo uskrsnuće.

I baš sam jučer imao lijepu priliku predvoditi u Vinkovcima svetu misu početka trajnog euharistijskog klanjanja za taj grad i cijeli vinkovački kraj. Započelo je to vrijedno duhovno-molitveno djelo, koje se sve više diljem svijeta umnaža među Kristovim vjernicima laicima, a u našoj nadbiskupiji već je zaživjelo u Đakovu, Vukovaru, kao i ovdje, u Slavanskom Brodu. U Vinkovcima su istaknuli snažnu želju da otvorenje i početak klanjanja bude na jedan marijanski blagdan. U tome je snažna poruka jer nas majka Crkva i danas podsjeća da u Mariji Bogorodici prepoznamo 'tip Crkve', koja također, „izvršavajući Očevu volju, i sama postaje majkom: jer propovijedanjem i krštenjem rađa na novi i besmrtni život“.

I kad god pristupamo Mariji, u središtu njezina života, njezina dostojanstva i svetosti, ali i u središtu svoje pobožnosti, tražimo i susrećemo Krista, koga je ona rodila da bude „Emanuel“, onaj „koji se nije kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom“, već postaje ljudima sličan; ne okusivši grijeha, preuzme naše grijeha i otkupi nas.

Baš tu 'središnjost' Krista izrazila je kiparica Alojzija Ulman, rodom iz Vinkovaca, koja je oblikovala zavjetni kip Gospe od brze pomoći što ga častimo u ovom svetištu. Isus je – vidimo – u Marijinu naručju dijete. Kako je to uobičajeno na slikama i kipovima, no na brodskom zavjetnom kipu Isus je postavljen naviše. Pričaju da je umjetnica Alojzija Ulman dobro razumjela i htjela to kiparski izraziti: Isus je u središtu, on spašava, njegova su čudesna djela, 'njegov čas' je milost i donosi nam spasenje.

Danas smo čuli pouku događaja prvog Kristova čuda u Kani Galilejskoj. Upravo je taj događaj tako drag našoj marijanskoj pobožnosti i tako vrijedan za razumijevanje zajednice Crkve, njezina poslanja i našega poziva u njoj. Kana je, zapravo, slika Crkve: u središtu je Isus koji čini znamenje. Oko njega su učenici, početak nove zajednice, koja je, možemo to istaknuti, na samome početku Isusova javnog djelovanja prošla 'školu' Kane Galilejske. Marija prva pokazuje vjeru, istinsko povjerenje i nadu, sama se tako jasno pokazuje kao žena vjere, ali i kao njegovateljica vjere učenika. Još i više – kao 'roditeljica' vjere – upravo kako evanđelist Ivan i zaključuje evanđeoski ulomak: „I povjerovala je u njega njegovi učenici“.

U školi Kane Galilejske, Marijin nas primjer poučava da usvojimo tri važna stava za naš vjernički život i poziv:

- *sudjelovati u životima ljudi* – To znači biti solidaran s tjeskobama i žalostima, nadama i radostima naših suvremenika. Baš onako kako se i Crkva na Drugom vatikanskom koncilu i htjela predstaviti svijetu, kad je na sam početak govora o Crkvi izrekla: „Radost i nada, žalost i tjeskoba...“
- *biti osjetljiv za potrebe drugih, ne živjeti usredotočen na sebe* – Marijino „Vina nemaju“ pokazuje njezinu osjetljivost i sposobnost da uvidi što istinski nedostaje. To znači poznavati stvarno stanje konkretnoga života, stvarnih životnih prilika.
- *otkrivati Isusovu prisutnost i usmjeravati na njega* – kao jedinoga koji može odgovoriti našim najdubljim potrebama i životnim problemima. Marija gotovo nestaje sa scene nakon što je rekla slugama: „Što god vam rekne, učinite.“ To znači, dati Isusu mjesto koje mu pripada: on je Mesija, Krist, koji otvara riznice Božje dobrote, njegove sućuti, milosrđa – zapravo Božje trajne ljubavi.

Drage redovnice i redovnici, hvala vam što ste se danas pridružili hodočasničkom hodu u ovom Gospinu svetištu. Sabrali ste se iz svih zajednica s područja naše nadbiskupije u okviru 38. *Redovničkih dana* u Hrvatskoj, da molite i razmatrate o temi: *Posvećeni život u sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje*.

Svima nam je – da tako velim – smjestiti se uz Krista u krilu poslanja Crkve, po Marijinu uzoru, imajući uvijek na umu jasan odgovor na pitanje: „Tko je glavni protagonist?“, kako nas na to potiče papa Franjo

kad Crkvu našeg, današnjega vremena, poziva da osvježi sinodalni način svoga života i djelovanja. U djelu evangelizacije i sveukupnoga poslanja Crkve tko je glavni protagonist? – „Krist koji nas je svojom Pashom sve otkupio i Duh Sveti.“ Istodobno će nas Papa snažno upozoriti da se u naviještanju i svjedočenju vjere na oslanjamo tek na svoje snage, zaustavljajući se na sebi: „Ja naviještam Evanđelje, pokušavam uvjeriti ljude da je Isus Bog. Dragi moj, to nije evangelizacija, ako nema Duha Svetoga nema evangelizacije. To može biti prozelitizam, publicitet... Ali evangelizacija znači prepustiti se vodstvu Duha Svetoga, da On bude taj koji nas potiče na naviještanje sa svjedočenjem pa i mučeništvom“.

I danas su – kako je to bivalo mnogo puta kroz povijest Crkve – upravo redovničke zajednice i ustanove posvećenoga života pozvane biti prepoznatljiva mjesta otvorenosti i pokreta Božjega Duha, ne – ističe Papa – „nostalglični za onim čega odavno više nema“, nego „sposobni za dalekovidnu viziju vjere“, računajući na pokret koji daje Duh Sveti, koji nas „čini sposobnima uočiti Božju prisutnost i njegovo djelo, ne u ve-

likim stvarima, u spektakularnoj vanjštini, u pokazivanju snage, nego u malenosti i u krhkosti“.

Takav su nam put svjedočili brojni redovnički oci i braća, majke i sestre redovnice. Mnoge od njih častimo kao svete i blažene. A toliki su nam ostali nepoznati. Znamo, to nikako ne umanjuje njihovo svjedočanstvo svetosti, ali je nama na poticaj kad god se možemo zagrijati i učvrstiti vjeru svetim primjerima.

Ne možemo ovdje u Slavanskom Brodu ne spomenuti slugu Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, rođenoga u ovom gradu, utemeljitelja Družbe sestara Maloga Isusa. Od srca rado spominjemo izvanredno svjedočanstvo Majke Amadeje Pavlović SCSC, kao i službenice Božje Majke Klauđije Boellein SCSC (Đakovčanke).

Po njihovu svjedočanstvu, gledajući Mariju i moleći njezin zagovor, možemo prepoznati i osjetiti da smo krštenjem i pozivom pridruženi sretnoj zajednici – Crkvi koja i danas nosi istinski blagoslov Božje ljubavi i njegova milosrđa za svakoga čovjeka. Amen.

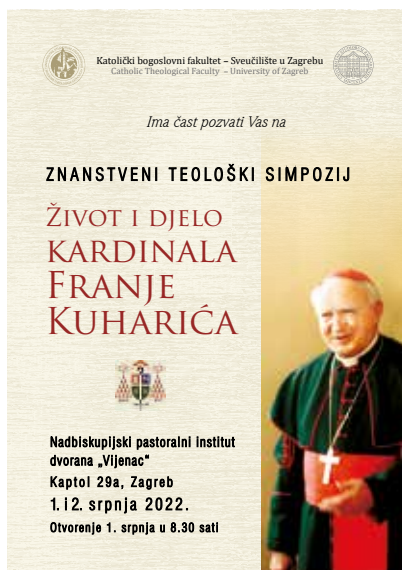

foto: kbफ.unizg.hr

Hrvatska redovnička konferencija sudjelovala u Simpoziju o kardinalu Franji Kuhariću

(Zagreb, 2. srpnja 2022.)

Znanstveni teološki simpozij *Život i djelo kardinala Franje Kuharića* u organizaciji Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održan je 1. i 2. srpnja 2022. godine u dvorani *Vijenac* Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu. U Simpoziju je sudjelovalo tridesetak predavača, a među njima i tajnica Hrvatske redovničke konferencije, dr. sc. s. Krista Mijatović SCSC, s temom *Nadbiskup Franjo Kuharić i posvećeni život*.

Uz uvodne i zaključne napomene, s. Krista izložila je temu u tri dijela: *Posvećeni život u Kuharićevim osobnim stavovima i odnosima; Kuharić za posvećeni život i Kuharić o posvećenom životu*. Rezultati istraživanja, poduzetog u svrhu

analize Kuharićeva života i djela s obzirom na odnos prema posvećenom životu, pokazuju da je Kuharić među najbližim suradnicima imao nekoliko posvećenih osoba, da su tijekom njegove biskupske službe brojne redovničke zajednice doselile u Zagreb i zagrebačku okolicu te da su njegovi govori upućeni osobama posvećenog života na tragu Drugog vatikanskog koncila.

Istraživački zaključci počivaju na tvrdnjama iz gradiva pohranjenog u Nadbiskupijskom arhivu u Zagrebu, Arhivu Hrvatske redovničke konferencije te arhivima redovničkih zajednica. Na arhivsko je gradivo primijenjena metoda analize sadržaja u svom kvantitativnom i kvalitativnom aspektu.

Opaženo je da relevantno arhivsko gradivo nipošto nije oskudno, nego naprotiv zbog svog preobilja predstavlja plodno tlo za mnogovrsna buduća istraživanja. Osobito stoga što je zbog malobrojnih dosadašnjih istraživanja javnosti uglavnom nepoznato. (s. Krista Mijatović SCSC)

foto: Franjevke od Bezgrešne

foto: Kćeri Marije Pomoćnice

foto: Sestre Naše Gospe

foto: Kćeri Milosrda

Hrvatska redovnička konferencija na Susretu Hrvatske katoličke mladeži

(Bjelovar, 17. rujna 2022.)

Nakon pet godina stanke, u Bjelovaru 17. rujna 2022. godine održan je *Susret hrvatske katoličke mladeži* (SHKM) pod geslom *Gore srca*. Domaćin susreta, Bjelovarsko-križevačka biskupija, preko svog Povjerenstva za pastoral mladih obratila se Hrvatskoj redovničkoj konferenciji za pomoć u organizaciji susreta u smislu poticanja redovničkih zajednica na sudjelovanje u *Susretu* kao i u posredovanju organizacijskih informacija prema Bogu posvećenim osobama. Hrvatska redovnička konferencija rado se odazvala pozivu.

Na *Susretu hrvatske katoličke mladeži* sudjelovale su 24 redovničke zajednice, odnosno 20 ženskih redovničkih zajednica i 4 muške redovničke zajednice. U središnjem gradskom parku,

raspoređeni po različitim 'punktovima', redovnice i redovnici dočekali su mlade te im u pretprogramu u trajanju od 90 minuta, na različite načine, predstavili svoje zajednice. Iako su vremenske prilike bile usklađene s jesenskim godišnjim dobom, radosti u susretima nije nedostajalo. Kakvo je ozračje na SHKM bilo i što je za SHKM značila prisutnost Bogu posvećenih osoba, možda najbolje opisuje zahvala koju je tajnica SHKM, Manda Zrno, nakon *Susreta* uputila redovnicama i redovnicima. (HRK)

foto: Sinovi Bezgrešne

Manda Zrno,
tajnica SHKM

Zahvala za sudjelovanje na Susretu hrvatske katoličke mladeži

Bjelovar, 19. rujna 2022.

Drage sestre i braćo,
krenuli smo u novi tjedan nakon ovog našeg *Susreta hrvatske katoličke mladeži*. Na ovaj put ne krećemo isti, nego, nadam se, sa srcima gore. Hvala vam što ste svojim sudjelovanjem u našem Bjelovaru obogatili ovaj *Susret*. Bez obzira na kišu, dijelili ste s nama mladima radost onoga koji vas poziva i time nam dali svje-

dočanstvo. Posebno je lijepo bilo vidjeti mlade redovnice i redovnike kako 'gore' za Gospodina. Hvala vam što ste pokazali bogatstvo redovničkih zajednica u Lijepoj Našoj. Vjerujem da ste mnoge mlade potaknuli na razmišljanje o duhovnom pozivu i nadam se da ćemo uskoro početi zbrajati plodove ovog susreta. Ovim susretom i kišom, koja nas nije omela, pokazali smo da smo napravljeni od čvrstog materijala kojeg stavljam na raspolaganje Onome koji nas poziva i osposobljava da gradimo bolju Hrvatsku. Preporučamo i dalje sve mlade u vaše molitve i radujemo se novim susretima! Gore srca!

foto: Služavke Kristove

foto: Franjevci konventualci

foto: Isusove male sestre

foto: Služavke Malog Isusa

foto: Službenice milosrđa

Hrvatska redovnička konferencija u TV-emisiji *Vidljivi tragovi* (Split, 17. rujna 2022.)

Na poziv Tiskovnog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije, tajnica Hrvatske redovničke konferencije dr. sc. s. Krista Mijatović SCSC, sudjelovala je kao gošća u emisiji *Vidljivi tragovi*. Snimanje je organizirano u prostorima Splitsko-makarske nadbiskupije 17. rujna 2022. godine. Emisija je emitirana na kanalima TV Jadrana i Laudato TV.

Emisija nosi naslov *Redovništvo u Hrvatskoj danas*, a pitanja postavljena s. Kristi tijekom emisije bila su povezana s njezinim izlaganjem *Uzeti riječ: Covid-19 u redovničkim zajednicama u fokusu medija*, koje je s. Krista održala na 38. *Redovničkim danima* u Splitu. Bilo je i pitanja o aktualnoj situaciji redovničkih zajednica u današnje vrijeme u Hrvatskoj i u svijetu. Emisiju je moguće pogledati na poveznici: <https://www.youtube.com/watch?v=8R4imB4bdAQ> (HRK)

foto: Vidljivi tragovi

Četvrti ciklus radio-emisije

Pozvani i poslani

(Zagreb, 20. rujna 2022.)

Ovogodišnji, četvrti, ciklus radio-emisije *Pozvani i poslani* započeo je uvodnom emisijom koja je emitirana 20. rujna 2022. godine. Završna emisija bit će u eteru 27. lipnja 2023. godine.

Uvodnoj i završnoj emisiji sudjelovali su svi ovogodišnji urednici i voditelji radio-emisije: s. Marija Zrno MVZ, s. Benedikta Krapić MVZ, p. Mislav Skelin SJ i fra Ivan Lotar OFMConv. Svatko će od urednika preuzeti brigu za jednu emisiju mjesečno, uz napomenu da će se franjevci konventualci izmjenjivati tijekom godine, odnosno svaku njihovu emisiju vodit će i uređivati netko drugi od članova njihove provincije. Fra Ivan Lotar OFMConv bit će posrednik u komunikaciji za svu svoju subraću.

Izbor tema emisija i gostiju u emisiji pušten je urednicima i voditeljima. Odabrane su teme vrlo raznolike. Odras su preferencija urednika i aktualne situacije u Crkvi i u društvu. (HRK)

fra Ivan Marija Lotar / foto: Eva Leš

p. Mislav Skelin / foto: Isusovci.hr

s. Marija Zrno / foto: Josip Ninković

s. Benedikta Krapić / foto: IKA

Godišnji plan radio-emisije *Pozvani i poslani* za godinu 2022./2023.

Mjesec	Datum	Voditelj	Tema emisija 2022./2023.
RUJAN	20.	s. Marija Zrno MVZ fra Ivan Lotar OFMConv s. Benedikta Krapić MVZ p. Mislav Skelin SJ	Uvodna emisija u četvrti ciklus
	27.	fra Ivan M. Lotar OFMConv	Redovnik iz obitelji za obitelj
LISTOPAD	4.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici u pomoći Ukrajini
	11.	fra Filip Pušić OFMConv	FRAMA, bogatstvo Crkve
	18.	s. Marija Zrno MVZ	S mladima i za mlade iz perspektive studentskoga kapelana
	25.	p. Mislav Skelin SJ	Ante Gabrić – redovnik i misionar
STUDENI	1.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici kao voditelji duhovnih seminara
	8.	fra Vladimir Vidović OFMConv	Odabrano i prisilno siromaštvo
	15.	s. Marija Zrno MVZ	Beskućnici – gospodari redovnika
	22.	p. Mislav Skelin SJ	Redovnik – duhovnik crkvenog zbora
	29.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici s migrantima i strancima
PROSINAC	6.	fra Zvonimir Pervan OFMConv	Komunikacija redovništva prema svijetu
	13.	s. Marija Zrno MVZ	Ulična evangelizacija redovnika
	20.	p. Mislav Skelin SJ	Družba sestara kćeri Marije Pomoćnice
	27.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici u borbi protiv trgovine ljudima
SIJEČANJ	3.	fra Miljenko Hontić OFMConv	Sestre Klarise pred izazovima 21. stoljeća
	10.	s. Marija Zrno MVZ	Odgojni izazovi rodne ideologije u redovničkim ustanovama
	17.	p. Mislav Skelin SJ	Isusovci i laici u vođenju duhovnih vježba
	24.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici kao učitelji zajedništva
	31.	fra Zlatko Vlahek OFMConv	Slavljenje otajstava u redovničkim zajednicama

Mjesec	Datum	Voditelj	Tema emisija 2022./2023.
VELJAČA	7.	s. Marija Zrno MVZ	Alternativne vrste duhovnosti s katoličkoga stajališta
	14.	p. Mislav Skelin SJ	Karmelska duhovnost danas
	21.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici u dijaspori
	28.	fra Stjepan Brčina OFMConv	Otkrivanje redovničkoga duhovnoga poziva
OŽUJAK	7.	s. Marija Zrno MVZ	Redovnik kao milosrdni ispovjednik
	14.	p. Mislav Skelin SJ	Redovnici i izdavaštvo: Glasnik Srca Isusova
	21.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici u borbi za ovisnike
	28.	fra Josip Blažević OFMConv	Poziv redovničkog brata
TRAVANJ	4.	VELIKI TJEDAN	
	11.	s. Marija Zrno MVZ	Duhovnost kao prevencija ljudskoga trpljenja
	18.	p. Mislav Skelin SJ	Redovništvo i psihoterapija
	25.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici kao učitelji molitve
SVIBANJ	2.	fra Ivan Bradarić OFMConv	Rad i posao u životu redovnika
	9.	s. Marija Zrno MVZ	Molitveno čitanje Svetoga pisma
	16.	p. Mislav Skelin SJ	Redovnici na ljetnim programima
	23.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovničke družbe kao brand
	30.	fra Josip Ivanović OFMConv	Hrvatski sveci redovnici
LIPANJ	6.	s. Marija Zrno MVZ	Ljetni kampovi za osobe s teškoćama u razvoju u organizaciji redovnika
	13.	p. Mislav Skelin SJ	Redovnica dominikanka u radu s obiteljima i samcima
	20.	s. Benedikta Krapić MVZ	Redovnici koji su iskusili Afriku
	27.	s. Marija Zrno MVZ fra Ivan Lotar OFMConv s. Benedikta Krapić MVZ p. Mislav Skelin SJ	Završna emisija četvrtog ciklusa

Hrvatska redovnička konferencija na Radio Mariji

(Zagreb, 26. rujna 2022.)

Na Radio Mariji 26. rujna 2022. godine emitirana je prigodna emisija *Osvrt na 38. Redovničke dane*. Urednica i voditeljica emisije bila je Ivka Malkoč Bastašić, a u emisiji je gostovala tajnica Hrvatske redovničke konferencije i članica Povjerenstva za trajnu formaciju redovnika i redovnica, dr. sc. s. Krista Mijatović SCSC.

U emisiji se govorilo o ovogodišnjim *Redovničkim danima* održanim pod temom *Posvećeni život u*

sinodalnoj Crkvi: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje. Budući da je s. Krista, kao članica Povjerenstva za trajnu formaciju redovnika i redovnica, ujedno i organizatorica *Redovničkih dana*, emisija je bila jedinstvena prilika 'iz prve ruke' čuti koji je smisao i cilj održavanja tog Skupa, koje su teme ove godine obrađivane te tko su bili predavači. U emisiji se moglo čuti koji su zaključci doneseni, na koje je točke stavljen naglasak vezano uz redovnički život i poslanje u današnjem društvu i Crkvi. Emisiju je moguće pogledati na poveznici: <https://www.youtube.com/watch?v=S19AaaJlRqM> (HRK)

Kršćanski glas u tvoje domu

foto: IKA

Otvorenje samostana klauzurnih sestara karmelićanki

Gospić, 2. rujna 2022.

Gospićko-senjski biskup mons. Zdenko Križić slavio je 2. rujna 2022. godine misu u kapeli Presvetog Srca Isusova u samostanu klauzurnih sestara karmelićanki u Gospiću.

Na početku mise biskup Križić rekao je: „Danas treba više moliti, a manje govoriti. Zahvalimo Bogu na ovom daru. Prema riječima sv. Terezije, samostan je otvoren kad se u njemu slavila euharistija. Evo, mi danas slavimo ovdje prvu misu. Zahvalimo Bogu na cijelom ovom putu, od odluke naše biskupije sa svojim svećenicima da ovdje sagradimo samostan za vas koje svoj život prikazujete za Crkvu i cijeli narod. Sveta Terezija smatrala je pozitivnim poteškoće pri osnutku samostana kao što i ovdje ima još toga što treba riješiti. To je znak da ima sila koje se protive.“ Biskup je redovnicama rekao da blagoslivljaju njihovu kapelu, kuću i sve koji će tu živjeti i moliti, uzdizati molitve za narod. „Zazovimo dragog Boga da blagoslovi ovo mjesto po Njegovoj i vašoj svetosti. Zamolimo Ga da

svojom milošću i silom blagoslovi ovu vodu kojom ćemo sve blagosloviti. Mi smo živa Crkva da budemo znak ljubavi kojom Bog ljubi sve. Ljude obasiplje ljubavlju. Danas slavimo prisutnost euharistijskog Isusa. On boravi na nekom mjestu zbog ljudi“, rekao je mons. Križić. Karmelićankama je biskup poručio: „Vaša prisutnost, drage sestre, u ovom samostanu bit će poslanje molitve i blagoslova. Tijekom cijele povijesti spasenja, ako je bio jedan molitelj, Bog je poštedito to mjesto. Budite posrednice blagoslova. Na početku je radost, to raspoloženje, oduševljenje zadržite, jer vaš život ima posebno poslanje i smisao. Budite znak božanskoga da po vama Bog daje blagoslov na narod i na ovaj grad. Budite sretne, zračite radošću i ozračite sve koji vas dolaze pohoditi iz bilo kojih motiva.“

Biskup je uvodni nagovor zaključio riječima: „Mi smo u samostanu koji nosi naziv Srca Isusova. Ovdje su i sestre Srca Isusova koje djeluju u biskupskom domu. Budimo drugima znak koji će drugima izazivati pitanja i davati odgovore. Zahvaljujem Bogu na ovom daru. Molimo ga da njegove oči budu i obnoć otvorene za ovo mjesto i zajednicu.“ (IKA)

foto: IKA

Blagoslov samostana klauzurnih sestara karmelićanki

Gospić, 3. rujna 2022.

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup mons. Giorgio Lingua 3. rujna 2022. godine predvodio je misu i blagoslovio samostan Presvetog Srca Isusova klauzurnih karmelićanki u Gospiću. Na misi su u prvim redovima bile karmelićanke koje će živjeti u novosagrađenom samostanu. Okupile su se i karmelićanke iz drugih samostana, njihova rodbina, poznanici, svećenici, redovnice i redovnici raznih redova te Gospićani.

Gospićko-senjski biskup mons. Zdenko Križić pozdravio je i zahvalio svima što su došli na ovu proslavu blagoslova novog samostana sestara karmelićanki koje žive zatvoreni stil života, posvećen prvenstveno molitvi i žrtvi za Crkvu, za narod, za obitelji, napose za one koji trpe i pate te nastavio: „Pozdravljam zajednicu sestara i želim

im dobrodošlicu u ovaj kraj naše domovine sa željom da ih Bog u svemu prati svojim blagoslovom i da po njima Bog bude blagoslov za sav puk naše biskupije i naše domovine. Srdačno pozdravljam apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Giorgia Lingua koji je, sigurno se mnogi od vas sjećaju, 2020. godine blagoslovio kamen temeljac ovog samostana. Odazvao se rado kompletirati ono što je započeto, tj. predvoditi ovo euharistijsko slavlje pod kojim će blagosloviti ovaj samostan sestara karmelićanki, odnosno ovaj dom molitve. Srdačan pozdrav našim nadbiskupima i biskupima. S nama su danas i koncelebriraju: đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit mons. Đuro Hranić, iz čije nadbiskupije dolazi ova zajednica sestara; splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša; riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić; krčki biskup mons. Ivica Petanjak; šibenski biskup mons. Tomislav Rogić; izaslanik zadarskog nadbiskupa mons.

Želimira Puljića mons. Josip Lenkić.“ Biskup Križić pozdravio je kanonike Senjskog kaptola, sve nazočne svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove, ministrante. Pozdravio je napose provincijala o. Darija Tokića OCD i zajednicu Hrvatske karmelske provincije koji su prije deset dana došli u Gospić gdje će pastoralno opsluživati Gospić i neke okolne župe. Biskup Križić uputio je pozdrave i županu Ličko-senjske županije, gradonačelniku grada Gospića te svim drugim gradonačelnicima i načelnicima gradova i općina na području Gospićko-senjske biskupije. Pozdravio je i sve predstavnike važnih ustanova grada i županije: školstva, zdravstva, policije, državnog arhiva, vatrogasne službe, Gorske službe spašavanja, hrvatskih branitelja i drugih. Pozdravio je posebno direktoricu Građevinske tvrtke *AB Gradnja* Mariju Janžetić i partnere koji su

gradili ovaj samostan i zahvalio na izvršnoj suradnji. Biskup je na kraju pozdravio sve dobročinitelje u gradnji ovog samostana: „A to ste gotovo svi vi prisutni i puno onih koji nisu s nama ovdje. Hvala vam svima koji ste došli da zajednički zahvalimo Bogu za ovo djelo i preporučimo mu život i budućnost ove redovničke zajednice. Molim Apostolskog nuncija da započne euharistijsko slavlje.“ U propovijedi je biskup Križić nastojao približiti duhovnost sestara karmelićanki koje žive u klauzurnim samostanima.

Nakon pričesti biskup Križić izrekao je molitvu blagoslova i pozvao apostolskog nuncija da pođe sa sestrama blagosloviti samostan. Dok je trajao taj hod, pjevači su pjevali, a nakon što je blagoslovio samostan, na povratku je apostolski nuncij zazvao Božji blagoslov na sve nazočne i uputio svoju riječ.

foto: IKA

foto: IKA

*mons. mr. Zdenko Križić,
biskup gospičko-senjski*

Homilija u euharistijskom slavlju *Karmel Presvetog Srca Isusova u Gospiću, 3. rujna 2022.*

Na mnogo mjesta u Evanđeljima susrećemo Isusa kako moli, poučava učenike moliti ili ih poziva na molitvu, jer molitva ima snagu činiti čuda u ljudskom životu. Molitva je bila neizostavna i u Isusovoj svakodnevici. Molitvom se pripremao na djelovanje i njome iznalazio rješenja u teškim životnim situacijama. Evanđelist Marko već u prvom poglavlju svog evanđelja predstavlja stil Isusova života koji počiva na temeljima molitve i rada. Koliko god imao naporan dan, Isus nađe vrijeme za molitvu. Nekada je u molitvi probdio i cijele noći. Molitva mu je bila susret s Bogom Ocem i on je, kao čovjek, u molitvi nalazio snagu za svoje djelovanje. U Getsemani, kada se krvlju znojio pred svoju muku, evanđelist izričito navodi: 'što je kušnja bila teža on je još žarče molio'. Tu je dobio snagu i hrabrost suočiti se s patnjom koja ga čeka. Patnje se više ne boji te ne samo da je čeka, nego joj hrabro ide u susret. Kad je uhvaćen u Getsemanskom vrtu, svi njegovi učenici su netragom pobjegli. On je ostao, nije pobjegao. Njegov strah nije bio manji od straha koji su imali učenici, ali on ne bježi. Razlika je samo u tome: on je prije toga bdio i molio, a učenici su spavali. Zato Isus, prije svoje muke, upućuje učenicima poziv za sva vremena: 'Bdijte i molite da ne padnete u napasti'. Poruka je jasna. Nitko u svom životu ne može izbjeći sve kušnje, sve patnje,

foto: IKA

poraze i neuspjehe, ali molitva je jamstvo da nema nevolje koja se Božjom snagom ne bi mogla svladati i pretvoriti u blagoslov. Čuli smo u Evanđelju Isusovu pouku učenicima kako treba uvijek moliti i nikada ne posustati. To znači nikada ne proglasiti neku tešku situaciju u svom životu bezizlaznom, nemogućom, nepremostivom. Njegova je poruka jasna: molitva ima moć činiti čuda, radikalno promijeniti stvarnost života. U prvom čitanju predstavljen je Izraelski narod koji se na putu prema Obećanoj zemlji mora suočiti s nadmoćnijim narodom gdje, objektivno gledano, nema nikakvih izgleda. Ali Mojsije, Božji čovjek, hrabri narod i jamči uspjeh. On s još dvojicom suradnika uzlazi na brdo i raširenih ruku vapi Bogu za pomoć. Sveti

pisac ne ostavlja nikakvu sumnju, poruka je jasna: narod nije pobijedio svojom snagom i ratnim umijećem, nego snagom Mojsijeve molitve. I prva Crkva je, u svome progonstvu, iskusila izuzetnu snagu molitve. Kad su Petra bacili u tamnicu prijeteći mu smrću, pisac Djela apostolskih navodi da je kršćanska zajednica snažno molila za Petra i Bog je čudesno intervenirao oslobađajući Petra iz bezizlazne situacije. Dogodilo se slično i apostolu Pavlu i mnogim drugima. Tijekom povijesti Crkve imamo bezbrojna svjedočanstava o snazi molitve koju su iskusili pojedinci, obitelji i zajednice. Bog nikada ne okrece leđa čovjeku koji mu vapi. Isus je tu bio posve jasan: pozivajući učenike na molitvu daje im jamstvo da će biti uslišani ako molitvom pokucaju na Božje srce.

Draga braćo i sestre! Ove sestre će, u ovom samostanu koji danas blagoslivljamo, provesti cijeli svoj život u molitvi za ljude i njihove potrebe. To je njihov poziv i poslanje u Crkvi. Možda će nekom, pa i dobrom vjerniku, izgledati nerazumljiv i čudan ovaj stil života koji žive sestre karmelićanke. Izgledaju kao osobe koje su same sebe stavile u doživotni zatvor, što može ostaviti dojam određene psihološke neuravnoteženosti ili mazohizma. Ove djevojke nisu ovakav stil života prihvatile zato što se nisu mogle udati ili što su prezrele brak ili bile nezadovoljne životom kakav je u današnjem svijetu. Ništa od toga. Ovdje je na snazi posebni poziv u Crkvi koji je prisutan gotovo od samih početaka Crkve. To je poziv koji može razumjeti samo osoba koja ga ima. To je zahtjevan poziv koji Bog daje ne velikom broju osoba, a cilj je: posvetiti u potpunosti svoj život žrtvi i zauzetoj molitvi za potrebe ljudi. To je svjesni i slobodni izbor osobe, a

ne bijeg. Ovo je poziv koji se ne može i ne smije živjeti tjeskobno i žalosno, nego s istinskom unutarnjom radošću. Kada se vidi da je neka osoba, koja se pridružila životu ovakve zajednice, tjeskobna, potištena i žalosna, to je onda znak da je Bog ne želi u ovom stilu života, da to nije njezin poziv. Papa Franjo je u jednom svom pismu definirao karmelićanke kao putnice-hodočasnice unutar klauzure. One hode naprijed u zajedništvu s Isusom. To je bio život utemeljiteljice sv. Terezije Avilske. To je, kako veli papa, put 'radosti, molitve i bratstva' (15. listopada 2014.). 'Nemojte nikada prestati hoditi u radosti', piše papa u tom pismu (Pismo 284,4) i dodaje: 'Evandjelje nije vreća olova što se mučno nosi, nego izvor radosti koji ispunja srca Bogom i potiče na služenje drugima.' (15. listopada 2014.). Papa potom poručuje karmelićankama: 'Budite na putu, jer to je neprestano ponavljala sv. Terezija. Budite na putu s Evandjeljem u ruci i Duhom Svetim u srcu.' Papa zaključuje svoju poruku riječima: 'Kada su teška vremena tada su potrebni jaki prijatelji Božji koji će podržavati slabe. (...) U današnjem svijetu u kojem je previše idola budite svjedoci da samo Bog dostaje.' (Pjesma 9). Uočavamo kako istinska molitva nikada nije i ne smije biti bijeg, nego blizina. Isus se u samoću povlačio da bi molio, ali to nije bio bijeg od ljudi, jer je u molitvi bio sav za ljude. Zato se, i onda kada se povlačio u samoću, uvijek dao naći onima koji su ga tražili. Osoba autentične molitve svojom molitvom uvijek nosi narod Bogu i nosi Boga narodu. To je uloga molitelja. 'Činilo mi se da posjedujem svo bogatstvo ovoga svijeta kad odlučih živjeti od ljubavi prema Bogu', rekla je utemeljiteljica karmelićanki sveta Terezija Avil-

ska. Ovaj stil života može razumjeti samo onaj koji vjeruje u snagu molitve i njezinu važnost u čovjekovom zemaljskom putovanju. Ivan Pavao II. htio je ovakvu zajednicu u zidinama Vatikana svjestan koliko je dragocjena molitvena prisutnost ovakve zajednice kao pomoć u vodstvu Crkve. On je, za sestre ovoga stila života, rekao da se 'one žrtvuju zajedno s Isusom za spasenje svijeta' (VC, 59), a potom dodao: 'Ove zajednice postavljene su kao grad na gori i svjetiljke na svijećnjaku koje u jednostavnosti svoga života na vidljiv način pokazuju cilj prema kojem hodi cijela crkvena zajednica.' (VC, 59).

Kardinal Stepinac je, pred sam Drugi svjetski rat, pozvao sestre Hrvaticice, kojih je bilo u nekim samostanima karmelićanki u Austriji, jer u Hrvatskoj nije bilo ni jednog Karmela, nek' osnuju takav samostan u njegovoj nadbiskupiji. Rekao je da želi barem četiri takva samostana u svojoj nadbiskupiji kao četiri stupa koja će držati nadbiskupiju snagom molitve i žrtve. To su bili ljudi vjere, ljudi dubokog iskustva Boga i znali su dobro koliko su važne i dragocjene prisutnosti ovakvih molitvenih zajednica. Kad se namjeralo, prije dvadesetak godina, zatvoriti jedan samostan sestara karmelićanki u Italiji – jer su sestre bile visoke dobi i nisu mogle živjeti samostalno pa ih se htjelo premjestiti u druge samostane u kojima je bilo mlađih sestara koje su ove starice mogle njegovati – ispred samostana okupio se brojni narod koji nije dopustio da se sestre premjeste u druge samostane. Počeli su vikati: 'Mi njih ne damo odavde, mi se obvezujemo da ćemo se za njih brinuti, jer one su naš blagoslov, one su naš gromobran.' Drage sestre! I mi smo podigli ovaj samostan u želji da i vi budete baš

to za ovaj naš kraj, našu biskupiju i šire. Kao što i same znate, ovaj samostan podignut je uz dosta poteškoća i s povelikim dugovima. Nismo zbog toga žalosni. Tješi nas iskustvo svete Terezije koja je osnivajući prve samostane sestara izjavila: 'Gospodin nije htio da se i jedan samostan osnuje bez velike muke.' (24,15). Međutim, ona je baš u tim mukama vidjela sigurnost da je sam Bog na djelu. Poteškoće očituju da je započeto djelo vrijedno, jer kada se radi nešto vrijedno, veli ona, onda i đavao čini sve da to djelo spriječi. Zato i ne ide bez velikih poteškoća. Pored toga, u ostvarenju ovog djela, kada smo znali zapasti u krizu i tjeskobu, Bog nas je uvijek iznenadio s nekim neočekivanim rješenjima i na taj način diskretno ukorio naše slabo pouzdanje i dao nam jasno vidjeti da On vodi ovo djelo. Uvjereni smo, stoga, da smo učinili Bogu ugodno djelo, njemu na slavu i na dobro ljudima. Ne smijemo nikada zaboraviti riječi svete Terezije: 'Naš dobitak nije u tome da imamo puno samostana, nego da se u njima sveto živi.' (Pismo od 30. svibnja 1582.). To su i naše iskrene želje. Drage sestre! Iskazujemo vam dobrodošlicu i zahvalnost što ste htjele doći u ovaj dio naše domovine čija je povijest obilježena velikim patnjama i stradanjima. Ovaj narod s pravom od vas očekuje da im svojim molitvama budete potpora, ohrabrenje, utjeha, da budete u tom smislu duhovni gromobran za ovaj naš grad i cijelu našu biskupiju.

I zaključujem riječima svete Terezije koja kao da izgovara baš danas vama i svima nama: 'Mi započinjemo sada. Potrudimo se da uvijek iznova započinjemo i da idemo naprijed, od dobrog prema boljem.' (29,32). I svi mi nazočni vama danas to od srca želimo. Amen.

Govor zahvale

Iskrena zahvalnost svima vama koji ste došli sudjelovati u ovom svetom činu blagoslova novog samostana u kojem će živjeti, moliti i raditi sestre karmelićanke koje još jednom pozdravljamo želeći im Božji blagoslov u svemu što ih čeka u služenju Bogu i narodu. Neka po njihovu zagovoru dobri Bog udjeljuje trajno svoj blagoslov za narod ovog kraja, cijele naše biskupije i cijele domovine. Hvala apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj, koji se rado odazvao predvoditi euharistijsko slavlje i blagosloviti ovo novo zdanje, kao i na prekrasnim riječima podrške našim sestrama. Hvala i našim nazočnim nadbiskupima i biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama. Hvala mnogim dobročiniteljima bez čije pomoći ovo zdanje ne bi bilo ostvareno. Pouzdano znam da su mnogi izdvajali od svojih skromnih prihoda i davali za izgradnju ovog samostana. Najvažnije je da su pojedinci i obitelji to činili s vjerom i s ljubavlju i zato su njihovi darovi veliki bez obzira na veličinu priloga koji su davali. Uvjeren sam da će svima njima sestre to vratiti svojim molitvama. Izdvajamo zahvale: Riječkoj nadbiskupiji i nadbiskupu koadjutoru mons. Mati Uziniću, Zadarskoj nadbiskupiji i nadbiskupu mons. Želimiru Puljiću, Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji i nadbiskupu mons. Đuri Hraniću, iz čije nadbiskupije dolaze ove sestre, sestrama karmelićankama iz mnogih samostana u Italiji i iz drugih zemalja za pomoć. Ne malu pomoć dala je dobrotvorna organizacija *Kirche in Not* iz Njemačke, kojima od srca zahvaljujemo. Zahvaljujemo Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova europske unije na njihovu prilogu, sveučilišnom

profesoru u miru zagrebačkom svećeniku Matiji Berljaku, mons. Jurju Batelji, postulatoru za kauzu blaženog Alojzija Stepinca Davoru Vukmiriću i njegovim prijateljima koji su samoinicijativno skupljali donacije i usmjeravali ih u ovaj projekt, obitelji Mande i Karla Starčević na velikodušnoj pomoći, Gradu Gospiću s uredima na čelu s gradonačelnikom, *Lika cestama* na izgradnji pristupne ceste, obitelji Sokolić iz restorana *Maki*, Davidu Čipliću iz *Klesarstva Čiplić* na vrijednom doprinosu u kamenoklesarskim radovima, obitelji Ive i Marije Vukić te Marije Perković, koji su darovali cijelu ovu parcelu za ovaj projekt. Iskrena zahvalnost Građevinskoj tvrtki *AB Gradnja* iz Karlovca, posebno direktorici Mariji Janžetić, s kojima smo imali izvrsnu suradnju. Hvala i projektantima ovog objekta Petru Luši i svima koji su u njega ugradili svoje znanje, ljubav i trud. Posebna zahvalnost ekonomu naše biskupije preč. Nikoli Turkalju, koji se nije štedio prateći ovaj projekt uz mnoge žrtve, kao i Marijanu Šegi, voditelju biskupijskog graditeljskog ureda. Hvala i svećenicima naše biskupije koji su, u okvirima svojih mogućnosti, pomagali u realizaciji ovog projekta i radovali mu se. Hvala sestrama Presvetog Srca Isusova na mnogim uslugama koje nemaju cijene. Hvala i svima koji su pridonijeli u organiziranju ove proslave: posebno vlč. Mišelu Grguriću, volonterima, pjevačima i voditeljima zbora, policiji, bogoslovima i mnogim drugima. Neće mi zamjeriti mnogi drugi dobročinitelji čija su imena zapisana u knjizi dobročinitelja. Neka Gospodin uzvрати svima koji su na bilo koji način sudjelovali u realizaciji ovog djela, a svi će oni biti prikazivani Bogu u molitvama ovih sestara.

*mons. Giorgio Lingua,
apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj*

Prigodni govor

*Karmel Presvetog Srca Isusova
u Gospiću, 3. rujna 2022.*

Preuzvišeni oci biskupi, draga braćo i sestre, drage sestre karmelićanke, velika mi je radost što mogu sudjelovati na svečanom otvorenju ovog samostana, kojega je želio i o kojemu je, po svetom nadahnuću, sanjao preuzvišeni otac biskup monsinjor Križić. Bit će poput pluća koja će ubrizgavati kisik u krv koja kola arterijama Biskupije i tako pročišćavati svaku pastoralnu djelatnost, oslobađajući je od ljudskog suviška, koji se neizbježno nakuplja čak i u našim najboljim projektima, podsjećajući nas da 'Bog sam dostaje' i da sve moramo činiti samo za Njega. Lijepo je što se ova kuća otvara dok je sveopća Crkva pozvana obnoviti se kroz 'sinodalni hod'. Papa nas sve, laike i redovnike, mlade i stare, muškarce i žene, biskupe i vjernike, poziva da 'zajedno hodamo' prema svetosti, svatko u svome životnom pozivu. Tema 'puta' jako je draga vašoj duhovnosti. Pročitao sam da se pojmovi 'put' i 'putovanje' ponavljaju gotovo šest stotina puta u djelima svete Terezije. Jedan od temeljnih tekstova kojim Svetica iz Avile naznačuje duhovni plan puta za svakoga kršćanina nosi naslov *Put k savršenosti*. Ali ni temeljno djelo za postizanje savršenog jedinstva s Bogom, *Zamak duše*, nije ništa drugo nego put kojim sveta Terezija vodi dušu iz odaje u odaju prema središtu duše – gdje se nalazi Kralj. Riječima 'put' i 'putovanje' mogu se dodati i druge slične riječi kojima se Svetica često koristi,

foto: IKA

poput 'čeznuti', 'putovati'. Za sv. Tereziju ti izrazi zasigurno nisu bili samo slike, bili su i stvarnost, kao što možemo vidjeti čitajući njezinu Autobiografiju. Njezina želja da obnovi Crkvu svoga vremena bila je toliko snažna da nije imala mira te je proputovala Španjolsku uzduž i poprijeko utemeljujući nove zajednice. (Moj nekadašnji kolega u Španjolskoj, apostolski nuncij mons. Filippo Sega, nije shvaćao zašto je ona toliko morala ići naokolo i, pomalo s prezirom, reći će za nju da je bila 'nemirna žena i skitnica'!) Hod o kojemu Terezija govori ipak je prvenstveno slika unutarnjega hoda. Ali čak i za one koji su zatvoreni u kući, kao što ćete i vi biti, nutarnje putovanje uvijek je ujedno i 'vanjsko putovanje', to jest zajednički hod u ljubavi prema braći i sestrama. Zapravo, k Bogu se ne ide sam. Put do najdublje odaje duše gdje se nalazi Kralj mora se proći zajedno. Stoga sveta Terezija inzistira na međusobnoj ljubavi. Ona dobro zna da ono što usporava putovanje unutar zajednice jest osuđivanje, često uzrokovano malim stvarima, manama koje svakodnev-

foto: IKA

no nalazimo kod drugih, onim načinima postupanja koji nas živciraju i koji u životu zajednice, u kojoj se međusobno dobro poznajemo, postaju još očitiji. Upravo te sitne kritike postaju 'ogovaranje', kako papa Franjo to naziva, koje onda narušava slogu. Ako nema sloge, počinje nedostajati i duševni mir i sestre su uznemirene, kako kaže sveta Terezija u 2. poglavlju, 18. broju Prvih odaja u *Zamku duše* koji citiram: "Toliko je važna ta ljubav jednih prema drugima da ne bih nikad htjela da to zaboravite, jer ako se kod drugih gleda na nekakve sitnice, što katkad neće biti nesavršenost, nego, kako malo znamo, možda ćemo to smatrati jako lošim, a tako duša može izgubiti mir pa ga čak narušiti kod drugih" (*Zamak duše* – Prve odaje 2,18).

Ne zaboravite, stoga, 'hodati zajedno'. Radije pružite jedna drugoj ruku nego da

upirete prstom, osjećajte odgovornost za svetost svake od vas. 'Put k savršenstvu' nije utrka koja ima pobjednika: savršenstvo druge sestre jednako je važno kao i vlastito. To je istinska 'uzajamna ljubav' kojoj morate težiti, to je način kako da 'ljubim bližnjega svoga kao samoga sebe'. Zapravo, i nas će Bog, svakog od nas, pitati: 'Gdje ti je brat? Gdje ti je sestra? Zašto je nisi pričekao? Zar nisi primijetio da joj je teško hodati?' Tada nesavršenosti koje vidimo kod suputnika neće biti predmet ogovaranja i osude, nego prilika da više ljubimo imajući milosrdan pogled. Pozivam vas da tim istim pogledom gledate na cijelu Biskupiju, na cijelu Crkvu: samo tako ćete pročistiti krv Crkve i dati joj novi život na njezinu putu. Iskrene čestitke i siguran sam da nećete imati vremena dosađivati se!

foto: s. Dajana Dujmović

24. Redovnički dan (Žepče, 3. rujna 2022.)

U Katoličkom školskom centru *Don Bosco* u Žepču 3. rujna 2022. godine održan je 24. *Redovnički dan* na kojem se okupilo više od 150 redovnika i redovnica iz Bosne i Hercegovine.

Redovnički skup otvorio je predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine fra Jozo Marinčić OFM te uputio pozdravne riječi. Prisutnima se zatim obratio vrhbosanski nadbiskup metropolit mons. Tomo Vukšić. Domaćin ravnatelj salezijanske zajednice u Žepču, don Mirko Barbarić SDB potom je zaželio dobrodošlicu. Redovnički susret moderirao je don

Ivan Veriga SDB. Predavanje pod naslovom *Redovnici i redovnice – stručnjaci ili amateri sinodalnosti?*, održala je s. Branka Perković SSFCR iz Hercegovačke provincije.

Nakon predavanja uslijedila je rasprava, a poslije okrepne prisutni su imali prigodu za sakrament pomirenja. Euharistijsko slavlje u crkvi Sv. Ante Padovanskog u Žepču predvodio je mons. Vukšić. U prigodnoj homiliji govorio je o sv. Grguru Velikom, papi čiji se blagdan proslavljao toga dana. Misno slavlje animirao je zbor sv. Ante Padovanskog iz Žepča pod ravnanjem s. Slavice Tubak, Marijine sestre čudotvorne medaljice. U popodnevним satima održana je skupština za članove KVRPP BiH, a ostali redovnici i redovnice mogli su razgledavati Centar i sudjelovati u rekreaciji u salezijanskom duhu. (KVRPP BiH)

mr. sc. s. Branka Perković SSFCR

Izlaganje „Redovnici i redovnice – stručnjaci ili amateri sinodalnosti?“

Katolički školski centar *Don Bosco*
u Žepču, 3. rujna 2022

Zajedništvo

„Sada sam vidio samostan iznutra, s crkvenog poda, kako bi rekli, ne s galerije gdje su posjetitelji. Sada sam bio licem u lice s monasima koji nisu pripadali nikakvu snu ni srednjovjekovnom romanu, već hladnoj i neizbježnoj stvarnosti. Zajednica koju sam doživio kao jedinstveno tijelo, (...) sada mi se pokazala razlomljena na sastavne dijelove i sve detalje, dobre i loše, ugodne i neugodne, mogao sam promatrati iz blizine.“ (T. M., *Gora sa sedam krugova*, 445)

Ovim riječima Thomas Merton opisuje početak svoga života u trapističkome redu, kad su se samostanska vrata zatvorila, a on ostao s unutrašnje strane. Zajedništvo - riječ koja tako lijepo zvuči i tek izbliza daje naslutiti koliko truda i poderanih listova kajdanke zahtijeva njezina melodičnost. Veličanstveni mozaik koji tek kad mu se približi otkriva nesavršene oblike i pomalo nejasne linije i zamućene boje. Slogan mnogih reklama i projekata, tema brojnih crkvenih dokumenata, propovijedi i poticaja – zajedništvo. Učestalo se spominje u zadnje vrijeme kao jedan od tri temelja na kojima počiva aktualni Sinodalni hod u Katoličkoj Crkvi. Pojam *sinodalnost* doslovno znači „hodanje zajedno“. Odnosi se i na Gospodina koji sebe predstavlja kao „Put, Istinu i Život“ (Iv 14,6) i na kršćane koji su se nazivali „pripadnicima

ovoga Puta“ (usp. Dj 9,2; 19,9.23; 22,4; 24,14.22). Hod, putovanje isključuje stalno stanište i sigurnost, ne podnosi stagnaciju. Crkva je po svojoj naravi sinodalna jer ide u susret Kristu koji se vraća i spaja sve vjernike u jednom Duhu Svetom i jednom zajedničkom poslanju.

U toj Crkvi redovnice i redovnici nisu rubna, povijesna pojava nego, potpuno uključeni u Božji narod, „izražavaju najdublju narav kršćanskog zvanja“ (AG, 18) i „težnju cijele Crkve-Zaručnice prema sjedinjenju s jedinim Zaručnikom“ (VC, 3). Stoljećima je redovnički život, više ili manje vjerno, živio i živi sinodalnost na koju je pozvana Crkva. Budući da smo nazvani „ikonom sinodalnosti“ (*L'Osservatore Romano*, 1. veljače 2022.) i „stručnjacima zajedništva“ (BŽZ, 10), izgleda da imamo što ponuditi svijetu i Crkvi, svjesni ranjenosti i ranjivosti zajedništva koje trebamo svjedočiti. Prije svega, valja se osloboditi potrebe opravdavanja vlastite muke življenja zajedništva negirajući je i pribjegavajući sladunjavom govoru o zajedništvu. Ne dolazi spontano vidjeti u drugome brata/sestru. Teško je bratstvo među sinovima istoga oca, a koliko je teže sastaviti u jedinstvo pojedince udaljene po porijeklu, interesima i uvjetima života. Čak i Sveto Pismo rijetko donosi opis sloge među braćom, dok naprotiv već u *Knjizi Postanka* u pripovijesti o Kainu i Abelu (usp. Post 4,1-16), a potom o Josipu Egipatskom (usp. Post 37; 39-48) progovara o zavisti koja je opasnost protiv bratstva i tajni pokretač nečasnih radnji, sve do bratoubojstva (usp. Što je čovjek?, 237-239). Bratstvu prijete i urođena gramzivost koja istiskuje onog tko mu prethodi čemu svjedoči i pripovijest o Jakovu, mlađem sinu

koji pokušava već pri porodu uhvatiti petu starijega Ezava (usp. Post 25-33).

Čini se utopijom vjerovati da možemo živjeti u skladu. Redovito onaj „drugi“ narušava sklad i „kvari igru“. No upravo je spremnost življenja u zajednici nesavršenih osnovni ispit redovničkoga poziva. „Nesavršenstva su redovito manja i trivijalnija od poroka ljudi u vanjskom svijetu, a ipak smo ih nekako skloni primijetiti i više ih osjetiti jer ona se tako snažno ističu zbog odgovornosti i ideala redovničkog staleža i jednostavno ih se ne može ne vidjeti.“ (T. M., *Gora sa sedam krugova*, 445)

Prirodno nam dolazi vidjeti nesavršenstva i slabosti drugih. Možemo li utjecati na to i može li se uvježbati gledanje dobrote? Svatko je od nas svjedok kolika je snaga ljudskoga pogleda. Kada nas netko gleda blagonaklono i milo, daje nam do znanja da nas poštuje i voli. Kada bulji u nas, osjećamo se nelagodno ili ugroženo. Pogled može ohrabriti, kao što može učiniti da se osjećamo nesigurno ako je upućen s visine, s podignutom obrvom. Ono što se iz naših očiju zrcali, ima veze s našom vjerom. Naša se vjera ili nevjera pokazuje u načinu na koji promatramo ljude. Gledati očima vjere ne znači biti slijep za ono negativno, nego nastaviti gledati dublje kako bi se vidjeli obrisi i onoga što je dobro. Pogled vjere trijezno utvrđuje da drugi u sebi nosi i nezadovoljstvo, i agresivnost, i lukavost, i želju za moći, i potrebu za priznanjem, i intrige i zavist, ali i čežnju da čini dobro, dobru namjeru. Pogled vjere trudi se gledati drugoga objektivno, mimo predrasuda i etiketa. Promatrati drugoga na takav način sv. Benedikt naziva „vjerovati u Krista u svojem bratu“. Pogled vjere drugo je ime za ljubav koja okončava vječnu igru

pobjede i poraza, jačeg i slabijeg. Ljubav je odluka prihvatiti drugoga ne samo u njegovim krepostima, nego i u navikama koje nas živciraju. Tada se događa preobrazba koju čini ljubav jer se preobraziti može samo ono što je prethodno prihvaćeno. Ponekad je vrhunac ljubavi čisto podnošenje međusobnih slabosti i nikakve uzvišenosti ne vidimo u tom. No one oči koje su redovito uprte u Isusa, u svome pogledu imaju smilovanja i ljubavi i za ljude.

„Ljubav je dobrostiva“ (1 Kor 13,4), kaže sv. Pavao, čini dobro. A to dobro se na konkretan način očituje u spremnosti da se preuzmu na se dnevne dužnosti i da se obavljaju savjesno i pažljivo, kaže sv. Benedikt (usp. A. G., *Vjerovati znači promijeniti gledište*, 61-66). Ljubav prema bližnjemu, koji i nakon situacija neprijateljstva i svađe ostaje bližnji kojeg treba voljeti, traži sasvim konkretne postupke: dovesti mu zalutalo govče, magarca mu podignuti pod tovarom... (Izl 23,4-5) Sv. Ivan od Križa predlaže put do ljubavi: „Raduj se dobrobiti drugih kao da je tvoja i iskreno traži da ti to bude u svim stvarima prioritet. Na taj ćeš način pobijediti zlo dobrim, potjerat ćeš daleko od sebe đavla i zadobit ćeš radost duha. Nastoj to činiti osobito onima koji su ti najmanje simpatični. Znaj, ukoliko se u tome nećeš vježbati, nećeš dospjeti do istinske ljubavi, niti ćeš se njome okoristiti.“ (*Cautele*, 13)

Željeno zajedništvo, koliko god se trudili, i na globalnoj i na lokalnoj razini biva narušeno te ljudi svaki put moraju izići iz ruševina i iznova ocrtati obrise mira i solidarnosti. Povijest pokazuje kako to nama ljudima teško uspijeva. *Knjiga Postanka* govori o imperijalističkom projektu Babela u kojem se htjela napraviti zajednica bez ra-

zlika, uspostaviti politički red podvrgavajući ljude jednom zakonu i jednom jeziku (usp. Post 11,1-9). Međutim, Bog to ocjenjuje štetnim i intervenira pomutnjom jezika i raspršivanjem naroda. Na Pedeseticu pokazuje jedan drugačiji način ujedinjavanja ljudskoga društva. Svi narodi, svatko sa svojim jezikom i dijalektom, svojom poviješću, genetikom, obiteljskom pozadinom, stupnjem obrazovanja, talentima i sklonostima ujedinjeni su po izlivanju Duha (Dj 2,1-11). Zajednica braće izgrađuje se protivno totalitarističkom modelu (usp. Što je čovjek?, 240-241.). Naši planovi formiranja zajednica po porijeklu, sklonostima, stupnju obrazovanja, simpatijama, ako nisu ujedinjeni darom Duha... završavaju li kao Babel?

Isus relativizira zemaljske i krvne veze i podvrgava ih kriterijima veće vrijednosti, poslušnosti volji Očevoj i davanju prednosti Gospodinu u odnosu na dužnu solidarnost prema obitelji (Mt 10,21; Lk 14,26). Pozva one koje sam htjede, jednog po jednog, da žive u zajedništvu s njime i s drugim učenicima (usp. Mk 3,13-15). Dijeleći život i sudbinu bit će znak života i zajedništva što ga je On uspostavio, a koje svoj arhetip nalazi u zajedništvu Osoba Presvetoga Trojstva (usp. BŽZ, 10). Apostol Pavao u svojim poslanicama ponavlja da jedinstvo kršćana nije utemeljeno na dobroj volji ljudi nego je plod milosti Kristove, a glavni je njegov znak zajedništvo svih u jednome kruhu i jednoj čaši (1 Kor 10,16-17). *Knjiga Otkrivenja* govori o zajedništvu kroz sliku grada, nebeskog Jeruzalema koji silazi s neba (usp. Otk 21,1-22,15). Grad koji je simbol sigurnog i uređenog zajedničkog života, zaštićenog od divljine i vanjskih neprijatelja, slika

foto: s. Dajana Dujmović

je zajednice koju okuplja Bog. Nema nijednoga drugog kriterija po kojem su članovi zajednice međusobno povezani osim prebivanja s Bogom (Otk 21,3). Njih ne veže nikakva krvna veza niti neki zajednički interes, nego samo činjenica da su se odazvali Božjem pozivu.

Redovničke zajednice nisu rođene „od krvi, ni od volje tjelesne“, ni od osobnih simpatija ili ljudskih razloga, nego „od Boga“ (Iv 1,13), od božanskog poziva te od božanske privlačivosti. Prije negoli ljudska građevina, redovnička je zajednica dar Duha (usp. BŽZ, 1-8). Bez Duha Svetoga slomio bi nas nihilizam moderne kulture, civilizacija kulta povlaštenih, uspješnih, lijepih i zdravih. Slomio bi nas vlastiti ego,

želja za moći i prevlasti. Duh Sveti je onaj koji ulijeva ljubav u naša srca i daje nam da drugoga možemo gledati Božjim očima i u njemu vidjeti sestru/brata.

Sudjelovanje

Isus poziva one koje sam hoće, svakoga na posve osoban način, da žive zajedno. Njegov plan nije individualizam koji razjedinjuje, kao ni komunitarizam koji sve svodi na istu razinu u kojoj se gubi osobitost svakog pojedinca (usp. VC, 92). Evanđeoska logika je kontinuitet: jedan sije, drugi zalijeva, treći okopava, četvrti žanje, a u konačnici protagonist je uvijek Gospodin koji daje da raste (usp. 1 Kor 3,5-9). Kako redovnička zajed-

nica ne bi bila elitistička skupina istomišljenika, nego kako bi odgovorila Kristovu pozivu, potrebno je sudjelovanje svih njezinih članova. To je ujedno i drugi stup, temelj Sinodalnog hoda Crkve. Su-djelovati znači zajedno djelovati, surađivati u istome djelu, dati svoj obol, svoj doprinos, uložiti svoje talente koji nisu isključivo intelektualne ili tjelesne sposobnosti, nego i otvorenost, radost, komunikativnost, raspoloživost, suosjećanje, spremnost na opraštanje. Uložiti talente bitno je iz razloga da se ne bi dogodilo da postanemo čovjek s usahlom rukom (usp. Mk 3,1-6). Povlači ruku bojeći se da će opeći prste, ne usuđuje se preuzeti odgovornost jer se boji slabosti i pogreške. Ništa se više ne događa, ništa se ne riskira i ruka se osušila. A Isus kaže: „Ispruži ruku! Riskiraj! Ne štedi sebe ondje gdje bi sebe trebao dati!“.

Znamo da će neki opravdavati svoju „usahlu ruku“ jadikujući kako zajednica ne odgovara idealima, kako unatoč uzvišenosti Božjega poziva, ima toliko spletki i pakosti među nama i kako se najbolje skloniti i ne imati ništa s tim. U organizmu redovito obolijeva najslabiji ud, ali to se odražava i na cijeli organizam. Tako je i u našim zajednicama. Dovoljna je jedna osoba čije će ponašanje promijeniti atmosferu. Dovoljna je jedna osoba koja je odvratila pogled od Cilja da otežava putovanje cijeloj skupini. No upravo tu gdje škripi, gdje smo nezadovoljni, gdje se bunimo, treba tražiti rješenje. Kako postupamo jedni s drugima? Znamo da u poduzećima takvi nemaju izgleda i da bivaju zamijenjeni kada ne funkcioniraju poželjno. Razlikuju li se naše redovničke zajednice od poduzeća? Ponekada nas visoki ideali koje smo si zacrtali i mislimo

kako ćemo njima doseći Boga sprječavaju da ga vidimo u stvarnom čovjeku koji je nezadovoljan, povrijeđen, bolestan, star, nemoćan, razočaran, ovisan, koji se bori s nezgodnim karakterom i koji bi ozdravio samo kada bi se našao netko da ga spusti u kupalište kad se voda uzbiba (usp. Iv 5,7). Potrebni, rubni, nezadovoljni, bolesni, stari svakoj zajednici drže zrcalo pred očima. Ako zajednica ne želi pogledati u to zrcalo, izgrađena je na laži i kamuflaži, unatoč debelom sloju šminke od govora o ljubavi, miru, zajedništvu, jednakosti, sinodalnosti. Bog često govori glasom onih koje lako možemo isključiti, ostaviti po strani ili ih ne uzimati u obzir. Podsjetimo se da je najveća djela učinio po najneznatnijima, počevši od Davida koji nije bio pozvan na kapitul jer je čuvao ovce, pa do Marije iz Nazareta gdje ne stižu okružnice i glasovnice jer pošte ne rade. Zajednica je onakva kakvi su njezini ‘najslabiji’ članovi.

Da bi i takvi bili saslušani i da bi zajednica ostvarila svoj ideal i bila „jedno srca i jedna duša“, (*un'anima sola*), važnu ulogu ima poglavar koji treba animirati zajednicu (*anima* = duša; *dati joj dušu*), poticati, zainteresirati, buditi interes i strast za zajedništvom, odnosno kako reče sv. Benedikt „voditi duše i služiti različitim čudima“. Sad se nemojmo uhvatiti samo za ovo „služiti različitim čudima“ da ne bismo od poglavara, ako je uopće potreban, učinili zlatnu ribicu koja ispunjava želje, redovito gastronomske/želje želuca. U kršćanskim zajednicama od početka postoje poglavari, a u redovničkim zajednicama vlast postoji da služi izgradnji bratstva kako bi ono ispunilo svoju duhovnu i apostolsku svrhu (usp. BZZ, 47-48).

Koliko god bila činjenica da je u džepovima naših poglavara, posebice kućnih, novčanik i vrlo često ključevi od zajedničkog automobila, prvotni je zadatak poglavarica/poglavara „izgrađivati bratsku zajednicu u Kristu u kojoj se iznad svega traži i ljubi Bog“ (BŽZ, 50). Narav vlasti prvenstveno je duhovna koja nastoji graditi jedinstvo i stvarati ozračje sklonu sudjelovanju i suodgovornosti, koje ohrabruje, poštuje doprinos svakog člana i njegovu dragovoljnu poslušnost. Poglavar treba biti onaj koji znade slušati, koji promiče suradnju, a opet ima hrabrosti i ne boji se „ispružiti ruku“, riskirati u donošenju konačnih odluka i jamčiti da se one sprovedu (usp. BŽZ, 50). U Isusovoj družini vlast je koncipirana na drugačiji način od svjetovne gdje se manji klanja većemu, a slabiji jaćemu. Isus kaže: „Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj“ (Mt 20,26).

Kad je riječ o sinodalnosti, u redovničkom su životu kapituli (kućni, provincijalni, generalni), odnosno različiti sastanci i vijeća potrebna za organizaciju zajedničkog života, prigode za sudjelovanje, slušanje i zajedničko razlučivanje, koje su svrha sinodalnosti. To ne ide spontano, nego je nužno osigurati ozračje dijaloga, dijeljenja i sudjelovanja te onemogućiti „stranačku politiku“ u donošenju odluka. Živimo u vremenu kada više ne prolazi „slijepa poslušnost“ niti itko više „kupus sadi naopako“. Nikomu nisu zanimljivi, naprotiv krajnje su frustrirajući naši kapituli ispražnjeni od sadržaja u kojima na autoritaran način poglavar ili njegov uski elitistički krug vodi glavnu riječ. Poglavar u konkretnim situacijama ima posljednju riječ, no nikada ne bi smio imati jedinu riječ. Izazov je i nije lako tako animirati zajedni-

cu da ona ne bi postala zajednica zombija u kojoj svatko hoda svojim ritmom i svojim putem samoostvarenja ili, što je drugi ekstrem, zajednica čistog opsluživanja slična poduzeću. Ideal je zajednica zajedništva u kojoj sestre i braća hode sinodalno, zajedno. Stoga je sve veće čudo da oni koji ovo znaju ipak prihvaćaju službu poglavara. Spremni su „ispružiti ruku“ i služiti, svjesni da će se opeći. Onaj koji u duhu ovakvoga služenja prihvaća službu, zaslužuje poseban tretman u raju.

Ako je sudjelovanje cilj, onda je put do tog cilja međusobna komunikacija koja se sastoji od slušanja i govorenja. Komunikacija je generalno doživjela razvoj jer se uvećao broj susreta, poglavari šalju okružnice, češće pohađaju zajednice, gotovo svaka provincija ima svoje glasilo, svoju mrežnu stranicu. Za sudjelovanje i zajedništvo još su bitniji susreti na mikrorazini, oni neformalni, naizgled usputni trenutci u kojima se možemo bolje međusobno upoznati. Ili se taj *kairos* prometne u razgovor o rubnim temama, gdje politika, sport i korona postaju naš „pojas za spašavanje“ ondje gdje bi bilo ljepše da je više nas samih i više uzajamnosti (usp. BŽZ, 29-30).

Jesu li naše zajednice danas dovoljno zrele da se u njima može bez straha i stvorenih predrasuda, argumentirano raspravljati i sučeljavati suprotna mišljenja, a ne nakon sastanaka i kapitula poluglasno mrmljati i prigovarati? Znamo li „ponizno slušati“ i „slobodno govoriti“, biti spremni promijeniti mišljenje sa ciljem da dođemo zajedno do jednog glasa Evanđelja? Jesmo li spremni napustiti predrasude i stereotipe, biti svjetionici nade, a ne proroci propasti? Ako jesmo, onda smo pravi stručnjaci sinodalno-

sti. Stručnjaci smo zato što smo uvidjeli da ako želimo da nam bude lijepo i da dugo živimo u samostanu, valja nam se odgajati u vrlinama dobronamjernosti, iskrenosti, nadzora nad vlastitim jezikom, otvorenosti, povjerenja, traženja kompromisa, smislom za humor jer „bratstvo bez radosti je bratstvo koje se gasi“ (BŽŽ, 28).

Poslanje

Je li uopće potrebno da opstane? I može li opstati danas kad se iznutra i izvana suočava s iskustvom slabosti, krize, umora i stagnacije? Mi smo djeca svoga doba, kulture profita i funkcionalnosti u kojoj prevladava hedonizam, relativizam, materijalizam, bijeg od odgovornosti i idolopoklonstvo individualnom „ja“. Ima li smisla održavati jedan skupi aparat koji svojim klepetanjem nadglasava poruku Evanđelja? Jesmo li se pretvorili u neplodnu smokvu (usp. Lk 13,6-9) i postali institucija koja je dostatna sama sebi, zaštićena od svijeta visokim zidinama materijalnog blagostanja, odijeljena kasta odabranih koje nikakva kriza u svijetu ne dotiče? Treba li svijet uopće redovnice i redovnike?

Knjiga Otkrivenja u posljednjem poglavlju donosi sliku grada usred kojega je trg, rijeka i stablo života koje rađa svaki mjesec u godini, a „lišće stabla za zdravlje je narodima“ (Otk 22,2). Lišće može biti naoko beskorisni ili čak iluzorni ukras stabla koji skriva njegovu neplodnost. Ali ako se to stablo napaja iz rijeke života koja izvire iz prijestolja Božjeg i Jaganjčeva (Otk 22,1), ako upija svjetlo iz Jaganjčeve svjetiljke (Otk 21,3), njegovo lišće služi za zdravlje i postaje znakom nade svim narodima (Ps

1,3). Možda je baš ta slika lišća prikladna da se označi redovnički život na stablu Crkve. Lišće, doduše, po sebi ne donosi plod, ali je ono organ koji najviše upija sunčevu svjetlost, vrši fotosintezu, daje život i ljepotu čitavom stablu.

Samo ako upija svjetlost iz Jaganjčeve svjetiljke i napaja se na njegovim izvorima, lišće daje život i ljepotu stablu. Samo ako naše svjetiljke svijetle svjetlošću Lica Kristova, u stanju smo osvijetliti stazu drugima. Ljudi od nas to očekuju i trebaju. Ne trebaju svijetu „pastiri koji napasaju sami sebe“ (Ez 34,2), oni koji lako preuzmu logiku i mjerila ovoga svijeta, istomišljenici u kukanju i pesimizmu niti oni koji će se s njima poistovjetiti u svemu. Svijetu treba znak drugačijega, neprolaznoga, uzvišenijega, vrhunarnoga, nečega što će ga usmjeravati prema Bogu, znak da je moguće ljubiti Boga iznad svega i bližnje kao samoga sebe (usp. Lk 10,27). „Posvećenomu životu je povjerenata zadaća da upire prstom na čovjekom postalog Božjeg Sina kao na eshatološki cilj kojemu sve teži, kao na sjaj pred kojim svako drugo svjetlo blijedi, kao na bezgraničnu ljepotu koja sama može potpuno zadovoljiti ljudsko srce“ (VC, 16). Redovnice i redovnici posvećeni kontemplaciji navješćuju Krista koji moli. Oni aktivnoga načina posvećenoga života pokazuju ga kako propovijeda, ozdravlja, poziva na obraćenje, blagoslivlje. No poseban način sudjelovanja u Kristovu poslanju je življenje zajedništva, odnosno življenje sinodalnosti te što je zajednički život sinodalniji, to je više apostolski (usp. VC, 32; 72).

Papa Franjo potiče redovnice i redovnike da „iziđu iz sebe“, da „probude svijet“, da ponovno otkriju ljepotu posvećenoga života.

No prije svega da budu svjedoci radosnog života koji se ostvaruje u radosnom i budnom iščekivanju Onoga koga „žeda duša moja, koga želi tijelo moje“ (Ps 63,2). Da bismo to bili u stanju, temeljni je preduvjet obnoviti osobni susret s Isusom Kristom. Obnoviti se može nešto što već postoji, a taj je susret zauvijek obilježio naše živote. Kad smo u srcu osjetili poziv da slijedimo Isusa, vjerojatno nismo mnogo razmišljali kako ćemo živjeti zajedništvo jer je taj susret bio intiman i nije se ticao više nikoga na cijelomu svijetu. Poziv se dogodio kada smo bili nasamo s Isusom. Poziv se obnavlja kad ostanemo nasamo s njim. U tom susretu raskrinkava se oholost koja nam daje misliti da smo već savršeni jer smo postali mjerilo sami sebi. U tom susretu Božja ljubav liječi rane grijeha koji nas je od njega udaljio. Naše su zajednice postale slika onoga što je većina nas učinila od vlastitih srdaca. Stoga je naša prva misionarska zadaća upućena prema vlastitome srcu da ga Isus učini po Srcu svome.

Izrael, odabrani narod, kao i svaki drugi načinjen je od različitih osoba kojima individualistički interesi ugrožavaju slogu i mir. Povijest svjedoči da samo onda kada je osobno poslušan Božjoj riječi, drugačiji je od ostalih naroda (usp. Pnz 4,32-40). Samo onda kada mu je Jahve na prvome mjestu, blagoslov je za cijelo čovječanstvo i sjeme nade za cijeli svijet (usp. Što je čovjek?, 242).

U onoj mjeri u kojoj produbljujemo vlastito prijateljstvo s Bogom kroz sakramente, posebice euharistije i pomirenja, kroz slavlje Liturgije časova, razmatranja Božje riječi, kroz duhovno sjedinjenje s Djevicom Marijom, sposobni smo darovati se drugima (usp. VC, 93-95). Mi smo pritisnuti

bijedom i potrebni su nam sveti sakramenti čijom nas snagom Isus nastavlja liječiti, spašavati i opraštati nam. Susret s Isusom koji je „žarko želio svoju Pashu blagovati s nama“ (Lk 22,15) neizmjerni je dar u kojem nam daje dvije temeljne sigurnosti: da smo beskrajno ljubljani i da možemo bezgranično ljubiti. Hranjeni Kristom postajemo zajednica žena i muškaraca koji su pomireni jer im je oprošteno, koja živi jer je On živ, koji su istiniti jer su ispunjeni Duhom istine (usp. DD, 32). Okrijepljeni Kristovim darovima sposobni smo birati opraštanje, milosrđe, dobrotivost, podnijeti koji put i žrtvu da bismo postajali sve više slobodni ljudi. Pšenično zrno mora umrijeti sebi da bi se rodilo zajedništvo klasa (usp. Iv 12,24). Svetim smo sakramentima osposobljeni da možemo stresti prašinu s nogu (usp. Mt 10,14) i krenuti dalje iz situacija povrijeđenosti i nepravde. Osposobljeni smo biti graditelji, a ne samo korisnici zajednice (usp. BŽZ, 22-26). Samo intimno ‘druženje’ s Bogom osposobljava nas i za ono, za što po sebi ne bismo bili spremni i sposobni: živjeti zajedništvo, sudjelovanje, suradnju, suodgovornost, slušanje i uvažavanje (usp. BŽZ, 22-26). „Ta gledajte, braćo, sebe, pozvane: nema mnogo mudrih po tijelu, nema mnogo snažnih, nema mnogo plemenitih. (...) Od njega je da vi jeste u Kristu Isusu“ (1 Kor 1,26.30).

Nismo mjerilo sami sebi nego je naša mjera Savršeni pa se u njegovu svjetlu vide bolje i naše slabosti. One se očituju kroz naglašeni individualizam koji čini da smo vrsni individualni eksperti, a zaboravljamo zajedništvo i radovati se uspjesima drugih. Svjesni smo da trebamo uravnotežene međugeneracijske odnose u kojima se članovi

obogaćuju i ne isključuju. Nije jednostavno uskladiti aktivan pastoralni život na župi sa zajedničkim i duhovnim životom, posebice gdje su na župi dvije, tri sestre ili gdje je redovnik svećenik sam. Nismo imuni na utjecaj elektroničkih medija ni brzih promjena oko nas. Ipak, različite poteškoće zajedničkog života ne umanjuju veličinu Božjeg poziva. Kao Natanaela, vidio nas je Isus još dok smo bili pod smokvom (usp. Iv 1,50), znao je s kim raspolaže. Znao je da će se neki od nas pobuniti protiv njegove ljubavi i milosti i da će ga drugi voljeti od trenutka kada budu u stanju išta voljeti i da nikada neće zamijeniti tu ljubav. Ovakve nas je pozvao, ali ne da bismo mi spašavali svijet jer svijet je njegov. On od nas ne traži vanjski uspjeh koji se broji građevinama, projektima, stupnjem obrazovanja, onim što se izvana vidi i što je ujedno popraćeno i strahom od gubitka. Zapravo se nigdje u Evanđelju ne spominje riječ 'uspjeh'. Ono što traži je vjernost.

„Tko zna koliko duša ovisi o vašoj ustrajnosti u ovom samostanu? Možda je Bog odredio da mnogi ljudi na zemlji budu spašeni jedino po vašoj vjernosti vašemu pozivu. Morate ih se sjetiti ako budete ikada dovedeni u iskušenje da odete. A vjerojatno ćete biti u takvu iskušenju. Sjetite se svih tih duša na zemlji. Neke od njih poznajete. Druge možda nikada nećete upoznati sve dok ih ne sretnete na nebu. Svakako, vi niste došli ovamo sami.“ (T. M., *Gora sa sedam krugova*, 448) Riječi su ovo ispovjednika novaku T. Mertonu. Isti pisac na drugom mjestu kaže: „Mendikant znači doslovno lutalica, skitnica. Ako franjevac ne može biti skitnica u punu mističnom smislu, onda će sigurno biti pomalo nesretan i nezadovoljan.

Čim stekne mnoštvo posebnih stvari za svoju upotrebu i udobnost i postane spokojan, poštovan i duhovno nepokretan, bit će mu, bez sumnje, lako i ugodno, ali uvijek će ga u srcu gristi nostalgija za onom beskompromisnom oskudicom koja mu jedina može pružiti radost zato što ga naglavce baca u Božji zagrljaj.“ (*Isto*, 310). Kada ponestane žara onoga prvoga susreta na obali Galilejskog mora, Buškog ili Ramskog jezera, obali Plive ili Neretve, u sjeni bukove ili grabove šume, proplanku Vlašića ili krša Veleža polako ćemo prestajati biti ono što bismo trebali biti. Vjernost pozivu preduvjet je naše sreće, a time i uspješnosti poslanja i sinodalnosti općenito. A *življeno* zajedništvo uvijek je bilo i jest snažna potpora ustrajnosti mnogih. Svi smo suodgovorni za vjernost drugoga i sva plodnost redovničkog života ovisi o kvaliteti *življenoga* zajedništva (usp. BŽZ, 54-57). Kažu da kraljevski pingvini jedino zajedno mogu izdržati hladnoću Južnoga pola. Stvore krug u čiju sredinu postave ženke i mladunce. Mužjaci stoje licem prema unutra i lagano hodaju u krug. Tako je svaki jednom izložen olujnoj strani, a potom se može oporaviti u zavjetrini. Mogu li nas čemu poučiti?

Nakon svega rečenoga i onoga o čemu smo sami razmišljali, ostaje pitanje jesmo li stručnjaci ili amateri sinodalnosti? Budemo li gledali na sve ono što bi moglo biti bolje i u čemu bismo mogli biti još bolji, rezultira da smo amateri, pa čak i nakon možda mnogo godina redovništva. Toliko je propuštenoga u osobnom odnosu s Isusom, toliko pogrešnoga u osobnom življenju poziva. Pridružujem se riječima današnjega sveca, sv. Grgura Velikog i s njim kažem: „Koliko li su za mene teške riječi što ih izgovaram:

govoreći sam sebe ranjavam. Jer niti moj jezik propovijeda kako dolikuje, niti moj život slijedi koliko bi trebalo ono što jezik kaže.“ (*Časoslov*, IV, 1039).

„Kad god čovjek zamjećuje Božju slavu, dodiruje rukom i svoju malenost i izvlači iz nje osjećaj straha. Taj strah je spasonosan. Podsjeća čovjeka na božansko savršenstvo, i istodobno ga hitno tjera na ‘svetost’“ (VC, 35). Zato što smo iskusili slavu Božju u svojim životima, svjesni smo koliko su naše posude glinene i koliko je malo ulja u našim svjetiljkama. No istovremeno je toliko dobroga, plemenitoga i nesebičnoga u našim životima i toliko smo puta posvjedočili da smo Kristovi! „Riječ je živa kad život govori“, kaže sv. Antun Padovanski. Koliko je utješениh, nahranjenih, napojениh, kolikima je vraćeno dostojanstvo, vjera u Boga i ljude zato što smo pravi stručnjaci sinodalnosti! Bog nas je odabrao jer je svijetu potreban netko tko će predstaviti očinsko i majčinsko lice Crkve, tko će staviti na kocku vlastiti život da bi drugi imali život i nadu (usp. *Isto*, 105). Ljudi, utonuli u brige i zanimanja ovoga svijeta, ali i oni pozvani na svetost, imaju potrebu u nama vidjeti one koji znaju kome su povjerovali (usp. 2 Tim 1,12). Amateri koji imaju hrabrosti ići „protiv struje“, uzimajući na sebe Isusov jaram, učeci od njega koji je „krotka i ponizna srca“ (usp. Mt 11,29) postaju pravi stručnjaci sinodalnosti.

Na tom putu kad se vjernost umori, a zajedništvo oslabi, dobro je sjetiti se riječi pjesme s. Martine Koprivnjak DSNG, „Pusti, dobro je“:

*Nemoj u grču slagati sve
do posljednjeg praha i zadnje mrvice.
Pusti, dobro je.*

*Ne trebaš do u nedogled pratiti
korake nesigurne i buntovne.
Pusti, dobro je.*

*Neka i šume i drveća imaju svoj hod,
svoj pjev i noćnu tišinu.
Pusti, dobro je.*

*Svaka rana kad-tad zacijeli,
posijano sjeme iznikne usprkos svega.
Pusti, dobro je.*

*Pusti ...
Pusti, Dobri je!*

*Nek' On razriješi čvorove briga i sumnja,
otпусти umorne misli i želje,
a ti pođi u osamu i otpočini malo.
Dobro je*

*Mons. dr. Tomo Vukšić, vrhbosanski
nadbiskup i apostolski upravitelj Vojnog
ordinarijata u BiH*

Homilija

u euharistijskom slavlju

*Crkva sv. Ante Padovanskoga u Žepču
3. rujna 2022.*

Mnogopoštovani oci provincijali i sestre provincijalne poglavarice! Dragi redovnici i redovnice! I dragi narode Božji!

Vrlo je lijepo što su redovničke zajednice našle svoj organizirani izričaj također u Konferenciji svojih viših redovničkih poglavara i poglavarica kako bi dogovorno, zadržavajući svaka svoju karizmu i identitet vlastite ustanove, pronalazile odgovore na zajednička pitanja. U službi širenja i jačanja Crkve Kristove i Kraljevstva Božjega u ljudskim srcima i društvima, redovničke zajednice imaju svesrdnu podršku hijerarhijskoga dijela Crkve. U tom smislu i ja sam danas s vama na vašoj skupštini kao predstavnik ostale braće biskupa, članova naše Biskupske konferencije, kojima ste izravni suradnici u naviještanju Božje poruke i u svjedočenju njegove dobrote i ljubavi. U njihovo i u svoje ime zahvaljujem vam za sve što svojim svjedočenjem, naviještanjem i pastoralnim

radom činite radi jačanja Kraljevstva Božjega i njegove Crkve, radi duhovnog rasta svih pojedinih članova i radi napretka cijelih zajednica.

1. Božjom Providnošću danas je blagdan svetoga pape Grgura Velikoga. On je kao vrlo nadaren potomak ugledne rimske obitelji, rođen 540. godine, najprije bio započeo svjetovnu karijeru te je, još kao vrlo mlad, 572. godine, dospio čak do službe prefekta grada Rima, koju je obnašao na opće zadovoljstvo. No samo dvije godine nakon toga, poslije smrti svoga bogatog oca, napustio je javnu službu i odlučio započeti monaški život te je podigao više manastira, a prvi, onaj svetog Andrije, u obiteljskoj kući. Na nov način živio je samo četiri godine jer ga je papa Pelagije 579. godine zaredio za đakona i poslao u Carigrad kao svoga poklisara (nuncija) na carskom dvoru gdje je ostao šest godina. Nakon toga, na radost sugrađana, vratio se u Rim među svoje monahe i namjeravao poći u anglosaksonske krajeve kao misionar. Ipak, Grgur nije postao misionar već je nekoliko narednih godina proveo na službi papina tajnika. Kad je 590. godine papa Pelagije umro, đakon Grgur izabran je za papu te je doslovce u jednom danu, u svojoj pedesetoj godini, postao svećenik, biskup i papa. Bilo je to točno na današnji dan, 3. rujna 590. godine, kad je započeo pontifikat 64. rimskoga biskupa koji je trajao sljedećih

14 godina. Umro je 12. ožujka 604. godine, a njegov pontifikat općenito se smatra jednim od najuspješnijih u cijeloj povijesti Crkve.

Grgur je bio odličan organizator u pastoralu, upravi, misijama i diplomaciji. Iako je mnogo dublji trag ostavio na području rješavanja praktičnih pitanja, bio je i plodan pisac. Kao što je zapazio Benedikt XVI.: „Grgur se u svojim spisima nikada ne očituje zabrinut da bi oblikovao ‘svoj’ nauk, neku svoju originalnost. Uglavnom, on je nakan biti odjek tradicionalnoga naučavanja Crkve, jednostavno želi biti usta Krista i njegove Crkve u hodu koji se mora proći da bi se stiglo do Boga“ (Opća audijencija, 4. lipnja 2008.). Ipak, ono što je pravilo svetoga Benedikta značilo za monaški život i duhovnost, to značenje je za pastoralni rad imalo Grgurovo djelo *Liber regulae pastoralis* (Knjiga pastoralnih pravila).

2. Načelo koje je nadahnjivalo Grgura, i koje povezuje njegovo razmišljanje i djelovanje, sažima se u riječi ‘propovjednik’. Pritom Grgur misli da zaređeni službenik Božji i svaki kršćanin, uključujući naravno i monahe, ima obvezu biti propovjednik onoga što je iskusio u svojoj intimi na primjeru Krista, koji je postao čovjek da bi svima donio navještaj spasenja. Tako je svaki kršćanin propovjednik i svakom kršćaninu se propovijeda, a pritom svatko ima naviještati prema svojim sposobnostima i uvijek primjereno stanju osoba kojima se naviješta.

Prema Grgurovoj jasnoj pastoralnoj psihologiji, koja je jednostavna i uvijek suvremena, propovjednik da bi dopro do srdaca ljudi mora znati prilagoditi sadržaj i način izlaganja različitim vrstama slušatelja u Crkvi, svijetu i u samostanima također. Ta njegova tipologija uvijek je u paru, prema

suprotnostima, pa neka budu spomenute neke vrste jer nam to može biti od koristi u našem poslanju, a nije isključeno da se i prepoznamo u nekoj od njih.

Grgur veli da ‘siromasima’ treba ponuditi utjehu, a ‘bogatima’ nagovijestiti strah kako bi siromasi shvatili da posjeduju bogatstva koja ne vide, a da bogati saznaju da ne mogu sačuvati bogatstva koja vide. Različit je način pristupa veselima i žalosnima: ‘veselima’ treba predočiti da postoje i žalosti, a ‘žalosnima’ obećane radosti kao plod Kraljevstva. ‘Sluge’ neka nauče ponizno ne prezirati svoje gospodare, a ‘gospodari’ neka priznaju sluge sebi jednakima po zajedničkoj naravi, smatrajući sebe u njihovoj službi. ‘Mudre’ treba opominjati snagom razmišljanja da napuste ludu mudrost i nauče mudru ludost Božju; ‘neuke’ treba ohrabriti snagom primjera da bi željeli znati što ne znaju i da nasljeđuju nebesku mudrost.

‘Neuljudne’ najbolje popravlja onaj tko im se suprotstavi snažnom opomenom, dok je za ‘sramežljive’ dovoljno da ih učitelj oprezno podsjeti na njihove manjkavosti. ‘Umišljeni’ koji su vrlo sigurni u sebe i nedostojno prigovaraju drugima trebaju otkriti da upravo u onomu u čemu se sviđaju sebi ne sviđaju se Bogu; s ‘plašljivima’ koji se zbog svoje slabosti obeshrabruju i razočaraju često se postiže najkorisniji rezultat ako ih samo podsjetimo na dobro koje su učinili. ‘Nestrpljivi’ trebaju shvatiti da zbog nepredviđene reakcije razvaljuju možda sve što su izgradili dugim naporom i znati da ljubav, ako nije strpljiva, nije ljubav; a također ‘strpljivi’ trebaju ujediniti strpljenje s ljubavlju.

‘Dobrostitve’ treba ohrabriti da se raduju zbog dobra drugih tako da ih žele imati sami nastojeći nasljedovati dobro koje odo-

bravaju svojom pohvalom. 'Zavidni' trebaju shvatiti da zavist zbog radosti drugoga čini srce slijepim, da postaju lošiji kad tako vide dobrotu drugih, da brzo upadaju u nepravdu i žive nesretni, kao što se dogodilo Kainu u kojemu je zavist bila sjeme bratoubojstva. Kao što sveta mudrost kaže: „Mirno je srce životu tijelu, ljubomor je gnjilež u kostima“ (Izr 14,30).

'Jednostavni' trebaju znati dodati razboritost u svoju jednostavnost. 'Neiskreni' neka nauče ljepotu istine jer dvoličnost ih uvijek čini uzbuđenima zbog sumnja koje ih čine strašljivima. Dvoličnost je poseban grijeh kojim ljudi varaju druge i hvale se kao da su snalažljiviji od njih.

'Zdravi' neka budu zahvalni za milost dobra zdravlja i neka znaju čuvati zdravlje tijela na korist zdravlja duha. U protivnom riskiraju otkriti veličinu dara tek nakon što ga izgube. 'Bolesni' neka na patnje tijela gledaju kao na izvor zdravlja duha jer bol vodi do poznavanja sebe i hrani krepost strpljivosti u nasljedovanju patnja Kristovih. 'Šutljivi' neka shvate da, zaustavljajući jezik preko mjere, moraju u srcu nositi prevelik teret riječi. 'Brljavni' trebaju znati da, ako propuštaju uzdržavati se od beskorisnih riječi, dolaze do štetnih riječi. Ustvari, u početku se uživa govoriti o drugima, a kasnije se u jeda ocrnjivanjem života onih o kojima se govori i na kraju se završi u uvredama te se siju provokacije, nastaju svađe, užije se plamen mržnje i nestaje mir srdaca. 'Lijene' Grgur podsjeća na izreku: „Lijenčina u jesen ne ore: u doba žetve on traži, i ništa nema“ (Izr 20,4), a 'naglima' upućuje poticaj iste biblijske mudrosti koja ih potiče da razmisle prije nego djeluju.

'Pokorni' trebaju bdjeti da svojom blagošću ne oslabe snagu stege. 'Srditi', što se više

prepuštaju žestini srdžbe i nespokoju pameti, uznemiruju život drugih, razbijaju mir i u opasnosti su da vlastitu srdžbu protumače kao žar za pravdom. 'Ponizni' i 'uznositi' neka se sjećaju Božje riječi: „Na koga svoj pogled svraćam? Na siromaha i čovjeka duha ponizna koji od moje riječi dršće“ (Iz 66,2).

'Proždrljivi' neka znaju da njihovo navedanje vodi u požudu i pohlepu, a 'umjereni' neka budu poslušni opomeni svetoga Pavla: „Tko jede, neka ne prezire onoga tko ne jede; tko pak ne jede, neka ne sudi onoga tko jede“ (Rim 14,3). 'Sijači nesloge' neka imaju u pameti da se time odvajaju od zelene stabljike ljubavi, suše se, i ako rađaju plodom dobrih djela u svom djelovanju, ti plodovi ne vrijede jer ne nastaju iz ljubavi. 'Mirotvorci' pak već na zemlji uživaju blaženstvo koje je Isus obećao: „Oni će se sinovima Božjim zvati!“ (Mt 5,9).

3. Grgur je cijeloga života u svom srcu ostao običan monah i slobodan od svakog oblika ljudske slave. On se jednostavno potpisivao *servus servorum Dei*. Ta izreka za njega nije bila samo neka pobožna formula, nego istinsko očitovanje njegova načina života i djelovanja (usp. Benedikt XVI., Opća audijencija, 4. lipnja 2008.). On je intimno bio vrlo dirnut poniznošću Boga, koji je u Kristu sebe učinio našim slugom, koji je prao i pere nam prljave noge. Zato je bio uvjeren da posebice biskup treba nasljedovati ovu Božju poniznost i tako slijediti Krista. Njegova je stvarna želja bila živjeti kao monah u stalnom razgovoru s Božjom Riječi, ali iz ljubavi prema Bogu znao je biti sluga svih koji Bogu služe. I upravo zato što je bio takav, sluga slugu, on je velik i svima nama koji smo dragovoljno izabrali biti slugu slugu Božjih, pokazuje mjeru istinske veličine.

21. Skupština KVRPP BiH

(Žepče, 3. rujna 2022.)

Pod predsjedanjem predsjednika KVRPP BiH fra Joze Marinčića OFM 3. rujna 2022. godine u Katoličkom školskom centru *Don Bosco* održana je 21. izvanredna izborna skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH).

Na Skupštini su sudjelovali: jedan provincijal, tri provincijalne poglavarice zajednica sa sjedištem u BiH i jedna zamjenica provincijalne poglavarice te osam predstavnika redovničkih zajednica, čiji članovi djeluju u Bosni i Hercegovini s provincijalnim sjedištem izvan

BiH. U ime Biskupske konferencije BiH nazočio je mons. dr. Tomo Vukšić istaknuvši sudionicima želju da redovničke zajednice služe bogatstvom svojih karizmi na radost svih kojima su poslani. U ime Hrvatske redovničke konferencije nazočnima je prigodne riječi uputio fr. Slavko Slišković OP izrazivši radost da može „sudjelovati u radu i zajedništvu Bogu posvećenih osoba koje žive i rade na ovom, za Katoličku crkvu, svetom tlu koje je natopljeno krvlju mučenika brojnih generacija i različitih crkvenih zajednica i redova“.

Usljedio je izborni dio Skupštine u kojem je izabrano novo vodstvo KVRPP BiH. Za predsjednicu Konferencije izabrana je provincijalna poglavarica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije s.

Željka Dramac SSFCR, a za potpredsjednika provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM. U ime zajednica koje nemaju provincijalno sjedište u BiH izabrani su: s. Davorka Šarić FDC i o. Jakov Kuharić OCD.

Slijedilo je obraćanje nove predsjednice Konferencije s. Željke u kojem je sudionica Skupštine zahvalila na ukazanom povjerenju novome vodstvu te za rad Konferencije u novome trogodištu svoju želju izrazila je poticajem sv. Franje Asiškog da „sva braća i sestre paze da iznad svega imaju duha Gospodnjega i njegovo sveto djelovanje“. Također je zahvalila dosadašnjem predsjedniku fra Jozi i članovima Izvršnog odbora Konferencije na zauzetom i predanom radu. Nakon toga, rad izvanredne izborne skupštine je zatvoren.

Sestra Željka Dramac SSFCR rođena je 1968. godine u Podmilačju kraj Jajca. Po završetku srednje škole kulturološkog smjera 1986. godine u Jajcu primljena je u kandidaturu kod Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije u Bugojnu. Nakon novicijata u Kloštru Ivaniću, prve zavjete položila je u Ulicama kraj Brčkog 1989. godine, a doživotne u Zagrebu 1994.

godine. Redoviti filozofsko-teološki studij završila je 1996. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nekoliko godina, boraveći u sestarskoj kući u Bučićima kraj Novog Travnika, poučavala je vjeronauk u župi Vitez i OŠ Bila, Vitez. Od 2003. do 2009. godine vršila je službu tajnice Provincije, a od 2009. do 2015. godine bila je savjetnica u Provincijalnoj upravi. Boraveći u to vrijeme u Sarajevu i Varešu bavila se istraživanjem povijesti Provincije te je napisala monografiju *Školske sestre franjevske Bosansko-hrvatske provincije*, koja je objavljena 2017. godine na 75. obljetnicu Provincije. U povodu iste obljetnice objavljena je i njezina knjiga *Školske sestre franjevke u Visokom i Sarajevu*. Od 2015. godine do izbora za provincijalnu poglavaricu radila je kao odgajateljica u Konviktu Franjevačke klasične gimnazije u Visokom. Za provincijalnu poglavaricu Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina izabrana je 5. srpnja 2021. godine. (KVRPP BiH)

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

12. Generalna skupština Družbe sestara Kraljice svijeta

Zagreb, 2. srpnja 2022.

Sestre Družbe Kraljice svijeta održale su 12. generalnu skupštinu na temu *Zajedništvo, sudjelovanje i poslanje* od 30. lipnja do 2. srpnja 2022. godine u glavnoj kući u Dubravi.

Prvi dan euharistijsko slavlje predvodio je fra Jure Šarčević OFM Cap, koji je imao i predavanje o temi skupštine. Izborom vrhovne voditeljice predsjedao je zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško u pratnji biskupskog vikara za pastoral i kancelara Nadbiskupskog duhovnog stola preč. Marka Kovača. Za vrhovnu voditeljicu izabrana je s. Marina Lukač, za zamjenicu s. Terezija Šarčević, savjetnicu s. Marta Jozić, tajnicu s. Katarina Jakovljević i ekonomu s. Anica Čurić. Sestre su se nadahnjivale porukama fra Jure, biskupa Šaška, a posebice Konstitucijama po kojima su nastojale svoj život ispitati i usmjeriti na prvotni žar koji će utkati u današnje osuvremenjenje karizme i poslanja. (IKA)

Prvi zavjeti i ulazak u novicijat u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja

Visovac, 2. srpnja 2022.

Na Gospinu otočiću Visovcu 2. srpnja 2022. godine prve zavjete u ruke fra Marka Mrše OFM, provincijala Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, položila su trojica dosadašnjih novaka: fra Marin Kujundžić OFM, fra Ante Mijoč OFM i fra Daniel Živković OFM, a franjevački habit obukao je dosadašnji postulante Mario Pavić.

Svečano misno slavlje na otvorenom predvodio je provincijal Mrše. Prije početka

misnog slavlja održan je obred oblačenja u kojem je postulante Mario obukao redovničko odijelo – franjevački habit. Nakon prigodne propovijedi, uslijedio je obred zavjetovanja dosadašnjih novaka koji su primili Pravilo i Konstitucije Reda Manje braće te se obvezali živjeti po njima sljedećih godinu dana.

Novak fra Mario Pavić će godinu kušnje provesti u novicijatu Hercegovačke Franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije na Humcu. (IKA)

Crkva sv. Vinka u Frankopanskoj prva otvorila vrata vjernicima nakon potresa

Zagreb, 3. srpnja 2022.

Samostanska crkva Družbe sestara milosrdnica u Frankopanskoj ulici u Zagrebu blagoslovljena je 3. srpnja 2022. godine te otvorena za bogoslužja kao prva obnovljena crkva u središtu grada nakon potresa 2020. godine. Crkvu sv. Vinka Paulskoga je, tijekom mise koju je predvodio, blagoslovio biskupski vikar za pastoral i kancelar Zagrebačke nadbiskupije preč. Marko Kovač. Prečasni Kovač prenio je svima pozdrave zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića i pozvao ih da kao zajednica i pojedini vjernici prinesu u euharistijsku žrtvu nakane na koje mole i sve one ljude koji su u obnovu crkve utkali svoje žrtve i svoj rad. (IKA)

Država Japan vratila dva ukradena lista psaltira iz 15. stoljeća

Rab, 3. srpnja 2022.

Država Japan vratila je dva ukradena lista psaltira iz 15. stoljeća franjevačkom samostanu u Kamporu na Rabu. Stranice su vra-

ćene nakon 36 godina. Naime, 1986. godine dogodila se provala u muzej franjevačkog samostana. Provalnici su ukrali kaleže te iz drevnog psaltira istrgnuli dva lista. Na jednoj stranici nalazi se iluminirani inicijal zbog čega se vjerojatno našla na meti kradljivaca. Uzevši ta dva lista, psaltir su bacili u more. Franjevci su provalu bili prijavili policiji da se napravi zapisnik.

Listovi su bili završili u Nacionalnom muzeju zapadnjačkih vrijednosti u Tokiju donacijom japanskog privatnog kolekcionara. „Kada su, vjerojatno, djelatnici muzeja dobili te stranice, kako su Japanci precizni, detaljni, odgovorni i tako dalje, išli su, pretpostavljamo, istraživati odakle bi mogle biti te stranice psaltira. I opet pretpostavljamo, vrlo lako, da je bilo u nekim podacima Interpola da je to ukradeno iz našeg samostana 1986. godine. Kada su djelatnici muzeja u Tokiju spoznali, shvatili da je to ukradeno iz našeg samostana, pokrenuli su postupak povrata tih dviju stranica preko hrvatskog veleposlanstva u Tokiju“, rekao je fra Ivica Strčić OFM, župnik Župe sv. Eufemije na Rabu. Psaltir su, koji je bio bačen u more, nakon nekoliko godina pronašli ribari. Međutim, bio je oštećen toliko da se više nije mogao obnoviti niti popraviti. Dva vraćena lista bit će pohranjena u samostanski arhiv. Samostan u Kampoju izgrađen je 1446. godine. Tijekom povijesti franjevci su imali pisarnicu te su na pergameni pisali graduale i psaltire za liturgijske potrebe. Danas se u knjižnici i muzeju čuvaju 34 inkunabule, psaltiri, graduali... Ukradeni kaleži još nisu pronađeni. (IKA)

Svečano proslavljen blagdan bl. Marije Propetoga

Blato, 9. srpnja 2022.

Blagdan blažene Marije Propetoga svečano je proslavljen 9. srpnja 2022. godine u njezinu svetištu u rodnom joj mjestu, Blatu na Korčuli. Središnje misno slavlje predvodio je križevački vladika mons. Milan Stipičić. Vladika Stipičić je u propovijedi istaknuo da je Blato, osim po znamenitoj povijesti, predivnoj prirodi i arhitekturi, poznato i po mnogim znamenitim ljudima, a među njima je svakako blažena Marija Propetoga.

Govoreći o životu blaženice, vladika Stipičić je istaknuo da je zanimljivo kako ona poučava o temama trpljenja i požrtvornosti. „To je kraljevski put, to je najodličniji vođa izabranih duša. Prije nego je Spasitelj posvetio križ svojom smrću na njemu, on je bio drvo sramote, stratište određeno za najgore razbojнике. Nakon Isusove presvete muke, križ je postao slavan, križ je geslo svetaca, križ je knjiga života, križ je učitelj poniznosti, samoprijegora, ljubavi i svake kreposti. Isusove propete ruke neka nas opominju da sve što radimo, radimo u ljubavi i požrtvornosti. Isusove probodene noge neka nas opominju da hodimo putem svete poslušnosti i putem svetih Božjih zapovijedi. Njegova trnova kruna neka nas sjeća svete poniznosti koja mora resiti svaku redovničku dušu, a Isusov otvoren bok neka bude naša najslađa okrepa i naš zaklon, iz njega crpimo snagu u svim svojim bolima i slabostima“, rekao je. (IKA)

Prvi zavjeti kod Milosrdnih sestara sv. Križa

Đakovo, 9. srpnja 2022.

U samostanskoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Đakovu 9. srpnja 2022. godine, nakon duhovnih vježbi koje je vodio o. Srećko Rimac OCD, šest sestara položilo je svoje prve zavjete u ruke provincijalne poglavarice s. Valerije Široki SCSC za vrijeme mise koju je slavio đakovačko-osječki pomoćni biskup mons. Ivan Ćurić. To su: s. Dafina Maksuti SCSC iz Đakovice (Župa sv. Petra i Pavla, Kosovo), s. Marijana (Arijana) Šuća SCSC iz Garčina (Župa sv. Mateja apostola i evanđelista), s. Ivana Budrovac SCSC iz Osijeka (Župa sv. Josipa radnika), s. Antonia Barišić-Jaman SCSC iz Đakovačke Satnice (Župa sv. Roka), s. Marija Filotea (Dubravka) Hajek SCSC iz Našica (Župa sv. Antuna Padovanskog) i s. Matea Čelik SCSC iz Koprivnice (Župa sv. Antuna Padovanskog).

U uvodu u propovijed mons. Ćurić naglasio je duboko značenje slavlja koje upućuje na Krista te je na tome tragu nastavio: „Sve pripada Gospodinu! Sve što je na Nebu i na Zemlji, sve se uključuje, otvara i struji prema Božjem kraljevstvu – svijet i sav naš život, svako postojanje, i zvijezde mu veselo sjaje na svojim postajama: zovne li ih, one mu odgovaraju: ‘Evo nas!’ (usp. Bar 3,34-35). U tom dubokom suglasju, ali i u iskustvu buke i rastrganosti našega svijeta, čut ćemo danas, drage sestre novakinje, vaših šest: ‘Evo me’“. Nakon homilije slijedio je obred zavjetovanja te primanje križa, Pravila i Konstitucija Družbe. (IKA)

Ulazak u novicijat kod Milosrdnih sestara sv. Križa

Đakovo, 16. srpnja 2022.

Dvije postulante milosrdnih sestara Svetoga Križa započele su novicijat, vrijeme intenzivnije pripreme za redovničke zavjete, na spomendan Blažene Djevice Marije od brda Karmela 16. srpnja 2022. godine u Đakovu.

Obred, uz svečanu molitvu Povečerja, predvodila je zamjenica provincijalne poglavarice s. Nikolina Nikolić SCSC. Postulante su, uz redovničku haljinu i novicijatsku koprenu, dobile novo ime po kojem će od sada biti prepoznatljivije u svojoj redovničkoj zajednici: Gabriela Radaš – sestra Ela te Franka Dobranić – sestra Franka. Brigu za njihov odgoj tijekom novicijata preuzela je voditeljica s. M. Suzana Babić SCSC. (IKA)

Mlada misa fra Franje Čolakovca OFMConv

Gradište, 17. srpnja 2022.

Fra Franjo Čolakovac OFMConv proslavio je mladu misu 17. srpnja 2022. godine u župi sv. Franje Asiškog u Gradištu. U propovijedi je fra Željko Klarić OFMConv rekao: „Današnji svijet upravo treba svećenika koji će u ime Božje govoriti o osluškivanju njegove riječi, koji će zazvati čovjeka da zastane, da promisli, da se ne ubija od posla i obaveza, nego da zna tražiti smisao u svemu, tražiti Božji odraz stvari.“ Fra Željko je na mladomisnikov svećenički život i poslanje zazvao milosni zagovor hrvatskih svetaca zaključivši riječima: „Neka te u tvojoj službi nadahne primjer služenja tvog svetog imenjaka. Neka ti uzor u vjernosti Crkvi i narodu bude Alojzije Stepinac. Neka ti uzor u ispovijedanju

bude sveti ispovjednik Leopold Bogdan Mandić. Neka ti u želji za svjedočenjem uzor bude naš sveti Nikola Tavelić, a iznad svega budi u svemu Dobri Pastir.“ (IKA)

Zlatna misa fra Anselma Stulića OFM

Nin, 23. srpnja 2022.

Fra Anselmo Stulić OFM, ispovjednik i ekonom Samostana sv. Frane u Zadru, proslavio je zlatni svećenički jubilej, 50 godina svećeništva, 23. srpnja 2022. godine predvodeći misno slavlje u župnoj crkvi sv. Anselma u svojoj rodnoj Župi sv. Anselma u Ninu. Propovijedao je župnik Župe Srca Isusova u Zadru fra Bojan Rizvan OFM. U propovijedi je fra Bojan rekao da je to jubilarno slavlje svjedočanstvo i ostvarenje Gospodinovih riječi da kušamo i vidimo dobrotu Gospodnju koja je očitovana u životu jednog svećenika.

„U 50 godina svećeništva ima toliko dobra, ali ponekad ima i naših slabosti, naših ljudskosti, ima onoga što je obilježeno našom grešnošću. Zato smo potrebni čišćenja. Iako je svećenik sam u službi čišćenja jer on u Božje ime čisti od grijeha, on i sam mora biti očišćen“, rekao je fra Bojan. Zahvalio je Gospodinu na dobroti koja je očitovana u životu fra Anselma, koji nije živio sebi, nego Kristu. „Krist je i danas, po svjedočkom životu fra Anselma, i dalje prisutan u našoj Crkvi, poslužuje nas u sakramentima i svjedoči kako iz tog zajedništva može proizaći jedinstvena ljepota Božje milosti. Zato nam Krist govori da tko ostaje u njemu, donosi puno roda. Bez Krista, mi smo besplodni, jalovi“, upozorio je fra Bojan.

Fra Anselmo je rođen 29. prosinca 1946. godine u starom hrvatskom kraljevskom gradu Ninu, od oca Krste i majke Milke, rođ.

Grbić, kao šesto od osmero djece, od kojih je petero živih. Roditelji su ih odgajali u molitvi, svakodnevno su molili krunicu u obitelji, a odgajali su ih i da rade, da budu korisni. Fra Anselmo je zahvalio svima koji su ga kasnije odgajali, magistrima i svećenicima koji su mu pomagali da se usmjerava prema zdravom svećeničkom životu. „Hvala svim vjernicima koji su mi davali snage, potpore na svim mjestima gdje sam živio, od Kotora do Pule. Imao sam 12 premještaja i obilazio sam dosta mjesta. Svatko je dao nešto meni, a pokušao sam i ja dati onima kojima me Bog postavio“, rekao je fra Anselmo. Istaknuo je da „čovjek treba reći i: ‘Oprosti!’ jer time pokazujemo da kao ljudi, kao svećenici i redovnici, imamo i svoje slabosti. Zato molim oprostjenje od Gospodina i od svih kojima sam možda neki put išao kontra ili nisam imao razumijevanje za neke potrebe. Neke osobe čine nam se dosadne, a možda bismo mi trebali biti ponizni i strpljivi u radu s njima. Hvala svima koji su dali i najmanji udio u mom životu, a svima kojima sam ja nečime pokazao loš primjer, molim od Gospodina i od svih njih oprostjenje“, rekao je fra Anselmo i udijelio svoj zlatni misnički blagoslov. Fra Anselmo je kršten kao Nevenko u crkvi sv. Anselma u Ninu 5. siječnja 1947. godine. Osmogodišnju školu završio je u Ninu, a u sjemeništu je stupio kao kandidat Franjevačke provincije sv. Jeronima. Gimnaziju je pohađao u Zadru i Pazinu, a maturirao je u Franjevačkoj gimnaziji na Poljudu u Splitu. Novicijat je završio na Košljunu kada je uzeo redovničko ime Anselmo. Teologiju je pohađao na Trsatu i u Torinu. Svećane zavjete položio je 15. kolovoza 1968. godine na Košljunu. Za svećenika je zaređen 19. prosinca 1971. godine. Prve četiri godine bio je župnik na otoku Pašma-

nu u župama Dobropoljana, Banj i Ždrelac. Potom je šest godina bio župnik u Kotoru i gvardijan u samostanu sv. Klare te duhovnik svih redovnica (120) u Kotorskoj biskupiji. U Kotoru ga je zatekao i katastrofalan potres na Uskrs 1979. godine i obnova dijela franjevačkog samostana koji je bio neuseljiv. Zatim je tri godine proveo u Samostanu sv. Josipa na Lapadu u Dubrovniku. Od 1982. do 1991. godine bio je gvardijan samostana na otočiću Košljunu na Krku. Za vrijeme Domovinskog rata, od 1991. do 1994. godine, bio je u župi sv. Nikole Tavelića na Krnjevu u Rijeci, a zadnju godinu rata, do Oluje, proveo je u samostanu Male braće u Dubrovniku. Od 1995. do 2006. godine bio je župnik Župe sv. Ante u Puli, a posljednje tri godine i gvardijan samostana. Od 2003. do 2004. godine bio je generalni vizitator Provincije Svetog Križa u Sloveniji i predsjedao je njihovom Kapitulom. Od 2006. do 2012. godine opet je u župi sv. Nikole u Rijeci kao predstojnik, a onda kao župnik te župe. Od 2012. godine četiri je godine župnik Župe Presvetog Srca Isusova na Voštarnici u Zadru, a zatim tri godine gvardijan Samostana sv. Frane u Zadru. Od 2019. godine bio je gvardijan Samostana sv. Ante na Poljudu u Splitu nakon kojega se vraća u Zadar u službu ispovjednika i ekonoma Samostana sv. Frane. Bio je 22 godine član Uprave Provincije kao defnitor, a šest godina i vikar Provincije. Bio je delegat i duhovnik za redovnice u Kotorskoj, Porečkoj i Pulskoj biskupiji i Zadarskoj nadbiskupiji. Održavao je nekoliko desetaka turnusa duhovnih vježbi za različite redovničke zajednice i za svećenike Porečke i Pulske biskupije. Bio je vrlo angažiran i u Franjevačkom svjetovnom redu te je sudjelovao u osnivanju tri nova bratstva. (IKA)

Sedma postaja molitvenog hoda ususret obljetnici sl. Božjega Josipa Stadlera

Slavonski Brod, 24. srpnja 2022.

Sedma postaja molitvenog hoda ususret 180. obljetnici spomen rođenja i krštenja slugе Božjega Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa, koja će biti proslavljena 24. siječnja iduće godine, bila je 24. srpnja 2022. godine u Župi sv. Dominika Savija na Koloniji u Slavonskom Brodu. Misno slavlje predvodio je župnik Josip Matanović.

Govoreći o životu i djelu slugе Božjega Josipa Stadlera, s. M. Kristina Adžamić SMI iznijela je nekoliko misli Stadlerova tajnika M. Tvrtkovića zapisanih o tužnom događaju 28. veljače 1854. godine kada nakon smrti Stadlerovih roditelja djecu preuzimaju brodski dobročinitelji. „Kako u tome trenutku Josipa nije bilo među djecom, umjesto nje ga tadašnji brico Štefa Matić uzima njegova brata Đuru. Iz tog događaja iščitavamo kako je Bog s malim Josipom imao drugi plan. Kroz to vrijeme Josip je bio na molitvi u Velikoj crkvi. Bio je već počeo padati mrak kada se vratio kući. Došao je na kućna vrata i bila su zaključana, a braće i sestara nema. Za ovo žalosno Josipovo stanje čula je plemenita gospođa Julija, supruga krojača Oršića, koja ga utješi i te večeri primi u svoju kuću. Dobri Bog kasnije dotaknu srce brodskeg načelnika Wegheimera te ga on uze k sebi. Kako je Josip bio bistrog uma, otvoren, čedan, pobožan, ubrzo ga zavoli kao rođeno dijete te ga odluči dalje školovati u gimnaziji. Stadler je išao u osnovnu školu još za života svojih roditelja i iz kuće svoga dobrotvora Wegheimera (od 1849. do 1855. godine).

Nakon školovanja u rodnom gradu, mladi Stadler nastavlja daljnje školovanje u Požegi, Zagrebu i Rimu, gdje je postigao doktorat iz filozofije i teologije. Za svećenika je zaređen 1868. godine u Rimu. Papa Lav XIII. imenovao ga je 1881. godine prvim vrhbosanskim nadbiskupom u Sarajevu gdje je stigao 15. siječnja 1882. godine. Kao nadbiskup djelovao je na vjerskom, prosvjetnom, kulturnom i nacionalnom polju. Dao je sagraditi katedralu Srca Isusova u Sarajevu, bogoslovno sjemenište sa crkvom sv. Ćirila i Metoda, kaptol i nadbiskupski dvor. U Travniku je podigao gimnaziju i sjemenište. Dao je sagraditi mnogo crkvi i ženskih samostana. Utemeljio je Družbu sestara Služavki Malog Isusa, sa svrhom da skrbe za siromašnu i napuštenu djecu, za starije osobe i siromahe. Osnovao je sirotišta *Betlehem* i *Egipat* u Sarajevu. S nazivom 'Otac siromaha' umro je u Sarajevu u 75. godini života na blagdan Bezgrješnog Začeca 8. prosinca 1918. godine. Pokopan je u sarajevskoj katedrali. Na njegovu grobu molio je papa Ivan Pavao II. 12. travnja 1997. godine prigodom posjeta Bosni i Hercegovini. U Sarajevu 20. lipnja 2002. godine pokrenut je postupak da se proglasi blaženim i svetim“, rekla je uz ostalo s. Kristina.

Vjernicima je podijelila sličice s kratkim Stadlerovim životopisom i molitvom koju su zajedno molili za njegovo proglašenje blaženim. (IKA)

27. Hod Franjevačke mladeži

Koprivnica, 24. srpnja 2022.

Pod geslom „Tko blaguje Tijelo moje i pije Krv moju, ima život vječni“ (Iv 6,54), 24. srpnja 2022. godine počeo je 27. Hod Franjevačke mladeži (Frama).

Zagrebačko područno bratstvo Frame hodočašće je započelo u Koprivnici. Split-sko-dalmatinsko i Zadarsko-šibensko područno bratstvo hodočašće su započeli u Sinju. Osječko područno bratstvo hodočašće je započelo u Semeljcima. Članovi Zagrebačkog područnog bratstva Frame u nedjelju su se okupili u Osnovnoj školi braće Radić u Koprivnici gdje je počeo službeni program. Na početku su predstavljeni geslo, himna i zastava, a nakon toga je počeo prvi rad po skupinama u kojem su sudionici imali priliku međusobno se upoznati. Zatim su predmolili kronicu Blažene Djevice Marije, a nakon toga uslijedio je vrhunac dana – misa koju je predvodio provincijal Franjevačke provincije svetih Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM. Prvi dan Hoda završio je klanjanjem Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu. (IKA)

Isusovački program *Magis Europe*

Metković – Solin, 24. – 31. srpnja 2022.

Misom koju je p. Mislav Skelin SJ slavio 24. srpnja 2022. godine u crkvi Sv. Nikole biskupa u Metkoviću u dolini Neretve počeo je isusovački međunarodni program za mlade *Magis Europe* 2022. godine.

Uvodeći u misu, p. Mislav zahvalio je Bogu na milosti što može slaviti misu zajedno s mladima i vjernicima u gradu misionara o. Ante Gabrića SJ. „Dolazim ovdje kao duhovnik *Magisa* gdje će skupina mladih ljudi iz Hrvatske, Europe i svijeta nastojati kušati Božju blizinu i to upravo ovdje, u blagoslovljenom kraju, pa vas molim za vašu molitvenu podršku“, rekao je p. Mislav. U homiliji je naglasio važnost sabranosti u molitvi rekavši da se može moliti na

svakom mjestu i svakom trenutku makar strelovito, jednostavno, zahvaljujući. Govoreći o molitvi Očenaša i krunice prisjetio se razmišljanja oca Gabrića.

O molitvenom programu i projektu *Magis* govorile su Petra Krstičević i Marina Garić, koje su pojasnile kako je *Magis* nastao u Hrvatskoj 2014. godine, a pokrenuo ga je p. Ivan Ike Mandurić. Program *Magis* namijenjen je mladima do 35. godine.

Kako samo geslo ovogodišnjeg programa govori, *sentir y gustar*, 375 mladih iz isusovačkih zajednica u Europi, kušali su i guštali ljepote Hrvatske, lokalnog stanovništva i zajedništva u kojem su se našli i u svemu tome tražili dobro i Božje. Prvi dio *Magisa* bili su eksperimenti koji su se održavali na 29 lokacija u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Srbiji istovremeno. Nakon njih, 29. srpnja 2022. godine, svi su se okupili u Splitu. Susreti i dijeljenje iskustava, zajedničko euharistijsko klanjanje, posveta Srcu Isusovu, razgledavanje Salone i Splita pješice i biciklima, kupanje, košarka i ples, fešta na krovu u Domu *Kampus dr. Franjo Tuđman*, samo su neki od događaja koji su obilježili posljednja tri dana. Svečani završetak *Magisa* bila je misa u Solinu 31. srpnja 2022. godine koju je predvodio provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Dalibor Renić SJ.

Pater Tomislav Špiranec SJ, predsjednik *Udruge Magis* i povjerenik za pastoral mladih Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, na kraju je zahvalio svima koji su pomogli u pripremi i ostvarivanju *Magisa* i još jednom ohrabrio sve sudionike da preuzmu odgovornost za svoj život i ohrabre se za bračni ili redovnički poziv. (IKA)

Redovnički jubileji sestara Kćeri Božje ljubavi

Zagreb, 3. kolovoza 2022.

U bogoslužnom prostoru Župe Rođenja Blažene Djevice Marije u zagrebačkoj Građešini 3. kolovoza 2022. godine proslavljene su redovnički jubileji sestara Kćeri Božje ljubavi i obnova privremenih zavjeta sestara juniorki.

Nakon šestodnevni duhovnih vježbi, 60. jubilej redovničkih zavjeta proslavile su s. M. Lucija Kasić FDC i s. M. Benjamina Radić FDC i obnovile svoju vjernost Gospodinu. S njima su toga dana u molitvi i zahvalnosti bile ujedinjene s. M. Jozefina Bagarić FDC, s. M. Aleksandra Ukaj FDC i s. M. Štefanija Krznar FDC koje nisu bile u mogućnosti prisustvovati slavlju. Ove godine dvanaest sestara obilježava 50. jubilej redovničkih zavjeta. Zahvalna srca svoju vjernost Gospodinu potvrdile su i obnovile: M. Blandina Rakarić FDC, s. M. Ksenija Topolovec FDC, s. M. Natalija Šako FDC, s. M. Laurentina Breljak FDC, s. M. Nikolina Gegić FDC, s. M. Milka Srša FDC, s. M. Ranka Kasalo FDC, s. M. Elvira Tadić FDC i s. M. Mira Šarić FDC. Zbog opravdane spriječenosti, slavlju nisu nazočile s. M. Vilma Vladić FDC, s. M. Kruna Vrkašević FDC i s. M. Ruža Pavić FDC, ali su bile u molitvi i duhu ujedinjene sa svojim susestrama s kojima su dijelile dane redovničke formacije, zajedničkoga života i poslanja. Tijekom misnoga slavlja redovnice su zahvalile za 25. jubilej redovničkog života sestara s. Lidije Kalfić FDC i s. M. Gabrijele Puljić FDC, koje nisu mogle prisustvovati proslavi jubileja. Osim proslave redovničkih jubileja, za vrijeme mise privremene je

zavjete obnovilo sedam sestara juniorki: s. Mirjana Potnar FDC, s. M. Karla Mandić FDC, s. M. Klara Lipovac FDC, s. M. Faustina Sabolić FDC, s. M. Josipa Soldo FDC, s. Katarina Pendeš FDC i s. M. Marijana Novosel FDC. Predvoditelj euharistijskog slavlja bio je o. Marijan Steiner SJ, voditelj duhovnih vježbi koje su proslavi prethodile.

Pater Steiner je u homiliji istaknuo: „Kršćanska specifičnost nije ljubiti jer to čine i mnogi drugi, nego ljubiti kao što je Krist ljubio, a to znači biti spreman ići na križ. Isus pere apostolima noge, sluga je, ne osuđuje i ne tjera od sebe grešnike. Kad ga se povrijeđi, uzvraća bogatom sućuti. On traži izgubljene, obnavlja nadu razočaranima, oprašta i sobom hrani umorne i gladne života.“

Na kraju je pozvao sestre slavljenice da iz njihovih srdaca uzidu Bogu tri izraza: slaviti/veličati, zahvaljivati i moliti. Prije svega dati hvalu Bogu, slaviti ga i veličati. Potom zahvaliti za sva primljena dobročinstva jer su samo skladne i profinjene duše zahvalne za primljenu dobrotu. Takva zahvalnost pripada Bogu od kojega sve dolazi i sve se njemu vraća. Na kraju, moliti ga za njegovu milosnu pratnju kako bi bile dosljedne i vjerne službenice Krista Gospodina u njegovoj svetoj Crkvi.

Provincijalna poglavarica s. Gordana Igreg izrekla je na kraju euharistijskog slavlja čestitku svečaricama, pozdrav i dobrodošlicu svima okupljenima te je sve pozvala na okrjepu u Duhovni centar. (IKA)

Zbornik *Kačić* poslije zlatnoga jubileja

Split, 5. kolovoza 2022.

Kačić – Zbornik Franjevačke provincije Pre-svetoga Otkupitelja, sa sjedištem u Splitu,

proslavio je svoj zlatni jubilej, tj. 50 godina od pojave prvoga sveska, prije pola stoljeća (1967. – 2017.). Objavljena je stručno priređena bibliografija *Zbornika* i nekoliko njegovih popratnih nizova, više od 150 svezaka. Suradivalo je više od 380 pisaca iz 17 država (od Izraela preko europskih država do Amerike). (IKA)

Predstavljanje knjige *Služite Bogu, Redu i Narodu*

Korčula, 5. kolovoza 2022.

U samostanu Svetih Anđela čuvara u Korčuli 5. kolovoza 2022. godine predstavljena je knjiga *Služite Bogu, Redu i Narodu* posvećena ocu Anđelu Mariji Miškovu, utemeljitelju Kongregacije sestara dominikanki svetih Anđela čuvara.

Otac Anđeo Marija Miškov, utemeljitelj Kongregacije sestara dominikanki svetih Anđela čuvara, rodio se za nebo 5. kolovoza 1922. godine. Ove godine sestre dominikanke u čast i zahvalu svome utemeljitelju pripremile su knjigu *Služite Bogu, Redu i Narodu* u kojoj su sabrana pisma, okružnice, dekreti, imenovanja i duhovne vježbe koje je otac Miškov upućivao do svoje smrti sestrama te družbe. Zahvaljujući dr. sc. Ivanu Armandi, povjesničaru i leksikografu, knjiga je ugledala svjetlo dana. On je vjerno sve proučavao i sakupio u jednu cjelinu koja je sada dostupna svakoj sestri. Neka od tih pisama bila su iz broja u broj dostupna u sestarskom glasilu *Ave Maria*.

Uvodnu riječ uputila je vrhovna poglavarica s. Jaka Vuco OP. Susret je moderirala s. Slavka Sente OP, a izlagači su bili dr. sc. Ivan Armanda, dr. sc. fr. Zvonko Džankić OP i s. Manes Puškarić OP. Oni su u svojim

izlaganjima predstavili knjigu, glavne misli oca Miškova te istaknuli važnost njegove misli za tijek Kongregacije, odnosno njezinu sadašnjost i budućnost.

Uz knjigu *Služite Bogu, Redu i Narodu*, predstavljena je također knjiga dramskih tekstova o prvoj hrvatskoj blaženici Ozani Kotorskoj Ljestve do Neba, čija je urednica prof. dr. sc. Sanja Nikčević, a kojoj je u prikupljanju materijala pomogla s. Blaženka Rudić OP. Knjiga sadrži brojna svjedočanstva sestara i laika, mladih i djece, te suradnika sestara o pobožnosti bl. Ozani Kotorskoj kroz dramske tekstove i prikaze te igrokaze. Knjigu je predstavila s. Blaženka Rudić OP. Poveznica između bl. Ozane i Miškova velika je jer je otac Miškov pokrenuo te je zaslužan za beatifikaciju Ozane Kotorske. (IKA)

Svečana proslava 25 godina Kuće susreta Tabor

Samobor, 6. kolovoza 2022.

Svečanom euharistijom koju je predvodio dubrovački biskup mons. Roko Glasnović, *Kuća susreta Tabor* 6. kolovoza 2022. godine proslavila je svoj jubilej.

Iako je za to vrijeme u Taboru bio seminar, na misu je pristiglo mnoštvo ljudi iz krajeva cijele Hrvatske. Čestitke Taboru uputio je papa Franjo u posebnom pismu i slici, koju je *Kuća susreta Tabor* dobila na dar od Svetog Oca. Predvoditelj mise mons. Roko Glasnović u svojoj homiliji približio je svim vjernicima značenje blagdana Preobraženja. „Upravo na taj dan Preobraženja, Isus je preobrazio narav što je od Adama primio, prekrio ju je svojim sjajem i tako je pobožanstvenio. Tabor je Božje mjesto, sveti prostor. (...) Kako je bilo u Taboru, kako

je bilo kroz ovih 25 godina ovdje u Taboru? Lijepo i milosno, no važno je vratiti se u život i vratiti se svom poslanju, slušati Isusa koji će nas poučiti. Preobraženje je izuzetno važno za sve nas, obnavljanjem pameti možemo razabirati što je Bogu milo, savršeno“, završio je biskup Glasnović. (IKA)

Sestra Manes Puškarić OP položila doživotne zavjete

Korčula, 7. kolovoza 2022.

Sestra Manes Puškarić OP položila je doživotne zavjete 7. kolovoza 2022. godine u samostanskoj kapeli u Korčuli na euharistijskom slavlju koje je predvodio dubrovački biskup mons. Roko Glasnović u zajedništvu s đakovačko-osječkim nadbiskupom mons. Đurom Hranićem, šibenskim biskupom mons. Tomislavom Rogićem i umirovljenim biskupom mons. Antom Ivasom.

U slavlju su sudjelovala četvorica biskupa jer sestre obilježavaju 100. obljetnicu smrti svoga utemeljitelja dominikanca fr. Anđela Marije Miškova OP. Biskupi iz Šibenika prisutni su jer je Miškov rodnom iz Zlarina. Đakovačko-osječki nadbiskup nasljednik je biskupa Josipa Jurja Strossmayera koji je bio Miškovov veliki prijatelj i dobročinitelj u gradnji samostana u Korčuli. Slavlje je počelo ulaznom procesijom i pjesmom *Divine l'nade*, koja se uvijek pjeva kod zavjetovanja sestara.

Nakon homilije slijedio je obred zavjetovanja. Crkva prati taj čin predanja zavjetovanca svetaca u litanijama, dok je zavjetovanica prostrta pred oltarom u obliku križa. Zatim je s. Manes izrekla svoje doživotno obećanje Bogu polažući tri zavjeta: poslušna, čistoće i siromaštva na ruke vrhovne poglavarice s.

Jake Vuco OP. Sestra prima prsten kao znak vjernosti Zaručniku. Na završetku euharistijskog slavlja slijedio je svečani *Tebe Boga hvalimo*, za dar još jednog Bogu posvećenog života i svečani blagoslov.

Sestra Manes Romana Puškarić OP rođena je 1993. godine u Ogulinu. Odrasla je u župi Ivana Nepomuka u Vrbovskom. U zajednicu sestara dominikanki stupila je 2013. godine. Sljedeće godine započela je novicijat, a 2016. godine položila prve zavjete. Diplomirala je na katedri fundamentalne teologije u Zagrebu 2019. godine. Radi kao vjeroučiteljica u Katoličkoj osnovnoj školi u Šibeniku. (IKA)

Svetkovina sv. Dominika i obljetnice zavjeta

Korčula, 8. kolovoza 2022.

Đakovačko-osječki nadbiskup mons. Đuro Hranić predvodio je na svetkovinu sv. Dominika, 8. kolovoza 2022. godine, u Samostanu Anđela čuvara u Korčuli svečanu misu tijekom koje je šest sestara obnovilo redovničke zavjete.

Pedesetu obljetnicu zavjeta proslavile su s. Katarina Maglica OP, s. Ivanka Osredek OP, s. Ivana Škrinjar OP, s. Anita Sučić OP, Ljubomira Sučić OP, a šezdesetu s. Jelka Barišić OP te s. Alfonsa Ostrogonac OP, koja nije bila prisutna tjelesno, ali je sigurno bila duhovno u molitvama kao i sestre s njome. Misu su suslavili dubrovački biskup mons. Roko Glasnović, šibenski biskup mons. Tomislav Rogić i umirovljeni šibenski biskup mons. Ante Ivas. Mons. Hranić je sestrama jubilaricama zahvalio za živo svjedočanstvo i ustrajnost na putu redovničkog života. Poželio im je i dalje svježinu i polet kojim

su do sada djelovale u svojim zajednicama i van njih. U ulaznoj procesiji sestre jubilarke nosile su svijeće te su ih prinijele kod oltara, pokraj vazmene svijeće koja je simbolizirala njihovo krštenje i čvrstu odluku, kako je naglasio nadbiskup Hranić, da ozbiljno uzmu u ruke svoj život i dadnu ga za Božju stvar. Nakon Vjerovanja jubilarke su obnovile svoje zavjete čitajući svečanu formulu, a zatim su prinijele darove na oltar. (IKA)

Proslavljena 60. obljetnica redovničkog života

Kloštar Ivanić, 11. kolovoza 2022.

Uz proslavu blagdana sv. Klare, asiške učiteljice siromaštva i poniznosti, 11. kolovoza 2022. godine šest Školskih sestara franjevkii Bosansko-hrvatske provincije u samostanu sv. Franje u Kloštru Ivaniću proslavilo je 60. obljetnicu redovničkog života: s. M. Imelda Janjiš SSFCR, s. M. Marta Kurtić SSFCR, s. M. Ambrozija Bernatović SSFCR, s. M. Fabiana Grivić SSFCR, s. M. Tazicija Vujičić SSFCR i s. M. Emanuela Jukić SSFCR, koja nije nazočila slavlju zbog bolesti. One su se, poput mudrih djevoja, punih 60 godina trudile čuvati ulje poslušnosti, siromaštva i čistoće. Svečanim euharistijskim slavljem, koje je predvodio fra Franjo Jurinec OFM, sestre su zahvalile Bogu na njihovoj ustrajnosti.

Nakon homilije, sestre su drhtavim glasom, ali sigurnim srcem obnovile obrazac zavjetovanja, čemu je uime provincijalne poglavarice s. M. Željke Dramac SSFCR nazočila njezina zamjenica s. M. Mira Bliznac SSFCR. Ona se na kraju misnog slavlja obratila sestrama i čestitala na daru poziva, odaziva i ustrajnosti. Napomenula je da su sestre također 'generacija' naše Provincije

koja ove godine slavi 80 godina od osnutka davne 1942. godine. Sestre su tako Provinciji postavile temelje, a sve što gradimo danas utemeljeno je na žrtvi, samozataji i krhkosti ovih i brojnih drugih sestara, kazala je s. Mira te napomenula da su sestre ispisale 60 godina svoje povijesti i povijesti naše zajednice. (s. Blaženka Marijanović SSFCR)

Biskup Škvorčević predvodio slavlje sv. Klare

Požega, 11. kolovoza 2022.

Na blagdan sv. Klare, djevice i zaštitnice samostana i crkve sestara klarisa u Požegi, 11. kolovoza 2022. godine euharistijsko slavlje u samostanskoj crkvi predvodio je požeški biskup mons. Antun Škvorčević.

U homiliji biskup Škvorčević kazao je da želi postaviti neka životna pitanja. Spomenuo je kako nakon pojave pandemije koronavirusa više ne pita ljude kako su, nego kako život. „Pandemija je, naime, poremetila naš redoviti životni tijek, pa se više ne snalazimo pravom niti što je bolest, niti kako je liječiti, niti kako se društveno ponašati s obzirom na nju. Pomutnja oko liječenja i cijepljenja protiv *Covid-19* postavila je na nov način pitanje što je zapravo život. Izazov je u tome što mi živimo život, a da ne znamo što bi on zapravo bio, jer on ima neku svoju neuhvatljivu dubinu kojoj ne uspijevamo doći na kraj ni u svom vlastitom postojanju.“ Biskup je kazao kako je toga bila duboko svjesna sv. Klara koja je živjela na prijelazu iz 11. u 12. stoljeće. „Nije se poput mnogih svojih sunarodnjaka pomirila s onodobnim šabloniziranim pristupom ljudskom životu koji se odvijao u određenoj viteškoj borbenoj maniri, u trgovačkoj djelatnosti, sveden uglavnom na površno. U bijegu

sv. Franje iz takva društva i njegova opredjeljenja da živi po Isusovu modelu siromaštva i križa te poslušnosti Božjoj riječi, otkrila je kako samo čovjekova ispunjenost Bogom i njegovom snagom može u njemu ostvariti puninu života koju si sam ne može dati jer život nije ljudski proizvod, nego Božji dar. I sama je pobjegla od kuće, oslobodila se uskih koordinata koje je nametnulo onodobno društvo da bi živjela u Božjim koordinatama. Shvatila je veliku vrijednost evanđeoskog siromaštva te je zatražila od Pape da smije živjeti taj privilegij, jer kad se oslobodimo samodostatnosti i sebičnosti, tada živimo potpuno od oslonjenosti na Boga, postajemo dionici dara njegove punine. To je bio izazov onoga doba i to je izazov današnjega doba“, ustvrdio je biskup.

U zaključku je homilije biskup kazao kako počesto s čuđenjem gledamo u sestre klarise koje ostavljaju sve, biraju siromaštvo i samoću da bi u njima progovorila moć Isusova križa. „Jer kada je bio na križu ljudski najnemoćniji, bio je najmoćniji ljubavlju i životom. Kada i sami izaberemo takav put i potpuno se Bogu predamo, on postaje prisutnost u nama i mi u njemu, o kojoj govori Isus u Evanđelju te se tako ostvaruje, snaga, ljubav, punina, vječnost. Koordinate duboke, velike, Božje!“ Zahvalio je sestrama klarisama što su prepoznale da to može biti i njihov put pa i mlada Luja Matić, redovničkim imenom s. Franciska od Dobroga Pastira, koja danas polaže svoje prve zavjete. Na završetku slavlja biskup je podsjetio kako su klarise prisutne u Požegi dvadeset i dvije godine. Istaknuo je kako je dragocjena njihova ucijepljenost u živi organizam požeške mjesne Crkve, Isusova tijela kojim on ostvaruje svoju prisutnost među nama i

djelo spasenja. Istaknuo je kako je danas u to otajstvo ugrađena i sloboda mlade sestre Franciske. Biskup je pozvao sve sudionike slaviti da upute Bogu molitvu za Požešku biskupiju o njezinoj 25. obljetnici. Potom je čestitao s. Franciski polaganje prvih zavjeta, poglavarici samostana s. Klari imendan, a roditeljima i rodbini s. Franciske za sve ono što su učinili da svjetlo Božjeg poziva ne bude u njoj ugušeno, nego da raste i biva sve snažnije. Zahvalio je požeškim franjevcima što duhovno skrbe za sestre klarise. Posebnu zahvalu uputio je sestrama klarisama na njihovim molitvama koje upućuju Bogu za Požešku biskupiju i njezine svećenike. (IKA)

Pet sestara Družbe Presvetog Srca Isusova proslavilo 50 godina redovničkih zavjeta

Rijeka, 13. kolovoza 2022.

Radosno i dostojanstveno u prijednevnom satima 13. kolovoza 2022. godine u crkvi Blažene Djevice Marije Karmelske na Donjoj Drenovi u Rijeci, pet sestara Družbe Presvetog Srca Isusova proslavilo je 50 godina redovničkih zavjeta. Jubileje redovničkih zavjeta proslavile su s. Blaženka Bobaš SCJ, s. Celestina Beljo SCJ, s. Ljubomira Lešić SCJ, s. Nikodema Stojak SCJ te s. Dobroslava Mlakić SCJ, koja je ujedno i vrhovna poglavarica Družbe te postulatorica kauze za proglašenje blaženom službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice Družbe.

Svečano liturgijsko slavlje predvodio je riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić u zajedništvu s gospičko-senjskim biskupom mons. Zdenkom Križićem.

Mons. Uzinić zahvalio je sestrama jubilaricama i cijeloj Družbi na svemu što su

činile i čine u traženju odgovora kako odgovoriti onome koji ih ljubi, ljubeći one koji su isključeni, pritom i same postajale 'male-ne', skromne i istovremeno pazeći da se ne sablazne one koji su maleni. Osim zahvalnosti za prošlost, nadbiskup je sestre potaknuo i na odgovorno življenje sadašnjosti koje treba nastaviti u prihvaćanju potreba vremena, brizi za starije, bolesne, nemoćne, umiruće, nerođenu djecu, migrante, različite kategorije osoba koje procjenjujemo kao manje vrijedne. Sestre je potaknuo na traženje načina uključivanja svih isključenih te da to čine ponizno i skromno. Sve je prisutne pozvao na autentičan život kako druge ne bi sablaznili. „Postali smo Crkva koja ima prošlost, slavimo jubileje, ali moramo se potruditi imati i budućnosti u koju danas želimo gledati s nadom. Budemo li autentični i živimo li ljubav, imati ćemo budućnost. Bog nas je prvi ljubio i nastavlja nas ljubiti. To je nada koja nam omogućava lakše gledati naprijed“, zaključio je mons. Uzinić.

U ime jubilarke, prigodnu riječ uputila je vrhovna poglavarica Družbe, s. Dobroslava Mlakić SCJ. „Srž života Majke utemeljiteljice službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić bila je žrtva – križ, pred kojim je susrela Gospodina i koji je usmjerio hod njezina života, a koji je utkan u hod sestara jubilarke i svih njezinih sljedbenica – znak da su na pravome putu. Bez žrtve nema ni istinskog predanja i ljubavi jer žrtva je srž svakog kršćanskog života i vjerovanja. Križ – žrtva spada u elementarnu strukturu redovničkog života i opredjeljenja“, rekla je s. Dobroslava. „Čestitam našim dragim sestrama jubilaricama, među kojima sam i ja, zahvaljujem vam drage sestre što ste služile Bogu

i bližnjemu u različitim službama, ponajviše u Riječkoj biskupiji i cijeloj metropoliji, ali i u drugim dijelovima naše domovine i inozemstva. Zato neka je hvaljen i slavljen Gospodin za svaku katehezu i nebrojnu vojsku djece i mladih koje ste pripremale za svete sakramente, za prvu sv. pričest i svetu krizmu, za svaki okićeni oltar i uređenje Božjih hramova, za mnoge 'čaše vode' i Martinom brigom poslužene objede, za svako bdijenje i obrisanu suzu u bolnici, u domu starih i nemoćnih, za svako prihvaćeno dijete, za sve molitve, za tiha pregaranja i žrtve, za vjernost Gospodinu u zgodno i nezgodno vrijeme.“ Na kraju, sestre i sebe preporučila je u molitve vjernicima. (IKA)

Posjet s. Beatrice Krstačić SCSC, misionarke iz Brazila

Donji Miholjac, 13. kolovoza 2022.

Sestra Beatrica Krstačić SCSC gostovala je 13. kolovoza 2022. godine u Donjem Miholjcu te se susrela s Misijskom skupinom u Pastoralnom centru *Ivan Vajda*. Sestra Beatrica u Donji Miholjac došla je na poziv s. Petrinke Tuković SCSC, voditeljice donjomiholjačke Misijske skupine. Donjomiholjčani već više godina pomažu školovanje siromašne djece u Brazilu kroz prodaju svojih rukotvorina ili izravnim donacijama nekih obitelji pa je susret bio prigoda saznati nešto više o životu na tim prostorima.

Uz pomoć fotografija, s. Beatrica dokumentirala je rad brazilske misionarske zajednice koja trenutačno ima 28 sestara te je rekla: „Činimo što i koliko možemo jer nas je sve manje. U Brazilu djelujemo 60 godina. Prisutni smo i u Amazoniji od koje bismo mogli štošta naučiti, npr. o so-

lidarnosti među domorodačkim Indijancima koji sve međusobno dijele, nikoga ne ostavljaju nezbrinutog u selu.“ Pojasnila je da je Brazil zemlja velikih socijalnih razlika s puno siromašnih koji traže posao, a zbog takve situacije puno se ljudi bori s depresijom. „Misionarska zajednica radi sa starijim osobama – okuplja ih na molitvu i ručni rad te se ne osjećaju odbačenima. Tu je i župna kateheza, posjećuju se siromašne obitelji i donosi im se materijalna pomoć, organiziraju se dopunske pouke školskoj djeci, radi se s djecom u dječjim vrtićima koja su iz siromašnih obitelji te ih se nastoji naučiti čitati i pisati kako bi im kasnije bilo lakše u školi. Sestre su prisutne i u pastoralu zatvorenika, organiziraju obroke za ljude koji su izgubili vlastiti dom, koji povremeno rade, ali im to nije dovoljno da bi se mogli prehraniti te žive na ulici. Sestra Beatrica istaknula je kako život u Brazilu nije jeftin pa hranu prikupljaju volonteri katoličkih misija kojima bolje stojeći građani rado daju donacije namirnica jer su katoličke misije na dobrom glasu, stoga im vjeruju. Hvala Miholjčanima na velikodušnom radu, uvijek ste u molitvi s nama“, zaključila je s. Beatrica. (IKA)

Dijamantni redovnički jubilej s. Simonete Lovrić SMI

Slavonski Brod, 17. kolovoza 2022.

Sestra Simoneta Lovrić SMI proslavila je dijamantni redovnički jubilej, 60. obljetnicu doživotnih zavjeta, 17. kolovoza 2022. godine tijekom slavlja mise u kapelici u Centru *Sluga Božji Josip Stadler* u Slavonskom Brodu. Misu je predvodio Brođanin vlč. Bruno Diklić, svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije na studiju u Rimu.

U slavlju su sudjelovale redovnice koje, kao i jubilarica, žive i djeluju u tom samostanu te provincijalna poglavarica Sarajevske provincije s. Ana Marija Kesten SMI i provincijalna ekonoma s. Admirata Lučić SMI. Velečasni Diklić na početku homilije čestitao je s. Simoneti dijamantni redovnički jubilej naglasivši da 60 godina vjernog redovničkog života nije malo. „Živimo u vremenu u kojem se teško donose životne odluke i u kojem se čovjek boji odgovorno stati iza svojih riječi. Svijet želi komociju i uspjeh i to odmah: bez služenja i bez žrtve. Vaš jubilej i ponizan redovnički život svijetli kao istinski primjer da je moguće ići protiv sebičnog mentaliteta današnjega društva. Kako su dragocjeni ti primjeri vjernosti i ustrajnosti jer su i nama putokaz da je moguće i da se isplati Bogu predati svoj život“, istaknuo je. Promišljajući nad naviještenim čitanjima, propovjednik je pojasnio Isusove riječi: „Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji“ istaknuvši da samo onaj koji si iznova svaki dan posvješuje da „služiti znači živjeti“ ima budućnost i pronalazi smisao svojega života. Sestra Simoneta zahvalila je na kraju Gospodinu za tolike milosti koje je osjetila u svom redovničkom pozivu te je unatoč svim životnim poteškoćama ustrajala do kraja. Zahvalila je i svom utemeljitelju sluzi Božjem Josipu Stadleru, prvom vrhbosanskom nadbiskupu, kojemu se utjecala i dalje utječe u zagovor.

Sestra Simoneta rođena je 29. ožujka 1941. godine u Gornjim Ledenicama, koje pripadaju župi sv. Marka u Gradačcu, u Bosni i Hercegovini u uzornoj katoličkoj obitelji od oca Mate i majke Mande. Krštena je u župi u Gradačcu pod imenom Ruža. Odrastala je uz tri brata i tri sestre. Redovnički poziv osjetila je kada je imala 17 godina, a

potaknuo ju je njezin župnik, sada pokojni, Josip Konopka kada je na jednoj misi rekao da je mnogo zvanih, a malo odabranih. Te su je riječi dirnule te je u srcu osjetila da je upravo ona jedna od tih zvanih. Kako je vlč. Josip bio župnik u Gradačcu i u Čardaku, njezin ga je otac svake nedjelje konjskim kolima iz Gradačca vozio u Čardak, a s njim i svoju obitelj. Tako je s. Simoneta u Čardaku primila prvu pričest i krizmu. Kako su u Čardaku u svom samostanu *Doloroza*, koje je izgradio nadbiskup Josip Stadler, živjele i djelovale redovnice Družbe Služavki Maloga Isusa, odlučila je krenuti putem redovništva te je 1959. godine došla u njihov samostan u Zagreb. Ondje je 1962. godine uz još 22 kandidatkinje položila prve redovničke zavjete. U 60 godina redovništva služila je kao sakristanka i kuharica. Prva služba bila je u Boki Kotorskoj u jednoj franjevačkoj župi gdje je ostala pet godina. Potom je pet godina služila u Titogradu, nakon čega odlazi u Uroševac na Kosovo gdje je služila deset godina. U župi u Doboju služila je također deset godina, a potom je u Bosanskom Brodu djelovala sve do Domovinskog rata. Godine 1992. otišla je u samostan u Zagreb. Nekoliko je godina bila na službi u Voćinu i nekoliko puta u Slavenskom Brodu, u kojem za stalno boravi posljednje dvije godine. Zlatni jubilej, 50. obljetnicu redovničkih zavjeta, proslavila je u samostanu u Gromiljaku kod Sarajeva. (IKA)

Zlatni jubilej sestara Službenica milosrđa

Dubrovnik, 18. kolovoza 2022.

Kotorski biskup mons. Ivan Štironja predvodio je 18. kolovoza 2022. godine svečanu

misu u crkvi sv. Marije Krucifikse pri samostanu sestara Službenica milosrđa na dubrovačkim Pilama. Zlatni jubilej proslavile su: s. Anđela Česić AdC, s. Janja Bošković AdC, s. Milenka Žižić AdC, s. Vida Maslač AdC, s. Neđa Šutalo AdC, s. Bosa Biuk AdC, s. Anica Mlinarić AdC i s. Jandra Pisac AdC.

Na početku slavlja provincijalna poglavarica Službenica milosrđa s. Mariangela Galić AdC istaknula je da je smisao slavlja i jubileja zastati i obnoviti svijest darovanosti vlastitog postojanja te Bogu zahvaliti za prijeđeni put i ponovno obnoviti svoje predanje. „Danas želimo ovim slavljem, zajedno s vama, uzdići hvalu Trojedinom Bogu za sve čime vas je u svojoj ljubavi i milosrđu kroz proteklih 50 godina redovničkog života obdario, kao i za dar svake pojedine od vas baš ovoj redovničkoj zajednici službenica“, rekla je s. Mariangela. Sestre su obnovile svoje redovničke zavjete riječima: „Presveto Trojstvo, pozivaš me da priznam ljepotu i besplatnost tvoje ljubavi, podrži moju slobodnu odluku da se posvetim Bogu na njegovu slavu, slijedeći Krista po njegovu primjeru kroz cijeli život. Potvrđujem zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti prema Konstitucijama Službenica milosrđa te se svim srcem darujem ovoj redovničkoj zajednici da milošću Duha Svetog uz pomoć Djevice Marije i sv. Marije Krucifikse postignem savršenu ljubav u zajedništvu sa svojim sestrama u službi Bogu i Crkvi, osobito bolesnima, siromašnima i malenima.“

U homiliji je biskup Štironja pozdravio sve slavljence, svih osam sestara, istaknuvši da su one već 50 razreda u Isusovoj školi i da se on sigurno raduje zbog njihovog dugogodišnjeg poniznog i požrtvornog služenja. Osvrnuvši se na prvo čitanje o Abrahamu,

usporedio je život sestara s Abrahamovim životom, primijetivši da su i one napustile svoj rodni kraj, otišle ondje gdje ih je Bog slao i zbog toga ih je Bog blagoslovio i učinio blagoslovom onima koji su ih susretali. Ohrabrio ih je da tako nastave i dalje, s istim mladenačkim oduševljenjem, čvrstom vjerom i ljubavlju kao kada su dale svoja obećanja, iako vrijeme kada su došle u samostan nije isto vrijeme kao sada. Dodao je da Boga slave, ali i zahvaljuju mu za službu sestara jubilarke, za sve sate molitve i pjesme, razmatranja i klečanja, za sate služenja sestrama i braći na polju djelovanja koje im je Crkva i redovnička zajednica povjerila.

Biskup Štironja zahvalio je i svim obiteljima, osobito roditeljima sestara, svima koji su ih pratili na redovničkom putu te pozvao sve da se zajednički mole za nova duhovna zvanja da u crkvama ne bi presušila živa vrela. (IKA)

Posjet misionarke s. Vedrane Ljubić

Sisak, 19. kolovoza 2022.

Misionarka s. Vedrana Ljubić FDC, posjetila je 19. kolovoza 2022. godine sestre zajednice kojoj pripada, a koje djeluju u Biskupijskom ordinarijatu u Sisku. Sestra Vedrana susrela se i s biskupom mons. Vladom Košićem kojega je izvijestila o svom humanitarnom radu i misijskom djelovanju u siromašnoj Ugandi te životu u opasnim i nesigurnim okolnostima. Tom prigodom biskup Košić i biskupski vikar mons. Marko Cvitkušić uručili su s. Vedrani donaciju za vjernike u Ugandi. (IKA)

Novo vodstvo Karmela sv. Male Terezije

Kloštar Ivanić, 23. kolovoza 2022.

Sisački biskup mons. Vlado Košić predsjedao je 23. kolovoza 2022. godine izborima za novo vodstvo Karmela sv. Male Terezije sestara Karmelićanki u Kloštar Ivaniću. Nakon zaziva Duha Svetoga i svetaca Karmelskog reda, za prioricu je izabrana s. Marija Kristina od Presvetog Trojstva (Tropp) OCDS. Za savjetnice su s dvotrećinskom većinom izabrane s. M. Danijela, prva savjetnica, i s. M. Pija, druga savjetnica. Biskup Košić potvrdio je izbor za prioricu s. M. Kristinu i sestre savjetnice u novom mandatu i zavezao na njih Božji blagoslov. (IKA)

Osma postaja hoda ususret 180. obljetnici rođenja i krštenja Josipa Stadlera

Slavonski Brod, 24. kolovoza 2022.

Osma postaja molitvenog hoda ususret 180. obljetnici rođenja i krštenja sluge Božjega Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa, koja će biti proslavljena 24. siječnja iduće godine, bila je 24. kolovoza 2022. godine u Župi Bezgrješnog Srca Marijina na Budainci u Slavonskom Brodu.

Misno slavlje predvodio je župnik Tomislav Ćorluka. Predstavljajući život i djelo sluge Božjega Josipa Stadlera, utemeljitelja družbe Služavki Maloga Isusa, s. M. Kristina Adžamić naglasila je kako tim molitvenim hodom žele osvežiti spomen na toga duhovnog velikana svetoga života, koji je rođen i kršten 24. siječnja 1843. godine u Župi Gospe Brze Pomoći u Slavonskom Brodu u obitelji Marije i Đure Stadler. Za svećenika

je zaređen 1868. godine, bio prvi Vrhbosanski nadbiskup u Sarajevu, a na blagdan Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 1918. godine, napustio ovaj svijet i prešao u Kraljevstvo nebeskog Oca ostavivši iza sebe djela koja i danas govore o njemu kao duhovnom velikanu hrvatske povijesti. „Sluga Božji nadbiskup Stadler bio je veliki štovatelj Blažene Djevice Marije. Uz Srce Isusovo častio je Blaženu Djevicu Mariju kao zaštitnicu i drugotni patron Vrhbosanske nadbiskupije. U pastoralnim poslanicama puku i svećenstvu pisao je i poticao na pobožnost prema Srcu Isusovu i Srcu Marijinu“, rekla je uz ostalo s. Kristina. Naglasivši kako sestre svakodnevno mole za Stadlerovo proglašenje blaženim, vjernicima je podijelila sličice s kratkim Stadlerovim životopisom i molitvom koju su zajedno molili za njegovo proglašenje blaženim. (IKA)

Hrvatski Caritas donirao kontejner Samostanu sv. Vinka u Zagrebu koji skrbi za siromahе

Zagreb, 26. kolovoza 2022.

Hrvatski Caritas donirao je kontejner Samostanu sv. Vinka u Zagrebu kako bi sestre milosrdnice i dalje mogle neometano nastaviti sa svojim karitativnim radom. Povodom primopredaje kontejnera, sestre je 26. kolovoza 2022. godine posjetio predsjednik Hrvatskog Caritasa biskup mons. Bože Radoš te ravnatelj Hrvatskog Caritasa fra Tomislav Glavnik OFMConv.

„Samostan sestara milosrdnica je jako stradao prilikom zadnjega potresa te je oštećena i crkva i samostan, a razrušena je i kuhinja. One cijeli život posvećuju potrebitima i siromasima tako da je Hrvatskom Caritasu

drago da im u ovoj njihovoj nevolji može priskočiti u pomoć“, izjavio je predsjednik Hrvatskog Caritasa biskup mons. Bože Radoš prilikom posjeta sestrama. Darovani kontejner koristit će se privremeno dok se prostor originalno namijenjen toj svrsi u potpunosti ne obnovi. Radovi su u tijeku. „Svi znamo kako teško i mučno teče obnova nakon potresa. Prošle godine morali smo iseliti jedno krilo samostana te pronaći smještaj za oko 35 sestara. Još uvijek taj dio nije gotov. Crkva nam je, hvala Bogu, uglavnom gotova. Pristupili smo obnovi drugog dijela samostana, blagovaonice i kuhinje. U blagovaonici nam je strop padoo, komadići su padali na stol, tako da je tamo bilo vrlo opasno boraviti. U kuhinji postoji dosta drugih problema s kanalizacijom, instalacijom i sada smo pristupili tome projektu. Međutim, ovdje nas je 120 sestara. Dva puta u tjednu kuhamo i za siromahe kojih je oko 100. Druge dane kuhaju sestre u Gundulićevoj gdje je centar za siromahe. Znači, ponekad se ovdje kuha za 220, 230 osoba i potrebna je velika kuhinja, to je nešto bez čega ne možemo. Budući da je sve jako skupo i jako teško, nismo znali... razgovarali smo i puno razmišljali kako i gdje smjestiti kuhinju. Došli smo na ideju da to budu kontejneri. (...) U ime svih koji se hrane iz ove kuhinje: velika hvala Hrvatskom Caritasu, mons. Radošu, fra Tomislavu Glavniku i svim ostalima“, poručila je s. Barbara Vručina MVZ, provincijalna poglavarica Zagrebačke provincije.

„Ovaj dar nam je dragocjen i znatno nam je pomogao što prije krenuti u obnovu kuhinje koja nam je tako potrebna. Još jednom, u ime svoje službe kao vrhovna poglavarica, izražavam veliku zahvalnost prije svega dragom Bogu, a onda dobrim ljudima, dragom

biskupu i upraviteljima Caritasa koji su vidjeli našu potrebu i priskočili nam u pomoć“, zaključila je vrhovna poglavarica samostana s. Miroslava Bradica MVZ. Kontejner je iznutra već opremljen i spreman je za rad, a sestre su radosne što im je ovime dana prilika da i dalje neometano vrše svoju službu. (IKA)

Ulazak u novicijat Franjevki od Bezgrešnog Začeca iz Dubrovnika

Dubrovnik, 26. kolovoza 2022.

Na završetku duhovnih vježbi Sestara franjevki od Bezgrešnog Začeca u kući matici na Dančama u Dubrovniku 26. kolovoza 2022. godine u novicijat ove autohtone dubrovačke redovničke zajednice ušla je postulantica Bernarda Gregurić.

Duhovne vježbe na kojima su se okupile redovnice Družbe sa svih strana, gdje su sestre na službi, trajale su od 22. do 27. kolovoza 2022. godine, a voditelj je bio fra Stipan Klarić OFM, član Hercegovačke provincije na službi u Slanom. Noć uoči tog radosnog i veoma značajnog događaja za ovu redovničku zajednicu, jer već niz godina nije bilo novicijata, bilo je molitveno bdijenje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom koje je završilo jutarnjom misom. Prvi sat klanjanja animirao je voditelj duhovnih vježbi fra Stipan. Nakon tog zajedničkog sata, sestre su se izmjenjivale u klanjanju do jutra. „Pratimo našu s. Bernardu molitvom da tijekom novicijata upozna sve više ljepotu dara primljenog poziva i svojim životom postane glasnica Velikoga Kralja. Bezgrešna Djevica, naša Gospa od Danača, bila joj uzor ponizne službenice Gospodnje i vjerna zagovornica. Također, molimo da je prati i zagovor serafskog oca Franje i sv. Klare, kao i svih

nebesnika. A mi, njezine sestre s kojima želi zajedno hoditi Kristovim putem križa prema uskrsnuću, nastojmo joj biti istinska potpora primjerom svoga života i iskrenom molitvom da na započetom putu ustraje do kraja i jednom uđe u radost vječnoga Kralja koji ju je i pozvao da ga slijedi“, kazala je s. Darija Jovanović, vrhovna poglavarica. (IKA)

Oblačenje i prvi zavjeti novaka

Trsat, 26. kolovoza 2022.

Uz Svetište Majke Milosti na Trsatu u odgojnoj kući Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda 26. i 27. kolovoza 2022. godine održano je primanje u postulat i novicijate te polaganje jednostavnih redovničkih zavjeta.

U postulaturu su primljeni, za Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda: Šimun Benedikt Kopričanec iz Koprivnice i Ante Žulj iz Ružića (BiH), za Franjevačku provinciju sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri: Boris Ćopo iz Ploča. Postulant Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda Ivan Fičković iz Požege te fra Andraž Gorenc i Filip Mlinar iz Slovenske franjevačke provincije Svetoga Križa obukli su franjevački habit i započeli godinu kušnje.

Idućeg dana u bazilici Majke Božje Trsatske, redovničke zavjete na jednu godinu zavjetovala su petorica novaka, za Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda: fra Danko Mihovilović iz Karlovca, fra Teo Knežević iz Virovitice i fra Loris Pilav iz Zagreba, za Franjevačku provinciju svetog Jeronima u Dalmaciji i Istri: fra Antonio Bašić iz Rijeke, za Slovensku franjevačku provinciju Svetoga Križa: fra Domen Iljaš iz Ljubljane. Svečanu misu zavjetovanja predvodio je pro-

vincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM.

Novozavjetovanici su pred prisutnim roditeljima, rodbinom, redovničkom subraćom i trsatskim vjernicima obećali da će godinu dana živjeti u poslušnosti, siromaštvu i čistoći te nastojati u sve savršenijoj ljubavi živjeti svoje posvećenje Isusu Kristu. (IKA)

Biskup Škvorčević primio provincijala fra Jozu Grbeša OFM

Požega, 27. kolovoza 2022.

U Biskupskom domu u Požegi biskup mons. Antun Škvorčević primio je 27. kolovoza 2022. godine fra Jozu Grbeša OFM, novog provincijala Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Čestitajući mu na izboru za provincijala, biskup je izrazio radost što je za tu časnu službu izabran franjevac koji je mladost proveo u Pleternici, nedaleko Požege, gdje mu se obitelj doselila i gdje rado navraća. Uputio mu je najbolje želje i obećao trajnu molitvenu potporu u njegovu odgovornom poslanju. Zahvalio je provincijalu što je prihvatio predvoditi ovogodišnju devetnicu *Gospa od Suza* u Pleternici te će na taj način duhovno obogatiti brojne pleterničke hodočasnike.

Biskup je predstavio nekoliko pastoralnih strateških projekata Požeške biskupije kojima ona nastoji odgovoriti na situaciju u kojoj se nalazimo, među njima je od posebne važnosti odgojno-obrazovno djelovanje putem katoličkih škola i potpora obiteljima, napose s brojnom djecom. Složili su se oko problema nacionalne identitetske naravi vezanih za duhovnu dimenziju hrvatskog čovjeka i drugih građana naše domovine te načina na koji im vjernici trebaju pristupati. (IKA)

Misionar don Danko Litrić SDB posjetio Karmel

Brezovica, 27. kolovoza 2022.

Don Danko Litrić SDB, misionar iz Ruande, posjetio je 27. kolovoza 2022. godine, sestre karmelićanke u Brezovici.

Posjet je započeo misnim slavljem koje je don Danko predvodio uz asistenciju don Stjepana Bolkovca SDB, ravnatelja na zagrebačkoj Knežiji. On je pozdravio svoga subrata i napomenuo kako je misionareva želja bila da posjeti Karmel prije povratka u Ruandu. Don Litrić osvrnuo se u homiliji na svoj misionarski rad i obrazložio razlog dolaska, susret hrvatskih misionara u Rijeci, te kratki godišnji odmor tijekom kojega je posjetio svoje prijatelje kako bi ih upoznao još više sa životom i radom u Ruandi. Osvrnuvši se na svoj misionarski rad rekao je, između ostalog, da je već 41 godinu misionar u Ruandi, a kroz te godine bilo je i radosti i tuge. Potom je spomenuo svoje misionarske aktivnosti: tri sv. mise nedjeljom i blagdanima, ispovijedanje vjernika, pomoć djeci u obrazovanju te pomoć starijima i bolesnima. Nadalje je rekao da još uvijek ima dosta gladnih koji nemaju ni zemlje, ni kuće, ni posla. Čini za njih što je moguće, a ostalo prepušta Bogu.

Nakon misnoga slavlja vjernici su s radošću pozdravili misionara don Danka, obećali mu molitvu, duhovnu blizinu kao i pomoć gladnima, a sestre su nastavile svojom molitvenom pratnjom podržavati ga na njegovom misionarskom putu u Ruandi. (IKA)

Posjet misionarke s. Beatrice Krstačić SCSC

Vinkovci, 28. kolovoza 2022.

Članica Hrvatske provincije Milosrdnih sestara svetoga Križa, koja više od 40 godina djeluje u misijama u Brazilu, s. Beatrica Krstačić SCSC posjetila je 28. kolovoza 2022. godine dvije vinkovačke župe.

U Župi sv. Vinka Pallottija s. Beatrica predstavila je svoj misionarski rad uz prezentaciju fotografija koje su zorno prikazale njezino djelovanje. Prisutni su pratili njezino izlaganje, osobito članovi Misijske skupine, koja već godinama djeluje pri istoj župi. Na večernjoj misi u Svetištu sv. Antuna u Vinkovcima, misionarka je također predstavila svoj misijski rad. Nakon uvodnih riječi gvardijana Samostana sv. Antuna fra Josipa Blaževića OFMConv, s. Beatrica je najprije na vrlo jednostavan način, s puno evanđeoskoga žara, predstavila svoj rad, a zatim je, također uz prezentaciju bogatu fotografijama, dodatno predstavila rad sestara misionarki u Brazilu. Prisutni su tako mogli iz prve ruke doživjeti šarolikost djelovanja sestara koje uvijek iznova preispituju svoj rad i aktivnosti prema motu Družbe *Potreba vremena, volja je Božja!* Danas prepoznaju svoj poziv na djelovanje, među ostalim, i s ljudima na periferiji društva: omogućujući djeci da nauče čitati i pisati, radom u pastoralu zatvorenika, pomažući ljudima da se nose s depresivnim stanjem, nudeći djeci i mladima tečajeve sviranja, kuhanja, vrtlarstva i slično kako bi ih maknuli s ulice i svega što ih može odvesti na krive putove. U isto vrijeme pomažu im u osposobljavanju za život dostojan čovjeka. (IKA)

Posjet misionarki s Haitija

Požega, 4. rujna 2022.

Misionarke s Haitija s. Liberija Filipović SMI i s. Ana Uložnik SMI posjetile su 4. rujna 2022. godine požešku Župu sv. Leopolda Mandića.

Župljani Župe sv. Leopolda Mandića godinama materijalno i duhovno podupiru misije, među kojima i misije na Haitiju. Stoga su misionarke, na poziv župnika vlč. Jozef Jurića, nakon svih misa u Župi toga dana govorile o životu stanovnika u gradu Petit Goave gdje djeluju te su predstavile svoje djelovanje na tom području. Sestra Ana je u svome obraćanju najprije zahvalila župniku i svim župljanima na pomoći koju im pružaju da bi one mogle pomoći stanovnicima Haitija. Da bi što bolje prikazale svoje djelovanje, sestre su pripremile i prezentaciju sa slikama na kojima se vidi njihov rad s bolesnima, siromašnima i djecom te kako ljudi ondje žive. Misionarke su rekly da su državne institucije ondje malobrojne, što znači da su škole, fakulteti i bolnice privatne. S obzirom da je potrebno plaćanje, većina djece nema mogućnost školovanja, a brojni stanovnici ne mogu si priuštiti ni osnovnu zdravstvenu skrb te se događa da umiru od 'obične upale' jer ne mogu platiti liječenje. Sestre su spomenule i razorni potres koji je 2010. godine pogodio Haiti te je poginulo oko 300 000 osoba. U tom potresu srušena je i župna crkva župe na čijem teritoriju s. Ana i s. Liberija djeluju, a trenutno se gradi nova crkva na tome mjestu, dok se mise služe u školskom dvorištu. Govoreći o župi u kojoj djeluju, misionarke su istaknule da postoji 16 različitih grupa te da, između ostaloga, svakoga četvrtka imaju euharistij-

sko klanjanje. Spomenule su i da na tom području postoji 'moderno ropstvo' gdje siromašne obitelji šalju svoju djecu boljestojećim obiteljima kako bi djeca onda služila toj obitelji da bi zauzvrat imali školovanje i hranu. Poseban prikaz bijede u kojoj žive djeca s Haitija bila je videosnimka koja prikazuje kako prave kolače od zemlje, suše ih na podu školskoga dvorišta te ih onda jedu. Također je s. Ana rekla kako ondje dijete, ako mu se da slatkiš, neće ga pojesti samo, nego će otići i podijeliti s drugima govoreći: „Ja danas imam, sutra će imati netko drugi.“

Na kraju su sestre misionarke još jednom zahvalile župljanima na svemu što čine te su ostale otvorene za pitanja i razgovor s okupljenim vjernicima. (IKA)

Objavljena knjiga s. Veronike Mile Popić MVZ *Milosrđe otkupljuje mržnju*

Zagreb, 4. rujna 2022.

U djelu znakovita naziva *Milosrđe otkupljuje mržnju* otisnuta je proširena verzija doktorske disertacije s. Veronike pod nazivom *Odnos jugoslavenskog komunističkog režima prema Družbi sestara Milosrdnica svetog Vinka Paulskog – Zagreb od 1945. do 1952. godine*, što je ujedno i podnaslov knjige ispisane na 341 stranici.

Kako piše u predgovoru, riječ je o knjizi koja je plod sustavna i dugotrajna rada na ovoj temi, a „koje je kao priprava započinjanja biskupijskoga postupka beatifikacije uključivalo istraživanje života i smrti s. Žarke Julijane Ivasić MVZ strijeljane u Gospiću 1946. godine“. U istom se kontekstu može otkriti poveznica naslova sa sestrama koje je utemeljio sv. Vinko Paulski. „Poslanje milo-

srđa u razdoblju prodora kulture smrti, tijekom vremena komunističke represije, stavilo je njihovo zvanje na vagu onih kojima je uteg bio stav – pokloniti se ili ukloniti, što bi u kontekstu poslanja milosrdnice značilo zamijeniti *caritas* humanitarnim djelovanjem – postati možda kvalitetna radnica, ali ne i svjedočka poslužiteljica evanđeoskih vrijednosti“, objašnjava se kao smjerokaz stradanja koje je Družba sestara milosrdnica pretrpjela od komunista zbog svoje razgranate predratne i ratne odgojno-prosvjetne i zdravstveno-karitativne djelatnosti. Stoga čitatelj može na ovim stranicama dobiti potpuniju spoznaju totalitarničkoga režima i razdoblja tijekom koga su sestre milosrdnice, kao i Katolička Crkva u cjelini, pretrpjele progon sličan onomu iz prvih kršćanskih vremena koje je bilo obilježeno progonima, zatvaranjima te istinskim mučeništvom. Djelo, čiji su recenzenti dr. Miroslav Akmadža i dr. Mario Jareb, podijeljeno je na šest poglavlja kojima prethode predgovor i uvod, a na kraju se donosi zaključak.

Želeći na znanstveni način ocijeniti način odnosa komunističke vlasti prema Družbi te doći do stvarnih pokazatelja represivna stava vlasti prema istoj – koji se očitovao u promjeni naravi njezine djelatnosti i promjeni nekih dotadašnjih oblika njezina života – s. Veronika služila se kritičkom raščlambom dostupnog arhivskog gradiva i objavljenih izvora, novina, časopisa te historiografskih radova. Sve je razradila kroz naslove: *Državna represija prema članicama Družbe; Oduzimanje Družbine imovine; Onemogućavanje Družbina prosvjetnog djelovanja u Federalnoj državi/Narodnoj Republici Hrvatskoj; Zabrana djelovanja u redovničkom odijelu članicama Družbe; Ostali oblici*

represije prema članicama Družbe i Promjene u brojčanom stanju. Što je sve u promatranom razdoblju 1945. – 1952. godine pretrpjela ova Družba, ilustrira podatak da su pod nekim oblikom represije na području bivše Jugoslavije bile 93 milosrdnice: u NR Hrvatskoj 44 (šest ih je ubijeno); u NR BiH 43; u NR Srbiji šest. A samo u BiH putem tzv. agrarnih reformi i kolonizacije ovoj je Družbi oduzeta 21 zgrada. Uz to, broj milosrdnica znatno je opao te je od 1923 iz 1945. godine sveden na 1638 u 1952. godini. Osim mnoštva podataka koji sežu puno dalje od kvantitativna nabranja, vrijednosti ovoga djela doprinosi i 21 slikovni prilog u kojima se mogu pronaći fotografije: institucija koje su pripadale Družbi sestara milosrdnica koje je ubio komunistički režim, sestara na radnom mjestu te faksimili povezani s pojedinim slučajevima. „Osobit način stradanja jednog ženskog ogranka institucionalne Crkve moći će poslužiti i kao ogledni primjer za istraživanje i analizu položaja ostalih ženskih redovničkih družbi u vrijeme komunističke vlasti u promatranom razdoblju“, zaključuje autorica.

Sestra Veronika Mila Popić MVZ, članica Provincije Majke dobroga savjeta – Rijeka, rođena je 1976. godine u Zagrebu. Nakon Opće gimnazije u Puli završila je kroatistiku i anglistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U Družbu sestara Milosrdnica sv. Vinka Paulskoga stupila je 1998. godine te doživotne zavjete položila u Rijeci 2006. godine. Magisterij iz kršćanske duhovnosti postigla je 2004. godine u Londonu na Heythrop Collegeu, a studij povijesti na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu okrunila je 2016. godine obranom doktorske disertacije. (IKA)

Prvi zavjeti u Provinciji franjevaca trećoredaca glagoljaša

Krk, 4. rujna 2022.

Na svečanom misnom slavlju 4. rujna 2022. godine u samostanskoj crkvi Sv. Franje Asiškoga u Krku, u ruke provincijala fra Ive Martinovića TOR položio je prve redovničke zavjete novak fra Patrik Mežnarić TOR iz Gračana.

Polaganjem zavjeta završava njegov jednogodišnji novicijat pod vodstvom učitelja fra Jose Živkovića TOR. Godina novicijata razdoblje je intenzivnoga promišljanja o vlastitome odgovoru na Božji zov u konkretnome prostoru i vremenu. Novicijat je specifičan, u odnosu na ostatak redovnoga odgojnoga procesa, time što nisu dopušteni vanjski studiji. Godina novicijata završava polaganjem privremenih redovničkih zavjeta (čistoća, poslušnost, siromaštvo) po kojima se redovnik na tri godine života posvećuje Bogu i Crkvi kao član Trećega samostanskoga reda sv. Franje.

Fra Patrik Mežnarić TOR rođen je 17. kolovoza 1998. godine u Zagrebu od oca Krešimira i majke Brankice. Kršten, pričešćen i krizman u Župi sv. Mihaela Arkandela u Gračanima. Osnovnu školu pohađao je u rodnim Gračanima. Nakon srednje škole odlučio je upisati Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu. U zajednicu franjevaca trećoredaca dolazi u veljači 2020. godine te u dogovoru s roditeljima i provincijalom upisuje paralelno 4. godinu na Fakultetu elektrotehnike i računarstva i 1. godinu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Uspješno završivši godinu na oba fakulteta pripušten je u novicijat koji započinje 3. rujna 2021. godine. Kroz tu

godinu intenzivnije je upoznao redovnički život kroz molitvu i rad. Nakon novicijata nastavlja 2. godinu studija na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i 5. godinu studija na Fakultetu elektrotehnike i računarstva. (IKA)

Generalna uprava Reda franjevaca konventualaca na Svetom Duhu

Zagreb, 4. rujna 2022.

Generalna uprava Reda franjevaca konventualaca predvođena fra Carlosom Trovarellijem OFMConv, 4. rujna 2022. godine bratski je pohodila Hrvatsku provinciju svetog Jeronima.

U sklopu bratskog pohoda Župi sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu, euharistijsko slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko Hontić OFMConv, a propovijedao je general fra Carlos Trovarelli OFMConv. „U životu smo pozvani imati i donositi iste izbore kao Isus. Nositi njegov križ i hoditi s njim. Koje izbore donosiš svaki dan? Koji su to kriteriji tvojih izbora koje donosiš svaki dan?“, upitao je fra Carlos. „Nemoj dopustiti zlim kriterijima da te nose u životu. Oprostiti, premda je teško, upućuje na to da treba podnijeti odbacivanje i neprihvatanje“, istaknuo je fra Carlos Trovarelli OFMConv.

U sklopu bratskog pohoda, članovi generalne uprave Reda franjevaca konventualaca posjetili su i zagrebačku katedralu stradalu u potresu te se upoznali s tijekom obnove. Visoku delegaciju primio je kanonik mons. Zlatko Koren. (IKA)

Zlatni redovnički jubilej u Družbi sestara Kćeri Milosrđa

Korčula, 11. rujna 2022.

Redovnice Družbe Kćeri Milosrđa s. M. Ilirka Ivandić CFM, s. M. Mojmira Mašina CFM i s. M. Lorenka Lupić CFM proslavile su 11. rujna 2022. godine zlatni redovnički jubilej na svečanom euharistijskom slavlju u župnoj crkvi Svih svetih u Blatu na Korčuli.

Svečanost je započela procesijom od samostana do župne crkve, a euharistijsko slavlje predvodio je mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski upravitelj mons. Petar Palić. Na slavlju je sudjelovala i s. M. Fides Babić CFM, vrhovna predstojnica Družbe iz Rima te provincijalna poglavarica s. M. Mirjam Gadža CFM. U propovijedi je biskup Palić istaknuo važnost predanja i nasljedovanja Krista po uzoru na bl. Mariju Propetog Isusa. Uvodno je rekao da jubileji u redovničkom i svećeničkom životu označavaju prekretnice kojih se valja spomenuti. „U ovom vremenu kad oko nas vlada kultura odbacivanja, kultura otkazivanja, kultura poništavanja, kako papa Franjo naziva suvremene životne navike pojedinaca i društava, želimo dati hvalu Gospodinu za život, redovničko svjedočenje i raznovrsni angažman naših sestara“, rekao je biskup. Dodao je i kako je svrha svake proslave pojačati i intenzivirati značenje nečega, a slavlja zahtijevaju da budu podijeljena, pojačana i proširena. „Danas ovdje pred nama stoje ove tri žene, tri redovnice, koje su tijekom 50 godina svoje redovničke službe nastojale živjeti milosrđe po uzoru na Očevo milosrđe. One su tijekom 50 godina svog redovničkog života svjedočile da nas je Bog stvorio s bezgraničnom ljubavlju i da nas bez nje-

ga jednostavno nema. I kad smo grijehom protratili njegove blagoslove, kao što je to učinio i rasipni sin iz Evandjelja, Bog nas, poput dobrog i milosrdnog Oca, nije napustio, nego je, ljubeći nas kao što je ljubio svog jedinorođenog sina, poslao svog Sina Krista Isusa, našega Gospodina, da nas spasi od grijeha vlastitom mukom i smrću na križu“, istaknuo je. Nakon euharistijskoga slavlja svečanost se nastavila procesijom do samostana i molitvom u svetištu bl. Marije Petković. (IKA)

Sestre Kćeri Milosrđa ugostile skupinu Ukrajinaca

Korčula, 12. rujna 2022.

Družba Kćeri Milosrđa na otoku Korčuli ugostila je od 12. do 18. rujna 2022. godine skupinu Ukrajinaca iz Brodya, mjesto blizu Lavova. Ratnu stvarnost u svojoj domovini majke i djeca na nekoliko dana zamijenili su ljepotama Blata i Prižbe uz velikodušnost brojnih dobročinitelja. Boravak Ukrajinaca ostvaren je u okviru pilot-programa pomoći Ukrajini, koji provodi američki Caritas – *Catholic Relief Service* (CRS), Hrvatski Caritas te nad/biskupijski Caritasi, a kojem su se priključile i redovnice Družbe Kćeri Milosrđa te su otvorile svoja vrata i ugostile 18 djece i 32 odrasle osobe. Voditelj skupine bio je grkokatolički župnik u Brodyu o. Andriy. Dio gostiju iz Ukrajine bio je smješten u samostanu redovnica u Blatu na Korčuli, a dio na Prižbi. Gosti iz Ukrajine vrijeme su proveli u različitim aktivnostima uz duhovnu podršku. Uz svakodnevno slavlje liturgije i molitvu, djeca i majke uređivali su vrt i okoliš, a nije izostalo ni kupanje u moru. Također su posjetili Blato, samostan

i svetište bl. Marije Propetog Isusa Petković, utemeljiteljice Družbe Kćeri Milosrđa, gdje su slavili liturgiju. Posljednjeg dana svojeg boravka na Korčuli sudjelovali su na misi u Župi Svih svetih u Blatu koju je predvodio domaći župnik don Željko Kovačević te su nakon ručka nastavili svoje putovanje prema Međugorju. (IKA)

Trajna formacija franjevaca konventualaca

Cres, 12. rujna 2022.

Gvardijan fra Vitomir Glavaš OFMConv srdačno je dočekao i ugostio braću. Voditelj trajne formacije, provincijalni vikar fra Martin Jaković OFMConv na početku susreta pozdravio je sve prisutne i svima želio dobar i blagoslovljen rad. Na susretu trajne formacije sudjelovala je gotovo polovina članova Hrvatske provincije franjevaca konventualaca sv. Jeronima.

Susret je bio podijeljen na dva veća dijela: govor o franjevačkoj duhovnosti (evanđeosko siromaštvo kao temelj franjevačke duhovnosti i život u bratskome zajedništvu) kojega je iznio župnik Župe sv. Antuna u Puli fra Diego Deklič OFM, te teme izazova i kvaliteta svećeničkoga života koje je obradio rektor Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu don Đuliano Trdić. Svakoga dana braća su slavila misu, molila Časoslov i provodila zajedničko vrijeme u živom razgovoru uz razmjenu iskustava. Posljednjega dana susreta braća su imala priliku dati prijedloge, ideje te iznijeti mišljenja na temu ovogodišnjih *Dana trajne formacije*. Braća su pohvalila teme, predavače, program i organizaciju. Prisutnost braće koja nisu obvezna sudjelovati na *Danima* bila je posebice

ohrabrujuća, a ta prisutnost svake godine sve je veća. Braća su napose bila zahvalna za izbor predavača. Kombinacija franjevačkih tema i psihološke analize vlastitoga poziva u vremenu u kojemu žive pomogla je braći jasnije sagledati vlastito stanje i usmjeriti pogled prema budućnosti. (IKA)

Proglašenje župne i samostanske crkve sv. Antuna Padovanskoga manjom bazilikom

Zagreb, 16. rujna 2022.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uručio je provincijalu Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca fra Miljenku Hontiću OFMConv 16. rujna 2022. godine u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu pristigli dekret Dikasterija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata o proglašenju župne i samostanske crkve sv. Antuna Padovanskoga na zagrebačkom Svetom Duhu manjom bazilikom.

„U Katoličkoj Crkvi bazilikom se nazivaju liturgijski privilegirane crkve. Razlikuju se *basilicae maiores* u Rimu i *basilicae minores*, važne crkve u Rimu i drugdje po svijetu. Počasni naslov *basilica minor* od druge polovine 18. stoljeća dodjeljuje Papa, na prijedlog ordinarija, crkvama većega značenja za neki grad i biskupiju. Drago nam je da su naša geografska lokacija, pastoral, kao i povijesni značaj, prepoznati i uvaženi. To nam je samo još veći poticaj da se još više dajemo i služimo svome narodu kojemu smo poslani u konkretnom vremenu“, istaknuo je provincijal fra Miljenko Hontić OFMConv. Franjevci konventualci ove godine slave stotu obljetnicu osnutka Samo-

stana Svetog Duha te devedeset godina od osnutka Župe sv. Antuna Padovanskoga. Idejni začetnici ideje o proglašenju manjom bazilikom bili su prijašnji gvardijan svetoduškog samostana fra Tomislav Glavnik OFMConv te bivši župnik fra Roko Bedalov OFMConv, dok je proces dokumentacije i preuređenje prezbiterija crkve vodio fra Zlatko Vlahek OFMConv. Župa i svetište sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu bit će 25. bazilika u Redu franjevac konventualaca, treća u Zagrebačkoj nadbiskupiji i 10. u Hrvatskoj.

Franjevci konventualci u Zagreb su došli 1921. godine, nakon progonstva iz Cresa, a samostan koji su podigli uz crkvicu Svetoga Duha 4. listopada 1922. godine blagoslovio je tadašnji zagrebački nadbiskup Antun Bauer. Izgradnja crkve sv. Antuna započela je 1931. godine, u vrijeme obilježavanja 700. obljetnice Svečeve smrti. Istoimena župa osnovana je 1. siječnja 1932. godine, a prvu svetu misu u novoj crkvi predvodio je zagrebački nadbiskup koadjutor, danas bl. Alojzije Stepinac. Unutrašnjost crkve dovršena je 1984. godine. Crkvu je posvetio zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić 24. studenoga 1984. godine. Crkva je izgrađena prema nacrtu arhitekta dr. sc. Jurja Denzlera. Zamišljena je kao trobrodna bazilичno monumentalna crkva, spoj bazilичnog stila i modernog vala u graditeljstvu. Izvana je sagrađena od grubog kamena. Upravo taj grubi kamen predstavlja dušu hrvatskog naroda koji je čvrstoćom i žilavošću prkosio nemilosrdnim udarcima povijesti. (IKA)

Doživotni zavjeti fra Miše Biskupa OFMCap

Dubrovnik, 17. rujna 2022.

Bogoslov kapucinskog reda fra Mišo Biskup OFMCap položio je svoje svečane redovničke zavjete u ruke provincijala Hrvatske kapucinske provincije fra Jure Šimića OFMCap 17. rujna 2022. godine, na blagdan Rana sv. Oca Franje, tijekom svečanog euharistijskog slavlja u biskupijskom Svetištu Gospe od Milosrđa u Dubrovniku, kojim upravljaju kapucini.

Provincijal Šimić je u homiliji naglasio važnost redovničkih zavjeta siromaštva, poslušnosti i čistoće, koje daje fra Mišo, osobito za današnji svijet u kojem su siromasi banalizirani, izbjegava se poslušnost autoritetima i ne drži predbračna ni bračna čistoća niti se osobito drži do kreposnog i moralnog života.

Fra Mišo Biskup OFMCap rođen je 3. listopada 1978. godine u Dubrovniku. U Zagrebu je završio studij teologije 2014. godine. Nakon završetka studija teologije, u svom traženju odgovora na Božji poziv, fra Mišo je u domovini obavljao različite poslove, a također i u svijetu kao pomorac. U novicijatu Manje braće kapucina stupio je u Italiji 2018. godine. Nakon početne formacije, novicijata i boravka među kapucinima u Milanu i Zagrebu, na poziv misionara u kapucinskoj misiji Minero-Santa Cruz u Boliviji fra Ivica Vrbića OFMCap sudjelovao je u životu i radu te misije tijekom jedne godine. (IKA)

Svečani zavjeti fra Stipe Buljana OFM i fra Josipa Jurića Šolto OFM

Sinj, 18. rujna 2022.

U crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju, 18. rujna 2022. godine dvojica bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Stipe Buljan OFM i fra Josip Jurić Šolto OFM – obojica rodom iz Sinja – položili su svečane zavjete u Redu Manje braće.

Svečanim euharistijskim slavljem predsjedao je provincijal fra Marko Mrše OFM. Nakon navještaja Evanđelja započeo je Obred zavjetovanja prozivkom kandidata. Nakon homilije, fra Stipe i fra Josip pitani su o spremnosti za potpuno posvećenje Bogu i zahtjevima franjevačkoga redovničkog života. Za vrijeme pjevanja Litanija svih svetih franjevačkog reda, zavjetovanici su se prostri pred oltarom kao znak svoje potpune predanosti Bogu. Same doživotne zavjete fra Stipe i fra Josip položili su u provincijalove ruke, nakon čega su se upisali u knjigu svečanozavjetovane braće Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, koja datira iz 1794. godine. (IKA)

Misionar fra Ivica Vrbić OFM^{Cap} predvodio nedjeljne mise u Lapadu

Dubrovnik, 18. rujna 2022.

Misionar u Boliviji fra Ivica Vrbić OFM^{Cap}, predvodio je prijepodneva euharistijska slavlja 18. rujna 2022. godine u Župi sv. Mihajla u Lapadu u Dubrovniku.

Misionar Vrbić je mnogobrojne prisutne vjernike upoznao s radošću svjedočenja živoga Isusa Krista unatoč mnogobrojnim teškoćama s kojima se susreće pri naviještanju evanđeoske vijesti. U nadilaženjima

prepreka pomažu mu mnogobrojni dobročinitelji iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine, a među njima su i vjernici Župe sv. Mihajla – Lapad. Oni su još jednom iskazali velikodušnost i skupili 32 000 kuna u jednom danu za potrebe misija. Misionar u Boliviji je na kraju misa zahvalio vjernicima za velikodušnost. Zamolio ih je da ga, u njegovom misijskom služenju onima na marginama, najodbačenijima, u Mineiru, prate najprije svojim molitvama po kojima najviše Bog ostvaruje vidljiva čuda. (IKA)

170. obljetnica rođenja službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić

Rijeka, 20. rujna 2022.

U kapeli Kuće matice 20. rujna 2022. godine svečanom misom proslavljena je 170. obljetnica rođenja službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice jedine riječke autohtone družbe – Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Liturgijsko slavlje predvodio je župnik Župe Blažene Djevice Marije Karmelske na Donjoj Drenovi Michele Cittadino.

„Marija Krucifiksa Kozulić prošla je trnovit put za vrijeme svoga života. Taj put koji nije bio lagan već od njezina ranog djetinjstva, učio ju je požrtvornosti i trpljenju. Gospodin ju je pripremao za sebe i poslanje koje joj je namijenio. Pomogao joj je, vodeći je na tom putu, da može prije svega imati slobodno srce i biti svjesna kako ne može služiti Bogu i bogatstvu. Marija Kozulić potječe iz bogate obitelji, ali zahvaljujući svojoj životnoj povijesti mogla je u njoj prepoznati jedan put koji je Gospodin pripremio za nju i mnoge djevojke prije vas“, poručio je vlč. Cittadino.

Vrhovna poglavarica Družbe sestara Pre-svetog Srca Isusova s. Dobroslava Mlakić SCJ uputila je prigodnu riječ: „Majka Utemeljiteljica je prije svega surađivala s Božjom milošću i proročki se borila za ljudsko dostojanstvo i kršćansko dostojanstvo onih koji su živjeli na margini društva, siromašni i obespravljani. Dar vjere i povjerenja u Boga posvjedočila je djelotvornom ljubavlju jer temelj njezina poslanja bile su evanđeoske riječi: ‘Što god ste učinili jednom od ove najmanje braće, meni ste učinili’ (Mt 25,45)“, rekla je s. Dobroslava te nastavila da je sve što je Marija Krucifiksa činila bio plod njezine čvrste vjere, sigurne nade i milosrdne ljubavi. Riječka Majka je dnevno molila ovu molitvu: „Udijeli mi, Gospodine, duboku poniznost i milosrdnu ljubav; / da uvijek vršim volju Božju, / da uvijek budem sjedinjena s Bogom, / da ne mislim ni na što drugo osim na Boga, / da ljubim samo Boga, / da činim sve za Boga, / da tražim samo slavu Božju, / da postanem sveta samo za Boga, / da upoznam dobro svoju ništavnost, / da uvijek bolje spoznam volju Božju.“ Neka nam ona bude „uzor na našem životnom putu i da ju nasljedujemo u njezinim vrlinama, poticajnim riječima“, zaključila je s. Dobroslava. (IKA)

Proslavljena obljetnica preminuća majke Klare Žižić

Šibenik, 21. rujna 2022.

Obljetnica preminuća utemeljiteljice Družbe sestara franjevkki od Bezgrješne, službenice Božje majke Klare Žižić proslavljena je 21. rujna 2022. godine u Šibeniku.

Tog dana u samostanskoj kapeli u kući matici bilo je održano cjelodnevno euha-

ristijsko klanjanje. U večernjim satima u samostanu sv. Lovre, u mjestu gdje je pokopana službenica Božja, misno slavlje predvodio je šibenski biskup mons. Tomislav Rogić. Suslavio je i umirovljeni šibenski biskup mons. Ante Ivas. „U svoje vrijeme majka Klara bila je evangelizator, to jest najvjestitelj Radosne vijesti ljudima do kojih, u doba Osmanlijskog carstva, svećenici franjevci nisu mogli doći. Gospodin se poslužio sestrama da one naviještaju Božju riječ narodu, uče moliti i vjeru svjedočiti, a sve je bilo protiv njih. Preseljenjem u Šibenik nastavljaju evangelizirati, sestre postaju karitativni djelatnici svoga vremena brinući za najpotrebnije: bolesne i siromašne, njeguju one koji su prepušteni sami sebi, odgajaju mlade djevojke u duhu Evanđelja“, rekao je biskup Rogić. Naglasio je da i danas njezine duhovne kćeri nastavljaju tu karizmu djelujući na više načina: u župama, u domovima, u dječjim vrtićima, katehiziraju u školi i župama. „Najbolje se vidi koliko sestre trebaju kad ih se izgubi. Tek onda bukne u prvi plan što su sve u nekom mjestu značile kad se odatle povuku jer ih nema dovoljno za sva mjesta koja su nekada pokrivala, službe koje su obavljale“, poručio je u homiliji biskup Rogić.

Na kraju misnog slavlja prigodno se obratila vrhovna poglavarica sestara Franjevki od Bezgrješne s. Terezija Zemljić. Istaknula je, kroz svjedočanstva, djelotvornost molitve majci Klari i milosti zadobivene iz te molitve. Misno slavlje završilo je molitvom na grobu majke Klare Žižić za njeno proglašenje blaženom. (IKA)

Proslava blagdana sv. Pija iz Pietrelcine u zagrebačkoj Dubravi

Zagreb, 23. rujna 2022.

U Župi sv. Leopolda Bogdana Mandića u zagrebačkoj Dubravi, 23. rujna 2022. godine svečano je proslavljen blagdan sv. Pija iz Pietrelcine. Misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup mons. Giorgio Lingua.

Nuncij Lingua je u homiliji istaknuo da je radostan što slavi euharistiju u čast svetog Pija na dvadesetu obljetnicu njegove kanonizacije. Prisjetivši se kanonizacije ovoga sveca, istaknuo je da je sv. Pio bio onaj koga su svi još za života smatrali svetim. „Otac Pio bio je čovjek molitve“, rekao je nuncij Lingua i dodao da je to razlog zbog kojeg su ga ljudi tražili.

„Sv. Augustin je govorio da moliti znači pustiti Božje uho na naše srce. Da bi se istinski molilo“, nadodao je propovjednik, „ne treba se bojati Bogu sve dati. (...) Sjedinenje s Bogom ne udaljava nas od naše braće, ono nas zbližava. Molitva započinje milosrđem, molitva vodi milosrđu“, rekao je nuncij Giorgio Lingua. (IKA)

Redovničko oblačenje isusovačkih novaka

Split, 23. rujna 2022.

Obredom 'oblačenja' isusovačkih talara 23. rujna 2022. godine četvorica mladića završili su period kandidature i započeli novicijat Družbe Isusove u Splitu, u kojeg su stupili na Malu Gospu. To su Zagrepčani Marko Balaško, Robert Matečić te Vilim Mufić i Bruno Zebić iz Dragalića. Svi su tijekom zadnjih godina bili povezani s isusovcima u

Palmotićevoj ulici u Zagrebu, bilo kroz ministriranje, aktivnosti u pastoralu mladeži i laičkim udrugama ili kroz duhovne vježbe u svakodnevi. Sam obred sastojao se od izjave kandidata da žele stupiti u Družbu Isusovu, zatim blagoslova isusovačkog talara i samog oblačenja te blagoslova i dodjele redovničkog križa i knjižice *Duhovne vježbe* sv. Ignacija Lojolskog. Nakon obreda, koji se odvijao u novačkoj auli, slijedila je misa u novicijatskoj kapeli Sv. Stanislava Kostke na kojoj su sudjelovali članovi isusovačke zajednice, a predvodio je učitelj novaka p. Hrvoje Mravak SJ.

Isusovački novicijat traje dvije godine, nakon čega slijede studiji filozofije i teologije. U novicijatu se upoznaje duhovnost i zajednički život Družbe Isusove. Najvažniji događaj je 30-dnevne duhovne vježbe u šutnji. Isusovačko poslanje upoznaje se preko nekoliko tzv. 'eksperimenata' izvan samog novicijata, a to su služenje bolesnicima, hodočašće u siromaštvu, suradnja u apostolskim zajednicama, ljetni pastoral mladeži. (IKA)

Collegium pro musica sacra proslavio svoj zlatni jubilej

Zagreb, 23. – 24. rujna 2022.

Dvodnevna proslava zlatnog jubileja katedralnog zbora i ansambla *Collegium pro musica sacra* (CPMS) počela je 23. rujna 2022. godine u crkvi svetoga Križa na zagrebačkom Sigetu okruglim stolom i predstavljanjem novog nosača zvuka *Missa franciscana*.

Niz sudionika okruglog stola je, svaki iz svojega kuta, rasvijetlio same početke *Collegiuma* i ono što je ponaviše obilježilo njegovu polustoljetnu povijest. Uime zagrebač-

kog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića i Zagrebačke nadbiskupije, pomoćni biskup zagrebački mons. Ivan Šaško u pozdravnom je govoru ustvrdio da *Collegium* nije samo 'pro' *musica sacra*, nego i *Collegium* (zbor, savez, zajedništvo) *musicae sacrae*, misleći pritom na liturgijsku glazbu, na glazbu koja je liturgija. „Liturgijska glazba je otajstveni govor, ne njegov dekor, proizvoljni dodatak, poželjni pojačivač svečanosti. Glazbom u liturgiji progovara Bog svojom Riječju, njome Krist ostvaruje spasenje; liturgijskom glazbom Crkva živi nebesko kraljevstvo na zemlji.“

Sestra Imakulata Malinka i s. Cecilija Pleša, kao članice Družbe sestara Naše Gospe, utemeljile su *Collegium* s jasnom idejom. „Prva je namjera bila približiti ljudima Boga u ruhu svete glazbe. Započele smo u ime Isusa i Marije i upravo je na čast Mariji *Collegium* objavio prvu LP ploču pod nazivom *Najljepše Mariji*“, podsjetila je s. Cecilija.

Teatrologinja Sanja Nikčević govorila je na okruglom stolu na temu *Časne sestre kao čuvarice dobrog i svetog u umjetnosti*, a glazbenica Eva Kirchmayer Bilić o osnaživanju laikata u Crkvi po dvjema redovnicama. Pročitana su sjećanja Jerka Matoša i Pavla Madžarevića. Jelica Bojić govorila je o ulozi solo pjevanja u liturgijskoj glazbi, a Božidar Ljubenko o orguljašima u CPMS. Tihomir Prša govorio je o *Collegiumu pro musica sacra* kao katedralnom zboru. Sestra Bonita Kovačić OCDS svoje izlaganje nasloвила je *CPMS je čudo*, a Pavao Bucić se u svom izlaganju vratio na početke CPMS pod okriljem zagrebačkog nadbiskupa. O *Collegiumu* kao o obitelji posvjedočila je Ines Šupuk Penzar. „Posebnost koja krase *Collegium* njegovanje

je duhovnosti njegovih članova i obiteljska atmosfera, koje su gajene duhovnim obnovama i bratskim druženjima uz redovitost napornih glazbenih vježbi, nastupa, putovanja, turneja i izleta“, podsjetio je profesor crkvene glazbe na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu i sadašnji dirigent *Collegiuma* Tihomir Prša.

Collegium je 1972. godine utemeljila njegova dugogodišnja voditeljica i dirigentica (do 1999. godine) s. Imakulata Malinka DSNG te je sa susetrom, solisticom i umjetničkom suradnicom, s. Cecilijom Pleša pomogla razviti talente glazbene evangelizacije više od 800 članova *Collegiuma*. Za osnivanje instrumentalnog dijela *Collegiuma* zaslužan je njegov suosnivač Željko Petrač. Sažimajući cjelokupni rad *Collegiuma* tijekom 50 godina, možemo ga svesti na misiju glazbenoga apostolata ostvarenog s više od tisuću koncerata i nastupa, sudjelovanjem u nebrojenim liturgijskim slavljinama od župne do nacionalne i međunarodne razine, brojnim domaćim i inozemnim turnejama, a putem svete glazbene umjetnosti svih povijesno-stilskih epoha: od srednjovjekovnog gregorijanskog pjevanja, preko renesansnih, baroknih i klasiističkih majstora, kao i djela romantizma, do suvremenih skladatelja sakralne glazbe, pri čemu se redovito vodila briga o njegovanju hrvatske baštine. Za svoj je predani rad *Collegium* nagrađen vrijednim priznanjima i medaljama među kojima se ističu one osvojene u Jeruzalemu 1996. godine, Zagrebu 2001. godine, Bremenu 2004. godine, Rimu 2009. godine i Bratislavi 2010. godine. Osim mnoštva živih glazbenih izvedbi *Collegiuma*, mnoge su trajno zabilježene za nove generacije. Tako su nastale

tri LP ploče, petnaest audiokaseta i sedam CD-a, uvijek s temeljito proučenim glazbenim programom. Liturgijsku je pak službu pjevanja dugi niz godina, do nedavnoga zagrebačkog potresa, *Collegium* vršio u zagrebačkoj katedrali u vidu katedralnoga zbora ulazeći svojim muziciranjem u slavljeno otajstvo vjere. Umjetnička je voditeljica ansambla od 1999. godine s. Cecilija Pleša DSNG. U službi dirigenta, osim s. Imakulate i s. Cecilije, bili su: B. Papandopulo, S. Rainis, A. Igrec, J. Šego, R. Homen, F. Pavišić, I. Juras i T. Prša.

Nakon okruglog stola predstavljen je novi nosač zvuka *Missa franciscana – Iz riznice Franjevačke glazbe 18. stoljeća u Hrvatskoj*. Voditeljica je bila Gordana Krpan, a u predstavljanju su sudjelovali: Snježana Miklaušić-Ćeran, Jelena Blašković, Tihomir Prša, Vinko Šincek, Mješoviti zbor, Božidar Ljubenko na orguljama te solisti: Jelica Bojić, s. Cecilija Pleša DSNG, Helena Lucić Šego i Dragan Rašić. (IKA)

170. obljetnica rođenja i 100. obljetnica preminuća Marije Krucifikse Kozulić

Rijeka, 26. – 29. rujna 2022.

Misom u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci, gdje je Marija Kozulić krštena, 26. rujna 2022. godine započeli su *Dani Riječke Majke*.

Utemeljiteljica riječke Družbe sestara Presvetoga Srca Isusova rođena je prije 170 godina, 20. rujna 1852. godine, te preminula prije 100 godina, 19. rujna 1922. godine. Proslavom obljetnice njezina krštenja počela je proslava tih jubileja. Vrhovna poglavarica Družbe i postulatorica kauze za proglašenje

blaženom službenice Božje Marije Krucifikse s. Dobroslava Mlakić SCJ podsjetila je na brojna dobra djela utemeljiteljice Družbe. Istaknula je da je uvijek bila na strani istine i pravde, a brojni Riječani su, i prije stotinu godina kao i danas, zahvalni za njezino karitativno djelovanje.

Misu je predvodio vlč. Ivan Seletković, koji je na početku podijelio osobno svjedočanstvo koliko su časne sestre iz te zajednice utjecale na njega i njegov svećenički poziv. U propovijedi je okupljene sestre i vjernike pozvao na nasljedovanje puta Marije Krucifikse, koja je i prije stotinu godina pokazivala ono na što papa Franjo i danas poziva. „Izađimo iz svojih sakristija, iz svojih samostana i kuća, poput Riječke Majke potražimo one koji su maleni, slabi i potrebni pomoći“, rekao je vlč. Seletković.

Prvi znanstveni simpozij posvećen Riječkoj Majci, službenici Božjoj Mariji Krucifiksi Kozulić održan je 27. rujna 2022. godine u Nadbiskupskom domu u Rijeci. Bila je to prilika da svjetovni i crkveni povjesničari vrednuju njezino karitativno djelovanje u kontekstu turbulentnih društvenih i crkvenih prilika od prije stotinjak godina u gradu koji je bio važna luka i industrijsko središte na granici dviju država.

Skup je održan u danima proslave 170. obljetnice rođenja Marije Kozulić i 100. obljetnice preminuća utemeljiteljice Družbe sestara Presvetoga Srca Isusova. Na otvaranju simpozija, riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić pozvao je okupljene da im ovaj skup bude poticajan kako Marija Krucifiksa ne bi ostala samo u lijepom i zahvalnom sjećanju nego i nastavila biti putokaz za nasljedovanje njezinih dobrih djela. „O njoj moramo govoriti ne

samo u kontekstu onoga što je činila, nego i onoga što je ostavila iza sebe“, rekao je nadbiskup.

Simpozij je ponudio 18 izlaganja u kojima su predavači analizirali povijesni, društveni i crkveni kontekst Rijeke u vrijeme djelovanja Marije Kozulić te neke aspekte njezina karitativnog poslanja i nastanka Družba sestara Presvetog Srca Isusova. Biografski uvod o njezinom djelovanju dala je s. Dobroslava Mlakić SCJ. Andrea Roknić Bežanić govorila je o političkim previranjima u Rijeci od sredine 19. stoljeća do kraja Drugog svjetskog rata, kada su se za upravu nad gradom i lukom borili Mađari i Talijani, zatim je kroz središte grada prolazila granica između Italije i Kraljevine SHS, a neko je vrijeme, 1920. godine, postojala i Slobodna država Rijeka. Tea Perinčić još je detaljnije opisala Rijeku pod talijanskom upravom do Drugog svjetskog rata i sve probleme koje je ta uprava donijela stanovnicima drugih narodnosti. Velid Đekić predstavio je Rijeku kao najveći hrvatski industrijski grad na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, a Ivan Jeličić progovorio je o socijalnim problemima radnika u tom velikom industrijskom pogonu. Marko Medved govorio je o nesnalaženju Crkve koja je kasnila s prilagođavanjem pastorala društvenim prilikama, problemima radnika i osoba koje su bile marginalizirane po nacionalnoj osnovi. Marija Kozulić prepoznala je te potrebe i nije se uključivala u političku i nacionalnu borbu, molila je za jedinstvo i bila protiv nacionalizma.

U drugome dijelu simpozija predavači su detaljnije predstavili djelovanje Marije Krucifikse. Franjo Velčić govorio je o njezinoj obitelji i pobožnom okruženju u kojemu je odrasla. O njezinoj duhovnosti i mo-

ralnosti govorila je Mirjana Pinezić MFO, a s. Silvana Fužinato SCJ o njezinom odnosu prema Svetom pismu. Na nju se nadovezao fra Daniel Patafta OFM koji je govorio o pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu. Fra Jure Šarčević OFM^{Cap} predstavio je kapucina fra Arkandela iz Camerina, koji je postavio temelje za osnivanje redovničke zajednice sestara u Rijeci. Fra Anto Barišić OFM^{Cap} istaknuo je njezinu suradnju s drugim kapucinom, poduzetnim graditeljem i osnivačem katoličkih novina i izdavačke kuće fra Bernardinom Škrivanićem OFM^{Cap}. Diana Nenadić Bilan govorila je o pedagoškim aspektima, a s. Marijana Mohorić SCJ o katehetskom i pastoralnom radu Majke Marije. Theodor de Canziani govorio je o uređenju instituta i kapele Presvetog Srca Isusova na Pomeriu, a don Danijel Dragičević SDB, o pastoralu mladih u Rijeci s naglaskom na Oratorij Srca Isusova. Fabrizio Vantini predstavio je talijanski ogranak redovničke zajednice koju je osnovala Majka Krucifiksa i djelovanje sestara Kćeri Srca Isusova u Arezzu i Italiji. Diana Glavočić objasnila je zašto je Riječku Majku svrstala među znamenite žene u povijesti Rijeke.

Ovaj simpozij zasigurno je dodao 'novog svjetla' na okolnosti u kojima je Marija Kozulić činila dobra djela te postavila čvrste temelje na kojima redovnička zajednica, koju je osnovala, i dalje djeluje. Nakon simpozija, misu u samostanskoj kapeli na Pomeriu predvodio je krički biskup mons. Ivica Petanjak.

Proslava jubileja 170. obljetnice rođenja i 100. obljetnice blaženog preminuća službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice riječke autohtone družbe –

Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, uključena je liturgijskim slavljem u katedrali sv. Vida u Rijeci 29. rujna 2022. godine, koju je slavio riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić u suslavlju s krčkim biskupom mons. Ivicom Petanjkom. (IKA)

Zasjedanje kapucinskih poglavara Istočne Europske konferencije

Dubrovnik, 27. – 30. rujna 2022.

Jesensko zasjedanje kapucinskih viših redovničkih poglavara Istočne Europske konferencije (CECOC) započelo je 27. rujna 2022. godine u kapucinskom samostanu Gospe od Milosrđa u Dubrovniku.

Na susretu su se okupili kapucinski poglavari iz četrnaest zemalja: Slovenija, Rumunjska, Hrvatska, Mađarska, Albanija, Bugarska, Poljska, Češka, Slovačka, Švedska, Island, Litva, Ukrajina i Rusija. Susretu nažalost ne nazoče delegati Ukrajine i Rusije zbog ratnih zbivanja, ali su se u rad kratko uključili putem videoveze. Kao posebni gosti na ovom susretu sudjeluju fra Piotr Stasiński OFM^{Cap}, generalni savjetnik kapucinskog Reda za zemlje Istočne Europe te fra Mariosvaldo Florentino OFM^{Cap}, generalni tajnik za misije i novu evangelizaciju.

Susret je započeo riječima pozdrava predsjednika konferencije fra Norberta Pščenika OFM^{Cap}, provincijala iz Slovačke te prigodnim predavanjem hrvatskog provincijala fra Jure Šimića OFM^{Cap} na temu osobne i zajedničke molitve s posebnim naglaskom na važnost kontemplativne dimenzije života i poziva. Nakon predavanja, sudionici zasjedanja okupili su se na klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Potom je uslijedilo kratko predavljanje

svakog provincijala, kustosa odnosno delegata. Prijepodnevi dio zaključen je euharistijom kojom je predsjedao fra Marco Faccioli OFM^{Cap}, delegat u Mađarskoj. Prigodni objed, svojom prisutnošću i govorom, uzveličao je domaći dubrovački biskup mons. Roko Glasnović. Uz uobičajeni rad, izvješća i daljnje planove, u programu ovog jesenskog zasjedanja predviđen je i posjet Herceg Novom, mjestu rođenja i odrastanja sv. Leopolda Mandića. (IKA)

Dan Provincije sv. Jeronima u Istri u Dalmaciji

Zadar, 28. rujna 2022.

Dan Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri svečano je proslavljen 28. rujna 2022. godine u samostanu sv. Frane u Zadru.

Proslava je počela okupljanjem braće. Nakon kratkog međusobnog pozdravljanja uslijedio je nastavak susreta u kapitularnoj dvorani samostana sv. Frane gdje su braća imala priliku poslušati prigodno predavanje fra Ante Vučkovića OFM. Prije samog predavanja, okupljenu braću pozdravio je provincijal fra Tomislav Šanko OFM te je susret započeo molitvom zazivajući Božji blagoslov nad prisutnom braćom.

Nakon uvodnog govora provincijala fra Tomislava, uslijedilo je predavanje fra Ante Vučkovića o emotivnosti. „Svijet sretnog čovjeka nije svijet nesretnog čovjeka. Svijet sretnog fratra i svijet tužnog fratra nisu isti. Emotivno stanje ima moć obojiti svijet i to čitavi svijet. To je temelj da emocije daju kompletni ton svemu što mi jesmo u svim našim odnosima. Često su naše zajednice raštimate i to se očituje u tome kada je

netko tužan pa se nitko ne usklađuje s njime i ne prepoznaje njegovu tugu. Netko je možda radostan, a to nitko nije primijetio. Ovo priziva u svijest elementarno evanđeosko pravilo koje pokazuje našu spremnost da se uvijek iznova radujemo s radosnima ili plaćemo sa zaplakanima. Usklađivanje emotivnog stanja preduvjet je za skladan bratski život u svakoj zajednici.“

Navodeći mnoge emocije s kojima se svakodnevno susreću te potkrjepljujući svaku od njih primjerom, predavač je istaknuo 'emotivno stanje dosade' ili 'stanje duboke dosade'. „Dosada je sjajan fenomen. To je emotivno stanje koje može zahvatiti pojedinca i grupu u takvom stanju gdje ništa u svijetu ne može privući našu pozornost.“ Zapad je stvorio industriju zabave koja nadomješta praznine s kojima se ljudi nemaju hrabrosti suočiti pa ni s dosadom, na kraju krajeva. Za primjer istaknuo je nekontrolirano korištenje televizije čiji program, ako nije zabavan, lako prebacimo na drugi. Na primjeru škole istaknuo je da svaki nastavnik treba znati zabaviti djecu jer inače nije dobar nastavnik. Na fakultetima slična stvar, ako predavači nisu zabavni, neslušljivi su. Po pitanju Crkve istaknuo je da „mnogi ljudi smatraju glavnim imperativom da ih znamo zabaviti i da im ne bude dosadno jer im je glavni prigovor nedolaska u Crkvu upravo taj da im je dosadno. Dosada tako predstavlja zmaja koji prijete, kojega ja ne mogu izbjeći i kojega ne mogu pogledati u oči.“ Na koncu je istaknuo i rezultat svega navedenog da ondje gdje izostaje zabave, nema ni pozornosti.

Spomenuo je drugu stranu dosade, onu pozitivnu, s kojom bi se svi trebali suočiti. Iza svake dosade svijetli „prostor za kontemplaciju te da dosadu možemo pobijediti ako

joj se izložimo te kroz nju otkrijemo da postoji drukčiji način odnosa prema vremenu i svijetu“, dodao je fra Ante.

Po pitanju raspršene pozornosti spomenuo je *multitasking* i kako je njime suvremeni čovjek uvjetovan uvijek iznova paziti na mobitele, poruke, e-poštu, novosti na televiziji i sve ono što se događa u kući. Usporedio je da se tako živi u regresu ističući primjer zvijeri. Ona istovremeno mora paziti i na plijen i na mladunčad i na opasnost koja prijete u blizini. To životinje tjera da ne mogu kontemplirati jer su stalno u stresnom stanju u kojemu moraju paziti na sve ostalo. Upitao je prisutne gdje onda zapravo čovjek može rasti. Odgovorio je da je to moguće ondje gdje se iz raspršene pozornosti čovjek sabere na ono što mu je važno. Pozvani smo izabrati vrijeme za kontemplaciju, za odnos koji nam je važan. Istaknuo je i da „kontemplacija nije ništa drugo doli vrijeme koje ja poklanjam nekom predmetu, nekom odnosu, nekoj osobi da se pokaže samim onakvim kakvim jest“.

Svetu misu je predvodio zadarski nadbiskup koadjutor mons. Milan Zgrablić. Nakon naviještene Božje riječi, propovijedao je fra Ante Vučković. Oslanjajući se na evanđeoski odlomak, posvijestio je braći da je naviješteni evanđeoski odlomak svojevrsni odgovor na pitanja njihove provincijalne zajednice. Svaki put pri susretu s nekim teškim životnim pitanjima, koja se mogu odnositi ili na pojedinca ili život zajednice, općenito je važno vratiti se na početak.

Nakon popričesne molitve, mons. Zgrablić izmolio je posvetnu molitvu sv. Jeronimu kod oltara sv. Jeronima na kojemu se zbog same svečanosti nalazila i relikvija sv. Jeronima. (IKA)

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Polaganje prvih zavjeta u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji

Humac, 2. srpnja 2022.

U novoj crkvi na Humcu 2. srpnja 2022. godine prve zavjete položili su: fra Luka Bešlić OFM (župa Posušje), fra Ante Dodig OFM (župa Seonica), fra Davorin Krtalić OFM (župa Cim) i fra Danijel Milićević OFM (župa Čerin).

Misno slavlje predvodio je provincijal fra Jozo Grbeš OFM. Fra Jozo je zavjetovanici-ma govorio o važnosti riječi koju će izgovoriti te da te riječi zavjetovanja ne znače ništa ako iza tih riječi neće stajati svjedočanstvo njihova života. Fra Jozo je ohrabrio novozavjetovanike na njihovom redovničkom putu. Nakon propovijedi uslijedio je obred zavjetovanja. (MIRIAM)

Deveta ljetna škola Franjevačke klasične gimnazije

Visoko, 27. lipnja – 2. srpnja 2022.

Podjelom diploma i nagrada 2. srpnja 2022. godine završena je 9. ljetna škola Franjevačke klasične gimnazije, na kojoj je sudjelovalo 179 sudionika iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Turske.

Ljetna škola Franjevačke klasične gimnazije u Visokom, pod sloganom *Znam – boću – mogu!*, pokrenuta je 2014. godine, neposredno nakon katastrofalnih poplava koje su pogodile velik dio BiH. Pedesetak dječaka i djevojčica, učenika osnovnih škola iz potopljenih mjesta u Bosanskoj Posavini, toga su ljeta pod ovim krovom zajedno boravili, učili, igrali se i družili te tako makar nakrat-

ko zaboravili nevolje kojima su bili izloženi oni i njihove obitelji.

Program ljetne škole traje od ponedjeljka do subote, a nakon početnog upoznavanja s visočkom Gimnazijom učenici sudjeluju u nizu zanimljivih predavanja i radionica na kojima se upoznaju s nastavnim planom Gimnazije kao i s načinom života u konviktu. Popodneva su rezervirana za edukativne izlete u Visoko, Sarajevo i okolicu, a navečer su redovito sportska natjecanja te rekreacija. Na kraju se podijele pohvalnice i nagrade pobjednicima kviza koji obuhvaća gradivo s predavanja i radionica te nagrade najboljim sportašima, kao i nagrade za najuredniju sobu. (fra Ivan Nuijić OFM)

Kamp Bezgrešne

Gromiljak, 1. – 3. srpnja 2022.

U Duhovnom Centru *Kuća Navještenja* u Gromiljaku od 1. do 3. srpnja 2022. godine, u organizaciji sestara Služavki Maloga Isusa i animatora župe Imena Marijina u Gromiljaku, održan je 16. dječji kamp pod nazivom *Kamp Bezgrešne, 2022.*

I ovoga se ljeta na susretu okupilo oko 100 djece i mladih koji su se kroz tri dana zajedno igrali, družili, molili i učili. Kamp je posvećen Bezgrešnoj Djevici Mariji pa su stoga igre i radionice bile osmišljene tako da djeca više upoznaju Bezgrešnu i razvijaju pobožnost prema njoj.

Program je započinjao molitvom u 10.00 sati, nakon čega su uslijedili razni plesovi i bansevi koje su predvodili animatori. Prva dva dana u prijedopodnevnim satima djeca su kroz prigodne radionice učila o otajstvima krunice, ukazanjima Blažene Djevice Marije u Lourdesu i Fatimi, razvijala kreativnost

i pjevala duhovne pjesme, a za poslijepodnevno vrijeme animatori su pripremili igre. Kao uspomenu na ovogodišnji susret djeca su dobila prigodne sličice s likom Blažene Djevice Marije i posvetnom molitvom njezinu Bezgrešnom Srcu. (s. M. Jelena Jovanović SMI)

Spomen na slugu Božjega Josipa Stadlera

Sarajevo, 8. srpnja 2022.

Dan spomena na slugu Božjega dr. Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa, i molitve za njegovo proglašenje blaženim obilježen je 8. srpnja 2022. godine u sarajevskoj prvostolnici Presvetog Srca Isusova. Sveto misno slavlje, kojemu je prethodilo prigodno razmatranje i krunica Božanskog Milosrđa, predvodio je profesor patrologije na sarajevskom Katoličkom bogoslovnom fakultetu vlč. dr. sc. Josip Knežević.

U prigodnoj propovijedi vlč. Knežević je govorio o važnosti ispovijedanja vjere u današnjem društvu i o teškoćama na koje nailaze vjernici kada se deklariraju kao vjernici. Potom je, osvrćući se na Evanđelje dana, progovorio o razboritosti i jednostavnosti koje su itekako potrebne, a „koje se iščitavaju iz života sluge Božjega Josipa Stadlera. Pristupati širom otvorenih ruku – što je očigledno iz Stadlerove ostavštine – jer samo na taj način možemo zadobiti poštovanje, posluš i autoritet.“ Vlč. Knežević je zatim istaknuo potrebu ujedinjavanja razboritosti i jednostavnosti što je izuzetno teško, ali je Stadleru pošlo za rukom. Preporučio je stoga Stadlerov način i životni primjer: „Pouzdanje u Božju Providnost i sigurnost da nas Gospodin neće napustiti kada nastupe krize.“

Po završetku popričesne molitve, okupljeni oko groba sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, pod vodstvom vlč. Kneževića izmolili su molitvu na nakanu proglašenja blaženim nadbiskupa Stadlera. Potom je uslijedilo klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. (s. M. Ljilja Marinčić SMI)

Ulazak u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije

Mostar, 9. srpnja 2022.

Osmorica postulanata obukli su franjevački habit i stupili u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije 9. srpnja 2022. godine za vrijeme svete mise u crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru.

Novicijat će provesti u samostanu sv. Ante Padovanskog na Humcu. Novi novaci su: Petar Bunoza (Župa sv. Ante, Humac); Bože Dodig (Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, Seonica); Stipe Iličić (Župa sv. Ivana Krstitelja, Ružići); Josip Pavlović (Župa sv. Jakova, Međugorje); Karlo Šakota (Župa Krista Kralja, Čitluk); Frano Šego (Župa Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, Posušje); Andrija-Ante Vasilj (Župa sv. Jakova, Međugorje) i Franjo Vasilj, (Župa sv. Jakova, Međugorje).

Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je provincijal fra Jozo Grbeš OFM. „Ja vam jednostavno danas govorim: Obucite se u svjetlost i postojanost, u mir i dobrotu, u nježnost i snagu. Naš franjevački habit smeđe je boje, boje zemlje i boje prašine, boje poniznoga i boje neznatnog, boje nepoznatoga i boje tajanstvenog. I za nas je ova boja uvijek poziv na poniznost srca i života“, kazao je fra Jozo. „Ono što oblikuje

naša djela jest ono što oblikuje našu čežnju. Duhovnost, na koncu, je put koji se bavi čežnjom. (...) U meni nećete imati samo provincijala, nego brata. U braći našoj imate braću. I u nama danas ovdje i u onima poslije nas. (...) I lijepo će vam biti, i dobro će vam biti, i kad vam teško bude, opet će vam dobro biti“, zaključio je provincijal fra Jozo. (MIRIAM)

Ulazak u novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrene

Visoko, 9. srpnja 2022.

Dana 9. srpnja 2022. godine u crkvi franjevačkog samostana sv. Bonaventure u Visokom prvi put su obukli habit sv. Franje Asiškog fra Noa Strinić iz župe sv. Juraja u Vitezu i fra Ivan Pilić iz župe sv. Terezije od djeteta Isusa iz Bistrica kraj Uskoplja.

Svetim misnim slavljem predsjedao je provincijal Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM. Nakon navještaja Evanđelja uslijedio je obred oblačenja habita. Kandidate je najprije predstavio meštar postulanata, a zatim su izrekli da žele obući odijelo sv. Franje i postati iskušeni u sljedećih godinu dana u Redu manje braće. Zatim je provincijal izmolio molitvu, a meštar je novaka podijelio kandidatima njihove habite koje su obukli uz pomoć župnika.

Po završetku obreda fra Zdravko Dadić OFM se obratio novacima: „Nikad nije i nikad ne može biti rješenje kušati sve što se stavi pred nas, mudrost je znati što nam može koristiti, a novicijat je vrijeme u kojem se trebate pripremiti za to.“ (fra Matej Juričević OFM)

Prvi zavjeti franjevaca Bosne Srebrene

Livno, 10. srpnja 2022.

U samostanskoj crkvi apostolskih prvaka Petra i Pavla na Gorici u Livnu 10. srpnja 2022. godine zavjetovali su se fra Gabrijel Slomo OFM, fra Benjamin Vrdoljak OFM i fra Ante Pavić OFM. Provincijal fra Zdravko Dadić OFM u svojoj homiliji je posebno naglasio važnost ljubavi prema svojim bližnjima i onima u potrebi. Naglasak je stavio i na problem duhovne praznine. (fra Robert Bašić OFM)

Prvi zavjeti s. M. Sare Bošnjak OSC

Brestovsko, 11. srpnja 2022.

Na blagdan sv. Benedikta 11. srpnja 2022. godine, za vrijeme večernje svete mise, s. M. Sara Bošnjak OSC položila je prve zavjete u zajednici sestara sv. Klare u Brestovskom.

Misno slavlje predvodio je fra Gabrijel Tomić OFM. U propovijedi je fra Gabrijel podsjetio na milost redovničkog zvanja te istaknuo svu ljepotu i privlačnost, ali i zahtjevnost i odgovornost života u jednoj redovničkoj zajednici.

Nakon propovijedi s. Sara je pristupila opatici s. M. Hijacinti Batinić OSC i stavljajući svoje ruke u njezine izrekla formulu zavjetovanja. Uslijedio je blagoslov vela, križa i Pravila sv. Klare, koje je opatica predala novozavjetovanoj sestri. (Sestre klarise)

Zlatni jubilej franjevaca Hercegovačke provincije

Međugorje, 14. srpnja 2022.

Četvorica franjevaca Hercegovačke provincije svečano su proslavili 14. srpnja 2022. godine zlatne mise – 50 godina svećeništva na vanjskom oltaru župne crkve Sv. Jakova u Međugorju. Slavljenici koji su davne 1972. imali svoje svećeničko ređenje bili su fra Slavko Soldo OFM, fra Petar Ljubičić OFM, fra Filip Sučić OFM i fra Ante Penava OFM.

Svečanu svetu misu predvodio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM.

U svojoj propovijedi fra Jozo je zahvalio zlatomisnicima na „pedeset godina služenja euharistiji, pedeset godina dijeljenja dobara Gospodnjih, pedeset godina susreta koji dotiču, hrane i mijenjaju svijet“. Propovjednik je također istaknuo kako su ova braća na tri kontinenta služila provinciji, Crkvi, narodu i kako je nemoguće nabrojiti sve njihove žrtve. (Radiopostaja Mir Međugorje)

Karmel na Stupu proslavio svoju nebesku zaštitnicu

Sarajevo, 16. srpnja 2022.

Zajednica karmelićanki u samostanu Bezgrešne Kraljice Karmela na području župe Stup u Sarajevu, na svetkovinu Gospe od Karmela 16. srpnja 2022. godine, proslavila je nebesku Majku i Zaštitnicu misom koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons Tomo Vukšić.

Riječi iskrene dobrodošlice u ime sedmeročlane klauzurne zajednice sestara bos-

nogih karmelićanki koje žive u tom domu, molitve nadbiskupu Vukšiću, redovnicima, redovnicama i svim hodočasnicima i dobročiniteljima poželjela je poglavarica Karmela s. M. Jelena od Krista Kralja (Lipić) OCDS. „Okupili smo se danas kako bismo iskazali čast našem Gospodinu i Njegovoj Majci Mariji koju na osobit način častimo i utječemo se u njezin zagovor. Stoga, neka i ova euharistija bude izvor milosti i blagoslova za svaki trenutak našeg života, a zagovor naše nebeske Majke, Kraljice Karmela, neka osobito blagoslovi sve naše obitelji i uzvрати svima onima koji su nam blizu i prate nas na našim životnim putovima. Svima još jednom od srca hvala za ovo duhovno i molitveno zajedništvo, a naše molitve bit će trajno s vama“, kazala je s. Jelena.

Nadbiskup Vukšić u propovijedi je istaknuo da je za susret s Bogom nužno da se čovjek obuče u poniznost i prihvati sebe onakvog kakav jest te da moli milost i Božji blagoslov za osobno obraćenje da bi mogao krenuti putem poniznosti i u poniznosti biti u društvu Boga svetoga. (Sestre Karmelićanke)

Pripreme za polaganje doživotnih zavjeta Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije

Sarajevo, 10. – 17. srpnja 2022.

Od 10. do 17. srpnja 2022. godine započele su svoje pripreme za polaganje doživotnih zavjeta s. Andreja Lukenda SSFCR i s. Vesna Bošnjak SSFCR iz zajednice Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije u provincijalnoj kući u Sarajevu gdje su im se pridružile sestre iz Mostarske provincije Svete Obitelji, s. Dajana Dujmović

SSFCR, s. Katarina Vučić SSFCR i s. Anica Orlović SSFCR. Uz njih je bila odgojiteljica juniorki Bosansko-hrvatske provincije s. Radmila Ilinović SSFCR. Prvi dio, o temi redovničkog zavjetovanja iz franjevačke perspektive, vodio je fra Ivica Janjić OFM, iz Provincije Svetog Ćirila i Metoda iz Zagreba. U drugom je dijelu s. Ivanka Mihaljević SSFCR govorila o *Pravilu Trećeg samostanskog reda sv. Franje* i smjernicama duhovnog života unutar njega. Sestre su od 18. srpnja 2022. godine svoju pripremu za doživotno redovničko zavjetovanje nastavile u Bijelom Polju kod sestara Mostarske provincije. (ŠSF)

Potpisan ugovor o završetku obnove zgrade Franjevačkog samostana sv. Križa

Sarajevo, 21. srpnja 2022.

Franjevačka provincija Sv. Križa – Bosna Srebrena je u Sarajevu 21. srpnja 2022. godine potpisala ugovor s Općinom Novo Sarajevo o završetku obnove zgrade Franjevačkog samostana sv. Križa nakon 13 godina pregovora s nadležnim institucijama.

Uz nazočnost predstavnika Općine Novo Sarajevo i nekolicine franjevaca Bosne Srebrene ugovor su potpisali načelnik Općine dr. Hasan Tanović i provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM, koji je na samom početku podsjetio na povijesnu i emotivnu važnost ovog prostora izgrađenog 1942. godine. Zemlja i zgrada ove franjevačke kuće je, neposredno nakon Drugog svjetskog rata, odlukom Vrhovnog suda NR BiH franjevcima oduzeta, a tijekom zadnjeg rata (1992. – 1995.) zgrada je zapaljena i srušena. Nakon rata,

franjevcima je dozvoljeno da adaptiraju dio objekta, ali im nije dozvoljeno obnavljanje objekta *Lamele C*, koji je ostao devastiran.

Načelnik Tanović istaknuo je važnost djelovanja franjevaca u BiH i izrazio žaljeenje što se godinama opstruirala realizacija obnove: „Ovo je ugovor kojim će se formalno i pravno omogućiti nastavak obnove i po kojem Općina i dalje ostaje vlasnik prostora, ali daje potvrdu da su franjevci doživotni uživaoci ovog prostora što je pravo koje su ostvarili još odavno. Potpisivanjem ovog ugovora učinili smo ono što je bilo u nadležnosti lokalne zajednice i pokušali barem djelomično ispraviti nepravdu koja je nanesena franjevcima prije mnogo godina.“

Sredstva za sanaciju prostora već su osigurana, a postignut je i dogovor po kojem će se, u sklopu rekonstrukcije, dio sredstava izdvojiti za obnovu igrališta koje se nalazi uz samu zgradu.

„Ovakav dogovor mnogo govori o svijesti i društvenoj odgovornosti franjevaca jer će, obnovom igrališta, Općina Novo Sarajevo dobiti moderno uređen sportski prostor za boravak i slobodno vrijeme mladih“, dodao je načelnik Općine Novo Sarajevo dok je provincijal fra Zdravko Dadić OFM naglasio: „Želimo da se i lokalni život događa ovdje, da djeca i mladi mogu doći u siguran prostor koji će biti osvijetljen i uređen i da se mogu družiti, zabaviti i baviti se sportom.“

Iako izgrađen s osnovnim ciljem stvaranja prostora za školovanje franjevaca u Bosni i Hercegovini, danas je ovaj prostor mnogo više od toga; dom je studentima, pučkoj kuhinji, radio-postaji *Radio Marija*, humanitarno-karitativnoj organizaciji *Kruh sv. Ante*, franjevačkom medijskom centru *Svjetlo riječi* i sjedište je Franjevačke provin-

cije Bosne Srebrene te kao takav ima veliki značaj u životu franjevačke zajednice, ali i u životu grada Sarajeva općenito. (KT/Svjetlo Riječi)

Mlade mise u samostanu karmelićanki

Sarajevo, srpanj 2022.

Mjesec srpanj je u Karmelu Bezgrešne Kraljice Karmela u Sarajevu protekao u znaku proslave zaštitnice samostana i mladih misa. Dana 2. srpnja 2022. godine mladu je misu u samostanskoj crkvi u nazočnosti sestara karmelićanki i svoje neokatekumenske zajednice iz Sarajeva slavio vlč. Dino Mustafi iz Zadra, svećenik Vrhbosanske biskupije, a s njim su slavili vlč. Štefan Marković i vlč. Ante Ljulj. Dana 4. srpnja 2022. godine mladu misu sa sestrama u Karmelu slavio je vlč. Paulo Henrique dos Santos Coelho, svećenik Vrhbosanske biskupije podrijetlom iz Brazila. Blagdan sv. Marije Magdalene, apostolke apostola, 22. srpnja 2022. godine bio je svečano proslavljen mladom misom karmelićanina o. Ante Jakusa OCD. Na blagdan sv. Brigite, suzaštitnice Europe, 23. srpnja 2022. godine mladu misu je slavio fra Ivan Stanić OFM, član Franjevačke provincije sv. Križa Bosne Srebrene. (MIRIAM)

Proslava zlatnog redovničkog jubileja s. Verene (Ane) Ikić

Boće, 23. srpnja 2022.

U Župi sv. Ante Padovanskog Boće u Bosanskoj Posavini, na blagdan sv. Brigite, zaštitnice Europe, 23. srpnja 2022. godine s. Verena (Ana) Ikić proslavila je 50 godina redovništva.

Misno slavlje predvodio je fra Josip Ikić OFM. U svojoj propovijedi fra Josip je istaknuo važnost „da smo svi pozvani na svetost po sakramentu krštenja, a da neki na poseban način žele slijediti Gospodina te kreću putem redovničkog život. (...) Upravo se i naša današnja slavljénica odazvala tome pozivu te cijeli svoj dosadašnji život spremno radila kroz služenje Bogu i ljudima. Neka ovaj primjer bude svima nama poticaj da živimo svoje poslanje darujući se potpuno Bogu kako bi se On po nama proslavio“, kazao je fra Josip.

Sestra Verena rođena je 1953. godine od oca Andrije i majke Ljube rođ. Arlović. Već od ranih dana pokazivala je svoje zanimanje za život časnih sestara. Otišla je u Austriju gdje i danas živi te ušla u Družbu Kćeri Božanskog Otkupitelja gdje je započela svoju redovničku formaciju. Nakon toga, posvetila se radu s ljudima kroz razna zaduženja koja je imala. Samozatajna, ali predana radu, nastojala je sve povjerene zadatke odgovorno i s ljubavlju izvršavati te je u ljubavi prema Bogu i čovjeku doživjela lijepi jubilej. (F. M., Ž. I., KT)

Svečano otkriven spomenik ubijenim fratrima

Međugorje, 24. srpnja 2022.

Uoči blagdana sv. Jakova, zaštitnika župe u Međugorju 24. srpnja 2022. godine pored temelja stare crkve svečano je otkriven spomenik sedmorici ubijenih fratara iz župe Međugorje. Ubijeni fratri kojima je podignut spomenik su: fra Jozo Bencun OFM, fra Marko Dragičević OFM, fra Mariofil Sivrić OFM, fra Grgo Vasilj OFM i fra Jenko Vasilj OFM, fra Križan Galić OFM i fra

Bernardin Smoljan OFM. Spomenik je djelo akademskog kipara Tonija Kozarića.

Događaj je okupio mnoštvo župljana i hodočasnika koje je na početku programa pozdravio međugorski župnik fra Marinko Šakota OFM. „Ovo je prostor molitve i sjećanja, sjećanja koje postaje molitva te kad god budemo gledali ovaj spomenik u nama će se buditi misao o uskrsnuću kako njih sedmorica zagrljeni u znaku križa izviru iz Neretve i jama kao novi uskrsnuli“, rekao je, među ostalim, fra Marinko.

Tijekom programa svoje dojmove iznio je i mons. Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje. Na kraju programa nekoliko riječi uputio je i fra Jozo Grbeš OFM, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije rekavši kako su nam ovi svećenici ostavili zavjet i zalog da čovjek ne smije nikada činiti kompromise kad su u pitanju istina i Krist. (KT/Radiopostaja Mir Međugorje)

Zlatna misa don Joze Kajića SDB

Radunice, 24. srpnja 2022.

Don Jozo Kajić SDB proslavio je 24. srpnja 2022. godine u svojoj rodnoj župi Radunice 50 godina svećeništva. Zlatomisnik je predvodio misu, a propovijed je uputio provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišковиć OP.

Provincijal Slišковиć je u prigodnoj propovijedi naglasio kako je zadaća svećenika da svojim životom bude svjedok božanskih vrijednosti. „Iako za mnoge vrijednosti poput ljubavi, poštenja, suosjećanja, pravednosti i brige za druge nisu danas popularne, one nikada ne propadaju“, kazao je fr. Slavko dodavši kako je znakovito što se

upravo na dan don Jozine zlatne mise slavi dan djedova, baka i starijih osoba. „Prenosjenje vjere ispunjavalo je čitav njegov život u raznim mjestima u Hrvatskoj i inozemstvu. Svugdje je ostavio lijep trag svog svećeničkog djelovanja. Zato doista imamo na čemu zahvaljivati i imamo razloga za slavlje. Posebice raduje što je u pola stoljeća svećeništva don Jozo sačuvao radost i vedrinu iako nije nedostajalo kušnji i križeva jer je po sebi neshvatljivo da onaj koji u sebi nosi i drugima naviješta radosnu evanđeosku poruku može biti i izgledati nezadovoljan, tužan, nesretan. Tada bi njegovo naviještanje te poruke postalo neuvjerljivo. Kod don Joze nije tako. Uvijek osmijeh, pristojnost i optimizam. Iako mi je pri dogovaranju o ovoj propovijedi Jozo kazao da ne govorim o njemu, nego o svećeništvu, nisam mogao ovo barem kratko u uvodu ne spomenuti“, kazao je fr. Slavko. (B. Vrbić/J. M., KT)

Susret duhovnih zvanja

Prisoje, 27. srpnja 2022.

Dana 27. srpnja 2022. godine u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Prisoju, održan je tradicionalni susret duhovnih zvanja podrijetlom iz ovoga mjesta. Svečano misno slavlje predvodio je domaći sin, splitsko-makarski nadbiskup mons. dr. Dražen Kutleša, a propovijedao je zlatomisnik fra Petar Ljubičić OFM. Susret je okupio 18 duhovnih zvanja, a molili su za sve žive i pokojne, posebice za bivšeg pokojnog župnika don Mihovila Zrna SDB, kao i sve pokojne svećenike i redovnice koji su djelovali u župi Prisoje. (J. M., KT)

Otvorena izložba fotografija – 150. godina djelovanja sestara milosrdnica

Derventa, 29. i 30. srpnja 2022.

U Centru za kulturu u Derventi 29. i 30. srpnja 2022. godine otvorena je izložba fotografija naslovljena *Vijek i po ljubavi* u povodu proslave 150 godina od dolaska sestara milosrdnica u Derventu. Izložba je prezentirana u organizaciji Internacionalnog multireligijskog i interkulturalnog centra iz Dervente. U povodu toga jubileja sestrama milosrdnicama dodijeljena je ovogodišnja nagrada *Derventsko srce*, koju je primila provincijalna poglavarica Družbe sestara Milosrdnica svetog Vinka Paulskoga u Provinciji Majke Divne sa sjedištem u Sarajevu s. Vinka Bilješko MVZ.

Tom prigodom s. Vinka zahvalila je riječima: „Početak djelovanja sestara bio je skroman i oskudan. Uz velike žrtve i odricanja u osobnom životu, a uvijek zauzete za dobro duše, duha i tijela sestre Milosrdnice sv. Vinka Paulskoga – Zagreb žive i djeluju 150 godina u Derventi i okolici. Postoji vrijeme skromnog početka, rasta, cvjetanja i donošenja plodova. Sestre milosrdnice vjerne svome poslanju i duhu sv. Vinka Paulskoga u svakom vremenu i u svim društvenim sistemima i previranjima nastoje biti i jesu osobe koje će u život djeteta, mladića i djevojke, oca i majke, djeda i bake unijeti svjetlo Božje ljubavi i toplinu srca majke i sestre – to je naše poslanje. Derventa i derventski narod prepoznao je i prihvatio sestre milosrdnice. Hvala vam od srca na svim načinima podrške. Ovo priznanje *Derventsko srce 2022* doživljavamo kao želju vas derventčana da još dugo, dugo ostanemo ovdje. Neka s Božjom pomoću tako i bude. (...)

Mi u samostanu uvijek kažemo: ‘neka bude sve na veću slavu Božju i dobro bližnjega!’“, kazala je provincijalna poglavarica s. Vinka.

Sestra Zorislava je za tu prigodu obukla redovničku odjeću kakvu su nosile sestre u vrijeme kada su došle na ove prostore prije 150 godina, a po kojoj ih mnogi još uvijek pamte. Ovaj događaj bio je prigoda da se Derventa prisjeti redovnica sv. Vinka Paulskog, koje su prve od svih katoličkih časnih sestara, još za ‘turskoga vakra’, došle u Bosnu i Hercegovinu: najprije u Sarajevo, a potom vrlo brzo i u Derventu. Ovdje su odmah utemeljile prvu osnovu školu, a potom i stručnu te velik dio svoga derventskoga vijeka radile kao medicinske sestre u derventskoj općoj bolnici i plehanskoj bolnici za plućne bolesnike. (KTA/M. F.)

Mlada misa fr. Maria Udovičića OP

Novo Selo/Balegovac, 30. srpnja 2022.

Dana 30. srpnja 2022. godine u župi sv. Petra i Pavla, Novo Selo/Balegovac (Odžak) fr. Mario Ilija Udovičić OP proslavio je svoju mladu misu. Propovijedao je vlč. Antonio Mikulić, vojni kapelan u Republici Hrvatskoj.

U prigodnoj propovijedi, propovjednik je podsjetio na mladomisnikov put koji je prošao do slavlja mlade mise, ohrabrivši ga za predstojeći svećenički život. Nabrojao je neke od odlika koje krasi fr. Maria, kojeg je upoznao dok je bio ministrant, a on tek zaređeni svećenik. Vlč. Antonio je zborio o osobinama pravog svećenika te ih usporedio sa svijetom odbojke koju je mladomisnik nekoć trenirao. Kao što je mladomisnik naučio da je u ključnim trenucima potrebno odigrati potez koji će odrediti tijek odboj-

kaške utakmice, slično tome, svećenik treba nastojati oko postignuća onih vrlina koje će resiti istinskog svećenika.

Pri kraju euharistijskog slavlja, fr. Mario Ilija Udovičić OP zahvalio je svima koji su ga pratili na njegovom životnom putu i napose na putu redovničkog, odnosno svećeničkog poziva. (fr. Mislav Matijašić OP)

Doživotni zavjeti s. Andreje Lukenda SSFCR i s. Vesne Bošnjak SSFCR

Fojnica, 2. kolovoza 2022.

Na blagdan Gospe od Anđela 2. kolovoza 2022. godine u franjevačkom samostanu Duha Svetoga u Fojnici s. Andreja Lukenda SSFCR i s. Vesna Bošnjak SSFCR položile su doživotne redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Nikica Vujica OFM.

U svojoj homiliji fra Nikica je istaknuo kako su Isusovi učenici pozvani najprije da ga gledaju i slušaju, da provode dane i noći s Isusom i da razgovaraju s njim kako bi ga onda mogli donijeti drugima, kako bi bili vjerodostojni. Moraju najprije biti s njim da bi mogli govoriti o njemu. To posebno važi za sve one koje Bog poziva da ga slijede u posvećenom životu. Citirao je papu u miru Benedikta XVI: „Mi nismo slučajno na zemlji, svaki je od nas plod Božje promisli, svaki je od nas željen, voljen i nužan.“ Fra Nikica je kazao kako su s. Vesna i s. Andreja upravo zbog toga ovdje, da svojim životom posvjedoče ovoj divnoj istini. Istaknuo je kako njihovo „hoću zauvijek“ snažno dopire do svakoga prisutnog i da vjeruje da će ono dotaknuti i one mladiće i djevojke koji se još uvijek otimaju Božjem pozivu.

Nakon homilije uslijedio je dirljiv čin prostracije sestara zavjetovanica uz pjevanje Litanija Svih svetih. Nakon toga s. Vesna i s. Andreja izrekle su obrazac zavjetovanja kojim su obećale doživotno živjeti u siromaštvu, poslušnosti i čistoći u Družbi Školskih sestara franjevki Krista Kralja. Zavjete je primila s. Željka Dramac SSFCR, provincijalna poglavarica.

Na kraju euharistijskog slavlja zavjetovanim sestrama obratila se s. Željka čestitajući im što su se odlučile predati Zajednici cijelim srcem cijelog života i želeći im da uvijek traže Boga i otkrivaju ga u sestrama, bližnjima i svemu stvorenomu. (s. Monika Džepina SSFCR)

Fra Jozo Grbeš OFM predvodio katehezu na Mladifestu

Međugorje, 2. kolovoza 2022.

Drugi dan 33. *Mladifesta* u Međugorju 2. kolovoza 2022. godine započeo je molitvom krunice, a potom je na prostoru vanjskog oltara crkve sv. Jakova upriličena molitva i duhovni nagovor, kateheza te osobna svjedočanstva.

Molitvu i duhovni nagovor predvodio je dotadašnji međugorski župnik fra Marinko Šakota OFM, a katehezu je uputio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM.

Pitanje prolaznog i bitnog, pitanje jednostavnosti, autentičnog života i vrijednosti koje živimo, bilo je u središtu njegove kateheze. „Duhovnost jednostavnosti nam kaže da smisao ne možemo naći u onome što ne traje, nego samo u stvarnostima koje ostaju, koje traju. Vjerujem da to često doživljavamo u svakodnevnom životu, u mjestima u

kojima živimo i u poslovima koje radimo da osjećamo prolaznost stvari, da ništa to nije trajno i onda penjemo se do stvarnosti koje ostaju. O, kako je važno napraviti tu distinkciju između prolaznoga i neprolaznoga, između onoga što ostaje i onoga što nestaje, jer prolaznost stvari u nama stvara ispraznost. Ja vjerujem, a vjerujem i da nisam sâm u tome, da najveći problem našega vremena jest u prazninama, ispraznosti koje stvaraju u nama manjak bitnoga i velike praznine. Pitanje, dakle, prolaznoga i bitnoga pitanje je života. Bivajući svjesni prolaznoga u stvarnostima, događajima, postajemo svjesni trajnoga, a postajući svjesni onoga što je trajno razumjet ćemo ono što je bitno i razumjet ćemo ono u nama što je božansko“, kazao je fra Jozo.

Svjedočanstvo svoga života prenijela je Maisa Araf iz Svete Zemlje gdje živi u malom Galilejskom kršćanskom selu. Kazala je kako je već osam godina članica Marijanskog pokreta, kojemu je temelj Božansko milosrđe. Mladima se obratio i pomoćni biskup Zaporoško-kharkivske biskupije iz Ukrajine mons. Jan Sobilo. Naglasio je kako nitko nije u Međugorju slučajno, nego da je „svatko od nas posebno pozvan i odabran od Kraljice Mira“, kazao je biskup Sobilo, podijelivši s mladima svjedočanstvo o mnogim dobrim plodovima s velikog stabla zvanog Međugorje koje ubire i njegova biskupija. Podsjetio je i na teško ratno vrijeme koje proživljava njegova Ukrajina i Ukrajinci. (Radiopostaja Mir Međugorje/J. M., KT)

Ulazak u novicijata Roberta Radića

Humac, 4. kolovoza 2022.

Robert Radić iz župe Drinovci obukao je redovnički habit za vrijeme molitve Srednjeg časa 4. kolovoza 2022. godine u crkvi sv. Ante na Humcu. Provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM tim je činom ponovno uveo fra Roberta u Red manje braće, uz nazočnost 30-ak članova Provincije.

Fra Robert se tako pridružio već obučanim novacima generacije 2022./2023. te sada novicijata Hercegovačke franjevačke provincije broji 9 novaka, uz dvojicu novaka Bosne Srebrene i jednog novaka Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Svi oni nalaze se u novicijatu na Humcu pod vodstvom odgojitelja fra Ivana Landeke OFM. (MIRIAM)

Biskup Palić predvodio euharistijsko slavlje na Mladifestu

Međugorje, 4. kolovoza 2022.

Večernje misno slavlje četvrtog dana 33. međunarodnog molitvenog festivala mladih u Međugorju predvodio je mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić.

„Danas sam ovdje kao biskup ove biskupije kako bih bio među vama ‘jednostavnom i milosrdnom blizinom’ i kako bismo zajedno, poput apostola okupljenih s Marijom, čuli što nam to želi Isus reći“, kazao je biskup Palić, koji se osvrnuo na jedno od pitanja koje Isus danas postavlja u evanđelju: „A vi, što vi kažete tko sam ja? (...) Preformulirajmo to Isusovo pitanje: ‘Zašto me slijediš? Zašto si ostavio sve što znaš? Što ti

kažeš tko sam ja?’ Bilo bi vrijedno dopustiti da nam u srcu odjeknu i druga pitanja: Zašto si danas ovdje, na ovoj misi? Zašto si došao ovamo, a nisi u crkvi u svome mjestu, s mladima iz svoje župe? Zašto želiš ili si odlučio slijediti ovog Galilejca? Zašto si na njegovu putu? Odgovor je jednostavan: tražim, odnosno tražimo! Da, čovjek je tražitelj. Traži dobre životne uvjete, traži dobar posao, traži dobru ženu, dobrog muža, prijatelja, prijateljicu. Čovjek traži i smisao svoga života, traži odgovor na pitanje smisla patnje, trpljenja, umiranja. Čovjek traži svoj identitet, želi pronaći sebe. Sebe ćemo pronaći jedino ako pronađemo Isusa“, rekao je mons. Palić, napomenuvši kako se taj susret mladih događa u blizini blagdana Preobraženja Gospodinova. (Radiopostaja Mir Međugorje/J. Vr., KT)

Zlatna misa fra Perice Martinovića OFM

Tolisa, 7. kolovoza 2022.

Fra Perica Martinović OFM, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene proslavio je 7. kolovoza 2022. godine svoj zlatni jubilej – 50 godina svećeništva u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Tolisi.

U prigodnoj homiliji fra Zvonko Benković OFM ukazao je na važnost slavlja jubileja kroz povijest. „Slavimo danas i zahvaljujemo Bogu što je našem zlatomisniku dao snage da kroz 18 263 dana služi predano Bogu, onako kako je on to znao“, naglasio je na početku propovjednik.

„Naš je jubilarac uvijek pronalazio vremena za čovjeka, za njegove brige, bio je s vama u radostima i žalostima. Dio je vaših života. Znao je dodirnuti vaše duše i srca.

Bogu trebamo biti zahvalni za svaku misnu žrtvu i sakrament koji nam je zlatomisnik podijelio. Utjecao se on nebeskoj majci Mariji kojoj je predao svoje srce. Iako u mirovini, aktivan je i na usluzi svim župljanima“, rekao je među ostalim o zlatomisniku dr. Benković.

Inače, fra Perica Martinović OFM je rođen 1946. godine u Donjoj Mahali u župi Tolisa od oca Ive i majke Kate, rođ. Baotić. Osnovnu školu pohađao je u Donjoj Mahali i u Orašju, a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom. Za svećenika je zaređen 9. srpnja 1972. godine u Tolisi gdje je 13. kolovoza iste godine slavio i svoju mladu misu. Prvo svećeničko i pastoralno djelovanje započeo je kao duhovni pomoćnik u Sivši, a potom u Tolisi gdje je istodobno bio i samostanski vikar. Gvardijanom samostana u Tolisi imenovan je 1979. godine, a zatim i župnikom. U tom je vremenu temeljito obnovio samostansku crkvu. Od 1994. do 1998. godine vodio je ured karitativnog društva *Kruh Sv. Ante* u Zagrebu, a od 1997. godine bio je u službi gvardijana u samostanu sv. Ilije u Zagrebu. Od 2009. godine je u samostanu u Tolisi gdje obavlja službu župnog vikara i duhovnika. (Brankica Lukačević/ J. M., KT)

Misionarke sa Salomonskih Otoka u posjetu Misijskoj središnjici

Sarajevo, 8. kolovoza 2022.

Dana 8. kolovoza 2022. godine Nacionalnu upravu Papinskih misijskih djela (PMD) u Bosni i Hercegovini u Sarajevu posjetile su s. Magdalena Marić MVZ i s. Veronika Ćibarić MVZ, koje su u misijama na Salomonskim Otocima. Dočekali su ih ravnatelj Nacionalne uprave PMD BiH mons. Luka

Tunjić i djelatnica u Misijskoj središnjici s. Davorka Šarić FDC.

Zbog pandemije koronavirusa s. Magdalena i s. Veronika su nakon četiri godine uspjele doći svojim obiteljima, redovničkoj zajednici, prijateljima... S oduševljenjem koje je svojstveno misionarima pričaju o svom misijskom radu na dalekim Salomonskim otocima. Misijski djeluju na sjeverozapadnom dijelu otoka Malaita. U svom edukacijskom centru osposobljavaju mlade za život tako što ih nauče određenim vještinama i zanatima. Također, pomažu slabima i bolesnima jer je za mnoge dolazak u grad Auki jednostavno nemoguć i neostvariv. Posjet selima i obiteljima po otoku posebno je iskustvo jer se putuje čamcem, a more često zna biti nepredvidivo i nemilosrdno. Kućice u kojima ljudi žive su bez električne energije i vode, a ljudi su naučili oslušivati prirodu i živjeti s njom. Hrana i voda se ne mogu akumulirati pa su primorani živjeti od dnevnoga rada i uroda. Bez obzira na nesigurnost i siromaštvo, ljudi su vrlo darežljivi i puni nade. Bolest i smrt puno lakše prihvaćaju jer se s tim svakodnevno susreću i žive. Ne uspijevaju se odmaknuti od života kakav su živjeli njihovi djedovi i pradjedovi.

Sestre zabrinjava spor napredak te promjena načina života i privređivanja. Vlast je uglavnom inertna te se stječe dojam kao da je nekome stalo da se ti otoci ne razvijaju. Misionarke vide veliki potencijal u turizmu kao što to imaju druge zemlje i otoci. U nekim dijelovima svijeta vrijeme kao da je stalo i čeka neke druge, a možda i bolje generacije. Dok se to ne dogodi sestre Milosrdnice sv. Vinka Paulskoga, svjedočeći svoju vjeru, hrane nadu tih ljudi malim koracima života i ljubavi. (PMD BIH)

Doživotni zavjeti Školskih sestara franjevki Krista Kralja

Mostar, 11. kolovoza 2022.

Na liturgijski spomen sv. Klare Asiške 11. kolovoza 2022. godine u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće položile su s. Dajana Dujmović SSFCR, s. Anica Orlović SSFCR i s. Katarina Vučić SSFCR, pritjelovljujući se tim činom u potpunosti redovničkoj zajednici Školskih sestara franjevki Krista Kralja. Proslavi doživotnih zavjeta prethodila je intenzivna jednomjesečna duhovna priprava.

Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je fra Jozo Grbeš OFM, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije. Nakon službe čitanja provincijal je izrekao prigodnu homiliju, govoreći među ostalim o skladu koji prožima cijeli svemir i vječnost i čemu teži svako ljudsko srce: sklad života, sklad misli, čežnja prolaznoga, neprolaznoga, tjelesnoga, duhovnoga... sklad rada i molitve, šutnje i naviještanja... Pozvao je s. Dajanu, s. Anicu i s. Katarinu da ostanu u Kristu – trsu jer ostanak i povezanost s Izvorom čini život mogućim i skladnim. Zavjeti, koje polažu i žive, čine ih sposobnima donijeti Krista drugima, zaboraviti vlastitu sebičnost i živjeti život koji ima smisla.

Nakon homilije uslijedio je obred polaganja doživotnih redovničkih zavjeta koji se sastoji od čina prostracije sestara zavjetovnica, pjevanja litanija i molitve Crkve nad zavjetovanicama, zatim polaganja zavjeta u ruke provincijalne poglavarice s. Franke Bagarić SSFCR. Nakon toga, s. Dajana, s. Anica i s. Katarina svoje su predanje po-

tvrdile potpisivanjem obrasca zavjetovanja, a na koncu obreda fra Jozo blagoslovio je i svakoj od njih predao prsten, vanjski znak doživotnog posvećenja i vjernosti Kristu Zaručniku.

Na koncu misnoga slavlja provincijalna poglavarica s. Franka Bagarić SSFCR čestitala je zavjetovanicama potičući ih da poput loze ostanu na trsu: „Božanski dar života je u nama – sok života nam je darovan, ali trebamo ga čežnjom osvješćivati i živjeti. To podrazumijeva budnost na njegovu Riječ i budnost na djelovanje Duha Svetoga, svagda i na svakom mjestu. Ovo vam od srca želim, blagoslivljajući Boga, koji vas je iznutra dotakao i koji neka u vašu dušu ubaci sveti nemir da ga neprestano i u svemu tražite, otkrivajte i zahvaljujete mu.“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Svečani zavjeti s. M. Janje Dragičević OSC i s. M. Brigite Bošnjak OSC

Brestovsko, 11. kolovoza 2022.

Na svetkovinu sv. Klare Asiške, 11. kolovoza 2022. godine, u samostanu sestara klarisa u Brestovskom, svečane zavjete položile su s. M. Janja Dragičević OSC iz Čapljine i s. M. Brigita Bošnjak OSC iz Rame. Nakon šest godina od ulaska u samostan sestre su danas rekle svoj doživotni „evo me“ u Redu siromašnih sestara sv. Klare.

Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je pomoćni biskup mons. Marko Semren. Biskup je u propovijedi naglasio „da nas sv. Franjo i sv. Klara upućuju na samoga Krista, kojeg trebamo upoznati, ljubiti, nasljedovati i drugima životom i riječju naviještati. Ponekad je teško učiniti prvi korak i izgovoriti novu riječ, ali Bog je taj

koji nam pomaže. Danas sestre izgovaraju novu riječ ‘da’ Kristu i Crkvi doživotnim svojim redovničkim zavjetima. Sestre Janja i Brigita svjesne su da je živi odnos sa živim Kristom na početku svega i taj odnos ostaje nezamjenjiva hrana redovničkog franjevačkog života“, istaknuo je biskup Marko. Svoju propovijed završio je poticajnim riječima: „Daj nam ljubav prema molitvi, daj nam Gospodine duha žrtve, a naša hvala bit će naša srca i duše koje ćemo donijeti u tvoju kuću, u kraljevstvo tvoje vječne ljubavi.“

Usljedio je obred redovničkog zavjetovanja. Dok su se pjevale Litanije svih svetih s. Janja i s. Brigita gestom prostracije pred oltarom pokazale su najdublji znak predanja Bogu. Potom su u ruke opatice s. M. Hijacinte Batinić OSC položile zavjete pročitavši obrazac zavjetovanja. (Sestre Klarise)

Doživotni zavjeti s. M. Antonete Martić MVZ

Žepče, 14. kolovoza 2022.

Sestra M. Antoneta Martić MVZ, položila je svoje doživotne zavjete 14. kolovoza 2022. godine u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog u Žepču. Svečano misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Pero Sudar. Nakon propovjedi s. M. Antoneta Martić MVZ dala je doživotne zavjete, a tri sestre su za vrijeme mise proslavile srebrni jubilej, 25 godina svetih zavjeta, te ih obnovile: s. Antonija Hrgota MVZ, s. M. Gabrijele Tadić MVZ i s. Josipa Čosić MVZ. Ovom svečanom događaju prethodile su duhovne vježbe u trajanju od šest dana koje je s. M. Antoneta s još 25 sestara obavila u kući braće salezijanaca u Žepču pod vodstvom don Ivana Terze SDB. (Ž. I., KT)

Obnova redovničkih zavjeta sestara Služavki Malog Isusa Sarajevske provincije

Gromiljak, 14. kolovoza 2022.

Uoči proslave svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije 14. kolovoza 2022. godine u crkvi Imena Marijina u Gromiljaku, euharistijsko slavlje u prigodi obnove redovničkih zavjeta sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije i ulaska u prvu godinu novicijata predvodio je fr. Tomislav Kraljević OP, prior dominikanskog samostana u Dubrovniku.

Prije početka svete mise, tijekom koje su četiri sestre juniorke: s. M. Nikolina Džavić SMI, s. M. Pia Pilić SMI, s. M. Rita Oborović SMI i s. M. Mihaela Martinović SMI obnovile redovničke zavjete na godinu dana, u samostanskoj dvorani je, u nazočnosti sestara, slavljen obred ulaska u prvu godinu novicijata postulantice Nikoline Cvitanović te je tim činom postala sestra novakinja. Obred ulaska u novicijat predvodila je provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI. Nakon prigodne homilije četiri su sestre juniorke obnovile redovničke zavjete. Sestre su također Bogu zahvalile za 60. obljetnicu zavjetovanja s. M. Simonete Lovrić SMI, koja nije mogla biti nazočna na proslavi.

Po završetku svete mise, provincijalna poglavarica s. Ana Marija izrazila je zahvalu Bogu za primljene milosti, svim sestrama na sestrinskom i molitvenom zajedništvu te predvoditelj duhovnih vježbi i svetog euharistijskog slavlja, fr. Tomislavu. (s. M. Mihaela Martinović SMI)

Proslavljena 90. obljetnica Provincije Sv. Obitelji i redovnički jubileji

Mostar, 26. kolovoza 2022.

Na Dan Provincije 26. kolovoza 2022. godine u samostanu Svete Obitelji u Mostaru upriličena je proslava 90. obljetnice utemeljenja Provincije Sv. Obitelji i redovnički jubileji sestara, dijamantni: s. Aleksije Krišto SSFCR, s. Elizabete Soldo SSFCR, s. Jelene Kustura SSFCR, s. Anite Čuvalo SSFCR i s. Angeline Vučić SSFCR te zlatni: s. Mile Begić SSFCR, s. Mile Mikulić (st.) SSFCR, s. Janje Gilja SSFCR i s. Krunoslave Rozić SSFCR.

Dan je započeo okupljanjem sestara na adresi Franjevačka 88 i molitvom Trećega časa. Potom je s. Natalija Palac SSFCR, zahvaćajući s izvora prošlosti i sjećajući se svega puta, 'kazivala povijest' o dolasku i djelovanju sestara u Hercegovini iznoseći napose još nepoznate detalje o pojedinim događajima.

Misno slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić. Nakon navještaja Evanđelja mons. Palić je izrekao prigodnu homiliju o slavlju triju obljetnica, o danu radosti i zahvalnosti, a zaključio ju je tumačenjem o evanđeoskom ulomku o deset djevica: „U ovoj nas prisposodi Isus uči važnosti budnosti i spremnog čekanja. Isus nas želi poučiti da (...) u srcu svake Bogu posvećene osobe, mora postojati nakana čekanja. Čekanje nije vrijeme za bacanje. Čekanje je sveto vrijeme koje dozrijeva kroz ispravnu nakanu. Drugim riječima, to znači čekamo i radimo. Čekamo i molimo. Čekamo i kajemo se. Čekamo i vjerujemo. Čekamo i služimo drugima. Aktivni smo, a ne mrtvi. Nije vrijeme za dan-

gubljenje u predvorju crkve ili u zakutku samostanskih zidina. Odnosno, ne gasite svoje svjetiljke. Nadolijevajte ulja radosti, dobrote, spremnog služenja i čuvajte njihov plamen od vjetrova individualizma, sebičnosti, samodostatnosti, osobnih prohtjeva. Mudro čekanje Isusova dolaska uključuje čekanje s ispravnom namjerom i pažljivom pripremom, kao i to da Isus često dolazi uobičajenim načinom u naše živote.“

Potom su dijamantne i zlatne jubilarke obnovile svoju vjernost Gospodinu izgovarajući obrazac zavjetovanja pred provincijalnom poglavaricom s. Frankom Bagačić SSFCR i pred nazočnom zajednicom sestara. U molitvi vjernika jubilarke su se spomenule i svojih susestara, koje su prešle prag vječnosti, a s kojima su dijelile vrijeme redovničke formacije, zajedničkoga života i poslanja, dijamantnih: s. Ancile Bubalo SSFCR, s. Rozimile Križanac SSFCR, s. Velimire Jozić SSFCR i s. Edite Roso SSFCR te zlatnih: s. Kate Čelan SSFCR i s. Bernardice Ilić SSFCR.

Na koncu euharistijskoga slavlja, prigodnim čestitarskim slovom dijamantnim i zlatnim jubilaricama se obratila i s. Franka, osvrćući se i na 90. obljetnicu utemeljenja Provincije: „Drage sestre, ovdje okupljene i one koje su ostale doma, one diljem svijeta i one po našim grobljima, sve smo mi Provincija. Provincija koja ima svoje korijene, svoj povijesni hod i mnoge svijetle uzore. Provincija kojoj je povjereno danas dati svjedočanstvo kršćanskoga života i koja je pozvana s mudrošću bdjeti nad svojim koracima, nad svojom svjetiljkom, jer su i danas vjetrovi nepredvidivi, podmukli, agresivni, a svjetiljke krhke. Danas se sa zahvalnošću prisjećamo svijetlih likova koji su svojom odlučnošću,

a ponajviše ljubavi prema ispaćenom hercegovačkom puku, doprinijeli da dođe do službenog osnutka Provincije Školskih sestara franjevki u Hercegovini. Sa zahvalnošću izgovaramo ime biskupa Alojzija Mišića i sjećamo se svih naših suputnika.“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Pripreme za svečane zavjete franjevačkih kandidata

Badija/Međugorje/Masna Luka/ 1. – 26. kolovoza 2022.

Pripreme i duhovne vježbe od 1. do 26. kolovoza 2022. godine, prije svečanog zavjetovanja za petnaesticu franjevačkih bogoslova iz 6 provincija Hrvatske i Bosne i Hercegovine, organizirala je Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije, a koordinator priprema bio je fra Serđo Čavar OFM, meštar hercegovačkih bogoslova. Iz Franjevačke provincije Bosne Srebrene sudjelovala su dvojica kandidata za svečane zavjete, fra Hrvoje Žabić OFM i fra Danijel Lukić OFM. Kandidati Hercegovačke franjevačke provincije su: fra Ante Begić OFM, fra Ivan Malić OFM, fra Slavko Anđelić OFM, fra Ante Mitar OFM, fra Vinko Baćak OFM, fra Ante Vučković OFM i fra Željko Tomić OFM.

Program priprema započeo je 1. kolovoza 2022. godine okupljanjem u franjevačkom samostanu na otočiću Badiji u blizini Korčule gdje su kandidati proveli 10 dana. Kroz to vrijeme organizirana su predavanja s naglascima na tri redovnička zavjeta, zatim predavanja sa psihološkog područja o autentičnom življenju poziva kao i o ostalim temama temeljenim na franjevačkoj duhovnosti i karizmi.

Nakon boravka na Badiji, idućih 7 dana, bogoslovi su proveli u Međugorju u kojem su opet poslušali različita predavanja s područja franjevaštva i duhovnosti. Također, u Međugorju mladu braću pohodili su njihovi provincijali te se u zajedničkom razgovoru osvrnuli na stanje, izazove i zahtjeve u današnjem djelovanju.

Posljednju etapu priprema bogoslovi su proveli u Franjevačkoj kući molitve u Masnoj Luci uz predavanja o temi pastorala obitelji i pastorala mladih. Kao vrhunac priprema braća su imala duhovne vježbe koje je vodio hercegovački franjevac fra Josip Vlašić OFM. Kroz to vrijeme mlada braća imala su priliku kroz molitvu, šetnju, zajednička i osobna razmatranja, šetnju prirodom, svakodnevnu euharistiju, molitvu krunice, časoslova i klanjanja još dublje razmisliti o svom pozivu, zavjetima i doživotnom posvećenju Bogu po primjeru sv. Franje. (Franjevačka bogoslovija Sarajevo)

Duhovne vježbe za franjevce livanjskog distrikta

Gorica/Livno, 28. kolovoza – 1. rujna 2022.

U franjevačkom samostanu sv. Pavla i Pavla na Gorici u Livnu održane su od 28. kolovoza do 1. rujna 2022. godine duhovne vježbe za franjevce livanjskog distrikta, kao i svećenike iz drugih krajeva. Predvoditelj je bio mons. dr. Marko Semren, pomoćni banjolučki biskup, koji je za temu uzeo *Duhovni rast svećenika*.

Mons. Marko je prikazao život jednoga svećenika kao trajnu mogućnost za usavršavanje. U predavanjima, u kojima je voditelj vježbi prikazao teološke, pastoralne i du-

hovne aspekte rasta svećenika, na poseban je način istaknuo molitvu kao nezaobilazan i ključan element duhovnosti jednoga svećenika koji samo kao duhovan čovjek može vršiti svoju službu. Osim toga, snažan je naglasak stavljen i na važnost pastoralnoga djelovanja, u kojem se itekako vidi nutarnje stanje nekoga svećenika. Ono što određuje svećenički život nije samo njegov odnos prema Bogu nego i prema drugima, osobito onima koji su mu povjereni, a i prema samome sebi.

Na euharistijskim slavljinama biskup Marko posebnu je pozornost posvetio prorocima, ističući na poseban način Ivana Krstitelja, koji pomažu svećeniku u njegovu razumijevanju: njegovo je poslanje drugima donijeti Krista, biti dosljedan poput apostola i neustrašiv poput proroka kao što su Izaija, Jeremija i drugi. Duhovne vježbe završile su pokorničkim bogoslužjem, nakon čega je uslijedila sveta misa zahvalnica. (fra Milan Gelo OFM)

Polaganje doživotnih redovničkih zavjeta hercegovačkih franjevaca

Široki Brijeg, 3. rujna 2022.

U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na Širokome Brijegu 3. rujna 2022. godine sedmorica kandidata Hercegovačke franjevačke provincije položili su svečane zavjete: fra Ante Begić OFM (župa Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, Posušje), fra Venancije Malić OFM (do svećanih zavjeta fra Ivan Malić OFM, župa Navještenja Blažene Djevice Marije, Velika Gorica), fra Alojzije Slavko Anđelić OFM (do svećanih zavjeta fra Slavko Anđelić OFM, župa sv. Kate, Grude), fra Ante Melhior Mitar OFM

(do svečanih zavjeta fra Ante Mitar OFM, župa Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, Posušje), fra Vinko Baćak OFM (župa sv. Mihovila Arkandela, Duvno), fra Ante Vukoja OFM (župa sv. Petra i Pavla, Kočerin) i fra Željko Tomić OFM (župa Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, Posušje). Svečani su zavjetovanici od Boga i Crkve zatražili „da zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće mogu slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti“. Misno slavlje predvodio je provincijal hercegovačkih franjevaca fra Jozo Grbeš OFM. Nakon prigodne homilije uslijedio je obred zavjetovanja, gdje su braća položila svoje doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće. (MIRIAM)

Obnova prvih redovničkih zavjeta Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije

Bugojno, 29. kolovoza – 4. rujna 2022.

U Duhovnom centru u Bugojnu od 29. kolovoza do 4. rujna 2022. godine održane su duhovne vježbe Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina. Za vrijeme euharistijskog slavlja 4. rujna 2022. godine pet sestara juniorki obnovilo je svoje privremene redovničke zavjete: s. Monika Džepina SSFCR, s. Suzana Benković SSFCR, s. Antonija Klišanin SSFCR, s. Petra Mikulec SSFCR i s. Janja Vujica SSFCR.

Duhovne vježbe na temu *Dar vjernosti* predvodio je fra Anto Popović OFM, koji je sa sestrama razmatrao dokument *Dar vjernosti. Radost ustrajnosti* Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života. Fra Anto je kroz svoja

predavanja, temeljena na biblijskim tekstovima, naglasio nekoliko važnih tema: duhovne vježbe kao sveto vrijeme, stvarnost grijeha, odnosi među sestrama, Isusova nova pravednost, nasljedovanje Krista prema Markovu evanđelju, važnost molitve i nasljedovanje Krista po primjeru apostola Pavla.

U svojoj propovijedi fra Anto je, između ostaloga, istaknuo da je događaj obnove zavjeta „uzvišeni čin u kojem čovjek prinosi cijeli svoj život i obećava vjernost Bogu koja nije uvijek lagana, štoviše, često je zahtjevna i pretpostavlja srce koje je spremno na žrtvu“.

Sestra Željka Dramac SSFCR, provincijalna poglavarica primila je zavjete sestara. Preporučila ih je Bogu kako bi dovršile svoje predanje sjedinjeno s euharistijskom žrtvom. (s. Petra Mikulec SSFCR)

Seminar posta, molitve i šutnje

Bijelo Polje, 1. – 4. rujna 2022.

Školske sestre franjevke Krista Kralja organizirale su od 1. do 4. rujna 2022. godine *Seminar posta, molitve i šutnje* u duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* u Bijelom Polju. *Kao Marija da te ljubim* bila je tema seminara na kojem je sudjelovalo 20 duša željnih naučiti kako ljubiti po uzoru na Mariju.

„Ovo su dani života s kruhom radi približavanja euharistijskom kruhu“, bile su riječi s. Ljilje kojima je htjela naglasiti važnost posta. „Tjelesnim odricanjem dobili smo duhovnu puninu koja nam je zaista pomogla u otkrivanju Božjeg glasa u nama samima. Euharistijom, molitvom, cjelonoćnim klanjanjem i pričesti pod obje prilike

pokušavali smo se što više približiti onoj ljubavi koju je Marija imala za Isusa. Štunja često govori više od riječi. Isusova štunja nam je primjer kako se odnositi prema bližnjima, u ljubavi. Razmišljanje o Mariji, njezinom potpunom predanju i pouzdanju u volju Očevu, o njezinim žalostima i radostima otkrivalo nam je silne prepreke koje nas sputavaju i priječe našem potpunom predanju. Zahvaljujemo Bogu za ove dane u kojima smo disali kao jedno upravo jer nam je naš Bog bio glavna misao. Spoznali smo da nam uvijek šalje posebnu poruku preko druge osobe i tako svoju riječ zapisuje u svoje srce“, zaključila je u svom osvrtu jedna sudionica susreta. (Sanja Budimir)

Proslavljen blagdan sv. Majke Terezije

Banja Luka, 5. rujna 2022.

U samostanskoj kapeli i dvorištu pred kapelom sestre svete Majke Terezije, Misionarke ljubavi, svečanom svetom misom liturgijski su – zajedno s nazočnim Božjim narodom – proslavile blagdan svoje svete utemeljiteljice 5. rujna 2022. godine. Misu je predvodio biskup banjolučki mons. Franjo Komarica.

U prigodnoj propovijedi biskup se prisjetio svoga susreta sa svetom Majkom Terezijom prilikom njezina pohoda Sarajevu 1978. godine, kada je on tu bio profesor, te njezine vlastoručne čestitke za njegovo biskupsko ređenje u Rimu 1986. godine i njezino obećanje da će moliti za njega i njegovu biskupiju.

Iznio je zatim u kratkim crtama njezin „dramatičan ali izvanredno blagoslovljeni životni put“ – od rodnog Skoplja, preko Irske do Indije te u Indiji i po cijeloj kugli zemal-

skoj. A u Indiji – najprije njezino djelovanje tijekom 18 redovničkih godina u Družbi *Loretskih sestara*, a onda i posebni Božji milosni poziv u novom obliku življenja redovničke karizme u novoj Družbi, koju je ona – uz Božju pomoć – osnovala 1948. godine, a koju je papa Pio XII. potvrdio 1950. godine. Spomenuo je biskup kako mu je osobno svetica rekla, nakon što je saznala da je on iz Banje Luke, kako je i jedna od njezinih prvih suradnica u njezinoj službi bila Banja-lučanka – sestra Franciska Orzes MC.

Naveo je biskup zatim bitne oznake njezine Družbe, koja uz 3 redovita zavjeta ima i „zavjet služenja najsiromašnijima od siromašnih i to od srca i bez ikakve naknade ili plaće“. Spomenuo je cijeli niz otvaranja kuća za najbjeđnije, najprije u Indiji, a onda po cijelome svijetu. Do njezine blažene smrti 1997. godine sveta je Majka Terezija osnovala 594 redovničke kuće u 120 zemalja svijeta. Osim družbe *Misionarke ljubavi* osnovala je i red braće *Misionari ljubavi*; zatim kontemplativne ogranke – ženske i muške – svoje Družbe; red svećenika, cijeli niz udruženja vjernika laika, volontere – misionare te pokret dijacezanskih svećenika *Pokret Tijela Kristovog*. Za sebe je ona govorila da je „samo mala olovka u Božjoj ruci, a Bog je sve, On sve čini po meni“. Citirao je više njenih smjerodavnih poruka koje se odnose na sve koji se žele dati Kristu na raspolaganje.

Naveo je da ju je sveti papa Ivan Pavao II. proglasio blaženom 2003. godine – iste godine kada i blaženog Ivana Merza; a papa Franjo svetom 4. rujna 2016. godine – „kao vrhunac svete Godine milosrđa“. Biskup je pozvao sve nazočne da Bogu zahvaljuju za uistinu divan primjer uspjelog kršćanskog

života ove svima drage i tako bliske svete da se u taj primjer i oni sami ugledaju. Zahvalio je posebno i njezinim duhovnim kćerima *Misionarkama ljubavi*, koje dolaze iz četiri zemlje, s tri kontinenta te svima koji im pomažu u njihovom samozatajnom dragocjenom služenju najsiromašnijim u Banja Luci i cijeloj okolini. (TABB)

Spomen na slugu Božjega Josipa Stadlera

Sarajevo, 8. rujna 2022.

Na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije 8. rujna 2022. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu obilježen je spomen na prvog Vrhbosanskog nadbiskupa, slugu Božjega Josipa Stadlera. Sveto misno slavlje, kojemu je prethodila krunica, predvodio je katedralni kapelan vlč. Domagoj Matijević.

U prigodnoj propovijedi vlč. Domagoj se osvrnuo na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije. „Svi smo pozvani, kao Marija, da budemo ponizni, da slušamo Božji poziv i da slijedimo njega. Upravo u tom svjetlu možemo spomenuti slugu Božjega Josipa Stadlera, koji je vidio ono Božje u malim, neznatnim ljudima, onima u koje nitko nije vjerovao, u koje nitko nije polagao nadu.“ Po završetku prigodne propovijedi vlč. Domagoj je potaknuo sve vjernike da poput Blažene Djevice Marije i sluge Božjega Josipa Stadlera svoj pogled usmjere prema malim, neznatnim i napuštenim ljudima „jer samo tako u njima možemo vidjeti našu slabost, našu prolaznost i našu krhkost“. U njima zapravo možemo vidjeti i vidimo Isusa Krista. Nakon popričesne molitve sestre su se uputile prema grobu sluge Božjega Josipa Stadlera gdje su izmolile molitvu za što

skorije proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega. (s. M. Mihaela Martinović SMI)

Fr. Mirko Jagnjić OP novi župnik Župe Uzvišenja Svetog Križa

Klopče, 9. rujna 2022.

U skladu sa službom koju mu je na prijedlog provincijala Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavka Sliškovića OP povjerio nadbiskup metropolit vrhbosanski mons. Tomo Vukšić, službu župnika u dominikanskoj Župi Uzvišenja Svetog Križa u Klopču (Zenica) 9. rujna 2022. godine prihvatio je fr. Mirko Jagnjić OP. Pred preč. Predragom Stojčevićem, dekanom Žepačkog dekanata, položio je ispovijest vjere i dao prisegu o vjernom upravljanju crkvenim dobrima te je time uveden u službu župnika. U pastoralnom radu pomagat će mu fr. Mato Bošnjak OP, starješina Samostana bl. Augustina Kažotića u Klopču, kojemu je mons. Tomo Vukšić također podijelio ovlasti za vršenje svećeničke službe na području Vrhbosanske nadbiskupije. Novog župnika je župnoj zajednici u Klopču predstavio fr. Slavko Slišković OP prigodom proslave patrona Župe u nedjelju 11. rujna za vrijeme svete mise. (dominikanci.hr)

Misionarke s Haitija u Župi Presvetog Srca Isusova

Prozor, 11. rujna 2022.

Župu Presvetog Srca Isusova u Prozoru 11. rujna 2022. godine pohodile su s. Liberija Filipović SMI i s. Ana Uložnik SMI, misionarke s Haitija koje su sudjelovale u euharistijskim slavljinama. Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Ljubo Zadrić.

Prije završnog blagoslova i otpusta naroda, nazočnima su se predstavile sestre misionarke. Kćer ramskog kraja (župa Rama-Šćit) s. Ana, u svome obraćanju najprije je zahvalila župniku, kapelanu, časnim sestrama i župljanima na dosadašnjoj podršci i pomoći. Zatim je dala kratko svjedočanstvo o životu na Haitiju te o djeci i siromasima za koje brinu, o djelovanju kuće – azila gdje nastoje pomoći kako onima koji tu borave tako i onima koji dolaze na ručak ili onima kojima idu u kućne posjete. Progovorila je o teškim uvjetima koji najviše pogađaju najmlađe, odnosno o slučajevima 'modernog ropstva' gdje siromašne obitelji šalju svoju djecu boljestojećim obiteljima kako bi djeca njima služila, a zauzvrat dobila školovanje i hranu. Stoga se s. Ana posebno obratila djeci zahvalivši im na dosadašnjim darovima i pozvala ih da budu sretni i zahvalni roditeljima. Govoreći o župi u kojoj djeluju, istaknula je kako svakoga dana djeca mole krunicu na nakanu onih koji im pomažu. Unatoč teškom životu, sestra je izrekla i ono pozitivno koje je doživjela u misijskom djelovanju, a to su nesebičnost i zadovoljstvo u malim stvarima običnih ljudi, posebno djece.

Vjernička zajednica u Prozoru već godinama duhovno i materijalno podupire misije i sestre u Haitiju. (Marinko Rumbočić)

Susret provincijala i prethodnih provincijala Bosne Srebrene

Sarajevo, 13. rujna 2022.

U prostorijama Provincijalata Franjevačke provincije sv. Križa – Bosne Srebrene na Kovačićima u Sarajevu upriličen je 13. rujna 2022. godine bratski susret aktualnog

provincijala Bosne Srebrene fra Zdravka Dadića OFM i njegovih predšasnika: fra Mije Džolana OFM (provincijal Bosne Srebrene od 2000. do 2009. godine), fra Lovre Gavrana OFM (provincijal Bosne Srebrene od 2009. do 2016. godine) te fra Joze Marinčića OFM (provincijal Bosne Srebrene od 2016. do 2022. godine). Provincijali su podijelili svoje iskustvo vođenja Provincije sa sadašnjim provincijalom te su u bratskom ozračju razgovarali o svim važnim pitanjima koja se tiču budućnosti franjevačke zajednice, pastoralnih potreba naroda kojemu franjevci kroz stoljeća služe na ovim prostorima, kao i svih aktualnih problema s kojima se suočavaju stanovnici Bosne i Hercegovine. Ovaj bratski susret ujedno je znak zajedništva, uzajamnog uvažavanja i suradnje koji je svojstven franjevačkom načinu života. (FIA)

Sestre juniorke obnovile privremene redovničke zavjete

Mostar, 13. rujna 2022.

Na Dan utemeljenja Družbe Školskih sestara franjevkica Krista Kralja 13. rujna 2022. godine, sedam sestara juniorki Provincije Svete Obitelji obnovile su privremene redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje s obredom obnove zavjeta u kapeli provincijalnog središta u Mostaru predvodio je fra Danko Perutina OFM, gvardijan i župnik župe sv. Petra i Pavla u Mostaru.

Nakon homilije fra Danko je zazvao Božju pomoć na ove službenice koje su krenule putom nasljedovanja Krista. Potom su s. Arkandela Jurčević SSFCR, s. Marija Budimir SSFCR, s. Magda Glibić SSFCR, s. Monika Ćorić SSFCR, s. Marija Boban

SSFCR, s. Damjana Soko SSFCR i s. Veronika Cvitković SSFCR izrekle obrazac zavjetovanja obnavljajući svoju vjernost Gospodinu na još jednu godinu. Njihova je obećanja u ime Crkve primila provincijalna poglavarica s. Franka Bagarić SSFCR.

Na koncu je s. Franka čestitala sestrama Dan Družbe potičući na sjećanje i molitvu za mir i jedinstvo kao i za žive i pokojne sestre koje su svoje živote utkale u 153-godišnje postojanje Družbe. Čestitajući sestrama juniorkama čin obnove zavjeta poželjela je da im s lica odsijeva radost i izraz čežnje za Bogom. Kao što su koprena i habit vanjski znak pripadnosti Bogu da im i nutarnji *habitus* bude uvijek otvoren nadahnućima Duha Svetoga na slavu Presvetoga Trojstva i da obrazac zavjetovanja ne bude samo obrazac, nego da doista bude život. (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Ulazak u novicijat, postulat i kandidaturu

Bijelo Polje, 13. rujna 2022.

Na dan osnutka Družbe 13. rujna 2022. godine u samostanskoj kapeli sv. Franje u Bijelom Polju, za vrijeme Večernjih hvali, upriličen je obred primanja u novicijat, postulat i kandidaturu. Postulantica Veronika Radišić započela je godinu novicijata, kandidatice Anamarija Bakula godinu postulata, a Barbara Kvesić godinu kandidature. Obred primanja predvodila je provincijalna poglavarica Školskih sestara franjevki Hercegovačke provincije s. Franka Bagarić SSFCR. (Školske sestre franjevke Krista Kralja, Mostar)

Dan Provincije Bosne Srebrene i provincijalni kapitul na rogožinama

Visoko, 14. rujna 2022.

U Franjevačkom samostanu sv. Bonaventure u Visokom 14. rujna 2022. na blagdan Uzvišenja Svetog Križa, članovi Franjevačke provincije sv. Križa – Bosne Srebrene okupili su se na Kapitul na rogožinama, tradicionalno godišnje okupljanje sve braće.

Nakon molitve uslijedilo je predavanje fra Janka Čure OFM, vikara Provincije, na temu *Mediji i istina*. Ovo nadasve zanimljivo izlaganje bilo je podijeljeno u sljedeća poglavlja: *Što je istina, Što su mediji, Glavni cilj medija, Mediji i Crkva, Pozitivni i negativni utjecaji medija, Manipulacija u medijima, Provjera i vrednovanje medijskih sadržaja, Važnost istine i medija i Važnost istine u medijima*. Nakon predavanja uslijedila je rasprava na odslušano predavanje, a onda je svu nazočnu braću pozdravio provincijal Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM, uputivši riječi zahvale braći na njihovom dolasku na ovo svečano zborovanje, kao i za sve ono što čine na dobrobit drevne Provincije, pozivajući ih na trajnu opredijeljenost u naviještanju evanđeoske istine.

U podne je slavljena sveta misa u samostanskoj crkvi koju je predvodio provincijal fra Zdravko Dadić OFM. U svojoj homiliji osvrnuo se na nedavno održani Kapitul i Kapitulski kongres Bosne Srebrene te smjernice i osvrt generalnog vizitatora koji je nakon posjeta sve braće ukazao na određene nedostatke i negativnosti u njihovoj zajednici. Braću je pozvao na razmišljanje o pravilnom prosuđivanju vlastitoga bratstva, a to je biti spreman suočiti se s vlastitim slabostima i propustima prije nego što upremo prstom

u slabosti drugih. Bitno je također postaviti pitanje: „Koliko sam ja drugima brat, a ne u prvom redu koliko su drugi meni braća?“ Također je pozvao na odgovornost za izgovorenu riječ te da se trebamo čuvati napasti da druge etiketiramo bez provjere je li to u stvarnosti uistinu tako.

Posvijestio je svoj braći franjevcima važnost franjevačkog bratstva i usporedio Provinciju sa starim stablom „na kojem svaka grana i svaki list doprinosi njegovoj dobrobiti“. Pozvao je braću da se prisjete svojih početaka i franjevačkog načina života kojega su izabrali u slobodi. Pri tome se trebamo ugledati na sv. Franju koji se poradi Krista odrekao svega. Ukazao je i na činjenicu da je jedan od najvećih izazova s kojim se suočavamo kao narod i Provincija problem demografije.

Na koncu propovijedi je pred nazočnima pročitao svojevrtni ispit savjesti po kojem bi trebala sva braća preispitati vlastiti život u svjetlu života sv. Franje te „ne dozvoliti da pozitivne priče, kojih je tako mnogo, budu zaglušene od buke nezadovoljnih pojedinaca“. Nakon svete mise uslijedio je ručak u samostanskoj blagovaonici, a zatim aktualni sat na kojem su nazočna braća mogla raspravljati o svim pitanjima važnim za svoju Provinciju. (FIA)

Otvoren muzej Vrata Bosne

Tolisa, 16. rujna 2022.

U prostorijama Franjevačkog samostana u Tolisi svečano je otvoren muzej *Vrata Bosne* 16. rujna 2022. godine. Ulogu domaćina svečanosti preuzeo je gvardijan Franjevačkog samostana u Tolisi fra Mario Jurić OFM i v. d. ravnatelja Muzeja gospodin

Jozo Jezerčić. Svečanosti su nazočili gotovo svi ministri iz Vlade Županije Posavske kao i brojni drugi politički dužnosnici s državne i federalne razine iz reda hrvatskog naroda te izaslanstvo dužnosnika Vlade RH kojeg je predvodio gospodin Gordan Grlić Radman, ministar vanjskih i europskih poslova.

Nakon uvodnih pozdrava koje je izrekao voditelj programa gospodin Ilija Baotić, uslijedila je kratka retrospektiva povijesti samostanskog muzeja koju je na vrlo zanimljiv i lijep način prezentirao fra Zvonko Benković OFM, koji je i sam u Muzej utkao puno vremena, znanja i rada.

U svom obraćanju nazočnima, provincijal fra Zdravko Dadić OFM istaknuo je kako je ponosan na svoju subraću koja su kroz čitavu povijest Provincije neumorno prikupljala kulturno blago našega naroda, sačuvala ga od propasti i zaborava te ga sada spremno izlažu očima javnosti. (bosnasrebrena.ba)

Sestra Ružica Džolan SSFCR položila prve zavjete

Bijelo Polje, 17. rujna 2022.

Na blagdana Rana sv. Franje 17. rujna 2022. godine u samostanu sv. Franje u Bijelome Polju, novakinja s. Ružica Džolan SSFCR položila je prve zavjete. Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je don Željko Majić, ravnatelj Caritasa Mostarsko-duvanjske biskupije.

Poslije navještaja Evanđelja uslijedio je čin prozivanja izabranice za prve zavjete. Potom je predsjedatelj slavlja izrekao prigodnu homiliju temeljeći je, između ostalog, i na poruci blagdana Rana sv. Franje. Kao što je sveti Franjo Božjim darom i za-

paljen serafskim žarom „stupao putovima uzvišenog siromaštva i poniznosti postigao vrhunac evanđeoskog savršenstva“ i bio „označen svetim ranama i u njima nam dao sliku raspetoga Isusa, našega Gospodina“, tako je don Željko pozvao i s. Ružicu da uvijek bude svjesna da je od Boga ljubljena, da se zaljubi u Križ Kristov i živi u poniznosti srca. Utječući se Gospodinu molio je da s njezina života skine plašt grimiza i ovozemaljskoga blještavila i obuče je u poniznost. Kad dođu mačevi boli i žalosti da ne klone, nego da poput Marije, zagledana u Gospodina, u snazi vjere i poniznosti, opredijeljenosti za Evanđelje i služenje nadvlada sve protivštine i križeve ovoga života. Da u njoj plamti žar Božje ljubavi i da svima bude objava milosrđa Božjega.

Nakon homilije nastavljen je obred polaganja zavjeta. Predsjedatelj slavja i obreda izmolio je potom molitvu za Božju pomoć zavjetovanici, a zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, na godinu dana, s. Ružica je položila u ruke provincijalne poglavarice s. Franke Bagarić SSFCR. Prema obredniku polaganja zavjeta uslijedila je dodjela znakova zavjetovanja – koprene, trnovog vjenčića i Pravila Družbe. Obred je završio molitvom vjernika, a sv. misa nastavljena je euharistijskom službom.

Prije završnog blagoslova s. Ružici čestitala je provincijalna poglavarica s. Franka. Uz riječi zahvalnosti don Željku na predvođenju euharistije i obreda zavjetovanja, kao i svima koji su novu zavjetovanicu pratili do ovoga časa, s. Franka joj je, između ostaloga, uputila i poticajne riječi: „Božji poziv tebi nezasluzeni je dar njegove inicijative ljubavi koja želi ispuniti svetište tvojega života.“ Navodeći geslo njezinih zavjeta: „On je Bog

moj, njega ja ću slaviti“ (Izl 15,2) s. Franka kazala je: „Ako želimo životom slaviti Boga treba biti svjedok riječima i djelima, davati svjedočanstvo života ispunjeno zanosom i snagom Duha Svetoga i slaviti Boga u svim okolnostima. Kad budeš pod tere- tom odgovornosti, čežnja za Bogom će te preobražavati. Kad budeš opterećena stresom i životnim borbama, čežnja za Bogom će te izbaviti od straha. Kad budeš sretna i uspješna, čežnja za Bogom će te prizivati na poniznost i skromnost. Stoga neka čežnja za Bogom bude u dubini tvoga odnosa prema svemu što ti u životu dolazi ususret, čak i kad ne razumiješ ono što on dopušta. Ova čežnja najpouzdanije se stječe u samoći s Gospodinom i najsigurnije provjerava kroz zajedništvo u zajednici.“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Knjiga fra Damira Pavića *Na svetost pozvani*

Sarajevo, 16. rujna 2022.

Nakon što je više godina u mjesečniku *Svjetlo riječi* ispisivao kolumnu, u kojoj je čitateljstvu iz mjeseca u mjesec predstavljao poznate ili manje poznate svece i blaženike Katoličke crkve, tekstovi su sabrani na jednom mjestu i objavljeni u ovoj knjizi. Autor posve nenametljivo, a jezgrovitim rečenicama, prenosi ključne poruke i poticajne misli ovih Božjih ugodnika, približavajući nam njihovu karizmu i dopuštajući da nas primjeri tih ljudi i žena i danas osvoje i nadahnu – i nahrane, a da mi njih prihvatimo i zavolimo kao svoje najbliže uzore i zagovornike. (bosnasrebrena.ba)

Knjiga fra Zvonka Benkovića *Susret koji otkupljuje*

Visoko, 23. rujna 2022.

U novoj knjizi fra Zvonkine priče sabiru se oko Gospe, hodočašća, Božića, korizme, Uskrsa, ispovijedi i milosti. Tim je riječima orisan obzor i njegovih priča i njegova pogleda na život. Za govor o Bogu izabrao je biblijski način. O Bogu govori pričajući priče o ljudima, njihovim strahovima i ljubavima, ushitima i poniženjima. Čitajući fra Zvonkine priče moglo bi se dogoditi da i uši i oči čitatelja postanu pozornije za čudesne, neponovljive i jedincate susrete koji otkupljuju. (FIA)

Sestra Lidija Kalfić FDC proslavila 25 godina redovništva

Pale, 24. rujna 2022.

Sestra Lidija Kalfić FDC proslavila je 24. rujna 2022. godine na Palama svoj srebreni redovnički jubilej. Svetu misu u crkvi sv. Josipa, u mjestu koje označava prvu postaju križnoga puta blaženih Drinskih mučenica, predvodio je preč. Mladen Kalfić, kancelar Vrhbosanske nadbiskupije i brat s. Lidije. Župnik u zeničkoj župi Sv. Ilije fra Marko Kepić OFM je izrekao prigodnu propovijed.

Ljubav koja otkriva dublji smisao svega bila je i fra Markova nit vodilja u propovijedi u kojoj je govorio o redovničkom zvanju. Najprije je podsjetio na kontekst u kojemu se događa ova proslava redovničkoga jubileja spomenuvši da su na današnji dan 2011. godine Drinske mučenice, članice Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi, proglašene blaženima. Također, kazao je da su redovnice

ove kongregacije 1882. godine došle u Bosnu, nemirnu, kompleksnu zemlju jer su tu bila brojna djeca koju je valjalo poučavati, ali je i njihova zajednica bila brojna. Ukazao je na činjenicu da danas ima manje djece, a i zajednica je manja, ali poslanje je isto.

Sestra Lidija Kalfić FDC rođena je u Kaknju 3. studenoga 1976. godine, od roditelja Joze i Slavice rođ. Hrgota. Nakon osnovne škole u rodnom gradu, otišla je 1992. godine u samostan sestara Kćeri Božje ljubavi te je prve redovničke zavjete položila 5. kolovoza 1997. godine u Granešini. Tijekom juniorata radila je u dječjem vrtiću u Križevcima. Vječne zavjete položila je 5. kolovoza 2002. godine te premještena u Sarajevo, u internat Katoličkog školskog centra. Potom je upisala Katehetski institut u Zagrebu koji je završila u Zadru 2008. godine. Zatim je djelovala u Pleternici, Dugom Selu i ponovno u Sarajevu kao vjeroučiteljica i odgajateljica u internatu gdje je danas. Sestra Lidija je za svoje redovničko geslo izabrala riječi sv. Augustina: „Imaj ljubavi i imat ćeš sve!“

Govoreći o svome duhovnom pozivu istaknula je da je veliku ulogu i utjecaj na nju imala pok. s. Danka Jurčević FDC koja je službovala u Kaknju te joj bila kuma na oblačenju, a ubijena 30. rujna 1996. godine. Ona je, prema riječima s. Lidije, bila živo utjelovljenje gesla Kćeri Božje ljubavi: *Sve za Boga, za siromaha i za našu družbu.* (KT)

Godišnji susret Društva Prijatelja Maloga Isusa Sarajevske provincije

Sarajevo, 24. rujna 2022.

U katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu održan je 24. rujna 2022. godine godišnji susret članova Društva Prijatelja Maloga Isusa Sarajevske provincije. Okupljeni članovi došli su iz Sarajeva, Gromiljaka, Fojnice, Prozora, Neuma, Lug-Brankovića i Viteza.

Susret je započeo blagoslovom hodočasnika nakon čega je uslijedila pobožnost u čast Djetetu Isusu koju su animirali Prijatelji Maloga Isusa iz Neuma, Lug-Brankovića i Prozora. Prije euharistijskog slavlja svoju riječ okupljenima uputila je provincijalna poglavarica sestara Služavki Maloga Isusa s. M. Ana Marija Kesten SMI.

Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Jakov Kajinić, dugogodišnji član Društva Prijatelja Maloga Isusa. Nakon popričesne molitve, riječi zahvale i poziv na ustrajno činjenje dobra za druge, uime sestara misionarki na Haitiju, uputila je s. M. Ana Uložnik.

Nakon slavlja svete mise i stanke za objed, uslijedio je drugi dio ovogodišnjeg programa. Vlč. Ljubo Zadrić održao je predavanje o temi *Sakramentalni život obitelji* te nastojao kroz biblijske primjere Isusova susreta sa Zakejem i s obitelji Marte, Marije i Lazara objasniti okupljenima da su sakramenti susret s Kristom po kojima se On saopćava ljudima i svjedoči da se Bog brine za čovjeka. Nakon predavanja, uslijedilo je euharistijsko klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom kojeg su animirale sestre Služavke Maloga Isusa, a za vrijeme kojeg su svi okupljeni zajed-

ničkom molitvom izvršili čin posvete sebe i svojih obitelji Djetetu Isusu. (s. Jelena Jovanović SMI)

Otvoren obnovljeni amfiteatar na Franjevačkoj teologiji

Sarajevo, 24. rujna 2022.

U nazočnosti brojnih uzvanika na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu 24. rujna 2022. godine svečano je otvoren obnovljeni amfiteatar. Osim Vlade Kantona Sarajevo, koja je financijski podržala taj projekt, doprinos u obnovi dali su i Grad Sarajevo te donatori iz Švicarske.

U obraćanju prisutnima ministar Avdić kazao je da se u Franjevačku teologiju ulazi otvorenog srca i da se uvjerio da je ovo kuća dobra, znanja i mira. „Moramo biti ljudi koji će se takmičiti u dobru. Vlada Kantona Sarajevo takmiči se u dobru kako bi svojim građanima omogućila život kakav im i pripada. Amfiteatar u kojem se nalazimo mali je dio onoga što svojim angažmanom, radom i razumijevanjem dovodimo do svečanog kraja. Dragi moji franjevci, svećenici, od srca vam želim da se uvijek u dobru sastajete, da ovaj amfiteatar bude mjesto vaše radosti, zdravlja i sreće i da se generacije drugih Bosanaca i Hercegovaca koje budu posjećivale ovaj prostor osjećaju kao što se ja osjećam danas. Neka vas čuva dragi Bog i neka čuva našu Bosnu i Hercegovinu“, poručio je ministar Avdić, što je popraćeno gromoglasnim pljeskom. (bosnasrebrena.ba)

50. OBLJETNICA ČASOPISA VIJESTI

Opći podaci o glasilu *Vijesti* (1972 – 2022)

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
<i>Vijesti</i> Vijeća viših redovničkih poglavara u Jugoslaviji	fra Ljudevit Maračić OFMConv	Naslov na naslovnici glasila je plave boje	1972	1	16	29x20 cm	Sestre Naše Gospe	150
				2	20			
				3	12			
				4	16			
			1973	1	16		Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
				2	14			
				3	12			
				4	14			
			1974	1	14		Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
				2	20			
				3	26			
				4	16			
Unija. Informativni bilten Unije viših redovničkih poglavara	s. Mariangela Žigrić SCSC	Naslov na naslovnici glasila je crne boje uz crno-bijelu ilustraciju uljanice	1973	1	14	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	
			1974	1	22			
				2	20			
				3	26			
				4	16			

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vjesti Vijeća viših redovničkih poglavara u Jugoslaviji		Naslov na naslovnici glasila je zelene boje	1974	1	10		Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
				2	16			
				3	6			
				4	16			
				5	8			
				6	10			
Vjesti Vijeća viših redovničkih poglavara i Unije viših redovničkih poglavarica u Jugoslaviji	fra Ljudevit Maračić OFMConv	Naslov na naslovnici glasila je crvene boje	1975	1	18	29x20 cm	Ciklostil tajništva VVRPJ	500
				2	18			400
				3	24			420
				4	13			400
				5	7			380
				6	18			380
		Naslov na naslovnici glasila je plave boje	1976	1	18			280
				2	17			290
				3	16			290
				4	18			290
				5	8			290
				6	14			290

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada	
Vijesti Vijeća viših redovničkih poglavara i Unije viših redovničkih poglavara u Jugoslaviji. Informativno glasilo Vijeća viših redovničkih poglavara i Unije viših redovničkih poglavara Jugoslavije	fra Ljudevit Maračić OFMConv	Naslov na naslovnici glasila je crvene boje	1977	1	35	23x16 cm	Ured za prijepis i umnožavanje Fabek Milka, Zagreb	500	
				2	38-84				
				3	87-109				
				4	112-130				
				5	132-160				
				6	162-186				
	Vijesti Konferencije i Unije viših redovničkih poglavara/ica	don Stjepan Bolkovac SDB		1978	1	24		Ivica Šajnić, Samobor	Podatak nije dostupan
					2	26-48			
					3	50-76			
					4	78-100			
	Vijesti Konferencije VRPJ i Unije VRPJ	don Stjepan Bolkovac SDB	Naslov na naslovnici glasila je plave boje	1979	1	3	29x20 cm	Podatak nije dostupan	
					2	2			
3					10				
4					3				
5					4				
6					8				
7					8				
1					13				
			1980				Vlastiti ciklostil		
							Podatak nije dostupan		

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada	
Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	1980	2	Podatak nije dostupan				
Vijesti Konferencije VRPJ i Unije VRPJ	don Stjepan Bolkovac SDB	Naslov na naslovnici glasila je plave boje	1981	3	10	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	
				4	210				
				1	19				
				2	8				
				3	46				
				4	23				
	fra Jozo Vasiij OFM			1982	5	16			
					1	16			
					2	16			
					3	14			
					4	8			
					5	10			
6	14								

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vijesti Konferencije VRPJ i Unije VRPJ	fra Jozo Vasijj OFM	Naslov na naslovnici glasila je plave boje	1983	1	24	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
				2	14			
				3	15			
				4	8			
				5	10			
				6	10			
			1984	1	16			
				2	12			
				3	15			
			1985	4	10			
				5	14			
				6	10			
				1	10			
				2	8			
				3	10			
4	12							
5	11							

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vijesti Konferencije VRPJ i Unije VRPJ	s. Albertina Baćak SSFCR	Naslov na naslovnici glasila je plave boje	1986	1	8	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
			1987	2	8		Vlastitim strojevima	
	1987	1		12				
	1988	fra Franjo Jurinec OFM	Teži papir (karton) plave boje	2	22			
				1	24			
				2	18			
				3	16			
	1989	s. Albertina Baćak SSFCR	Teži papir (karton) plave boje	4	24			
				1	20			
				2	20			
				3	16			
	1990	s. Albertina Baćak SSFCR	Teži papir (karton) plave boje	4	28			
				1	16			
				2	16			
3				16				
1991			4	24				
			1	14				

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vijesti Hrvatske konferencije i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara i poglavarica	fra Ljudevit Marčić OFMConv	Offset papir zelene boje sa crno-bijelim ilustracijama	1996	3	8	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
				4	26			
Vijesti Hrvatske konferencije i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara i poglavarica	Klara s. Magdalena Šokić ASC	Offset papir žute boje sa crno-bijelim ilustracijama	1997	1	24	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan
				2	28			
		Offset papir žute boje sa crvenim ilustracijama		3	34			
				4	20			

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada	
Vijesti Hrvatske konferencije i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara i poglavarica	Kata s. Marija Petra Vrdaković OSU	Offset papir crvene boje sa crno-bijelim ilustracijama	1998	1	34	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	
				2	32				
				1	31				
		Offset papir bijele boje s ilustracijama u boji	1999	2	34	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	
				3	30				
				1	28				
		Glatki papir žute boje s naslovom glasila zelene boje	2000	2	28	29x20 cm	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	
				3	42				
				1	36				
		Glatki papir u boji s fotografijom uljanice u boji	2001	2	52	23x16 cm	Kringen d.o.o. Zagreb	Kringen d.o.o. Zagreb	
				3	44				
				4	44				
				1	44				
				2002	2				40
					3				40

Glasiilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vijesti Hrvatske konferencije i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara i poglavarica	Kata s. Marija Petra Vidaković OSU	Glatki papir u boji s fotografijom uljanice u boji	2003	1	52	23x16 cm	Grafocentar	Podatak nije dostupan
				2	40			
				3	52			
			2004	1	40			
				2	44			
				3	48			
Vijesti Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica	Natalija s. Adrijana Tomkiv OSBM	Glatki papir u boji s fotografijom uljanice u boji	2005	1	200	Podatak nije dostupan	Podatak nije dostupan	
				-	-			
-	-	-	2006	-	-	-	-	-
-	-	-	2007	-	-	-	-	-
Vijesti Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica	s. Anita Strujić AdC i Marinko Nikolić	Glatki sjajni papir u boji s fotografijom umjetničkog djela	2008	1	124	23x16 cm	AKD	1 000

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vijesti Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara	s. Anita Strujić AdC i Marinko Nikolić	Glatki sjajni papir u boji s fotografijom skupa u organizaciji HKV/PPP	2008	2	132	23x16 cm	AKD	1 000
			2009	1	136			
				2	164			
		2010	1	164				
			2	188				
		2011	1	188				
	2		188					
	Vijesti Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavara	s. Anita Strujić AdC i Marinko Nikolić	Glatki mat papir u boji s fotografijom umjetničkog djela	2012	1			72
					2			72
					3			76
		2013		4	80			
				1	84			
2				92				
	Marinko Nikolić		3	92				
			4	84				

Glasilo	Urednik	Naslovnica	Godina	Broj	Stranice	Format	Tisak	Naklada
Vijesti Hrvatske redovničke konferencije i Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine	Martinko Nikolić i s. Jadranka Obućina ASC	Glatki mat papir u boji s prigodnom fotografijom	2019	2	168	23x16 cm	AKD	800
				3	188			750
			4	172	2020		Tiskara Zelina	700
			1	124				
	2		120					
	3		172					
	4		240	2021	Tiskara Zelina		700	
	1		204					
	2		152					
	3		136	2022	Tiskara Zelina		650	
	4		160					
	1		204					
	2		108	2022	Tiskara Zelina		650	
	3		152					

Podatke prikupila: s. Krista Mijatović SCSC

VIJESTI

HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE I KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

ODGOVARAJU: FR. SLAVKO SLIŠKOVIĆ OP • S. GORDANA IGREC FDC
• FRA JOZO MARINČIĆ OFM • S. ZDENKA KOZINA SSFCR

UREDILI: S. KRISTA MIJATOVIĆ SCSC • S. JADRANKA OBUĆINA ASC

GRAFIČKO OBLIKOVANJE: BANIAN ITC

LEKTURA: KATARINA LUKAČEVIĆ

TISAK: TISKARA ŽELINA

NAKLADA: 650 PRIMJERAKA

ISSN 2757-0835

ZAGREB – SARAJEVO • RUJAN, 2022. • BR. 3. (2022.) GOD. L

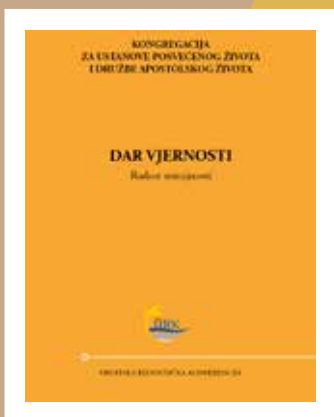
UL. SLAVOLJUBA BULVANA 4 • HR – 10 000 ZAGREB

TEL.: +385 1 3764 281 • FAKS: +385 1 3764 280

WWW.REDOVNISTVO.HR • KONFERENCIJA@REDOVNISTVO.HR

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

IKA

IZ NAŠE BIBLIOTEKE:

1. *Služenje autoriteta i posluš*, 2008.
2. *Apostolsko pismo svetoga oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenoga života*, 2015.
3. *Radujte se!*, 2015.
4. *Istražujte*, 2015.
5. *Kontemplirajte*, 2015.
6. *Identitet i poslanje brata redovnika u Crkvi*, 2016.
7. *Vultum Dei quarere*, 2016.
8. *Naviještajte*, 2017.
9. *Za novo vino nove mješine*, 2017.
10. *Ekonomija u službi karizme i poslanja*, 2018.
11. *Cor orans*, 2018.
12. *Umijeće traženja Božjega Lica*, 2020.
13. *Dar vjernosti. Radost ustrajnosti*, 2021.

Njihovo je kraljevstvo nebesko - radni listovi

Radni listovi su namijenjeni djeci predškolske dobi s ciljem poticanja njihova cjelovitog razvoja, uključujući i duhovnu dimenziju. Zamišljeni su kao radni materijal odgojiteljima u vjeri i roditeljima u pripremi djeteta za polazak u školu.

Cijena radnih listova je 20,00 kn (+ poštarina), a mogu se naručiti na: 099/2123 191 ili kupi@redovnistvo.hr